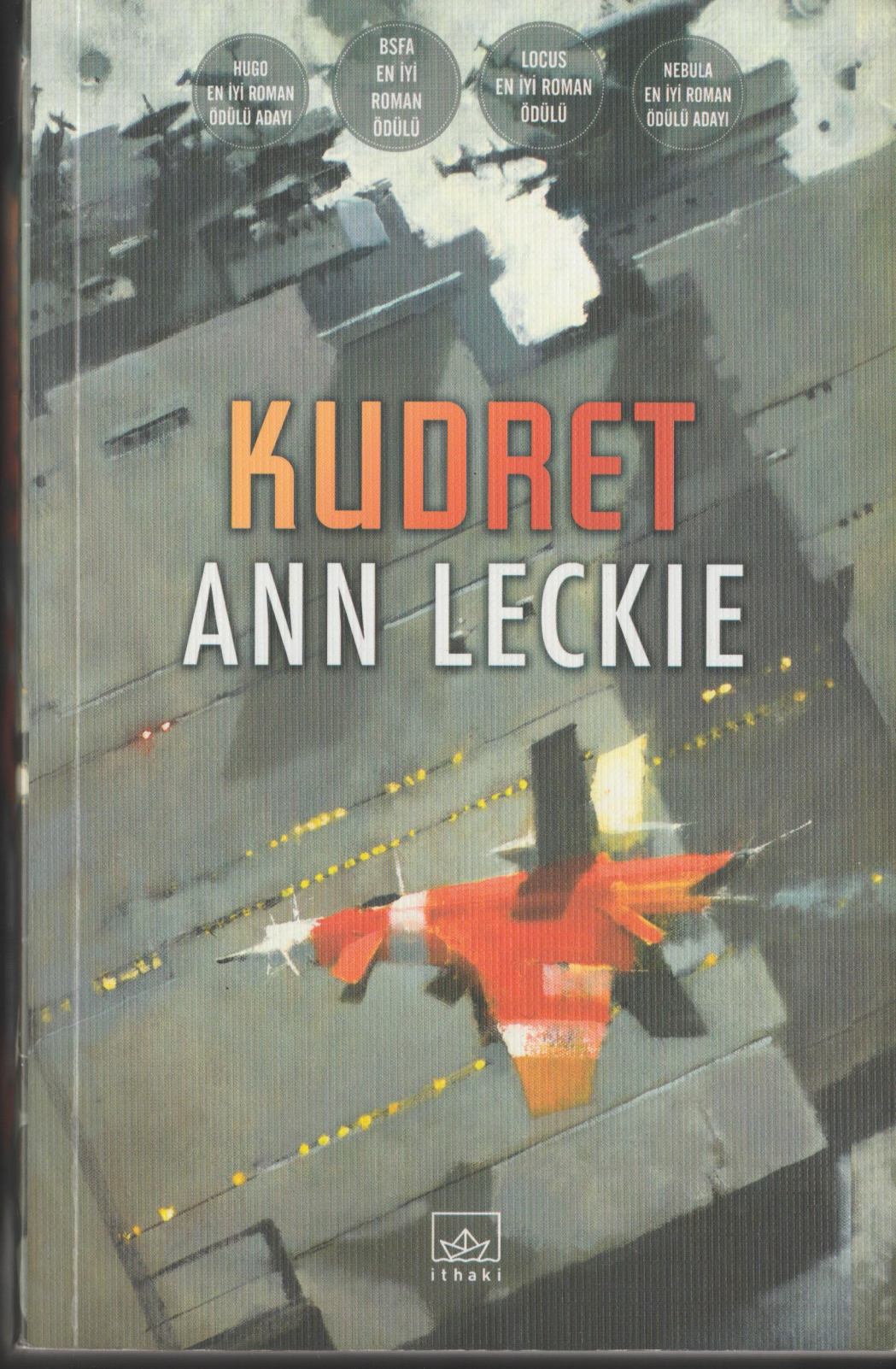

HUGO
EN İYİ ROMAN
ÖDÜLÜ ADAYI
BSFA
EN İYİ
ROMAN
ÖDÜLÜ
LOCUS
EN İYİ ROMAN
ÖDÜLÜ
NEBULA
EN İYİ ROMAN
ÖDÜLÜ ADAYI
KUDRET
ANN LECKIE
ithaki

Ann Leckie Tam zamanlı yazar olmadan önce garsonluk, resepsiyonistlik, yemekhane çalışanlığı ve kayıt mühendisliği yapan yazar, ilk romanı *Adalet*'le Hugo, Locus ve Nebula başta olmak üzere pek çok ödül kazanmıştır. Radch İmparatorluğu serisinin ikinci kitabı *Kudret* ile bu başarısı devam etmiştir. Eşi, çocukları ve kedileriyle St. Louis, Missouri'de yaşamaktadır.

Yazarın İthaki'den çıkacak kitabı:
• Merhamet *(Ancillary Mercy)*

Kudret

Ann Leckie

Orijinal Adı: *Ancillary Sword*

İthaki Yayınları - 1151

Yayın Koordinatörü: *Tuğçe Nida Sevin*
Editör: *Emre Aygün*
Yayına Hazırlayan: *Ömer Ezer*
Kapak Görseli: *John Harris*
Kapak Uygulama: *Şükrü Karakoç*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Kasım 2016, İstanbul

ISBN: 978-605-375-603-3

Sertifika No: 11407

Türkçe çeviri © Yaprak Onur, 2016
© İthaki, 2016
© Ann Leckie, 2014

Bu eserin tüm hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 29652

ANN LECKIE

KUDRET

RADCH İMPARATORLUĞU - II

Çeviren

Yaprak Onur

ithaki

"Şartları göz önüne alırsak, başka bir teğmeninin olması daha iyi olur." Engin Radchaai bölgesinin (o an için) hükümdarı olan Anaander Mianaai nakışlı ipek yastıkla kaplı geniş bir koltukta oturuyordu. Binlerce bedeninden benimle konuşanı on üç yaşında görünüyordu. Siyahlara bürünmüştü ve esmerdi. Radch bölgesinde en üst rütbe ve mertebeyi temsil eden aristokratik hatlar şimdiden yüzüne oturmuştu. Normal şartlar altında, hiç kimse Radch'ın Efendisi'nin bu kadar genç olan bedenlerinden birini görmezdi ama şu anda normal şartlar altında değildik.

Üç buçuk metre karelik küçük odanın duvarları koyu ahşaptan bir kafesle kapılıydı. Köşedeki ahşap parçalarından biri –muhtemelen geçen hafta, Anaander Mianaai'ın kendi "rakip" parçalarıyla olan vahşi mücadelesi sırasında zarar gördüğü için– eksikti. Ahşabın zarar görmeyen yerlerine yer yer ufacık beyaz çiçekler açmış, gri yeşil renkte, ince yaprakları olan cılız bir sarmaşık dolanmıştı. Burası, konağın halka açık bölümündeki kabul salonlarından biri değildi. Radch'ın Efendisi'ninkinin yanında boş bir koltuk daha duruyordu ve aralarına yerleştirilmiş sehpada sade beyaz porselenden, incelikle işlenmiş matarası ve fincanlarıyla ilk bakışta sıradan görünen fakat biraz ayrıntılı incelendiğinde bazı gezegenlerden bile daha değerli bir sanat eseri olduğu anlaşılan türden bir çay takımı vardı.

Bana çay teklif edilmişti ve oturmaya davet edilmiştim ama ben ayakta kalmayı tercih etmiştim. "Kendi subaylarımı seçebileceğimi söylemiştin." Saygılı olmak için sizli bir ifade kullanmalı ve cümlemi *hükümdarım* diye bitirmeliydim ama yapmadım. Ayrıca içeriye girip Radch'ın Efendisi'yle karşılaştığımda diz çökmeli ve alnımı yere koymalıydım. Ama bunu da yapmamıştım.

"İki kişi seçtin. Biri elbette Seivarden, diğeri ise bariz bir seçenek olan Teğmen Ekalu." İsimlerini duyduğumda refleks olarak ikisi de aklıma geldi. Saniyenin yaklaşık onda biri içinde bu istasyonun otuz beş bin kilometre kadar dışında bekleyen *Kalr'ın Merhameti* bu yarı içgüdüsel veri talebini alacak ve bundan saniyenin onda biri kadar sonra mesaj bana ulaşacaktı. Son birkaç günü bu çok eski alışkanlığı kontrol altına almaya çalışarak geçirmiştim. Hâlâ tam olarak başaramamıştım. Anaander Mianaai, "Bir Donanma Komutanı'nın üçüncü bir kişi seçmeye hakkı vardır," diye devam etti. Şaheser porselen fincanın tuttuğu siyah eldivenli eliyle beni işaret etti. Sanırım üniformamı gösteriyordu. Radchaai ordusu koyu kahverengi ceket, pantolon ve bot giyiyor; aynı renk eldivenler takıyordu. Benim üniformam farklıydı. Sol tarafı kahverengiydi ama sağ tarafı siyahtı ve kaptanlık nişanım sadece kendi gemimi değil, diğer gemilerin kaptanlarını da komuta ettiğimi gösteriyordu. Elbette donanmamda kendi gemim, *Kalr'ın Merhameti* dışında bir gemi yoktu ama istikametim olan Athoek yakınlarında başka bir donanma komutanı da konuşlandırılmamıştı ve bu rütbe, rastlayabileceğim diğer kaptanlar karşısında bana bir avantaj sağlayacaktı; o da, elbette, o kaptanlar benim otoritemi kabul etmeye niyetli olurlarsa.

Daha birkaç gün önce, uzun zamandır gizli kapaklı olan bir tartışma alevlenmiş ve bir grup, sistemlerarası geçitler-

den ikisini yok etmişti. Şu an daha fazla geçidin zarar görmesini –ve o grubun diğer güneş sistemlerindeki geçitleri ve istasyonları ele geçirmesini– önlemek birincil öneme sahipti. Anaander'ın bana bu rütbeyi vermesinin nedenini anlayabiliyordum ama yine de bu rütbeden hoşlanmıyordum. "Senin emrinde olduğum yanılgısına kapılma," dedim. Gülümsedi. "Kapılmıyorum. Kalan diğer seçeneklerin şu anda bu güneş sisteminde ve bu istasyonun yakınlarında olan subaylar. Teğmen Tisarwat eğitimini yeni tamamlamış, ilk görevine atanmayı bekliyordu ama elbette bu artık mümkün değil. Ayrıca kendi istediğin gibi eğitebileceğin biri olmasını tercih edersin diye düşündüm." Son söyledikleri onu eğlendirmiş gibi görünüyordu.

O konuşurken Seivarden'ın NREM uykusunun ikinci aşamasında olduğunu öğrendim. Nabzı, nefes alışverişi, kanındaki oksijen ve hormon seviyelerini gördüm. Sonra o veriler yok olup yerini nöbette olan Teğmen Ekalu'nun verilerine bıraktı. Gerindi; çenesi kasılmış, kortizol seviyeleri yükselmişti. Bir hafta önce *Kalr'ın Merhameti*'nin kaptanı ihanetten tutuklanana kadar sıradan bir askerdi. Subay olmayı hiç beklemiyordu. Sanırım, subay olmak için gereken kabiliyetlere sahip olduğundan da tam olarak emin değildi.

Gözlerimi kırparak verilerin gitmesini sağlayıp Radch'ın Efendisi'ne, "Beni, yeni patlak vermiş bir iç savaşa tek bir deneyimli subayla göndermenin iyi bir fikir olduğunu düşünüyor olamazsın," dedim.

Anaander Mianaai, "Eksik mürettebatla gitmekten daha kötü olamaz," derken benim bir anlık dikkat dağınıklığımı fark edip etmediği belli değildi. "Ayrıca bir Donanma Komutanı'na hizmet etme fikri çocuğun aklını başından almış. Seni iskelede bekliyor." Çayını bırakıp dikleşti. "Athoek'a giden geçit kapandığı için orada durumun nasıl

olduğuna dair hiçbir fikrim yok; bu yüzden sana net talimatlar veremem. Ayrıca..." –sanki benim konuşmamı önlemek istermişçesine artık boş olan elini kaldırdı– "... seni yönetmeye çalışmak bir zaman kaybı olur. Ben ne söylersem söyleyeyim sen istediğini yapacaksın. Yüklenmeyi tamamladın mı? İhtiyacın olan tüm erzaklar tamam mı?"

Bu soru formalite gereğiydi; gemimin durumu konusunda benim kadar bilgi sahibi olduğundan emindim.Küstahça olduğunu bildiğim belirsiz bir hareket yaptım.

Sanki düzgün bir cevap vermişim gibi, "Bari Kaptan Vel'in eşyalarını da al," dedi. "Artık onlara ihtiyacı olmayacak."

Vel Osck bir hafta öncesine kadar *Kalr'ın Merhameti*'nin kaptanıydı. Eşyalarına artık ihyacı olmamasının birçok sebebi olabilirdi; en olası sebebi ise tabii ki ölmüş olmasıydı. Anaander Mianaai hiçbir şeyi yarım yamalak yapmazdı; özellikle de konu düşmanlarıysa. Tabii ki bu durumda Osck Vel'in desteklediği düşman da Anaander Mianaai'nin kendisiydi. "Onun eşyalarını istemiyorum," dedim. "Ailesine gönder."

"Gönderebilirsem gönderirim." Gönderemeyebilirdi. "Gitmeden önce ihtiyacın olan bir şey var mı? Ne olursa?"

Aklıma birçok cevap geldi. Hiçbiri işe yarar görünmüyordu. "Hayır."

"Biliyor musun, seni özleyeceğim," dedi. "Hiç kimse benimle senin gibi konuşmuyor. Beni gücendirmenin sonuçları konusunda en ufak bir endişe taşımayan nadir kişilerden birisin. Ve diğerleriyle aramda seninle olduğu gibi... benzer bir geçmiş yok."

Çünkü ben eskiden bir gemiydim. Muazzam büyüklükte bir çıkarma gemisinin, bu bedenim de dahil olmak üzere binlerce bağılını –yani insan bedenini– kontrol eden yapay

zekâsıydım. O zamanlar bir köle olduğumu düşünmüyordum ama binlerce bedeniyle Radch bölgesine yayılmış olan Anaander Mianaai'ın sahip olduğu bir fetih silahıydım.

Şimdi ise sadece bu tek insan bedeninden ibarettim. "Bana yapabileceğin hiçbir şey halihazırda yapmış olduklarından daha kötü olamaz."

"Bunu biliyorum," dedi. "Ve bunun seni ne kadar tehlikeli kıldığını da biliyorum. Sana resmi yetki ve bir gemi vermeyi bırak sadece yaşamana izin vermekle bile çok büyük bir aptallık yapıyor olabilirim. Ama benim oynadığım oyunlarda korkaklığa yer yok."

"Çoğumuz için," derken öfkemi açıkça gösteriyordum; nasıl olsa yüzüm ifadesiz kalsa dahi fiziksel verilerimden bunu anlayabilirdi, "bunlar oyun değil."

Radch'ın Efendisi, "Bunu da biliyorum," dedi. "Gerçekten. Ama bazı kayıplar önlenemez."

Buna verecek en az yarım düzine cevabım vardı. Ama cevap vermeden dönüp kapıdan çıkmayı tercih ettim. Kapıdan çıktığımda, dışarıda esas duruşta dimdik bekleyen *Kalr'ın Merhameti* Karl Bir bölüğünün Beş numaralı askeri sessiz ve etkili bir biçimde beni takip etmeye başladı. Karl bölüğünün Beş numarası, *Kalr'ın Merhameti*'nin tüm askerleri gibi bir insandı; bağıl değildi. Ona bir kez adıyla hitap etmişim. Dışarıdan herhangi bir şey belli etmemiş olsa da içten içe bir panik ve rahatsızlık yaşamıştı. Bir daha ismiyle hitap etmedim.

Bir gemiyken –çıkarma gemisi *Toren'ın Adaleti*'nin sadece bir parçasıyken– subaylarımın durumunu her daim bilirdim. Duydukları, gördükleri her şeyi. Aldıkları her nefesi, oynattıkları her kası. Hormon ve oksijen seviyelerini. Yani kafalarından geçen düşüncenin tam olarak ne olduğu hariç her şeyi görebilirdim; hatta onlarla olan deneyimlerim ve onları

yakından tanımam sayesinde çoğu zaman kafalarından geçenleri de tahmin edebilirdim. Bu bilgileri kaptanlarımla hiç paylaşmamıştım, çünkü bu bilgiler onlar için pek bir anlam ifade etmez, onlara sadece anlamsız bir dizi veri gibi gelirdi. Ama o zamanlar benim için bilincimin bir parçasıydı.

Bir gemi değildim artık. Yine de hâlâ bir bağıl olduğum için hiçbir insanın algılayamayacağı o veriyi algılayabiliyordum. Şimdi sadece tek insan beynine sahip olduğumdan bir zamanlar her an bilincinde olduğum bu verinin sadece küçük bir kısmıyla ilgilenebiliyordum fakat o küçük kısmı bile dikkat gerektiriyordu. İlk kez, hem yürüyüp hem veri almayı denediğimde önüme çıkan bir duvara çarpmıştım. Bu sefer bilinçli bir şekilde *Kalr'ın Merhameti*'nden veri talebinde bulundum. Bu yolda yürürken durmadan veya bir şeye takılmadan Beş'i denetleyebileceğime neredeyse emindim.

Hiçbir problem yaşamadan konağın karşılama alanına kadar geldim. Beş yorgun ve biraz akşamdan kalmaydı. Sıkılmıştı ve eminim ki bunun sebebi ben Radch'ın Efendisi'yle görüşürken gözlerini duvara dikmekten başka bir şey yapmamasıydı. Tuhaf bir tür beklenti ve endişe karmaşasında olduğunu gördüm ve bu çelişkinin sebebini tahmin edememek beni biraz rahatsız etti.

Seslerin yankılandığı, yüksek, geniş ve taşla kaplı ana meydana vardığımızda beni *Kalr'ın Merhameti*'ne götürecek mekiğin beklediği iskelelere çıkmak için asansörlerin olduğu tarafa yöneldim. Tanrı resimlerinin de bulunduğu, parlak turuncu, mavi, kırmızı ve yeşil renklerdeki tapınağın ön cephesi de dahil olmak üzere ana meydan boyunca uzanan çoğu dükkân ve iş yeri, geçen hafta Radch'ın Efendisi'nin kendi ile çatışması açığa çıktığında yaşanan vahşetten hiç etkilenmemiş gibi görünüyordu. Şimdi rengarenk ceketleri,

pantolonları ve eldivenleri içindeki, mücevherleri ile donanmış vatandaşlar burada endişesizce yürüyorlardı. Sanki geçen hafta yaşanmamış gibiydi. Sanki Radch'ın Efendisi, Anaander Mianaai birçok bedene sahip olmasına rağmen hâlâ bölünmemiş tek bir kişiydi. Ama geçen hafta *yaşandı* ve Anaander Mianaai tek bir kişi değildi. Uzun süredir de öyle olmamıştı.

Asansörlere yaklaşırken bir pişmanlık ve keder hissine kapıldım. Durdum ve döndüm. Karl bölüğünün Beş numarası benimle birlikte durdu ve gözlerini duygusuzca ileriye dikti. Bu hisler onunla ilgili gibi durmuyordu. Çoğu insanın bu kadar yoğun duyguları böylesine etkili bir biçimde saklayabileceğini zannetmiyordum; yüzü tamamen ifadesizdi. Ama anlaşılan o ki *Kalr'ın Merhameti*'nin askerlerinin hepsi bunu başarabiliyordu. Kaptan Vel eski kafalıydı –ya da en azından eski kafalılık sayılabilecek düşüncelere sahipti– ve insan askerlerinin olabildiğince bağıl gibi davranmalarını bekliyordu.

Beş benim bir bağıl olduğumu bilmiyordu. Onun bildiği kadarıyla ben, Kaptan Vel tutuklandığı için ve güçlü hane bağlantılarım sayesinde bu göreve atanmış olan Donanma Komutanı Breq Miannai'dım. Onunla ilgili bildiğim şeylerden haberdar olamazdı.

"Ne var?" diye sordum kabaca. Şaşırdı.

"Komutanım?" Düz bir sesle. İfadesiz. Kısa bir sinyal gecikmesinden sonra fark ettiğim üzere dikkatimi ondan uzaklaştırmamı ve onu yine yok saymamı istiyordu. Ayrıca konuşmayı istiyordu. Doğru tahmin etmiştim, hissettiği pişmanlık ve keder benimle ilgiliydi. "Bir şey söylemek istiyorsun. Hadi söyle."

Şaşkınlık. Ve düpedüz dehşet. Ama tek bir kası bile oynamadı. Tekrar, "Komutanım," dedi ve yüzünden çabucak

kaybolan belli belirsiz bir ifade geçti. Yutkundu. "Yemek takımları."

Şaşırma sırası bendeydi. "Yemek takımları mı?"

"Kaptan Vel'in eşyalarını buradaki, istasyondaki bir depoya gönderttiniz, Komutanım."

Ne de güzel şeylerdi. Yemek takımları; çatal bıçak ve çay takımları. Kalr'ın Beş numarasının kafası belli ki o eski porselenler, camlar, mücevherli ve işlemeli metallerle doluydu. Ama onlar benim değildi. Ve Kaptan Vel'e ait hiçbir şeyi istemiyordum. Beş onu anlamamı bekledi. Anlamayı çok isterdim. Ama anlamadım. "Eee?"

Bıkkınlık yaşadı. Hatta öfkelendi. Belli ki, Beş'in bakış açısına göre anlatmak istediği şey çok açıktı. Ama benim için açık olan tek bir yanı vardı; o da sormuş olmama rağmen söyleyememesiydi. Sonunda yanımızdan geçen vatandaşların bazıları bize meraklı bakışlar atar, bazıları bizi görmezden gelirken, "Komutanım," dedi. "sanırım yakında bu güneş sisteminden ayrılacağız."

Radch'ın Efendisi'yle konuşmamdan sonra keyifli bir ruh halinde değildim ve artık ben de bıkmaya ve öfkelenmeye başlamıştım, "Asker," dedim. "Açıkça konuşma becerisine sahip misin?"

Sonunda, "Güneş sisteminden düzgün yemek takımlarımız olmadan ayrılamayız!" diye ağzından kaçırdığında yüzü hâlâ hayret verici bir şekilde ifadesizdi. "Komutanım," dedi, cevap vermediğimde açıkça konuşmaktan dolayı bir endişeye kapılarak, "elbette bu sizin için önemli değil. Siz Donanma Komutanı'nısınız, rütbeniz herkesi etkilemeye yeter," diye devam etti. Hanemin adı da öyle; çünkü bundan sonra ben Breq Mianaai'dım. Beni, Radch'ın Efendisi'nin kuzenlerinden biri olarak konumlandıran bu adın bana verilmesinden çok hoşnut değildim. Bu isimle

doğmadığımı mürettebatımdan hiç kimse –Seviarden ve geminin doktoru hariç– bilmiyordu. "Bir gemi kaptanını yemeğe davet edip subaylarına kötü bir yemek sunsanız dahi *size* bir şey diyemez, Komutanım." Benden yüksek rütbesi yoksa diyemezdi.

"Gideceğimiz yere yemek davetleri düzenlemek üzere gitmiyoruz," dedim. Belli ki sözlerim onda şaşkınlığa neden olmuştu; bu duygu bir anlığına yüzünden okundu. Hafif gergin bir sesle, yalvarırcasına, "Komutanım!" dedi. "Diğer insanların *sizin* hakkınızda ne düşündüğünü önemsemenize gerek yok. Bana söylememi emrettiğiniz için söyledim sadece."

Elbette. Bunu fark etmem gerekiyordu. Bunu günler önce anlamalıydım. Rütbeme uygun yemek takımımın olmamasının *onu* kötü göstereceğini düşünüyordu. Geminin kendisini kötü göstereceğini. "Geminin itibarı için endişeleniyorsun."

Utanmıştı ama aynı zamanda rahatlamıştı. "Evet, Komutanım."

"Ben Kaptan Vel değilim." Kaptan Vel bu gibi şeyleri çok önemsiyordu.

"*Değilsiniz*, Komutanım." Kelimeye yaptığı vurgunun – ve Beş'ten algıladığım rahatlamanın– sebebinin Kaptan Vel olmamamın iyi bir şey olması mı yoksa sonunda onu anlamış olmam mı olduğunu anlamadım. Belki ikisi birdendi.

İstasyondaki hesabımı kapatmıştım; paramın tamamı zarflara konmuş şekilde *Kalr'ın Merhameti*'ndeki kamaramdaydı. Üzerimde taşıdığım para Kalr Beş'in endişelerini giderecek şeyleri almama yetmezdi. İstasyon –yani burayı yöneten yapay zekâ– finansal düzenlemeleri benim için halledebilirdi muhtemelen. Ama İstasyon geçen hafta yaşanan vahşet için beni suçluyordu ve bana yardımcı olmaya gönüllü olmayacaktı.

"Konağa dön," dedim. "Radch'ın Efendisi'ne neye ihtiyacın olduğunu söyle." Gözleri hafifçe büyüdü ve saniyenin onda ikisi kadar sonra Kalr Beş'e ait veride önce kulaklarına inanamama ve ardından bariz bir dehşet algıladım. "Her şey senin uygun gördüğün gibi tamamlandığında mekiğe gel."

Konuşmalarına kulak misafiri olduğum kadarıyla, dış istasyonlardan birine doğru yola çıkacak bir gemiye yetişmek için iskeleye gittiklerini anladığım üç vatandaş, eldivenli ellerinde valizlerle yanımızdan geçti. Asansörlerden birinin kapısı nazikçe açıldı. Elbette. İstasyon onların nereye gittiklerini biliyordu; söylemelerine gerek yoktu.

İstasyon *benim* de nereye gideceğimi biliyordu fakat ben açıkça ifade etmediğim sürece benim için herhangi bir kapı açılmıyordu. Dönüp, hızla iskelelere gidecek olan asansöre bindim ve kapı kapanırken, Beş'in meydanın siyah taşla kaplı zemininde dehşete düşmüş bir halde dikildiğini gördüm. Asansör hareket etmeye başladığında üç vatandaş sohbet ediyordu. Gözlerimi kapattım ve Karl Beş'in bakışlarını asansörün kapısına dikmiş, kesik kesik nefes aldığını gördüm. Yanından geçenlerin fark edemeyeceği kadar hafifçe kaşlarını çattı. Parmaklarını hareket ettirerek *Kalr'ın Merhameti*'nin dikkatini çekmeye çalışırken belki de cevap vermeyeceğini düşünerek küçük bir endişe yaşadı.

Ama elbette *Kalr'ın Merhameti*'nin dikkati üzerindeydi. *Kalr'ın Merhameti* içten ve doğal bir ses tonuyla ikimizin de kulağına, "Endişelenme," dedi. "Donanma Komutanı'nın kızgınlığı sana karşı değil. Hadi git. Bir problem çıkmayacak."

Sözleri doğruydu. Kızgın olduğum kişi Kalr Beş değildi. Ondan gelen veriyi kapattığımda uykusunda rüya gören Seivarden ve hâlâ gergin bir şekilde Etrepalarından birinden çay isteyen Teğmen Ekalu'nun verileri ansızın kafa karıştırıcı bir biçimde zihnimde belirdi. Gözlerimi açtım. Asansör-

deki vatandaşlar benim bilmediğim ve umursamadığım bir şeye güldüler; sonra asansörün kapıları, iskelelerin duvarlarına yolcuların işe yarar veya rahatlatıcı bulacakları tanrı heykelcikleri dizilmiş olan geniş lobisine açıldı. Günün bu saatinde, iskele müfettiş dairesine giden kapının önünde işleri başlarından aşkın müfettiş yardımcılarına söylenmek için sıra bekleyen huysuz gemi kaptanları ve pilotlar dışında lobi boştu. Sistemlerarası geçitlerden ikisi geçen haftaki kargaşa sırasında kapanmıştı ve yakın gelecekte bunlara daha fazlasının eklenme ihtimali olduğundan, Radch'ın Efendisi diğer geçitlerden yolculuk etmeyi yasaklayıp düzinelerce gemiyi tüm yük ve yolcularıyla güneş sisteminde mahsur bırakmıştı.

Hafifçe eğilerek sanki bir rüzgâr esmişçesine önümden çekildiler. Bunu sağlayan üzerimdeki üniformaydı. Kaptanlardan birinin diğerine, "Bu da kim?" diye sorduğunu, yanındakinin cevaben çıkardığı mırıltıyı, diğer kaptanların soruyu soranın cahilliğiyle ilgili yaptıkları yorumları ve kendi bildiklerini aktarmalarını duydum. *Mianaai* ve *Özel Görev* sözlerini işittim. Geçen hafta olanlardan anlam çıkarmaya çalışmalarını hissettim. Resmi açıklama benim Omaugh Konağı'na kışkırtıcı bir komployu açığa çıkarmak için gizlice geldiğim, başından beri Anaander Mianaai için çalışmakta olduğum şeklindeydi. Olaylara dahil olan herhangi biri resmi açıklamanın gerçek olmadığını bilebilir ya da en azından gerçek olmadığından şüphelenebilirdi. Ama birçok Radchaai sıradan hayatlar yaşıyordu ve onların resmi açıklama konusunda kuşku duymalarına neden olacak hiçbir şey yoktu.

Yardımcıların yanından geçerek Başmüfettiş'in dış ofisine doğru yürümemi kimse sorgulamadı. Başmüfettiş'in asistanı Daos Ceit hâlâ iyileşememişti. Onun yerinde oturan yardımcı, ben onu tanımasam da odaya girdiğimde hafifçe doğrulup reverans yaptı. Çok çok genç, hâlâ kolları

ve bacakları gövdesiyle orantısız ve kazandığı ilk parayla kendisine eflatun renkli gözler alacak kadar –bu göz rengiyle doğmamış olduğuna emindim– boş kafalı teğmen de, on yedi yaşındaki birinden beklediğimden çok daha zarif ve kendine hakim görünen bir şekilde ona katıldı. Koyu kahverengi ceketi, pantolonu, eldivenleri ve botları jilet gibi ve lekesizdi; kahverengi saçları kısacık kesilmişti. "Donanma Komutanı," diyerek beni selamladı. "Ben Teğmen Tisarwat, komutanım." Tekrar reverans yaptı.

Cevap vermeden ona baktım. Dikkatle incelemem onu rahatsız etmiş olsa da bunu belli etmedi. Henüz *Kalr'ın Merhameti*'ne veri göndermiyordu ve kahverengi teni yüzünün kızardığını gösterir bir biçimde koyulaşmamıştı. Tek omzunun etrafındaki küçük ve mütevazı broşları, hanesinin biraz varlıklı olduğunu ama Radch'taki en üst sınıftan olmadığını gösteriyordu. Ya doğal olamayacak kadar serinkanlı ya da bir aptal olduğunu düşündüm. İki seçenek de hoşuma gitmedi.

Tanımadığım yardımcı Başmüfettiş'in ofisini işaret ederek, "Buyurun komutanım," dedi. Teğmen Tisarwat'a hiçbir şey söylemeden içeriye girdim.

Koyu tenli, bal rengi gözlü, zarif ve koyu mavi iskele müfettişi üniformasıyla dahi aristokratik görünen Başmüfettiş Skaaiat Awer, kapı arkamdan kapanırken ayağa kalkarak reverans yaptı. "Breq. Gidiyorsun, öyle mi?"

Kalkışımıza izin verdiğin anda demek için ağzımı açtım ama Beş ve onu yolladığım görev aklıma geldi. "Kalr Beş'i bekliyorum. Görünen o ki düzgün yemek takımlarım olmadan ayrılamazmışım."

Yüzünden bir şaşkınlık ifadesi gelip geçti. Elbette Kaptan Vel'in eşyalarını buraya gönderdiğimi ve onların yerine geçecek şeylere sahip olmadığımı biliyordu. Şaşkınlığı geçtiğinde

yüzünde eğlenir bir ifade gördüm. "Yani," dedi. "Bir zamanlar sen de o şekilde düşünmüyor muydun?" Beş'in yerinde olduğum zamanı kastediyordu. Gemi olduğum zamanı.

"Hayır, düşünmüyordum. Ben değil. Diğer bazı gemiler düşünüyordu. Düşünüyor." Genelde küçük *Merhamet*lerden ve çıkarma gemileri *Adalet*lerden daha üstün olduğunu düşünen *Kudret*ler böyle düşünürdü.

"Benim Issa Yedilerim de bu tarz şeyleri önemsiyorlardı." Skaaiat Awer burada, Omaugh Konağı'nda Başmüfettiş olmadan önce insan askerleri olan bir gemide teğmenlik yapmıştı. Gözleri, tek mücevherim olan sağ omzumdaki küçük altın broşa kaydı. Aslında konu tam olarak değişmemiş olsa da konuyu değiştirmek isteyen bir hareket yaptı. "Athoke'a, öyle mi?" Gideceğim yer halka açıklanmamıştı, hatta gizli bilgi bile sayılabilirdi. Ama Awer en köklü ve soylu hanelerden biriydi. Skaaiat'ın bir şeyleri bilen birilerini tanıyan kuzenleri vardı. "Ben olsam seni sanırım oraya göndermezdim."

"Ama oraya gidiyorum." Bu cevabı herhangi bir şaşırma veya kırılma belirtisi göstermeden kabul etti. "Buyur otur. Çay alır mısın?"

"Almayayım, teşekkürler." Aslında çay iyi olurdu; hatta başka bir durumda Skaait Awer'la oturup sohbet etmek çok hoşuma giderdi ama bir an önce gitmek istiyordum.

Başmüfettiş Skaaiat buna da tepki vermedi. Kendisi de oturmadı. "Athoek İstasyonu'na vardığında Basnaaid Elming'i arayacaksın." Bu bir soru değildi. Arayacağımı biliyordu. Basnaaid ikimizin de bir zamanlar sevdiği birinin kardeşiydi. Benim Anaander Mianaai'ın emriyle öldürdüğüm birinin. "Bazı yönleriyle Awn'a benziyor, diğer yönlerdense çok farklı."

"İnatçı biri olduğunu söylemiştin."

"Çok gururlu. Ve en az kardeşi kadar inatçı. Muhtemelen ondan da çok. Kardeşinin iyiliği için ona müşterilik tek-

lif ettiğimde çok alındı. Senin de benzer bir şey planladığını düşündüğümden bunu anlatıyorum. Ve sanırım evrende ondan inatçı bir kişi daha varsa, o da sensindir."

Tek kaşımı kaldırdım. "Peki ya Zalim?" Bu kelime Radchaai dilinde değildi; Radch'ın, yani Anaander Mianaai'ın, topraklarına katıp kendisinden yaptığı bir gezegenden geliyordu. Zalim'in kendisi, Skaaiat ve benim haricimde Omaugh Konağı'nda bu kelimeyi tanıyacak ve anlayacak ender kişilerden biriydi.

Skaaiat Awer'ın dudakları alaycı bir gülümseme ile kıvrıldı. "Belki o daha inatçıdır. Ama olmayabilir de. Her neyse sonuç olarak Basnaaid'a para ya da iyilik önerirken dikkatli ol. Bundan hoşlanmayacaktır." *Ama sen elbette bildiğini okuyacaksın* dercesine işleri oluruna bırakan bir hareket yaptı. "Çömez teğmeninle tanıştın."

Teğmen Tisarwat'tan bahsediyordu. "Neden doğrudan mekiğe gitmek yerine buraya geldi?"

"Yardımcımdan özür dilemek için." Daos Ceit'in yerine gelen dış ofisteki yardımcı. "Ebeveynleri kuzen." Resmi olarak bu kelime ebeveynleri ya da ebeveynlerinin ebeveynleri ortak olan farklı haneden iki kişi için kullanılıyordu ama gayriresmi olarak arkadaş olunan daha uzak bir akraba ya da birlikte büyüdüğü insan anlamına da geliyordu. "Dün çay içmek için buluşacaklardı fakat Tisarwat ne buluşmaya geldi ne de mesajlarına cevap verdi. Askeriye ve iskele görevlilerinin aralarındaki ilişkinin nasıl olduğunu bilirsin." Bu, birbirlerine karşı oldukça kibar davrandıkları ve içten içe birbirlerini aşağıladıkları bir ilişkiydi. "Yardımcım bu duruma kırılmış."

"Bu neden Teğmen Tisarwat'ın umurunda olsun?"

Skaaiat gülerek, "Kuzenini kırdığın için sana kızan bir ebeveynin olmadığı belli. Olsa sormazdın," dedi.

Haklıydı. "Sen onun hakkında ne düşünüyorsun?"

"Birkaç gün önce olsa uçarı derdim. Ama bugün... çok sakin biri diyebilirim."

Uçarı benim dış ofiste gördüğüm kendinden emin genci tarif etmiyordu. Elbette o doğal olması imkânsız göz rengini saymazsak. "Bugüne kadar bir sınır istasyonundaki masa başı görevlerden birine atanacağını düşünüyordu."

"Zalim bana çömez bir *memur* mu verdi?"

Skaaiat, "Sana çömez herhangi bir şey vereceğini sanmıyordum," dedi. "Bizzat kendisinin seninle gelmek isteyeceğini düşünmüştüm. Belki de burada yeterince bedeni kalmadı." Sanki başka bir şey daha söylemek istermiş gibi bir nefes aldı ama sonra kaşlarını çatarak kafasını yana eğdi. "Özür dilerim, ilgilenmem gereken bir şey var."

İskele, bu durumdan hiç de memnun olmayan müretteba ve yolcularıyla bu güneş sisteminde mahsur kalmış; erzak, tıbbi yardım ve tamirata ihtiyacı olan gemilerle doluydu. Skaaiat'ın ekibi günlerdir çok yoğun çalışıyor ve çok az dinleniyorlardı. "Elbette." Reverans yaptım. "İşine mani olmayayım." Hâlâ kendisine mesaj göndermiş olan kişiyi dinliyordu. Odadan çıkmak için döndüm.

"Breq." Arkama baktım. Skaaiat başı hâlâ hafif yana eğik bir şekilde onunla konuşan kişiyi dinliyordu. "Kendine dikkat et."

"Sen de." Kapıdan çıkıp dış ofise yöneldim. Teğmen Tisarwat ayaktaydı, sessiz ve hareketsiz bir şekilde bekliyordu. Sert bir tonda, "Teğmen," dedim ve cevap beklemeden ofisten çıkıp şikâyetçi gemi kaptanlarının oluşturduğu kalabalığı geçerek beni *Kalr'ın Merhameti*'ne götürecek olan mekiğin beklediği iskeleye gittim.

Mekik kendi yerçekimini üretemeyecek kadar küçüktü. Bu

durum beni hiç rahatsız etmese de çok genç subayları ediyordu. Teğmen Tisarwat'ı, Kalr Beş'i beklemesi için iskelede bıraktıktan sonra konağın yerçekimi ile mekiğin yer çekimsiz ortamı arasındaki tuhaf ve belirsiz sınırdan geçerek içerideki koltuklardan birine yerleşip kemerimi taktım. Mekiğin pilotu, bu koşullarda reverans yapması mümkün olmadığından, başıyla selam verdi. Gözlerimi kapattım ve Beş'i konağın özel alanındaki kullanışlı, sade, gri duvarlı kocaman bir depoda dururken gördüm. Depo sandıklar ve kutularla doluydu. Kahverengi eldivenli ellerinin birinde narin, koyu kırmızı camdan bir çay fincanı tutuyordu. Önündeki açık kutuda takımın devamı olan yedi fincan, matara ve tabaklar duruyordu. Yaşadığı şüphe, böylesine güzel bir şeyi elinde tutmaktan dolayı duyduğu keyfe ve ona sahip olma isteğine gölge düşürüyordu. Aklını okuyamasam da bu depodan bir şey seçmesinin söylendiğini, bunları bulduğunu ve almayı çok istediğini ama buna izin verileceğine inanmadığını tahmin edebiliyordum. Bu takımın yaklaşık yedi yüzyıllık ve el yapımı olduğuna emindim. Beş'in böyle şeyleri algılayabilecek yetenekte olduğunu fark etmemiştim.

Görüntüyü kapattım. İşi daha uzun, bari biraz uyuyayım diye düşündüm.

Üç saat sonra eflatun gözlü Teğmen Tisarwat karşımdaki koltukta kemerini ustaca bağlarken uyandım. Kalr Beş –artık, muhtemelen konağın deposundan edindiği şeylerden kaynaklanan bir memnuniyet yayıyordu– kendini Teğmen Tisarwat'ın üzerine doğru iterken başıyla selam verdi ve yeni subayın midesinin yerçekimsiz ortamda göstereceği kaçınılmaz tepkiye önlem olarak yüzünde, *Ne olur ne olmaz, komutanım*, der gibi bir ifadeyle ona bir torba uzattı. Bazı genç teğmenlerin bunu bir hakaret olarak algıladığını biliyordum. Teğmen Tisarwat tüm yüzüne yayılmayan hafif

ve belirsiz bir gülümsemeyle torbayı aldı. Hâlâ tamamen sakin ve kendinden emin görünüyordu.

Kalr Beş, başka bir Kalr olan pilotun yanına yerleşirken, "Teğmen," dedim. "Herhangi bir ilaç aldın mı?" Bu da hakaret sayılabilirdi. Mide bulantısını önleyici ilaçlar vardı ve tüm kariyerleri boyunca mekiğe her binişlerinden önce o ilaçlardan alan mükemmel subaylar tanıyordum. Hiçbiri ilaçları aldığını itiraf etmezdi.

Teğmen Tisarwat'ın gülümsemesi tamamen silindi. "Hayır, komutanım." Ses tonu duygusuzdu. Sakindi.

"Eğer ihtiyaç duyuyorsan pilotta ilaç var." Bir şekilde buna tepki göstermesi gerekirdi.

Ve beklediğimden çok kısa bir an gecikse de gösterdi. Kaşları belli belirsiz çatıldı; öfkeli bir şekilde omuzlarını dikleştirmeye çalıştı ama kemeri onu engelledi. "Gerek yok. Teşekkürler, komutanım."

Skaaiat Awer onun için *uçarı* demişti. Genelde insanları değerlendirmek konusunda bu kadar başarısız değildi. "Senin gelişini ben talep etmedim, Teğmen." Sakin ama hafif öfkeli bir ses tonuyla konuşuyordum. Bu şartlar altında sesimin öfkeli çıkmasını sağlamak çok kolaydı. "Burada olmanın tek sebebi bunu Anaander Mianaai'ın emretmiş olması. Ne zamanımı ne de kaynaklarımı eğitimden yeni çıkmış bir çömezi yetiştirmek için harcayabilirim. Bir an önce her şeyi öğrensen iyi edersin. İşinin ehli subaylara ihtiyacım var. Mürettebatımın tamamına güvenebilmem gerekiyor."

Teğmen Tisarwat, "Emredersiniz, komutanım," diye cevapladı. Hâlâ sakindi ama artık daha ciddi bir tonda konuşuyordu ve kaşları biraz daha çatılmıştı.

Bir şeyler almıştı. Muhtemelen mide bulantısı ilacı almıştı ve eğer kumarbaz biri olsaydım, servetimin büyük bir

bölümünü damarında en az bir tür sakinleştiricinin dolaştığına yatırabilirdim. Kişisel kayıtları muhtemelen *Kalr'ın Merhameti*'ne ulaşmıştı; onlara göz atmak istedim. Ama Zalim bu kayıtlara eriştiğimi görecekti. Sonuç olarak *Kalr'ın Merhameti* Anaander Mianaai'a aitti ve gemiyi kontrol etmesini sağlayacak tüm erişimlere sahipti. *Kalr'ın Merhameti* yaptığım her şeyi görüyor ve duyuyordu; eğer Zalim bununla ilgili bilgi almak isterse tek yapması gereken bunu talep etmekti. Onun şüphelendiğim şeyden haberdar olmasını istemiyordum. Gerçeğin ortaya çıkmasını ve şüphelerimin yersiz olduğunun kanıtlanmasını istiyordum. Mantıksız olduğunun.

Şimdilik eğer Zalim beni gözlüyorsa –ki *Kalr'ın Merhameti* aracılığıyla izlediğine ve güneş sisteminde olduğumuz sürece izleyeceğine emindim– bana işinin ehli bir subay yerine bir çömez kakalanmış olmasından dolayı sinirlendiğimi düşünecekti.

Teğmen Tisarwat'ı dikkatle izlemeyi bıraktım. Ön tarafta pilot, Beş'e doğru eğilip kısık sesle ve dolaylı bir şekilde, "Her şey yolunda mı?" diye sordu. Cevaben Beş şaşkınlıkla kaşlarını çattığında, "Çok sessiz," diye ekledi.

Beş, "Geldiğinden beri mi?" diye sordu. Hâlâ dolaylı konuşuyorlardı. Çünkü konuşmaları benim hakkımdaydı ve Gemi'ye mürettebat benden bahsettiği zaman beni haberdar etmesine dair verebileceğim herhangi bir talebi tetiklemek istemiyorlardı. Kafamdan geçen şarkıyı söylemek gibi iki bin yıllık bir alışkanlığım vardı. Ya da an azından mırıldanmak. Başta mürettebat buna şaşırmış ve bundan dolayı gerilmişti, zira şu an elimde kalan tek beden olan bu bedenimin sesi hiç de güzel sayılmazdı. Ama artık alışmaya başlamışlardı ve şimdi sessizliğimin mürettebatımı rahatsız etmeye başlamış olması beni memnun etti.

Pilot, Kalr Beş'e, "Çıtı bile çıkmadı," dedi. Gözlerinin kısa bir an için yana kayması ve boynu ile omzundaki kasların hafifçe seğirmesi Teğmen Tisarwat'ı işaret etmek istediğini anlamamı sağladı.

Beş, "Bence de," diyerek beni rahatsız eden şeyin ne olduğuna dair pilotun dile getirmediği tahminini onayladı.

Güzel. Anaander Mianaai bunu da görecekti.

Kalr'ın Merhameti'ne dönüş yolculuğumuz oldukça uzundu fakat Teğmen Tisarwat ne torbayı kullandı ne de herhangi bir rahatsızlık belirtisi gösterdi. Ben zamanımı uyuyarak ve düşünerek geçirdim.

Gemiler, iletişim sinyalleri ve veriler, şamandıralarla çevrili sürekli açık olan geçitler aracılığıyla sistemler arasında gidip gelirdi. Geçit uzayındaki mesafeler ve yönler normal uzaydan farklıydı ve sürekli açık olan bu geçitler için hesaplamalar buna göre yapılmış, gemilerin kullanabilecekleri rotalar işaretlenmişti. Ama *Kalr'ın Merhameti* gibi askeri gemiler kendi geçitlerini yaratabilirdi. Bu çok daha riskliydi; eğer gemi yanlış rotayı seçer, yanlış çıkıştan çıkar ya da yanlış girişten girerse, kendini herhangi bir yerde ya da hiçbir yerde bulabilirdi. Bu beni rahatsız etmiyordu. *Kalr'ın Merhameti* bizi güvenli bir şekilde Athoek İstasyonu'na ulaştıracak beceriye sahipti.

Ayrıca kendi geçidimizde normal uzaydan oluşan bir balonun içinde ilerlerken, her şeyden tamamen soyutlanmış olacaktık. Bu istediğim bir şeydi. Omaugh Konağı'ndan, Anaander Mianaai'ın görüş ve müdahale alanından uzaklaşmak istiyordum.

Neredeyse varmış, yanaşmamıza dakikalar kalmışken, Gemi doğrudan kulağıma konuştu. "Donanma Komutanı." Benimle bu şekilde konuşmasına gerek yoktu, sadece

dikkatimi çekmek istediğinde bile bunu anlayabilirdim. O da benim, onun dikkatini çekmek istediğimi neredeyse her defasında, herhangi bir şey söylememe gerek kalmadan algılıyordu. *Kalr'ın Merhameti*'ne, gemideki kimsenin bağlanamayacağı gibi bağlanabilirdim. Ama *Toren'ın Adaleti*'nin bir parçası olduğum gibi *Kalr'ın Merhameti*'nin bir parçası olamazdım. Olmak için kendimi tamamen kaybetmem gerekirdi. Hem de sonsuza kadar.

İçimden, "Gemi," diye yanıtladım. Ve başka hiçbir şey söylememe gerek kalmadan *Kalr'ın Merhameti*'nin ben talep etmeden yaptığı hesaplamalar sonucunda bulduğu olası rotalar ve her rota için geçerli kalkış zamanı gözümün önünde belirdi. En yakın kalkış zamanını seçerek emri gönderdim ve altı saatten biraz daha uzun bir süre sonra gitmiştik.

2

Zalim, benzer bir geçmişimiz olduğunu söylemişti ve bu bazı yönlerden doğruydu. O ve ben aynı kişiliğe sahip yüzlerce bedenden oluşuyorduk. Bu bakımdan oldukça benzerdik, ki bu bazı vatandaşlar tarafından askeriyenin bağıl kullanmasına yönelik tartışmalarda –görece olarak yakın zamanda, yani son yüzyıl içinde– dile getirilmişti.

Bunun, kendinin ya da yakınlarının başına geldiğini düşünmek çok dehşet vericiydi. Ama Radch'ın Efendisi de benzer bir süreçten geçmişti; tartışmalı bir şekilde de olsa hizmetindeki gemilerle aynı şeydi, dolayısıyla bu, karşı gelenlerin dediği kadar kötü bir şey nasıl olabilirdi? Bunca zamandır Radch'ın adil olmadığını söylemek saçmalıktı.

Adalet üçlemenin bir parçasıydı. Adalet, münasiplik, menfaat. Adil hiçbir davranışın münasip olmama, münasip hiçbir hareketin adil olmama şansı yoktu. Adalet ve münasiplik o kadar iç içe geçmişlerdir ki menfaati ortaya çıkarırlardı. Kimin ya da neyin menfaatine olduğu sorusu genelde gecenin bir yarısı, boş içki şişelerinin olduğu masalarda tartışılırdı ama genelde her Radchaai adalet ve münasipliğin tanrıların iradesiyle bir şekilde menfaati doğuracağına sorgusuz inanırdı. Radch'ın adil, münasip ve menfaate yönelik olduğu, çok olağandışı durumlar haricinde asla sorgulanmazdı.

Tabii ki, gemileri birer vatandaş olmasa da Radch'ın Efendisi bir vatandaştı; hatta sadece bir vatandaş değil, tüm

Radch'ın mutlak hâkimiydi. Ben onun, hâkimiyetini yaymak için kullandığı bir silahtım. Onun hizmetkârıydım. Birçok açıdan kölesiydim. Ve farklılıklar bununla sınırlı kalmıyordu. Anaander Mianaai'ın tüm bedenleri sadece onun bir parçası olmak amacıyla yaratılmış ve yetiştirilmiş, birbirlerinin aynısı klonlardı. Binlerce beyninin her biri, onu kendisine bağlayan implantlar içindeyken büyümüş ve gelişmişti. Üç bin yıl boyunca Anaander Mianaai, kendisi dışında hiç kimse olmamıştı. Alıkoyulup ihtiyaç duyulana kadar, belki onlarca belki yüzlerce yıl, dondurma kabininde saklanan tek bedene sahip –daha yaşlı olabilse de tercihen ergenliğinin sonunda ya da yetişkinliğinin başında– bir birey olmamıştı. Özensizce dondurma kabininden çıkarılıp, bazı bağlantılarını yok edip yenilerini kuracak ve bildiği benliğini yok ederek onu geminin yapay zekâsının bir parçası haline getirecek olan implant zorla beynine sokulmamıştı.

Eğer bunu yaşamadıysanız hayal edebilmenizin çok mümkün olduğunu zannetmiyorum. Yaşanan dehşet, mide bulantısı ve birleşme tamamlandıktan; beden, geminin bir parçası olduğunun bilincine varıp eskiden olduğu kişinin artık öldüğünün farkına vardığında dahi varlığını sürdüren bir korku. Bedenin ve beynin yeni duruma adapte olması bir hafta, hatta bazen daha uzun sürebilirdi. Muhtemelen sürecin bu yan etkileri ortadan kaldırılabilir, böylece işlem daha az dehşet verici bir hale getirilebilirdi. Ama bir bedenin yaşadığı geçici rahatsızlığın ne önemi vardı ki? Düzinelerce, hatta yüzlerce bedenden birinin yaşadığı sıkıntı, geçici külfetten başka bir şey değildi. Eğer sıkıntı çok yoğun olursa ve mantıklı bir süre içinde geçmezse, o beden çıkarılıp imha edilir ve yerine başka bir beden takılırdı. Depolarda bol miktarda beden vardı.

Ama artık Anaander Mianaai yeni bağıl yapılmayacağını ilan ettiğinden insanların bu soruyu kafalarına takması için –hâlâ muazzam büyüklükteki çıkarma gemilerinin depolarında donuk halde bekleyen tutsakları saymazsak– bir neden kalmamıştı.

Kalr'ın Merhameti'nin kaptanı olarak tüm duvarları altları dolap olarak işlev gören banklarla kaplı, üç metreye dört metrelik kendime ait bir kamaram vardı. O banklardan aynı zamanda yatağım olanın altında eşyalarımın durduğu kutu ve çantaların arasında, Gemi'nin göremediği ve hissedemediği bir kutu daha mevcuttu. İnsan gözü, hatta bağıllara ait gözler tarafından bile görülebilirdi. Ama hiçbir tarayıcı ya da sensör o kutuyu, içindeki silahı ve evrendeki her şeyi delip geçebilecek mermilerle dolu şarjörleri fark edemezdi. Hem mermilerin her şeyi delip geçebiliyor olması hem de kutunun yaydığı ışığın nasıl olup da göz tarafından algılandığı halde aynı mantıkla çalışan bir kamera tarafından algılanamadığı muammaydı. Ayrıca, Gemi açıkça bir şeyin duruyor olması gerektiği o yerin boş olduğunu düşünmüyordu; ona göre kutunun durduğu yer de bir şeylerle doluydu. Bunların hiçbiri mantıklı değildi. Ama gerçek buydu. Kutu, silah ve onun mermileri uzaylı ırkı Presger tarafından üretilmişti ve onların amaçlarını anlamak güçtü. Uçsuz bucaksız Radch bölgesinin hâkimi, bitmek tükenmek bilemezmiş gibi görünen orduların komutanı Anaander Mianaai bile onlardan korkardı.

Kalr'ın Merhameti kutudan ve içindeki silahtan haberdardı çünkü ona söylemiştim. Kalrlar için sadece diğerleri gibi, açmadıkları bir kutuydu. Eğer gerçekten de bazen davranışlarını sergiledikleri bağıllar gibi olsalardı bu konu burada kapanırdı. Ama bağıl değillerdi. Onlar insandı ve

merakla yanıp tutuşuyorlardı. Hâlâ kutuların içindekiler hakkında kafa patlatıyor ve yatağımı düzeltirken oyalanıyorlardı. Eğer kaptan –hatta daha da yüksek rütbede, yani Donanma Komutanı– olmasaydım şu ana kadar eşyalarımın tamamını birkaç kez kurcalamış ve aralarında detaylı olarak tartışmış olurlardı. Ama tüm mürettebatının hayatta kalmasından sorumlu bir kaptandım, dolayısıyla bu kadarcık özel alanım olması hakkına sahiptim. Radch'ın Efendisi'nin kendisiyle savaşında yanlış tarafı seçmeden önce bu kamara Kaptan Vel'e aitti. Onun seçtiği yer kaplaması ve bankların üzerindeki örtülerle yastıklar Omaugh Konağı'nda bırakılmıştı. Duvarları muhtemelen şu andan daha soylu ve medeni olduğunu düşündüğü eski çağlardan esinlenilmiş, mor ve yeşil süslemelerle boyatmıştı. Kaptan Vel'in aksine ben o çağlarda yaşamıştım ve geçmişte kalmalarını bir kayıp olarak görmüyordum. Kamaranın yeniden boyanmasını isteyebilirdim ama daha acil işlerim vardı ve en azından bu süslemeler sadece kaptanın kamarasıyla sınırlıydı.

Geminin tanrılarının –elbette Radchaai tanrılarının başı olan Amaat ve gemiye adını veren Kalr– durduğu duvar nişindeki tanrıları ise Zambaktan Gelen, EskVar –başlangıç ve son oluşumu– ve küçük ucuz bir Toren heykelciğiyle değiştirmiştim. Toren heykelciğini bulduğum için şanslıydım. Adını taşıyan –hiçbiri bu istasyonun yakınında konuşlanmamış ve biri (ben) yok edilmiş– gemilerin mürettebatı dışında çok kişinin bilmediği, eski, unutulmaya yüz tutmuş bir tanrıydı.

Elbette daha fazlasına yer vardı. Ama ben hiçbir tanrıya inanmıyordum. Oraya gemininkiler dışında heykelcik koymamam mürettebata tuhaf geleceği için bunları koymuştum. Onlar benim için tanrı değil birer hatıraydı. Ama mürettebat bunu bilemeyeceğinden ya da anlayamayacağın-

dan, her gün Amaat ve Kalr'ın yanı sıra onlar için de tütsü yaktım ve onlar da diğer tanrılar gibi –Beş'in, bir Mianaai ya da bir Donanma Komutanı'na yakıştıramadığı kadar ucuz ve alelade oldukları için ilk gördüğünde kaşlarını çatmasına sebep olan– yemek ve pirinç kaplı çiçek hediyeleri aldılar. Adımı ya da unvanımı kullanmaktan kaçınarak Kalr On Yedi'ye bundan bahsetti. Bir bağıl olduğumu, dolayısıyla her istediğimde Gemi'nin bana onun hislerini ve sözlerini iletmesinin ne kadar kolay olduğunu bilmiyordu. Gemi'nin onun dedikodularını sır olarak saklayacağına emindi.

Athoek'a doğru kendi soyutlanmış evrenimizde yolculuk ettiğimiz geçide girdikten iki gün sonra, yatağımın kenarında oturmuş narin, koyu kırmızı cam fincandan çay içerken Kalr Beş sabah ayininde atılan kehanetleri ve onların örtüsünü topluyordu. Kehanetler iyi talihin devam edeceğini gösteriyordu elbette, ancak çok salak bir kaptan o metal disklerin örtünün üzerinde yarattığı desenden farklı bir anlam çıkarırdı.

Gözlerimi kapattım. *Kalr'ın Merhameti*'nin pırıl pırıl beyaz koridorlarını ve kamaralarını hissettim. Tüm gemi geri dönüştürülmüş hava ve temizlik malzemesinin güven verici ve tanıdık kokusuyla kaplıydı. Amaat bölüğü, sorumlu oldukları koridorları ve kamaraları temizlemişti. Teğmenleri, *Kalr'ın Merhameti*'nin en kıdemli teğmeni, Seivarden yaptıkları işi denetlemeyi bitirmek üzereydi; eski zamana özgü zarif aksanıyla övgülerini ve sitemlerini iletiyor, yarınki görevleri dağıtıyordu. Seivarden bu iş için doğmuştu; yüzünde en soylu hanelerden birinden gelmenin, Anaander Mianaai'ın uzak kuzenlerinden biri olmanın, zenginliğin ve iyi yetişmişliğin izlerini taşıyordu. Yöneteceği beklentisiyle yetiştirilmişti. Birçok açıdan tam anlamıyla bir Radchaai

subayını temsil ediyordu. Sakin ve kendinden emin bir şekilde Amaatlarıyla konuşurken bin yıl önce tanıdığım, gemisini kaybetmemiş ve bir bağıl tarafından kaçış kapsülüne sokulmamış Seivarden'dı neredeyse. Kapsüldeki takip cihazı hasar gördüğünden yüzyıllarca sürüklenmişti. Bulunup açıldıktan sonra tanıdığı herkesin öldüğünü, hatta hanesinin bile artık var olmadığını ve Radch'ın hatırladığından çok farklı olduğunu görünce, Radchaai bölgesinden kaçıp birkaç yılını amaçsız ve ayyaş bir halde başıboş dolaşarak geçirmişti. Tahminlerime göre, ölmeye niyeti yoktu ama zihninin bir yerlerinde ölümcül bir kazaya kurban gitmeyi diliyordu. Onu bulmamdan bu yana kilo almış ve kaybettiği kasların bir bölümünü geri kazanmıştı; yıpranmışlığın izlerini hâlâ taşısa da artık çok daha sağlıklı görünüyordu. Gemisinin bağılları onu kaçış kapsülüne soktuklarında kırk sekiz yaşındaydı. Donuk kaldığı yılları da sayarsak *Kalr'ın Merhameti*'ndeki en yaşlı ikinci kişiydi.

Seivarden'ın bir altındaki kişi olan Teğmen Ekalu, Etrepalarından ikisiyle birlikte Kumanda'da nöbet tutuyordu. Aslında *Kalr'ın Merhameti* her zaman uyanıkken, her şeyi izliyorken ve sürekli bedeni olan gemi ile onu çevreleyen uzayın farkındayken teknik olarak kimsenin nöbet tutmasına gerek yoktu. Özellikle de kötü –gerçekçi olmak gerekirse ilginç– bir şeyin olması beklenmeyen geçit uzayındayken. Ama geminin sistemleri bazen hatalı çalışabilirdi ve bir kriz anında mürettebatın halihazırda tetikte olması işlerin çok daha hızlı ve kolay yürümesini sağlıyordu. Elbette küçük bir gemiye tıkılmış onlarca insanı disiplinli ve meşgul tutabilmek için işe ihtiyaç vardı. Gemi sayı, harita ve grafikleri içeren görselleri Teğmen Ekalu'nun gözlerinin önüne getiriyor ve kulağına zaman zaman aralarına dostane teşvikler de eklediği bilgileri söylüyordu. *Kalr'ın Merhameti* Teğmen

Ekalu'yu seviyor, onun zekâsına ve becerisine güveniyordu.

Kalr kaptanın, yani benim bölüğümdü. *Kalr'ın Merhameti*'nin diğer tüm bölükleri onar askerden oluşurken Kalr'da yirmi asker vardı. Vardiyalı olarak uyuyorlardı, çünkü diğer bölüklerin aksine Kalrlar, Geminin mürettebatının bağıllardan oluştuğu, askerlerinin onlarca ayrık birey değil de kendisinin bir parçası olduğu dönemin son kalıntısı olarak her daim görev başındaydı. Benim gibi yeni uyanan Kalrlar beyaz duvarlı, sade ve yalnızca on kişinin aynı anda yemek yiyebileceği asker yemekhanesinde toplanmışlardı. Hepsinin önünde hızlı büyüyen, yapışkan, koyu yeşil renkli, bir insanın ihtiyaç duyduğu besleyici öğelerin tümünü içeren iskel isimli bitkinden bir tabak duruyordu. Çocukluğunuzdan beri yemiyorsanız tadına alışmak zordu. Aslına bakılırsa birçok Radchaai'ın çocukluğundan beri yediği bir şeydi.

Asker yemekhanesindeki Kalrlar tam bir bütünlük içinde olmasa da sabah duasına başladılar. İlk birkaç kelimeden sonra toparlandılar ve kelimeler tanıdık bir ritimde duyulmaya başladı. *Görgünün çiçeği hareketlerdeki güzelliktir.*

Doktor –bir adı ve göstermelik de olsa bir teğmen rütbesi vardı ama ikisiyle de anılmıyordu– Kalr bölüğünün bir parçasıydı ama Kalr'ın Teğmeni değildi. Sadece bir doktordu. Bir saat sonrası için olduğu gibi, nöbetle görevlendirildiğinde yanında iki Kalr askeri ile nöbet tutardı. Kaptan Vel'in mürettebatta kalan tek subayıydı. Elbette bunun bir sebebi, yerine birini bulmanın zorluğuydu; zaten geçen hafta yaşanan olaylara katılımı da asgari düzeydeydi.

Uzun boylu, ince yapılı ve Radchaai standartlarına göre açık tenliydi; saçları biraz tuhaf görünecek kadar açık kahverengi olmasına rağmen, yapay görünmesine neden olacak kadar dikkat çekici bir tonda değildi. Yetmiş altı yaşındaydı

ama otuz yaşından çok da farklı görünmüyordu; yüz elli yaşını geçene kadar da görünmeyecekti. Nesillerdir doktor olan bir aileden geliyordu. Ve şu an bana çok ama çok kızgındı.

Nöbetten önceki kısa vaktinde benimle yüzleşmeye kararlı bir şekilde uyanmış ve yatağından kalkar kalkmaz hızlıca sabah duasını mırıldanmıştı. *Faydanın çiçeği bütünlüğü ve sonsuzluğuyla Amaat'tır.* Artık Kalrlar'ın bulunduğu asker yemekhanesiyle ilgilenmiyor olsam da ilk mısrayı duyduğum için duanın geri kalanı da kulaklarımda yankılanıyordu. *Ben adaletin kudretiyim...* Şimdi doktor sessiz ve gergin bir şekilde subayların yemek yediği bölük odasında duruyordu.

Seivarden akşam yemeği için sakin bir gülümsemeyle bölük odasına girdiğinde kaşları normalden daha çatık olan Doktor sabırsız bir şekilde bekliyordu. Seivarden'ın bir anlığına rahatsız olduğu fark ettim ama sonra rahatsızlığını bir yana bırakıp geç kaldığı için özür diledi ve karşılığında formalite icabı söylenmiş, önemli değil cevabını aldı.

Asker yemekhanesinde Kalrlar sabah dualarını tamamladılar ve emrettiğim üzere ölüler için kısa bir dua edip onların isimlerini söylediler. Awn Elming. Nyseme Ptem, yani Ime'de ayaklanma çıkararak uzaylı ırkı Rrrrrr'la savaşı canı pahasına önleyen asker.

Bo bölüğünün uyuduğu yer, kamaradan ziyade dip dibe uyuyan on bedenin ancak sığdığı, yataklarının bile özel alan olmadığı bir koğuşa benziyordu. Bir zamanlar orada uyuyan bağıllardan daha huzursuz bir şekilde uykularında seğiriyor, iç çekiyor ve rüya görüyorlardı.

Teğmenleri olan, çok genç ve saçma bir şekilde eflatun gözlü olan Teğmen Tisarwat kendine ait küçücük kamarasında hareketsiz ve rüya görmeden uyuyor olsa da onu ra-

hatsız eden bir şey vardı; adrenalin seviyesi normalin biraz daha üzerindeydi. Bunun, dün gece olduğu gibi onu uyandırması gerekirdi fakat Doktor ona uyumasına yardımcı olacak bir şeyler vermişti.

Doktor, kahvaltısını çiğnemeden yuttu ve bir özür mırıldanarak kendini bölük odasının dışına attı. Parmak hareketleriyle, "Gemi," diye mesaj gönderdi. "Donanma Komutanı'yla konuşmak istiyorum."

Kalr Beş'e, "Doktor geliyor," dedim. "Ona çay ikram edelim. Gerçi büyük ihtimalle kabul etmeyecektir." Beş, matarada ne kadar çay kaldığını kontrol edip bir tane daha koyu kırmızı fincan çıkardı. Sanırım özellikle belirtmediğim sürece eski çay takımımı bir daha göremeyecektim.

Kalr'ın Merhameti kulağıma, "Donanma Komutanı," dedi ve bana asker yemekhanesine giden bir Amaat askerini gösterdi; kendi kendine neredeyse her yerde var olan o anlamsız ve mantıksız çocuk şarkılarından birini mırıldanıyordu. *"Her şey döner durur, her şey döner durur, gezegenler güneşin etrafında döner durur, her şey döner durur. Her şey döner durur, her şey döner durur, uydular gezegenin çevresinde döner durur..."* Kaygısız ve detone.

Kalr Beş kamaramda, esas duruşta durdu ve ifadesiz bir sesle, "Doktor sizinle görüşmek istiyor, Donanma Komutanı," dedi.

Koridorda şarkı söyleyen Amaat arkasından başka bir Amaat askerinin geldiğini duyunca utanıp hemen sessizliğe büründü. Beş'e, "Girsin," dedim ama elbette buna gerek yoktu, zira o zaten Doktor'la konuşmayı planladığımı biliyordu.

Kapı açıldı ve Doktor nezaket kurallarının gerektirdiğinden biraz daha hızlı davranarak içeri girdi. Gergin ve öfkeli bir şekilde, "Donanma Komutanı," diyerek sözlerine başladı.

Elimi kaldırarak sözünü kestim. "Doktor. Otur. Çay alır mıydın?"

Oturdu. Çay teklifimi reddetti. Kalr Beş emrimle kamarayı terk ederken Doktor'un anlatacağı, ilginç olacağı her halinden belli olan şeyleri kaçıracağı için biraz gücenmişti. O dışarı çıktığında karşımda gergin bir şekilde oturan Doktor'a *devam etmesi* için işaret ettim.

"Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı." Sesinden hoşgörü gösterip göstermemin umurunda olmadığı anlaşılıyordu. Masanın altındaki eldivenli ellerini yumruk yaptı. "Donanma Komutanı. Komutanım. Sıhhiye'den bazı ilaçları kaldırtmışsınız."

"Kaldırttım."

Sözlerim bir an duraksamasına neden oldu. Görünen o ki reddetmemi bekliyordu. "Bunu başka kimse yapamazdı. Gemi stokta mevcut oldukları konusunda ısrarcı, kayıtların hepsini tek tek inceledim; herhangi biri o ilaçları almamış. Gemide onları benden saklayabilecek başka kimse yok."

Bunun artık doğru olmadığından endişeleniyordum. Ama bunu dile getirmedim. "Teğmen Tisarwat dün mesaisinin bitiminde yanına gelip mide bulantısı ve endişe için yardım istedi." İki gün önce, geçide girdikten birkaç saat sonra, Teğmen Tisarwat gerilmeye başlamıştı. Midesi hafifçe bulanıyordu. Akşam yemeğinde hiçbir şey yiyemediğini fark etti. Boları da bunu fark ettiler ve elbette endişelendiler; on yedi yaşındaki kişilerin önüne çok çeşitli yemek sunmak onların yemeğe ilgi göstermemesine neden oluyordu. Kendi aralarında onun evini özlediğine karar verdiler. Ve de benim varlığına duyduğum açıkça belli olan öfkenin onu gerdiğine. "Sağlığından endişe mi ediyorsun?"

Doktor öfkeden neredeyse yerinden fırlayacaktı. "Konumuz bu değil!" Kiminle konuştuğunu hatırladı. "Komu-

tanım." Yutkundu ve benden tepki bekledi ama hiçbir şey söylemedim. "Gergin. Testler duygusal bir stres yaşadığı gösteriyor. Bu kesinlikle anlaşılabilir. İlk görevindeki çömez bir teğmen için kesinlikle normal." Konuşurken benim muhtemelen ilk görevlerindeki çok genç teğmenler hakkında geniş çaplı bir deneyimim olduğunun farkına vardı. Konuştuğuna pişman oldu; bir anlığına buraya gelerek benimle yüzleşip beni suçladığına da pişman oldu. Ama sadece bir anlığına.

"Durum düşünüldüğünde bu çok normal," diye onaylarken başka bir şeyi kastediyordum.

"Ve verebileceğim bütün ilaçları kaldırttığınız için ona yardımcı olamadım."

"Evet," diyerek onayladım. "İlaçları kaldırttım. Gemiye geldiğinde herhangi bir ilacın etkisinde miydi?" Cevabın ne olacağını zaten biliyordum ama yine de sordum.

Doktor soruma şaşırarak gözlerini kırpıştırdı; ama sadece bir anlığına. "Mekikten Sıhhiye'ye geldiğinde bir şeyin etkisindeymiş gibi *görünüyordu*. Ama taramalarımda herhangi bir maddeye rastlamadım. Sanırım sadece yorgundu." Duruşundaki hafif kıpırdanma ve ondan gelen duygu verilerindeki değişiklik, şimdi sorumun altındaki anlamı, taramanın sonuçları ile Teğmen Tisarwat'ın kendi gözüne görünüşü arasındaki tuhaf ve küçük uyumsuzluğu düşündüğü hissini veriyordu.

"Dosyasında herhangi bir ilacı kullanması gerektiğine yönelik komut ya da öneri var mı?"

"Hayır, hiçbir şey yok." Doktor bir sonuca varamamış gibi görünüyordu. Özellikle de benim vardığım sonuca. Ama hâlâ sinirli olsa da artık merak etmeye de başlamıştı. "Son yaşananlar hepimizi gerdi. Ve o daha çok genç. Ve..." Tereddüt etti. Belki de gemideki herkesin Teğmen Tisarwat'ın *Kalr'ın Merhameti*'ne atanmasına çok sinirlen-

diğimden haberdar olduğunu söyleyecekti. Birkaç saat boyunca şarkı söylemeyecek kadar çok sinirlendiğimi.

Artık bütün mürettebat bunun anlamını biliyordu. Hatta her şeyin yolunda olup olmadığını anlamak için bu kadar açık bir yöntemleri olmasını ilginç bir şekilde rahatlatıcı buluyorlardı. Yüz ifademi ve sesimi elimden geldiğince duygusuz tutarak, "Ve?" diye sordum.

"Sanırım onu burada istemediğinizi düşünüyor, komutanım."

"İstemiyorum," dedim. "Gerçekten de."

Doktor anlamayarak başını salladı. "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı. Madem öyle, onu almayı reddedebilirdiniz."

Onu almayı reddedebilirdim. *Kalr'ın Merhameti*'ne giden mekik kalkarken onu konağın iskelesinde bırakıp almak için geri dönmeyebilirdim. Bunu yapmayı gerçekten de düşünmüştüm. Skaaiat'ın beni anlayacağından emindim; genç teğmeni *Kalr'ın Merhameti*'ne zamanında getirecek tek bir gemi bile bulamamış gibi davranırdı."Ona bir şey verdin mi?"

"Uyumasına yardımcı olacak bir şey verdim. Onun için günün sonuydu. Yapabileceğim tek şey buydu." Doktor'u rahatsız eden şey buydu; onun alanına girmekle kalmamış, onun birine yardımcı olmasını engellemiştim.

Elimde olmadan bir göz attım. Teğmen Tisarwat uyuyordu ama uykusu derin değildi. Dinlendirici bir uykuda değildi. Hâlâ gergindi ve hâlâ onu rahatsız eden bir şeyler vardı. Dikkatimi tekrar olduğum yere çevirerek, "Bana kızmakta sonuna kadar haklısın, Doktor," dedim. "Kızmanı ve bana karşı çıkmanı bekliyordum. Eğer çıkmasaydın hayal kırıklığına uğrardım." Şaşırmış bir şekilde gözlerini kırpıştırdı; elleri hâlâ yumruk halinde kucağında duruyordu. "Bana güven." Henüz daha fazlasını anlatamazdım. "Ben bilinmezim,

ben normalde emir veren insanlar gibi değilim." Doktor'un yüzünden bir anlama belirtisi geçti; sonra onu izlediğimden ve verdiği bu tepkiyi göreceğimden emin olduğu için utandı. Doktor saklanmak için kapattığım ya da bozduğum implantlarımı tamir etmişti. Gemide, Seivarden hariç ne olduğumu bilen tek kişi Doktor'du. "Yine de bana *güven*."

"Güvenmemek gibi bir seçeneğim var mı ki, komutanım? Athoek'a ulaşana kadar dış dünyadan bihaberiz, şikayetimi kimseye iletemem." Yılmıştı.

"Athoek'a vardığımızda şikayet edersin. Hâlâ etmek istiyorsan." Şikayetiyle ilgili bir şeyler yapabilecek herhangi biri varsa.

"Komutanım." Söylemek istediği diğer şeyleri yutarak ayağa kalktı. Sertçe reverans yaptı. "Çıkabilir miyim?"

"Elbette, Doktor."

Teğmen Tisarwat bir problemdi. Resmi kişisel geçmişi sadece verileri sıralıyordu; bir gezegende doğup büyümüştü, bir ebeveyninin üçüncü diğerinin ikinci çocuğuydu. Her hali vakti yerinde, orta sınıf Radchaai çocuğunun alacağı eğitimi görmüştü. Matematiği iyiydi, şairliğe ilgisi olsa da o alanda yeteneği yoktu, tarihe ise ne yeteneği ne de ilgisi vardı. Ailesinden karşılığında hiçbir beklenti olmadan gelen bir harçlığı vardı. Uzaya ilk kez eğitime gitmek için çıkmıştı.

Satır aralarını okuduğumda, hanesinde özel bir görev almak, birinin servetinin ve konumunun vârisi olmak ya da bir beklentiyi gerçekleştirmek üzere değil de amaçsızca doğduğu anlaşılıyordu; ailesinin onu sevdiğine ve askeriyeye katıldığı güne kadar şımarttığına şüphe yoktu. Ebeveynleriyle yaptığı görüşmeler de bunu doğruluyordu. Hepsi ondan daha yaşlı olan kardeşleri onun gözde olmasını kıskanmıyor, aksine onu neredeyse ebeveynleri kadar el

üstünde tutuyorlardı.

Skaaiat Awer onun için *uçarı* demişti. Ben satın aldığı göz rengini görünce *boş kafalı* diye düşünmüştüm ve dosyasındaki yetenek sınavının sonuçları da bunu gösteriyordu. Sonuçlar onun *serinkanlı* olacağına yönelik değildi. *Kalr'ın Merhameti*'ne adım attıktan kısa bir süre sonra sergilemeye başladığı gergin ve karamsar haline de yer vermiyordu.

Daha önce de onun gibilerle karşılaşmış olan eğitmenleri ona sert davranmış ama bunu canilikten değil, onun iyiliği için yapmıştı. Muhtemelen bazılarının onun gibi küçük bir kardeşi vardı ve sonuçta bir yönetici görevi için yetiştiriliyordu. Yerçekimsiz ortamda yediklerini midesinde tutamaması önemli değildi, zira uzayda olmak konusunda deneyimli olmayan birçok yeni teğmen aynı sorunu yaşıyordu.

İki gün önce Tisarwat, Sıhhiye'de muayeneden geçerken Gemi, ondan mürettebattaki diğerleri gibi veri alabilmek (ve bana aktarabilmek) için gereken bağlantıları yaptı; Boları ise valizlerinin her milimetresini inceleyerek onun hakkında oldukça doğru tespitlerde bulundular. Onun cehaletinden tiksinmeye hazırlıklıydılar; eğitimden yeni gelmiş bir çömez, dalga geçilecek ve bıktıracak bir şeydi elbette. Ama aynı zamanda ona karşı şefkat ve ileriye yönelik bir gurur duyuyorlardı. Sonuç olarak onu kendileri yetiştirmiş olacakları için Boları Tisarwat'ın gelecekti tüm başarılarından kendilerine pay çıkarabilecekti. Önemli olan her şeyi *ona* Boları öğretmiş olacaktı. Onun olmaya hazırdılar. Hizmet etmekten gurur duyulası bir teğmen olmasını umuyorlardı.

Ben de şüphelerimin yersiz olmasını yürekten diliyordum.

Nöbet, elbette olaysızdı. Doktor, görüşmemiz sonrasında hâlâ öfkeli bir şekilde Kumanda'ya gitmişti. Seivarden'ın

yakında yataklarına girecek olan Amaatları antrenman yapıyor, yıkanıyor, hareket etmek için yeterli yer olmadığından öfkeli fısıltılar eşliğinde itişip kakışarak her zamanki yerlerine yerleşiyorlardı. Ekalu'nun Etrepaları, sorumlu oldukları zaten neredeyse lekesiz koridorları ve odaları temizlediler. Teğmen Tisarwat yaklaşık dört saat boyunca uyanmayacaktı.

Geminin küçük spor salonuna gittiğimde yataklarına henüz girmemiş olan birkaç Amaat aceleyle yolumdan çekildi. Bir saat boyunca yoğun bir şekilde antrenman yaptım. Hâlâ öfkeli ve antrenmandan dolayı terli bir halde poligona gittim.

Hepsi sadece bir simülasyondan ibaretti. Dışarıda uzay boşluğu olduğu için hiç kimse küçük bir geminin içinde mermilerin uçuşmasını istememişti. Hedefler, Gemi'nin ilerideki duvara yansıttığı görüntülerdi. Silah, sanki gerçekten ateşlenmiş gibi ses çıkarıp geri tepiyordu fakat içinden çıkan tek şey ışıktı. Dilediğim kadar yıkıcı değildi ama şimdilik idare etmek zorundaydım.

Gemi ruh halimin farkındaydı. Hızla gösterdiği hedeflerin hepsini hiç düşünmeden vurdum. Silahı tekrar doldurdum; aslında gerek yoktu fakat gerçek bir silah olsa doldurmak gerekeceğinden eğitim programı bunu zorunlu tutuyordu. Ateş ettim, doldurdum ve tekrar ateş ettim. Yeterli gelmiyordu. Bunu fark eden Gemi aynı anda hareket eden bir düzine hedef göstermeye başladı. Tanıdık bir ritimle ateş ettim, doldurdum, ateş ettim, doldurdum. Aklıma bir şarkı geldi; zaten aklımda hep bir şarkı olurdu. Bu Anaander Mianaai ve zamanında arkadaşı olan Naskaaia Eskur arasındaki son tartışmayı anlatan, hikâye tarzında uzun bir şarkıydı. Şarkıdaki hikâye Anaander'ı cani olarak gösterdiği ve ölen Naskaaia'nın öç almak için geri döneceğine ant

içmesiyle bittiği için şair bin beş yüz yıl önce idam edilmişti. Radch bölgesinde neredeyse tamamen unutulmuştu; zira bu şarkıyı söylemek, hatta muhtemelen sadece biliyor olmak o vatandaşın yeniden eğitime gönderilmesine neden olabilirdi. Radch etkisinin dışında kalan bazı bölgelerde ise hâlâ söyleniyordu.

Hain! Çok zaman önce söz vermiştik
Eşit davranacak, hediyeye hediyeyle karşılık verecektik.
Şimdi sen bu laneti hak ettin: Yok ettiğin şey seni yok etsin.

Ateş et, doldur. Ateş et, doldur. Bu şarkının –ya da aynı konudaki diğer şarkıların– gerçeği çok az yansıttıklarından şüphem yoktu. Olayın kendisinin şairanelikten, efsanevi ve ilahi dokunuşlardan yoksun ve hatta oldukça sıradan olduğundan emindim. Yine de şarkıyı söylemek tatmin ediciydi.

Bitirdiğimde silahımı indirdim. Gemi kendiliğinden, arkamda duran ve afallamış bir şekilde poligonun kapısından beni izleyen üç Etrepa'yı gösterdi. Yatağına girmek için kamarasına gitmekte olan Seivarden da arkalarında duruyordu. Ruh halimi Gemi kadar iyi anlayamasa da beni, endişelenecek kadar iyi tanıyordu.

Gemi kulağıma, "Yüzde doksan yedi," dedi. Gereksiz bir şekilde.

Bir nefes aldım. Silahı yerine koydum. Arkamı döndüm. Üç Etrepa'nın yüzlerindeki şaşkınlık anında bağıl benzeri bir ifadesizliğe döndü ve koridora doğru gerilediler. Onlara sürtünerek yanlarından geçtim ve koridora çıkarak banyoya doğru ilerledim. Etrepalardan birinin, "Ha siktir! Özel Görevler'dekiler *böyle* mi?" dediğini duydum. Eski kaptanları küfretmek konusunda çok katı olduğundan diğerlerinin yaşadığı paniği fark ettim. Seivarden'ın şen şakrak bir şekilde,

"Donanma Komutanı az taşaklı değildir," demesini işittim. Sözlerindeki kabalığın Seivarden'ın eski zamana özgü zarif aksanıyla birleşmesi gülmelerine neden oldu; biraz rahatlamışlardı ama hâlâ tedirginlerdi.

Kalr'ın Merhameti niye kızgın olduğumu sormadı. Neyim olduğunu sormadı. Bu da başlı başına şüphelerimi doğrulamaya yetiyordu. İki bin yıllık hayatımda ilk kez keşke küfretme alışkanlığım olsaydı diye düşündüm.

3

Teğmen Tisarwat'ın normalden üç saat önce uyandırılmasını ve derhal beni görmeye gelmesini emrettim. Korkmuş bir şekilde uyandı; kalp atışları Doktor'un vermiş olduğu ilacın etkisine rağmen hızlandı. Gemi'nin doğrudan kulağına söylediklerini anlaması birkaç saniye aldı. Yirmi saniyeyi derin ve yavaş nefesler alarak geçirdi. Midesi belli belirsiz bulanıyordu.

Kamarama hâlâ tedirgin bir halde geldi. Sürekli bir şeyleri düşürerek ve çok kolay bir şekilde bağlanan bağcıklarda dahi zorlanarak gergin bir telaşla giyindiği için ceketinin yakasında hafif bir yamukluk vardı ama Bolarından hiçbiri uyanık olmadığı için bunu fark etmemişlerdi. Onu ayakta karşıladım ve ilginç bir şeyler görmek ya da duymak umuduyla meşgulmüş gibi görünerek oyalanan Kalr Beş'e çıkmasını söyledim.

Sert ve kızgın bir şekilde, "Teğmen Tisarwat," dedim. "Bölüğün son iki gündür yetersiz çalışıyor."

Darıldı, öfkelendi, gücendi. Durumu düşünüldüğünde övgüye değer bir şekilde esas duruşunu bozmadı ama sırtını görebiliyordum; omuzları biraz daha dikleşti ve başını birkaç milimetre kaldırdı. Yine de cevap vermeyecek kadar zekiydi. Devam ettim. "Gemi'nin, içinde kendisinin göremediği alanlar olduğunu biliyorsundur. Eskiden o alanlar için bağıllarını kullanırdı. Ama artık bağılları yok. O alanların temizliği ve bakımı sizin göreviniz. Ve Bo bölüğü bir

süredir bu görevden kaytarıyor. Örneğin, mekiklerdeki vakum kilitlerinin pimleri uzun zamandır temizlenmemiş." Geçen hafta, benim ve Omaugh Konağı'ndaki herkesin hayatı, *Kalr'ın Methameti*'nin mekiklerinden birinin vakum kilidinin bir parçasının çıkarma hızına bağlıyken buna bizzat şahit olmuştum. "Ayrıca banyodaki ızgaranın altında kafanıdeliğe sokmadığın sürece göremeyeceğin bir yer var." Orası en iyi zamanında bile iğrençti. Düzenli olarak iyice temizlenmediğinde ise çok daha kötüydü. "*Kalr'ın Merhameti* sana bir liste verecek. Yarın bu saatte yapacağım denetime kadar hepsinin tamamlanmış olmasını bekliyorum."

"Ya... yarın mı, komutanım?"Teğmen Tisarwat'ın sesi çok hafif boğuk çıkmıştı.

"Yarın bu saatte, Teğmen. Ayrıca ne sen ne de bölüğündeki askerler spor salonu ve poligonda geçirmeniz gereken zamanı ihmal edeceksiniz. Çıkabilirsin." Reverans yapıp çıkarken öfkeli ve mutsuzdu; tıpkı, onlara ne kadar çok iş yüklediğimi fark ettiklerinde Bolarının olacağı gibi.

Gemideki herkes üzerinde neredeyse sınırsız bir yetkiye sahip olduğum doğruydu; özellikle de geçit uzayında herkesten soyutlanmış haldeyken. Ama aynı zamanda subaylarımı kendimden uzaklaştırmanın çok aptalca olduğu da doğruydu. Ayrıca askerleri geçerli bir sebep olmaksızın mutsuz etmek de aptalcaydı. Bolar, Teğmen Tisarwat'a karşı davranışıma onların işini zorlaştıracağı için içerleyeceklerdi kesinlikle. Ama asıl Tisarwat *onların* teğmeni olduğu için içerleyeceklerdi.

Bunu istiyordum. Bilerek onları bu kadar zorluyordum. Ama zamanlama çok önemliydi. Eğer bir anda çok fazla zorlarsam sonuçları istediğim gibi olmaz, hatta belki bir felakete bile yol açabilirdi. Çok yavaş davranırsam da çok uzun sürerdi ve zamanım tükeneceği için yine istediğim

sonuçları elde edemezdim. Ve tam olarak istediğim sonuca ulaşmalıydım. Amaatlar, Etrepalar ve benim Kalrlarım, Boların durumunu anlıyorlardı. Ve eğer Boları zorlayacaksam –çünkü Bolar'ın teğmenini zorlamak onları zorlamak anlamına geliyordu– bunu diğer bölüklerin anlayışla karşılayacağı bir nedenle yapmalıydım. *Kalr'ın Merhameti*'ndeki kimsenin onlara nedensiz yere sert davrandığımı, ne kadar iyi olurlarsa olsunlar kaptanın onların hayatını cehenneme döndürebileceğini düşünmelerini istemiyordum. O şekilde davranan kaptanları görmüştüm. Bu, hiçbir zaman iyi bir mürettebatla sonuçlanmıyordu. Ama nedenlerimi henüz herhangi birine açıklayamazdım ve hiçbir zaman açıklayamamayı umuyordum. Hiçbir zaman açıklamak zorunda kalmamayı. Ama ta en başından beri bu durumun ortaya hiç çıkmamasını ummuştum.

Ertesi sabah Seivarden'ı kahvaltıya davet ettim. Benim için kahvaltı, onun akşam yemeği saatiydi. Aslında onunla aynı zamanda yemek yiyen Doktor'u da çağırmam gerekirdi ama şu an yemeğini benimle yemektense yalnız yemeyi tercih edeceğini düşündüm.

Seivarden tetikteydi. Bir şey söylemek istediğini fark ettim ama söylemenin ne kadar akıllıca olacağından emin değildi. Balığından üç çatal aldıktan sonra şakacı bir ses tonuyla, "En iyilerini hak edecek mevkide olduğumu zannetmiyordum," dedi. Eflatun ve turkuaz desenli porselen yemek takımından bahsediyordu. Ve koyu kırmızı fincanlardan. Seivarden'la yiyeceğim yemeğin resmiyetten uzak olacağının farkında olsa da Beş'in gönlü bu takımları kaldırıp eskilerini çıkarmaya el vermemişti.

"İkinci en iyi," dedim. "Üzgünüm. En iyilerini henüz görmedim." En iyi takımı düşünmek bile köşede duran

ve halihazırda lekesiz olan bir çatalı parlatan Beş'in hafif gururlu bir mutluluk yaşamasını sağladı. "Kaliteli bir yemek takımına ihtiyacım olduğu söylendi; ben de Radch'ın Efendisi'nden uygun bir şey göndermesini istedim."

Anaander Miaanai'ın benim için tarafsız bir konu olmadığını bildiğinden tek kaşını kaldırdı. "Radch'ın Efendisi'nin bizimle gelmemesine şaşırdım. Gerçi..." Bir anlığına gözleri Beş'e kaydı.

Hiçbir şey söylememe gerek kalmadan isteğimi gören Gemi, Kalr Beş'e dışarı çıkmasını önerdi. Yalnız kaldığımızda Seivarden sözlerine devam etti. "Erişimleri var. Gemi'ye istediği şeyi yaptırabilir. *Sana* istediği her şeyi yaptırabilir. Değil mi?"

Tehlikeli sular. Ama Seivarden bunu bilemezdi. Bir anlığına Teğmen Tisarwat'ı gördüm; hâlâ gergindi ve midesi bulanıyordu, ayrıca yaklaşık yirmi saat önce onu uyandırdığımdan beri uyumamış olduğu için yorgundu. Banyonun zeminine uzanmış, ızgarayı açıp kafasını altındaki deliğe sokmuş Gemi'nin göremediği yeri denetliyordu. Endişeli ve aynı derecede yorgun olan bir Bo ise arkasında durmuş denetim sonucunu bekliyordu.

Dikkatimi tekrar Seivarden'a vererek, "Bu o kadar kolay değil," dedim. Kendimi bir lokma balık yiyip bir yudum çay içmeye zorladım. "Geçmişten kalan en az bir erişiminin olduğu kesin." Benim gemi olduğum zamandan kalan. *Toren'ın Adaleti*'nin Esk Bir bölüğünün bir parçası olduğum. "Ama o sadece zalimin sesiyle işe yarar. Ve evet, ben konaktan ayrılmadan önce o erişimi kullanabilirdi. Belki hatırlarsın bunu bana o anlattı ve kullanmak istemediğini söyledi."

"Belki de kullandı ve sana bunu hatırlamamanı söyledi."

Bu olasılığı daha önce düşünmüş ve reddetmiştim. *Hayır* anlamına gelen bir hareket yaptım. "Erişimlerin bir kırılma

noktası var." Seivarden anladığını işaret etti. Onunla ilk tanıştığımda, o henüz on yedi yaşında çömez bir teğmenken geminin yapay zekâsının herhangi bir duyguya sahip olduğunu düşünmüyordu; en azından önemsenmesi gereken herhangi bir duyguya. Ve Radchaaiların çoğu gibi duygu ve düşüncenin kolayca birbirinden ayrılabilen şeyler olduğunu varsayıyordu. Büyük istasyonları ve askeri gemileri yöneten yapay zekâların tamamen hissiz olduğunu. Mekanik olduğunu. Anaander Mianaai imparatorluğunu kurmaya başlamadan önce kaptanlarının ölümüyle bunalıma giren ve umutsuzluğa kapılan gemilerin geçmişte kaldığını, eski hikâyeler olduğunu. Radch'ın Efendisi'nin yapay zekâyı geliştirdiğini, o kusuru yok ettiğini.

Kısa süre önce öyle olmadığını öğrenmişti. "Athoek'a vardığımızda," diye tahmin yürüttü, "Teğmen Awn'un kardeşi orada olduğu için kırılma noktasına çok yakın olacaksın."

Aslında durum bundan daha karışıktı. Yine de, "Temel olarak," dedim.

"Breq," dedi. Belki de benimle Donanma Komutanı olarak değil de arkadaşı Breq olarak konuştuğundan emin olmak istediğine dikkat çekmeye çalışıyordu. "Anlamadığım bir şey var. Radch'ın Efendisi o gün, zihinleri çok karmaşık olduğu için yapay zekâların kendisine koşulsuz itaat etmesini sağlayamayacağını söylemişti."

"Evet." Bunu söylemişti. O sırada daha önemli ve acil konularla ilgilenmemiz gerektiği için bununla ilgili konuşamamıştık.

"Ama Gemiler insanları seviyor. Yani, bazı insanları." Bir sebepten bunu dile getirmek onu gerdi ve hafif bir endişe duymasına neden oldu. Bunu saklamak için çayını alıp içti. Koyu kırmızı fincanı dikkatli bir şekilde bıraktı. "Ve bu, bir

kırılma noktası, değil mi? Yani, olabilir. Neden bütün gemilerin onu sevmesini sağlamıyor?"

"Çünkü bunun da bir kırılma noktası olması mümkün." Kaşlarını çatarak bana baktı. "Öylesine mi seversin?"

Şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. "Ne?"

"Yani, sebepsiz yere mi seversin? Bir torbadan pul çeker gibi? Eline hangisi gelirse onu mu seversin? Yoksa bazı insanlarda onları sevmene neden olan bir şey mi var?"

"Sanırım... anladım." Ucundaki yenmemiş balık parçasına dokunmadan çatalını bıraktı. "Ne demek istediğini anladığımı düşünüyorum. Ama bunun konumuzla ne alakası..."

"Eğer bir insanı sevmene neden olan belli bir şey varsa, o şey değişince ne olur? Yani o kişi artık aynı insan olmaktan çıkınca?"

Düşünceli bir şekilde, yavaşça, "Sanırım," dedi, "gerçek sevgiyi herhangi bir şeyin yıkabileceğine inanmıyorum." Bir Radchaai için gerçek sevgi sadece âşıklar arasındaki romantik ilişkiden ibaret değildi. Sadece çocuklar ve ebeveynleri arasındaki de değildi. Gerçek sevgi efendi ve müşterisi arasında da olabilirdi. İdeal olan olmasıydı. Seivarden, "Yani," diyerek devam ederken açıklanamaz bir şekilde utanmıştı. "Ebeveynlerinin seni artık sevmediğini düşün." Yine kaşlarını çattı. Yine hafif bir endişe yaşadı. "Teğmen Awn'u sevmekten vazgeçer miydin?"

Kasti olarak kahvaltımdan bir lokma alıp yuttuktan sonra, "Artık olduğu kişi olmaktan çıksaydı vazgeçerdim," diyerek cevapladım. Seivarden hâlâ anlamamıştı. "Anaander Mianaai kim?"

Bunun üzerine anladı; yaşadığı tedirginlikten bunu fark edebiliyordum. "Kim olduğundan kendisi bile emin değil, değil mi? İki ayrı kişi olabilir. Hatta belki daha fazla."

"Ve binlerce yıl içinde değişti. O kadar uzun yaşayan

herkes değişir. Bir insanın artık aynı kişi olmaması için ne kadar değişmesi gerekir? Ve binlerce yılda nelerin değişeceğini, bunların neleri etkileyeceğini nasıl öngörebilir? Başka bir şey kullanmak daha kolay. Örneğin, görev bilinci. Bir düşünceye sadakat."

Seivarden, "Adalet," derken bunun eskiden adım olmasının yaratığı ironinin farkındaydı. "Münasiplik. Menfaat."

Son söylediği, yani menfaat güvenilmez olanıydı. "Tek başlarına da birlikte de işe yararlar," diye onayladım.

"Ve gemilerin en sevdikleri kişilerin kim olduğunu bilip herhangi bir çatışma yaşanmasına neden olmamak. Ya da aralarındaki bağı kendi çıkarların için kullanmak."

"Anlıyorum," dedi. Ve sessizlik içinde yemeğinin geri kalanını bitirmeye odaklandı.

Yemekler bittikten ve Kalr Beş tabakları toplayarak çaylarımızı tazelemek için gelip gittikten sonra Seivarden tekrar konuştu. "Komutanım," dedi. Demek ki Gemi'nin işleri hakkında konuşacaktı. Ne söyleyeceğini biliyordum. Amaat ve Etrepa askerleri, yatma saatleri çoktan geçmiş olmasına rağmen, Boların onunun da can havliyle bir yerleri ovaladığını, teçhizatları söktüğünü, ızgaraları kaldırdığını, Gemi'nin bakımı onların sorumluluğunda olan alanlarının her milimetresini köşe bucak incelediğini fark etmişlerdi. Teğmen Ekalu nöbeti Seivarden'dan devralırken durup bunun hakkında birkaç kelime etmeye cesaret edebilmişti. *Yanlış anlamanızı istemem ama... Belki Efendi'ye bahsedebilirsiniz diye düşündüm...* Seivarden'ın kafası, hem Teğmen Ekalu'nun aksanı yüzünden hem de kaptanın dikkatini çekmemek için edindiği, Amaat Bir askeri olduğu dönemden kalma alışkanlıkla *Donanma Komutanı* yerinde *Efendi* kelimesini, kullanmasından dolayı karışmıştı. Ama asıl kafasını karıştıran şey bunu yanlış anlayabileceğinin söy-

lenmiş olmasıydı. Ekalu neden öyle dediğini açıklayamayacak kadar utanmıştı. Seivarden, şüphesiz Kumanda'daki bu konuşmayı duyduğumdan haberdar bir şekilde, "Acaba Tisarwat'a biraz sert davranıyor olabilir misin?" dedi. Cevap vermediğimde tehlikeli bir ruh halinde olduğumu ve bu konunun bir sebepten ötürü hassas olduğunu açıkça fark etti. Bir nefes alıp devam etti. "Son zamanlarda sinirlisin."

Tek kaşımı kaldırdım. "Son zamanlarda mı?" Fincanımdaki çay dokunulmamış olarak önümde duruyordu.

O ise hak verircesine fincanını bir santimetre havaya kaldırdı."Birkaç gün daha az sinirliydin. Ne bileyim belki de yaralandığın içindir. Çünkü şimdi tekrar sinirlisin. Sanırım nedenini biliyorum ve bunun için seni suçlayamam ama..."

"Sinirimi Teğmen Tisarwat'tan çıkardığımı düşünüyorsun." Şu an onu görmeyi istemiyordum. Bakmayacaktım. Bolarından ikisi, özenle geminin geriye kalan iki mekiğinden –üçüncüsünü geçen hafta yok etmiştim– onların sorumluluğunda olanın içini gözden geçiriyorlardı. Arada sırada gergin ve üstü kapalı biçimde onlara haksızlık ettiğimi ve teğmenlerine çok yüklendiğimi dile getiriyorlardı.

"*Sen,* askerin kaytaracağı işlerin neler olduğunu biliyorsun ama Tisarwat bunu nasıl bilebilir?"

"Fark etmez, bölüğünün sorumluluğu onda."

Seivarden, "Beni de azarlayabilirdin," diyerek çayından bir yudum daha aldı. "Benim de bilmem gerekirdi ama bilmiyordum. Bağıllarım o tarz şeyleri ben söylemeden yaparlardı. Çünkü yapmaları gerektiğini bilirlerdi. Aatr'ın memeleri adına, *Ekalu* mürettebatın kaytardığı işleri hepimizden daha iyi bilmeli. Onu eleştirmeye çalıştığımı zannetmeyin. Sonuç olarak o da ben de bunun için azarlanmayı hak ediyoruz. Niye Tisarwat'ı paylayıp bize bir şey demedin?" Açıkla-

mak istemediğim için hiçbir cevap vermedim, sadece fincanımı alıp çayımı yudumladım. Seivarden, "Tamam, sefil bir tip olduğunu kabul ediyorum," diye devam etti. "Ellerini, ayaklarını nereye koyacağını bilemiyor, yemek seçiyor. Ve sakar. Bölük odasındaki fincanların üçünü düşürdü; ikisini kırdı. Ve çok... çok *kaprisli*. Yakında *kimse beni anlamıyor* diye isyan etmesini bekliyorum. Hükümdarım ne düşünmüş olabilir?" Anaander Mianaai yani Radch'ın Efendisi'nden bahsediyordu. "Tisarwat'tan başka müsait kimse mi yoktu?"

"Muhtemelen." Bunun düşünmek beni daha da sinirlendirdi. "Çömez bir teğmen olduğun zamanları hatırlıyor musun?"

Dehşete düşmüş şekilde fincanını masaya bıraktı. "Lütfen bana onun gibi olduğumu söyleme."

"Hayır. Onun gibi değildin. Sen farklı bir tuhaflığa ve rahatsız ediciliğe sahiptin."

Kahkaha attı; sözlerim onu hem eğlendirmiş hem de kırmıştı. "Her neyse." Tekrar ciddileşti. Birdenbire gerilince sonunda yemeğin başından beri konuşmaya niyetli olduğu konuya geldiğini fark ettim ama onun için bu konuyu açma düşüncesi bile beni Teğmen Tisarwat'a haksızlık yapmakla suçlamaktan daha korkutucuydu."Mürettebatın tamamı senin önünde eğildiğimi düşünüyor, Breq."

"Evet, öyle." Elbette bunu fark etmiştim. "Gerçi nedenini anlayamadım. Beş benim yatağıma hiç girmemiş olduğunu biliyor."

"Şey. Genel görüş, işimi... aksattığım yönünde. İyileşmek için zamana ihtiyacın vardı, dolayısıyla her şey yolundaydı ama... seni rahatlatmaya çalışma zamanımın geldiğini düşünüyorlar. Belki de haklılardır." Çayından koca bir yudum aldı. Yutkundu. "Bana *bakıyorsun*. Bu asla iyiye işaret olmadı."

"Seni utandırdığım için özür dilerim."

"Ah, utanmadım," diye yalan söyledi. Sonra daha gerçekçi bir şekilde ekledi, "Yani insanların öyle düşünmesi beni utandırmadı. Ama konuyu açmak. Beni bulalı ne kadar oluyor Breq, bir yıl mı? Bunca zamandır senin hiç... yani demek istiyorum ki sen şeyken..." Duraksadı. Yanlış bir şey söylemekten çekindiğini düşündüm. Ten rengi kızardığını belli etmeyecek kadar koyuydu ama vücut ısısının değiştiğini görebiliyordum. "Yani biliyorum, bir bağıldın. Bir *bağılsın*. Ve gemiler... Yani biliyorum bağıllar da yapabilir ama..."

"Bağıllar yapabilir," diye onayladım. "Senin de kişisel olarak deneyimlediğin gibi."

"Evet," dedi. Artık gerçekten utanmıştı. "Ama sanırım bağılların bunu *isteyeceğini* hiç düşünmemiştim."

Bir süre düşünmesi için izin verdim. Sonra, "Bağıllar hem insan bedenleri hem de geminin bir parçası. Gemi, bağılların hissettiği her şeyi hissediyor. Çünkü onlar bir bütün. Sonuçta bedenine göre değişiyor. Farklı tat alıyor, farklı hissediyorlar; her zaman aynı şeyleri istemiyorlar ama sonuç olarak evet, bu ihtiyaç duyan bedenler için ilgilendiğim bir konuydu. Rahatsız olmaktan hoşlanmıyorum, kimse hoşlanmaz. Bağıllarımı rahat ettirmek için elimden geleni yapıyordum," dedim.

"Sanırım bunu hiç fark etmedim."

"Zaten fark etmemen gerekiyordu." En iyisi konuyu açıklığa kavuşturup kapatmaktı."Her neyse, gemiler genellikle kendilerine bir eş aramazlar. O tarz şeyleri kendi içlerinde hallederler. En azından bağılları olan gemiler. Yani." Sözlerimin daha fazla bir şey söylememi gerektirmeyecek kadar açık olduğunu belirten bir hareket yaptım. Gemilerin aslında romantik anlamda bir eş özlemi duymadıklarını eklemedim. Bir kaptan özlemi duyarlardı. Teğmen özlemi de. Ama sevgili özlemi duymazlardı.

Kısa bir sessizlikten sonra Seivarden, "Sonuçta artık bunu yapabileceğin başka bedenlere sahip değilsin,"dedi. Aklına bir şey gelince bir an duraksadı. "Nasıl bir şeydir acaba? Birden fazla bedenle yapmak?"

Buna cevap vermeyecektim. "Bunu daha önce düşünmemiş olmana şaşırdım." Ama sadece biraz. Seivarden'ı bir geminin ne düşündüğüne ya da hissettiğine kafa yormayacağını bilecek kadar iyi tanıyordum. Ayrıca o, hiçbir zaman bağıllar ve seks konusunu rahatsız edici derecede kafaya takan subaylardan bir olmamıştı.

Seivarden kısa bir gerginlikten sonra, "Yani, bağılları gemiden ayırmaları bir bedenin parçalarının kesilmesi gibi olmuş olmalı. Asla yerine konamayacak bir şekilde."

Gemi'ye sor diyebilirdim. Ama Gemi muhtemelen cevaplamak istemezdi. "Öyle olduğunu söylediler," dedim. Sesim keyifsizdi.

Seivarden, "Breq," dedi. "Eskiden, ben teğmenken," bin yıl öncesinden bahsediyordu; benim sorumluluğumdaki bir *Toren'ın Adaleti* teğmeni olduğu dönemden, "Kendim dışında herhangi birini önemsedim mi?"

Bir süre bu soruya verilebilecek gerçekçi cevapları –bazıları diğerlerinden sertti– düşündükten sonra, "Nadiren önemsedin," dedim.

Kalr'ın Merhameti, ben istemeden Seivarden'ın Amaatları'nın tabaklarını toplamakta oldukları asker yemekhanesini gösterdi. Amaat Bir, "Teğmen bunun bir emir olduğunu söyledi, vatandaşlar," dedi.

Birkaç Amaat sızlandı. Biri yanındakine, "Bütün gece kafamda dönüp duracak," dedi.

Kamaramda Seivarden, "Umarım artık bu konuda daha iyiyimdir," derken pişman görünüyordu.

Yemekhanede Amaat Bir ağzını açıp çekingen ve tekdüze

bir sesle şarkı söylemeye başladı. "Her şey döner durur..." Diğerleri isteksiz ve cansız bir şekilde ona katıldı. Utanmışlardı. "... her şey döner durur, gezegenler güneşin etrafında döner durur, her şey döner durur."

Seivarden'a, "Evet," dedim. "*Biraz* daha iyisin."

Bolar övgüye değer bir şekilde tüm görevlerini tamamlamışlardı. Tüm bölük, yakaları ve manşetleri cetvelle çizilmişçesine düz bir şekilde, tek bir kaslarını bile oynatmadan tek sıra halinde yemekhanede duruyordu; Teğmen Tisarwat dahi dışarıdan yoğun bir hissizlik içindeymiş gibi görünmeyi başarıyordu. İç dünyasında ise durum farklıydı; hâlâ gergin hissediyor, midesi son iki gündür olduğu gibi hafifçe bulanıyordu ve dün sabah uyandırdığımdan beri hiç uyumamıştı. Bolarından toplu bir içerleme ile karışık küstah bir gurur dalgası yayılıyordu; sonuçta, gün içinde birçok şeyi oldukça iyi bir şekilde başarmışlardı. Onlara memnuniyetimi göstermem gerekiyordu; hepsi takdirimin geleceğinden emin bir şekilde bunu bekliyordu ve gelmezse kendilerini haksızlığa uğramış hissedeceklerdi.

Kendileriyle gurur duymayı hak ediyorlardı. Görünen o ki Teğmen Tisarwat onları hak etmiyordu. "Tebrikler, Bo," dediğimde karşımdaki askerlerin tümünden bitkin bir gurur ve rahatlama dalgası yayıldı. Sonra sert bir sesle, "Teğmen, beni takip edin," dedim. Ve yemekhaneden çıkıp kamarama yöneldim. İçimden Gemi'ye, "Kalr'a yalnız kalmak istediğimi söyle," dedim. Nedenini doğrudan düşünmüyordum zira, düşünsem tekrar sinirlenebilirdim. Daha da sinirlenebilirdim. Hareket etme arzusu dahi kaslara Gemi'nin algılayabileceği veriler gönderiyordu. Gemi gösterdiğinde benim de algılayabileceğim veriler. Teorik olarak *Kalr'ın Merhameti*'nde bu veriyi benim gibi görebilecek kimse yoktu. Teorik olarak.

Ama bunu düşünmeyecektim. Kamarama geldiğimde kapı bir şey söylememe gerek kalmaksızın açıldı. Görevdeki Kalr reverans yapıp kapının girişinde duran Teğmen Tisarwat'ın çevresinden dolanarak kamaradan çıktı.

Sakin bir sesle, "İçeri gir, Teğmen," dedim. Sesimde öfke yoktu. Sinirliydim, evet ama zaten hep sinirli olduğum için bu normaldi. Beni böyle görebilecek herhangi birine pek bir şey belli etmezdi. Teğmen Tisarwat kamaraya girdi. "Hiç uyuyabildin mi?" diye sordum.

"Biraz, komutanım." Şaşırmıştı. Düzgün düşünemeyecek kadar yorgundu. Aynı zamanda hâlâ midesi bulanıyor ve kendini mutsuz hissediyordu. Kanındaki adrenalin miktarı hâlâ normalin üzerindeydi. Bu iyiydi. Hem de kötü. Çok kötüydü. "Bir şeyler yiyebildin mi?"

"Ee, şey..." Gözlerini kırpıştırdı. Sorumu düşünmesi gerekmişti. "Zamanım olmadı, komutanım." Az önce olduğundan biraz daha rahat bir nefes aldı. Omuz kasları çok hafifçe gevşedi.

Ne yaptığımı düşünmeden elimden geldiğince hızlı hareket ettim ki bu da oldukça hızlıydı. Ceketinin yakasından tutup onu geriye ittirerek yeşil ve mor renkli duvara çarptım. Hareket etmesine engel olup bankın üzerine rahatsız edecek bir şekilde eğilmesini sağladım.

Aradığım şeyi gördüm. Sadece bir anlığına. Çok kısa bir süre için Teğmen Tisarwat'ın genel mutsuzluğu yerini yoğun bir dehşete bıraktı. Kanındaki adrenalin ve kortizol seviyesi inanılmaz miktarda arttı. Ve kafasının içinde olmaması gereken bir implant, hayalet gibi bir an görünüp sonra kayboldu.

Bağıl implantı.

Kafasını tekrar duvara çarptım. Hafif bir çığlık attı ve ben yine bir an için o mide bulandırıcı dehşetle hiçbir insa-

nın beyninde olmaması gereken implantı gördüm. "*Kalr'ın Merhameti*'ni bırak yoksa seni burada ellerimle boğarım."

Nefes nefese, "Boğamazsın," dedi.

Bu da doğru düzgün düşünemediğini fark etmemi sağladı. Eğer aklı başında olsa Anaander Mianaai bir anlığına dahi ne yapabileceğim konusunda şüpheye düşmezdi. Tutuşumu değiştirdim. Duvardan banka doğru kaymaya başlamışken boğazından yakalayıp nefes borusuna bastırdım. Çaresizce bileğimi kavradı. Nefes alamıyordu. Yaklaşık on saniye içinde istediğimi yapmazsa ölecekti. "Gemimi bırak." Sesim sakindi. Düzdü.

Ondan gelen veri yine alevlendiğinde bağıl implantını net bir şekilde gördüm; midesinin şiddetli bulantısı ve yaşadığı dehşet neredeyse beni de ele geçirebilecek kadar yoğundu. Onu bırakıp doğruldum ve öksürerek, nefes nefese yastıksız sert banka düşüp boğulurcasına öğürerek boş midesindekileri çıkarmaya çalışmasını izledim.

"Gemi," dedim.

Kalr'ın Merhameti kulağıma, "Emirlerini iptal etti," dedi. "Özür dilerim, Kaptan."

"Elinden bir şey gelmezdi." Tüm askeri Radchaai gemilerinin Anaander Mianaai'ın onları kontrol etmesini sağlayan erişimleri vardı. *Kalr'ın Merhameti* de bu konuda istisna değildi. Radch'ın Efendisi'nin emirlerini istekli bir şekilde yerine getirmediğinden kusurları ve küçük hataları örtbas etmeye çalışmadığı için şanslıydım. Eğer Gemi gerçekten Anaander Mianaai'ın beni kandırmasına yardımcı olmak istemiş olsaydı bunu kesinlikle başarırdı. Karşımdaki bankın üzerinde titreyen ve öğüren çömez teğmene, "Anaander Mianaai, Radch'ın Efendisi," dedim. "Anlamayacağımı mı zannettin?"

"Bu risk vardı," deyip koluyla ağzını sildi.

"Yıllarca hatta yüz yıllarca önceden hazırlık yapmadığın riskleri almaya alışık değilsin," dedim. İnsani ifadeleri bırakıp bağıl ses tonumla konuştum. "Bütün parçaların doğdukları andan itibaren senin parçan. Hatta muhtemelen doğmadan öncesinden itibaren. Asla başka bir insanken bağıl cihazları birden beynine sokulmadı. Bu hoş bir duygu değilmiş, değil mi?"

"Olmadığını biliyordum." Artık nefes alışını düzene sokup kusmayı bırakmıştı. Yine de hırıltılı bir fısıltı şeklinde konuşuyordu.

"*Biliyordun*. Ve alışana kadar sana yardımcı olacak ilaçları alabileceğini düşündün. İlaçları Sıhhiye'den alıp erişimlerini kullanarak *Kalr'ın Merhameti*'nin senin aldığına dair ipuçlarını yok etmesini sağlayabilirdin."

"Beni köşeye sıkıştırdın," derken hâlâ zavallı görüyordu ve hâlâ artık kirli olan banka bakıyordu. "Kabul ediyorum."

"Kendi kendini köşeye sıkıştırdın. Elinde standart bağıl implantlarından yoktu." Bağıl yapmak neredeyse yüz yıldır yasadışıydı. Elbette halihazırda depoda olanları saymazsak ama onların neredeyse hepsi çıkarma gemilerindeydi. O gemilerin hiçbiri Omaugh Konağı'nın yakınlarında bile değildi. "Kendin için kullandığın aletleri değiştirmen gerekti. Ve insan beyniyle oynamak hassas bir iş. Eğer kendininki olsaydı sorun olmazdı; o beyni çok iyi biliyorsun; eğer kendi bedenlerinden biri olsaydı hiç sorun yaşamazdın. Ama şu günlerde bu işe ayıracak fazladan bedenin olmadığından kendi bedenlerinden biri olmazdı; zaten olsa dahi geçide girer girmez seni uzaya atacağımı biliyordun. O yüzden başkasının bedeni olmalıydı. Ama aletlerin senin beynin için özel tasarlandı. Ve deneme yapacak zamanı da yoktu. Bir haftan vardı. En fazla. Ne yaptın, çocuğu yakalayıp beynine ekipmanı soktuktan sonra onu iskeleye mi attın?" Tisarwat o gün ebeveyninin kuzeniyle çay

içmek için buluşmaya gitmemiş ve mesajlarına cevap vermemişti. "Doğru ekipman ve ne yaptığını bilen bir doktorla bile her zaman sonuç vermez. Bunu biliyor olmalısın."

Bunu biliyordu. "Şimdi ne yapacaksın?"

Soruyu duymazdan geldim. "*Kalr'ın Merhameti* bana verileri yanlış gönderince ve Doktor da örtbas edilmesi gereken her şeyi örtbas edince her şeyin yolunda gideceğini varsaydın. Yine de ilaca ihtiyacın olacaktı; ekipman beynine girdiği andan itibaren bu belli olsa da yanında getiremezdin, çünkü Bolar ilaçları anında bulup neden o ilaçlara ihtiyaç duyduğunu sorgularlardı." İlaçları alamadığında yaşadığı ıstırap tamamen saklayamayacağı kadar arttı; ancak Gemi'nin bunu olduğundan çok daha az göstermesini sağlayabiliyordu. "Ama istediklerini elde etmek için neler yapabileceğini biliyorum ve iyileşmeye çalışırken günlerce bu kamarada yatıp ne deneyeceğini düşünme fırsatım oldu." Ve benim nasıl fark ettirmeden onu tuzağa düşüreceğimi. "Bana bir gemi verip hiçbir denetimin olmadan gitmeme izin vereceğine *hiç* inanmadım."

"*Sen* ilaçlar olmadan başardın. Hiç ilaç kullanmadın."

Aynı zamanda yatağım olan banka gittim ve çarşafları çekip atındaki dolabı açtım. İçinde insan gözünün görebildiği ama bağıl gözlerinden yararlanmadan herhangi bir gemi ya da istasyonun göremediği kutu vardı. Kutuyu açıp Anaander Mianaai'a Omaugh Konağı'ndaki görüşmemizden günler önce Sıhhiye'den aldığım ilaç paketini çıkardım. Başmüfettiş Skaaiat'ın ofisinde Teğmen Tisarwat'la karşılaşmadan, hatta onun varlığından bile haberdar olmadan önce. "Sıhhiye'ye gidiyoruz." Ve içimden *Kalr'ın Merhameti*'ne, "İki Kalr gönder," dedim.

Sözlerim ve eldivenli elimdeki ilaç paketi bir zamanlar Teğmen Tisarwat olan Anaander Mianaai'ın içinde, bu sefaletten

kurtulmaya yönelik yoğun arzuyla birlikte bir umut yeşermesini sağladı. Saçma bir şekilde eflatun olan gözleri yaşlarla doldu ve hızla bastırdığı küçük bir hıçkırık duyuldu. "Buna nasıl dayandın?" diye sordu. "Nasıl bundan sağ kurtuldun?"

Buna cevap vermenin bir anlamı yoktu. Gerçek bir sorudan ziyade bir haykırıştı; cevabım onu ilgilendirmiyordu. "Ayağa kalk." Kapı açıldı ve Kalrlarımdan ikisi içeri girdiklerinde Teğmen Tisarwat'ın üniforma ceketinin koluna kusmuk bulaşmış şekilde bankın üzerine yığılmış görüntüsü karşısında şaşırdılar ve korktular.

Tisarwat olmayan Tisarwat'ın Kalrlardan birine yaslanmış olarak yürüdüğü, diğer Kalr'ın ise onları takip ettiği içler acısı bir tören alayı gibi Sıhhiye'ye gittik. Biz içeri girerken Doktor donakalmış halde bizi izledi. Gemi teğmenden gelen verileri değiştirmeyi bıraktığından özel implantları sayesinde teğmenin kafasının içindekileri görebiliyordu ve bu, Doktor'u dehşete düşürmüştü. İkonuşmak için bana doğru döndü. Ona ters ters, "Bekle," dedim. Kalrlar Tisarwat olmayan Tisarwat'ın masaya yatmasına yardımcı oldular, sonra onları gönderdim.

Doktor bir şey söylemeden, Anaander neler olduğunu anlayıp itiraz etme fırsat bulamadan masanın bağlarını etkinleştirdim. Şaşırdı ama bunun ne anlama geldiğini hemen anlayamayacak kadar zavallı haldeydi. "Doktor," dedim. "Görüyorsunuz ki Teğmen Tisarwat'ta izinsiz implantlar var." Doktor konuşamayacak kadar dehşete düşmüştü. "Onları çıkarın."

Anaader Mianaai, "Hayır, çıkarma!" derken bağırmaya çalıştı ama başarısız olduğundan boğazlanıyormuş gibi bir ses çıktı.

Doktor, "Bunu kim *yaptı*?" diye sordu. Durumu kavramaya çalıştığını anlayabiliyordum.

"Şu an bunun bir önemi var mı?" Eğer biraz üzerinde düşünse cevabı bulabilirdi. Bunu *yapabilecek* tek kişi vardı. Bunu yapacak tek kişi.

Bağlardan kurtulmayı deneyip başaramayan Tisarwat, "Doktor," dedi. Sesi hâlâ boğuk bir hırıltı şeklinde çıkıyordu. "Ben Radch'ın Efendisi Anaander Mianaai'ım. Donanma Komutanı'nı tutuklayın ve beni çözüp gereken ilaçları bana verin."

"Yetkini aşıyorsun, Teğmen," deyip tekrar Doktor'a döndüm. "Bu bir emirdir, Doktor." Geçit uzayında soyutlanmış durumdayken benim sözüm kanundu. Verdiğim her emir, yasal ya da adil olmasına bakılmaksızın uygulanmak zorundaydı. Bir kaptan verdiği emirler yüzünden yargılanabilirdi ama mürettebatın aynı emre itaatsizlik etmesinin cezası istisnasız bir şekilde idamdı. Bu, her Radchaai askerinin hayatının temel bir gerçeği olsa da uygulanmasını gerektirecek koşullar çok ender oluşurdu. *Kalr'ın Merhameti*'ndeki kimse bu gerçeği unutmazdı. Özel emrim üzerine gemide her gün adı anılan Nyseme Ptem bu askerlerden biriydi ve masum insanları öldürmeyi reddettiği için ölmüştü. *Kalr'ın Merhameti*'ndeki hiç kimse onu ve niye öldüğünü unutamazdı. Onun adını kendi ailemden ya da gemide ölenlerden biri gibi her gün anmalarını istememi de. Bu, şu an doktorun dikkatinden kaçmış olamazdı.

Gerginliğini ve kararsızlığını görebiliyordum. Tisarwat'ın acı çektiği belliydi ve Doktor'u gerçekten öfkelendiren tek şey acı çeken birine yardımcı olamamaktı. Bu emri vererek onu idam tehdidiyle köşeye sıkıştırdığım düşünülebilirdi ama aynı zamanda ona yapması gereken şeyi yapabilmesi için bir fırsat yaratmıştım; yakında o da bunun farkına varacaktı.

Tisarwat bağlardan kurtulmak için kıvranmaya devam ederken boğuk bir sesle, "Doktor," dedi.

Siyah eldivenli ellerimden birini boğazına koydum. Baskı yapmaktan ziyade "hatırlatıcı" görevi gören bir dokunuştu.

"Doktor," dedim. Ses tonum sakindi. "Bu kişi her kim olursa olsun, kim olduğunu söylerse söylesin, bu teçhizat en başından beri yasadışıydı ve hiç adil değildi. Ve başarısız oldu. Bunu daha önce de gördüm; bizzat yaşadım. İyileşmeyecek, kötüleşmemesi bile çok büyük bir şans olur. İlaçlar bir süre yardımcı olabilir ama sorunu çözmez. Sorunu çözebilecek tek bir şey var." İki şey. Bazı açılardan ikisi de aynı şeydi; en azından Anaander Mianaai'ın parçası için.

Doktor birbirinden kötü iki seçenek arasında kalmıştı; aralarında görünen tek fark seçeneklerden birinin hastasına yardımcı olacak olmasıydı. Eğildiğini gördüm. "Ben hiç... Donanma Komutanı, benim bu konuda hiç tecrübem yok." Sesinin titrememesi için çok çaba sarf ediyordu. Daha önce bağıllarla ilgilenmemişti; ilk tedavi ettiği bağıl bendim. Beni nasıl tedavi edeceğini Gemi anlatmıştı.

Ve benim durumum pek de olağan sayılmazdı. "Tecrübesi olan çok kişi yok. İmplantları takmak sıradan bir iş ama herhangi birinin çıkarmaya çalıştığını sanmıyorum. En azından işleri bittikten sonra bedenin ne durumda olacağını umursayan birinin. Ama başarabileceğine eminim. Gemi ne yapılması gerektiğini biliyor." Bu sırada Gemi de Doktor'a benzer şeyler söylüyordu. "Ben de yardım edeceğim."

Doktor, artık direnmeyi bırakmış ve gözleri kapalı şekilde masada yatmakta olan Tisarwat'a –yani Anaander Mianaai'a– baktı. Sonra bana baktı. "Narkoz," dedi.

"Hayır, olmaz. Uyanık olması gerekiyor. Ama merak etme birkaç dakika önce onu baya kötü boğazladım. Çok bağıramayacak."

İşimiz bittiğinde mümkün olan en yüksek dozda sakin-

leştirici verdiğimiz Tisarwat baygındı; Doktor ise titriyordu ve bunun sebebi sadece yorgunluk değildi. İkimiz de hem öğle hem de akşam yemeğini kaçırmıştık; ayrıca yorgun ve giderek daha çok gergin olan Bolar sürekli daha anlamsızlaşan bahanelerle teker teker ya da ikişerli gruplar halinde Sıhhiye'nin girişinden geçip duruyordu. Gemi neler olduğunu anlatmayı reddediyordu.

Ayakta dururken titreyen Doktor aletleri temizleyip kaldırırken, "Kendine gelecek mi?" diye sordu. "Yani demek istediğim, tekrar Tisarwat olacak mı?"

"Hayır." Bir kutuyu kapatıp çekmeceye kaldırdım. "Onlar, implantları taktığı anda Tisarwat ölmüştü." *Onlar*. Bunu Anaander Mianaai bizzat yapmış olmalıydı.

"O sadece bir çocuk! On yedi yaşında! Biri nasıl böyle bir şey..." Sesi kısıldı. Bir kez başını salladı; kendi gözleriyle gördükten, saatlerce süren ameliyattan sonra bile inanamıyordu.

"Bana olduğunda ben de aynı yaşlardaydım," diye belirttim. Tam olarak değil ama bu beden, bana kalan tek beden öyleydi. "Biraz daha gençtim." Doktorun beni gördüğünde aynı şekilde tepki vermemiş olduğunu belirtmedim. Bir vatandaşa yapılmasının medeni olmayan, fethedilmiş bir düşmana yapılmasından farklı olduğu söylemedim.

O da bunları fark etmedi ya da şu an tepki veremeyecek kadar şaşkındı. "Öyleyse artık kim?"

"Yerinde bir soru." Son kalan aletleri de kaldırdım. "Buna kendisi karar vermek zorunda kalacak."

"Ya kararını beğenmezseniz?" Doktor kurnazdı. Karşımda olmasındansa benim tarafımda olmasını tercih ederdim.

"Bu," diye cevap verirken sanki günün kehanetlerini atarmışım gibi bir hareket yaptım, "Amaat'ın iradesine kal-

mış. Biraz dinlenin. Kalrlar yemeğinizi kamaranıza getirecek. Yemek yiyip uyuduktan sonra her şey daha iyi görünmeye başlayacak."

"Gerçekten mi?" diye sordu. Sert ve meydan okur gibiydi.

"Yani, tam olarak değil," diye itiraf ettim. "Ama dinlemiş bir beden ve tok bir karın bir şeylerle başa çıkmayı kolaylaştırır."

4

O günkü olaylardan sonra sessiz ama elbette ifadesiz olan Kalr Beş, sıradan askerlerinki gibi bir kâse iskel ve bir matara sudan oluşan yemeğimi kamaramda hazır etmişti. Bu yemeği Gemi'nin ona önerdiğini düşündüm ama emin olmak için sorgulama yapmadım. Sürekli iskel yiyebilirdim ama bu Beş'i rahatsız ederdi; hem de sadece kaptana ya da subaylara hizmet etmenin güzel yanı olan iskel dışındaki yemeklerden aşırma fırsatı elinden alınacağından değil.

Ben yemeğimi yerken subaysız Bolar gönülsüzce ve neredeyse tam bir sessizlik içinde sorumluluklarındaki koridorları temizlediler; koridorlar hâlâ sabahki gibi tertemiz olsa da bu onların günlük işlerinin bir parçasıydı ve ihmal edilmezdi. Yorgun ve endişeliydiler. Seyrek sohbetlerine bakılırsa genel kanı benim Teğmen Tisarwat'a, onu hasta edecek kadar kötü muamele ettiğim yönündeydi. Geçen seferkinden farksız homurtular da vardı. Kimden bahsettiklerini belirtmekten özenle kaçınıyorlardı.

Bölüğün kıdemli askeri Bo Bir yaptıkları işi denetleyip tamamlandığını Gemi'ye bildirdi. Sonra sessizce parmakların oynatarak, "Gemi," dedi.

Kalr'ın Merhameti, "Bo Bir," dedi. Gemi Bo Bir'i çok iyi tanıyordu ve homurtuların hepsini duymuştu. "Sorularını Donanma Komutanı'na sormalısın."

Ben kamarama gitmek için çıktıktan beş dakika sonra Doktor'un yanına gittiğinde o da Bo Bir'e aynı şeyi söylemişti.

Ve bu Gemi'nin üçüncü kez aynı öneride bulunuşuydu. Teğmen Tisarwat baygın olduğundan ve onun yerine birini atamadığımdan kurallara göre Bo bölüğünün idaresi onda olmasına rağmen Bo Bir yine de tereddüt ediyordu. Oysa bu, ona bilgi ve emirlerim için benimle görüşme yetkisini, hatta sorumluluğunu veriyordu.

Bağıllar gemilerinin bir parçasıdır. Belli belirsiz ve çelişkili olsa da her bölüğün kendine has kişiliğe benzer özellikleri olduğu hissedilirdi ama öte yandan her bağılın daha büyük bir şeyin parçası olduğu, Gemi için sadece el, ayak ve hatta ses görevi gördüğü de bilinirdi. Hiçbir bağılın, kaptana bir soru sormasını ya da subaylarla konuşmasını gerektiren kişisel bir durumu olmazdı.

Kalr'ın Merhameti insan mürettebatlıydı. Ama son kaptanları o insanların mümkün olduğunca bağıl gibi davranmasını talep etmişti. Kendi Kalrları bile ona hitap ederken Gemi'nin hitap yöntemini kullanmışlardı. Sanki bireysel hiçbir endişeleri ya da arzuları yokmuş gibi. Bo Bir'i bu alışkanlığın tereddüte düşürdüğünü tahmin ettim. Başka bir teğmenden benimle konuşmasını rica edebilirdi fakat Seivarden nöbetteydi, Teğmen Ekalu ise uyuyordu.

Mor ve yeşil renkli kamaramda iskelin son parçasını da yedim. Beş'e, "Çay istiyorum, Kalr. Ve duvarlardaki boyanın mümkün olan en kısa sürede çıkarılmasını istiyorum. Yerine ekranlar takılsın," dedim. Duvarlar değiştirilebilir ve geminin dışındaki uzay da dahil olmak üzere istenilen şeyi göstermeye ayarlanabilirlerdi. Gemide bunu yapmak için gereken malzemeler vardı. Her nedense Kaptan Vel bunu istememişti. Aslında buna ihtiyacım olmasa da eski kaptanın izlerini elimden geldiğince silmek istiyordum. Beş ifadesiz ve tekdüze bir ses tonuyla, "Bu size biraz rahatsızlık vermemizi gerektirebilir, Donanma Komutanı," dedi. Sonrasında

Gemi onunla konuşurken içinde bir kaygı alevlendi. Tereddüt etti. Gemi kulağına, *Hadi,* dedi. "Bo Bir sizinle görüşmek istiyor, komutanım."

Güzel. Ben de dört saniye sonra onu çağıracaktım. Sadece yemeğimi bitirmeyi bekliyordum. "Rahatsızlık umurumda değil. Ve Bo Bir'i içeri al."

Bo Bir dışarıdan kendinden emin görünse de içten içe korku içinde odaya girdi. Sopa yutmuş gibi eğilerek selam verirken kendini tuhaf hissediyordu, çünkü bağıllar reverans yapmazdı. Onu fark ettiğimi belli etmek için, "Bo," dedim. Bir köşede Kalr Beş gereksiz bir şekilde çay matarasıyla uğraşıp bana çay servis etmeden önce yapması gereken şeyler varmış gibi davranıyordu. Dinliyordu. Endişeleniyordu.

Bo Bir yutkundu. Bir nefes aldı. "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı," diyerek konuşmaya başladı; belli ki bu söyleyecekleri üzerinde çalışmıştı. Yavaş, dikkatli bir şekilde konuşarak ve sesli harfleri yayarak tamamen başaramasa da aksanını gizlemeye çalışıyordu. "Bo bölüğünün subayının durumu hakkında kaygılar var." Daha da çekinmeye başladığını fark ettim, zira Bo Bir huzuruma çıkmanın bile onu tehlikeli bir konuma soktuğunu düşünürken bir de üzerine gemide olmasına dahi sinirlendiğimi bildiği genç teğmen hakkında konuşmaya çalışıyordu. Kurduğu cümledeki kelimelerin hem resmi olmak hem de Teğmen Tisarwat'ın adını söylemekten kaçınmak için özenle seçilmiş olduğunu düşündüm. "Doktor'a danışıldı ve kendisi Donanma Komutanı'yla görüşmemizi önerdi."

"Bo," dedim. Sesim sakindi ve evet, ben istemediğim sürece ruh halim asla sesime yansımıyordu. Ama bu tarz şeyler konusunda sabrım tükenmişti. "Benimle konuşurken doğrudan bana hitap et." Kalr Beş hâlâ çayla oyalanıyordu.

Bo Bir, "Emredersiniz, komutanım," derken hâlâ sopa yutmuş gibiydi. Utanmıştı.

"Gelmene memnun oldum. Ben de seni çağıracaktım. Teğmen Tisarwat hasta. Gemiye binmeden önce hasta olmuş. Askeri Yönetim gemide bir subay olmasını istedi ve görev için hazır olup olmamasını umursamadı. Hatta durumunu benden saklamaya çalıştılar." Bu tam olarak yalan olmayan bir yalandı. Ve bütün gemilerdeki subay ve askerlerin hepsi, gemide olmanın nasıl olduğu hakkında hiçbir fikri olmayan kişilerden oluşan Yönetim'in düşüncesizce ve cahilce verilmiş kararları hakkında söylenirdi. "Fırsatını bulduğumda bu konu hakkında onlara söyleyeceklerim var." Bo Bir'in zihninde her şeyin yerli, yerine oturduğunu neredeyse *görebiliyordum*. *Donanma Komutanı* Yönetim'e kızmış, *teğmenimize değil*. "Yarın kamarasına dönecek ama birkaç gün istirahat etmesi, sonrasında ise Doktor izin verene kadar işleri ağırdan alması gerekecek. Sen bölüğün kıdemlisisin, elbette bu, askerlerinin sorumluğunun senin üzerinde olduğu, teğmenin nöbetlerini devralacağın ve bana rapor vereceğin anlamına geliyor. Bo bölüğünün, Teğmen Tisarwat'a iyi bakmasını istiyorum. Zaten öyle yapacağınızı biliyorum ama şimdi bu konuda açıkça verilmiş bir emriniz de var. Eğer sağlığı hakkında herhangi bir endişe duyarsanız ya da davranışları size tuhaf gelirse, örneğin kararsız olmaması gereken bir konuda kararsızlık yaşarsa veya herhangi bir açıdan olması gerektiği gibi değilse, bunu hemen Doktor'a bildireceksiniz. Teğmen Tisarwat bildirmemenizi emretmiş olsa dahi. Anlaşıldı mı?"

"*Emredersiniz*, komutanım." Daha şimdiden kendini daha güvenli sularda hissediyordu.

"Güzel. Çıkabilirsin." Kalr Beş matarayı alıp sonunda çayımı koyarken diğer Kalrlara anlatacağı senaryoyu düşündüğünden hiç şüphe yoktu.

Bo Bir reverans yaptı. Sonra biraz kaygılı bir şekilde, "Hoşgörünüze sığınıyorum, komutanım..." dedi. Duraksadı ve yutkundu; kendi cesaretine şaşırmıştı. Devam etmesini söyleyen hareketime de. "Biz, hepimiz, yani Bo bölüğü, size çay için teşekkürlerimizi iletmek istiyoruz."

Erzaklar yettiği sürece gemide herkese haftada beş gram çay –askerler, hatta subaylar bile azıcık çay yaprağından ellerinden geldiğince çok çay çıkarmaya çalışıyorlardı– tahsis etmiştim. İlk başta şüpheyle yaklaşılmıştı. Kaptan Vel sadece su içermeleri konusunda ısrarcıydı. Bağıllar gibi. Onları yumuşatmaya mı çalışıyordum? Zenginliğimle hava atmaya mı çalışıyordum? Onlara bu ayrıcalığı verip sonra sadece kendi tatminim için ellerinden mi alacaktım?

Ama bir Radchaai'ın medeni hayat olarak nitelendirdiği tek bir şey varsa o da çaydı. Bağıllarla dolu bir gemide olmanın nasıl bir şey olduğunu biliyordum. Öyleymişiz gibi rol yapılmasına gerek duymuyordum. "Rica ederim, Bo. Çıkabilirsin."

Tekrar reverans yapıp çıktı. Kapı arkasından kapanırken Gemi kulağıma, "Her şey yolunda gitti," dedi.

Sonraki iki gün boyunca Teğmen Tisarwat küçücük kamarasındaki yatağında yattı. Gemi ona kütüphanesindeki eğlencelerden yayınladı; hepsi sevimli ve tatlı şarkılarla dolu ve mutlu sona sahip neşeli şeylerdi. Tisarwat hepsini sakin ve tarafsız bir şekilde izledi; ruh halini sabit tutmak ve onu rahat ettirmek için verilmiş olan ilaçlarla aynı ifadesizlikle trajedi üzerine trajedi de izleyebilirdi. Boları daima üzerine titreyerek battaniyelerini düzeltip ona çay verdi; hatta Bo Dokuz bölük odasının küçücük mutfağında ona bir pasta yapmayı bile becerdi. Hastalığının sebebi hakkındaki tartışmalar salgın gibi yayılmıştı; ama artık beni suçlamıyorlardı.

Sonunda Tisarwat'ın *Kalr'ın Merhameti*'ne atanmadan önce kötü bir şekilde sorgulandığına karar verdiler. Daha düşük bir ihtimal olsa da acemice yapılmış bir eğitimin kurbanı olması da mümkündü; bazen bir vatandaş çok fazla şey öğrenmek zorunda kaldığında bunu Sıhhiye'ye gidip ilaçlar yardımıyla yapabilirdi. Bu ilaçlar yetenek sınavları ve sorgularda kullanılanlarla aynıydı. Ve birçok kibar Radchaai'ın bahsetmekten bile rahatsız olduğu bir konu olan yeniden eğitimde kullanılanlarla da. Dördü de –sorgu, öğrenme, yetenek sınavı ve yeniden eğitim– özel bir doktor tarafından uygulanmalıydı; ne yaptığını bilen biri tarafından. *Kalr'ın Merhameti*'ndeki hiç kimse bunu yüksek sesle dile getirmese de tüm konuşmaların alt metninde Tisarwat'ın yeniden eğitimden henüz çıkmış birine olan benzerliği vardı. Doktor'la birlikte her ne yaptıysak bunu yaparken Kalrlardan bile yardım almamış olmamız yeniden eğitimin de işe dahil olduğu fikrini güçlendiriyordu. Ama yeniden eğitim görmüş kimse askeriye de görev alamazdı, dolayısıyla bu mümkün değildi.

Her ne olduysa, bu ne benim ne de Tisarwat'ın suçuydu. Bu düşünce herkesi rahatlatmıştı. Kamaramda oturmuş çay içerken –hâlâ koyu kırmızı camdan fincanlarla içiyordum, en iyi takımları henüz ben bile görmemiştim– Seivarden'ın olanlar hakkında soru sormak istediği belliydi ama o konuyu açmak yerine, "Geçen gün söylediğin şeyi düşüyordum. Benim seni hiç şey yaparken görmemiş olmamla ilgili... Yani demek istiyorum ki..." dedi. Sesi kısıldı; muhtemelen cümlenin hoş bir yere gitmediğini fark etmişti. "Subayların kendilerine ait kamaraları var; onlar için çok kolay ama hiç Amaatlarımın şey yapmak isteyeceklerini düşünmemiştim... Yani, hiç özel alanları yok, yapmak isterlerse yapabilecekleri bir alan... Yani..." Aslında birkaç depo bölmesini, mekiklerin tümünü –gerçi yerçekiminin olmaması işlerin acayip bir

hal almasına neden oluyordu– ve gerçekten zorda kalırlarsa asker yemekhanesindeki masanın altını da kapsayan birçok alan vardı. Ama Seivarden'ın hep bir kamarası olmuştu, bu yüzden bu alanların hiçbirinden yararlanmak zorunda kalmamıştı. "Sanırım bu tarz şeyleri düşünüyor olman iyi bir şey," dedim. "Ama bırak da Amaatlarının o kadarcık mahremiyeti olsun." Çayımdan küçük bir yudum daha alıp konuşmaya devam ettim. "Son zamanlarda seks hakkında çok fazla düşünmeye başladın. Amaatlarından birine bununla ilgili emri vermediğine memnunum." Bu gemide böyle bir emir veren ilk subay o olmazdı. "Aklımdan geçti," derken yüzünü daha da ateş bastı. "Sonra senin buna ne diyeceğini düşündüm."

"Sanırım Doktor senin tipin değil." Aslında Doktor'un seksle ilgilendiğini bile sanmıyordum. "Teğmen Tisarwat biraz genç ve şu an müsait değil. Ekalu'ya yaklaşmayı düşündün mü?" Ekalu'nun bunu düşünmüş olduğundan emindim. Ama Seivarden'ın aristokratik görüntüsü ve eski zamanlara özgü aksanı ona çekici geldiği kadar gözünü de korkutuyordu.

"Onu aşağılamak istemedim."

"Fazlasıyla 'üssün astına yaklaşması' durumu mu olacaktı?" Seivarden onayladığını işaret etti. "Sence, bu şekilde düşünmek de başlı başına aşağılayıcı değil mi?"

İnleyerek çayını masaya bıraktı. "Her halükârda kaybediyorum."

Belirsizlik gösteren bir hareket yaptım. "Ya da her halükârda kazanıyorsun."

Kısa bir kahkaha attı. "Doktor'un Tisarwat'a yardımcı olabilmesine *gerçekten* çok sevindim."

Teğmen Tisarwat'ın kamarasında Bo Dokuz son bir saatte üçüncü kez battaniyeleri düzeltiyordu. Yastıkları düzeltti,

Teğmen Tisarwat'ın çayının derecesini kontrol etti. Tisarwat ilaçların etkisiyle hissiz bir sakinlikteydi. "Ben de," dedim.

İki gün sonra –Athoek'a olan mesafenin neredeyse üçte birini tamamladığımızda– Teğmen Ekalu ve Teğmen Tisarwat'ı benimle yemek yemeğe davet ettim. *Kalr'ın Merhameti*'nin zaman çizelgesi yüzünden benim için öğle yemeği, Ekalu için akşam yemeği, Tisarwat için ise kahvaltıydı. Ve Kalrlarım kamaramın duvarlarındaki boyayı kazıdığı için bölük odasındaydık. Kendimi neredeyse tekrar *Toren'ın Adaleti* gibi hissediyordum; gerçi *Kalr'ın Merhameti*'nin bölük odası, benim on bölüğümün her biri için yirmi teğmen barındıran Esk bölük odamdan çok daha küçüktü.

Benim, normalde subayların kurmaylarının görev alanı olan bölük odasında yemek yemem, kendi otoritesini kabul ettirme arzusu taşıyan Kalr Beş'in yetki karmaşası yaşamasına neden oldu. En iyi ikinci takımla servis yapılması konusunda ısrarcı olmak –ki bu, yemeğin tartışılmaz şekilde onun olduğunu gösterecek ve çok sevdiği takımlarla hava atmasını sağlayacaktı– ile Etrepa Sekiz ve Bo Dokuz'un bölük odasının takımıyla servis yapmasına izin vermek –bu ise değerli porselenlerin kazalara karşı korumasını sağlayacaksa da yemeğin Etrepa ve Bo'nun idaresinde olduğunun zannedilmesine neden olacaktı– arasında karar vermeye çalışırken acı çekti. Sonunda gururu üstün geldi ve yumurtalarımızı el işlemesi tabaklarda yedik. Neredeyse tüm kariyerini bu gemide sıradan bir asker olarak geçirmiş ve muhtemelen Kalr Beş'in garipliklerine aşina olan Ekalu, "Hoşgörünüze sığınıyorum Donanma Komutanı, bu tabak takımı çok güzelmiş," dedi. Beş gülümsemedi; zaten benim yanımda çok ender gülümserdi ama Ekalu'nun hedefini başarıyla bulduğunu fark etmiştim.

"Beş seçti," dedim. Böylece Ekalu'nun tahminlerini doğrulamış oldum. "Yaprakişi. Neredeyse bin iki yüz yıllıklar." Ekalu bir anlığına çatalı tabağının üzerinde donakaldı; çatalını çok sert batırmaktan endişe etmişti. "Aslında o kadar da değerli sayılmazlar. Hemen hemen herkesin evinin bir köşesinde bir kutuda saklanan ve asla kullanılmayan benzeri takımlarının olduğu yerler var. Ama çok güzeller, değil mi? Neden bir zamanlar çok moda olduklarını anlamak zor değil." Kalr Beş'i şu güne kadar kendime hayran bırakamamışsam bile artık bırakmıştım. "Ve Teğmen, eğer her cümlenize *hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı* diye başlarsanız bu çok bunaltıcı bir yemek olur. Lütfen kibar bir sohbeti hoş gördüğümü varsayın."

Ekalu, "Komutanım," diyerek anladığını gösterdi; utanmıştı. Kendini yumurtalarını yemeye verdi. Dikkatlice, çatal ve bıçağıyla tabağa değmemeye çalışarak.

Tisarwat gerektirdikçe *evet, komutanım*; *hayır, komutanım*; *teşekkürler, komutanım* cevaplarını vermek dışında hiç konuşmadı. Tüm yemek boyunca eflatun gözleri masadaydı; ne bana ne de Ekalu'ya baktı. Doktor sakinleştiricinin dozunu düşürmüştü ama Tisarwat hâlâ onların etkisindeydi. İlaçların sebep olduğu sis perdesinin ardında öfke ve çaresizlik vardı. Şu anda sadece parazit yapıyor olsalar da bunlar ilaçların etkisinden çıktığında onu ele geçirmesini isteyeceğim türden duygular değildi.

Bu konuda bir şeyler yapma vakti gelmişti. Ağız dolusu yumurtayı yuttuktan sonra, "Dün, Teğmen Seivarden Amaatların açıkça gemideki en iyi bölük olduğunu söylüyordu," dedim. Aslında, Seivarden böyle bir şey dememişti. Odanın köşesinde duran ve işe yarar bir şey yapmak için bekleyen Etrepa Sekiz ve Bo Dokuz'un gururları o kadar kırılmıştı ki bir an için Ekalu ve Tisarwat'ın bunu fark edemediği-

ne inanmakta güçlük çektim. Kalr Beş'in tepkisi onlarınki kadar güçlü değildi zira az önce tabak takımını övmüştük, ayrıca kaptanın bölüğü bazı açılardan bu tarz kıyaslamaların dışındaydı.

Ekalu anında benim açıkça görebildiğim bir iç muharebe yaşadı. Çok kısa zaman öncesine kadar bir Amaat'tı ve şu anda kendi bölüğünün üstünlüğünden söz edilen bir Amaat'ın vereceği doğal tepkiyi vermişti. Ama elbette artık Etrepa'nın teğmeniydi. Duraksadı, bunu üzerinde düşündü ve sanırım verecek bir cevap bulmaya çalıştı. Tisarwat muhtemelen ne yapmaya çalıştığımı anlayıp umursamayarak tabağına baktı.

Ekalu sonunda, "Komutanım," dedi. *Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı* sözlerini söylememek için kendisini zorladığı belliydi. Aksanına özen gösteriyordu. "*Kalr'ın Merhameti*'nin bütün bölükleri mükemmel. Ama eğer benden birini seçmem beklenirse..." Duraksadı. Belki de sözcük seçiminin tuhaf olacak derecede resmi olduğun farkına varmıştı. "Eğer içlerinden birini seçmek zorunda kalırsam ben Etrepa'nın en iyileri olduğunu söylerdim. Teğmen Seivarden ve Amaatları üzerine alınmasın, onlara saygısızlık etmek istemem ama gerçek bu." Sözlerinin sonunda kendi aksanına kaymıştı.

Tisarwat sessiz kaldı. Odanın köşesinde sessizce esas duruşta bekleyen Bo Dokuz ihanete uğrama telaşı yaşadı. *Kalr'ın Merhameti* Tisarwat'ın kulağına, "Teğmen," dedi. "Bölüğünüz onları savunmanızı bekliyor."

Tisarwat başını kaldırdı ve bir anlığına eflatun gözleri ciddiyetle dolu bir şekilde bana baktı. Ne yapmaya çalıştığımı ve bu konuda yapabileceği tek bir şey olduğunu biliyordu. Buna içerledi; bana içerledi. Bastırılmış öfkesi çok az da olsa kabardı ama bu uzun soluklu olmadan bir anda

hemen sönerek eski seviyesine geri döndü. Kabaran sadece öfke de değildi; bir an içindeki özlemi gördüm ve umutsuzca yaşadığı bir anlık arzuyu. Gözlerini kaçırıp Ekalu'ya baktı. "Affınıza sığınıyorum teğmen, saygısızlık etmek istemem ama yanılıyorsunuz." Cümlenin yarısında Seivarden gibi konuşmaması gerektiğini hatırladı. Anaander Mianaai gibi. Aksanını hafifçe kaydırdı. "Bolar kıdemsiz olabilir ama Bolarım bu gemideki bütün bölüklerden daha iyiler."

Ekalu gözlerini kırptı. Tisarwat'ın on yedi yaşındaki birinden beklenmeyecek aksanı, kelime seçimi ve açıkça görülen soğukkanlılığı karşısında yaşadığı şaşkınlıktan yüzü bir anlığına bağıl benzeri bir ifadesizliğe büründü, sonra kendine geldi. Bir cevap aradı.

Bo'nun kıdemsiz *olmasına* dikkat çekemezdi zira bu Seivarden'ın Amaatları hakkındaki iddiaları karşısında onu savunmasız bırakırdı. Bana baktı.

Yüzüme tarafsız ve ilgili bir ifade vermiştim; bunu korudum. Hoş bir şekilde, "Peki," dedim. "Bunu bir karara bağlamamız gerek. Nesnel bir şekilde. Belki silah ve zırh becerilerinden kıyaslama yapabiliriz." Ekalu sonunda her şeyi planladığımı fark etti. Ama hâlâ şaşkındı; planımın detayları ona anlamsız geliyordu. Eldivenli parmaklarımı abartılı bir şekilde oynatarak Kalr Beş'e talep gönderdim. Teğmenlere de yüksek sesle, "Puanlar nasıl?" dedim.

Gemi, verileri gözlerinin önüne getirirken ikisi de gözlerini kırptı. Ekalu, "Hepsi olması gereken seviyede," dedi.

Kuşkulu bir sesle, "*Olması gereken* seviye mi?" diye sordum. "Eminim bu mürettebat olması gereken seviyenin çok üzerindedir." Teğmen Tisarwat tekrar tabağına baktı; ilaçların yarattığı sis perdesinin ardında içerleme, onaylama, öfke ve az önce gördüğüm özlem vardı. Hepsi bastırılmış şekildeydi. "Size bir hafta veriyorum. Haftanın sonunda

hangi bölük daha yüksek puan alacak bakalım, Etrepa mı yoksa Bo mu. Siz de dahil olmak üzere, teğmenler. Bölüklerinize zırh temin edin. Zırhları ne zaman uygun görürseniz antrenman için kullanma iznini veriyorum." Benim zırhım vücudumun içindeydi ve güç kalkanımı bir saniyeden çok daha kısa sürede açabiliyordum. Bu teğmenler ve onların bölükleri, temin edildiğinde teçhizatları göğüslerinin üzerine takıyorlardı. Hiçbiri henüz bir savaşın içinde bulunmamıştı; yine de kendilerininkini gerektiği gibi bir saniye içinde açabiliyorlardı ama ben özellikle de olabilecekleri ve artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını bildiğimden daha iyisini istiyordum.

Kalr Beş her iki elinde birer lacivert şişeyle bölük odasına girdi; bir tane de kolunun altına sıkıştırmıştı. Şişeleri masanın üzerine koyarken davranışımı onaylamıyor olsa da yüzü ifadesizdi. "İçki," dedim. "En kalitelisinden. Kazanan bölüğe."

Teğmen Ekalu hafifçe çekinerek, "Tüm bölüğe mi, komutanım?" diye sordu. Şaşırmıştı.

"İstediğiniz gibi bölüştürebilirsiniz," dereken Etrepa Sekiz ve Bo Dokuz'un halihazırda kendi bölük arkadaşlarına mesaj gönderdiğinin ve hem Etrepa hem de Bo askerlerinin hepsinin eşit bölündüğünde ödülün kendi paylarına düşecek miktarını hesapladığının farkındaydım. Muhtemelen subaylarına biraz daha büyük bir pay ayırmışlardı.

Daha sonra Seivarden'ın kamarasında, Ekalu dönüp uykulu Seivarden'a, "Saygısızlık etmek istemem, ko... Alınmayın. Alınmanızı istemem. Ama ben... herkes Efendi'nin önünde eğilip eğilmediğinizi merak ediyor," dedi.

Seivarden sızmak üzereyken uyandığından, uyku sersemliğiyle, "Bunu niye yapıyorsun?". diye sordu. "Donan-

ma Komutanı yerine Efendi diyorsun." Biraz daha ayıldı. "Neyse boş ver, sanırım nedenini anladım. Özür dilerim. Niye alınayım?" Ekalu şaşkınlık ve utanç içinde kaybolduğundan cevap vermedi. "Eğer isteseydi eğilirdim. Ama istemiyor."

"Efendi... Donanma Komutanı dünyevilikten uzak mı, münzevi mi?"

Seivarden alay eder gibi kısa bir kahkaha attı. "Zannetmiyorum. Donanma Komutanı'mız çok açık sözlü değil. Hiçbir zaman değildi. Ama şu var ki..." Bir nefes alıp verdi. Ekalu onun konuşmasını beklerken bir an daha duraksadı. "Ona sonuna kadar güvenebilirsin. Seni *asla* yüzüstü bırakmaz."

"Bu kesinlikle etkileyici olurdu." Ekalu açıkça şüpheli yaklaşıyordu. İnanmıyordu. Sonra tekrar değerlendirdi. "Daha önce Özel Görevler'deydi, değil mi?"

"Buna cevap veremem." Seivarden çıplak elini Ekalu'nun karnına koydu. "Ne zaman işe dönmen gerekiyor?"

Ekalu çoğu hoş olan bir duygu karmaşasının neden olduğu titremeyi bastırdı. Radchaai olmayan çoğu kişi çıplak ellerin bir Radchaai için taşıdığı duygu yoğunluğunu tam olarak anlayamazdı. "Yaklaşık yirmi dakika sonra."

Seivarden bunu değerlendirirken, "Hmmm," dedi. "Bolca zamanımız var."

Onları kendi hallerine bıraktım. Bo bölüğü ve teğmenleri uyuyordu. Koridorlarda Etrepalar temizlik yapıyor; ara sıra zırhlarını açıp kapadıkları için gümüş rengi parıldıyorlardı.

Daha sonra, Tisarwat'la birlikte bölük odasında çay içtim. İlaçlarının dozu biraz daha düşmüştü ve onların perdelediği duygular ham bir şekilde yüzeye daha da yakınlaşmıştı; bir anlığına yalnız kaldığımızda, "Ne yaptığını biliyorum,"

dedi. İçinden tuhaf bir öfke ve arzu geçti. "Ne yapmaya çalıştığını." Bunun mürettebatın gerçekten bir parçası olmaya, Boların takdirini ve sadakatini kazanmaya yönelik bir arzu olduğunu düşündüm. Ve belki benimkini de. Bunlar eski bahtsız Tisarwat'ın arzulayacağı şeylerdi. Ona şu an bunu sunuyordum.

Ama kendi şartlarımla, onunkilerle değil. Sakince çayımdan bir yudum aldıktan sonra, "Teğmen Tisarwat," dedim. "Benimle bu şekilde konuşman doğru mu?"

Tisarwat, "Hayır, komutanım," dedi. Mağlup olmuştu. Ve olmamıştı. İlacın etkisindeyken bile bir çelişki yumağıydı; her duygusuna karşıt bir duygu daha eşlik ediyordu. Tisarwat, Anaander Mianaai olmayı hiçbir zaman istememişti. Çok uzun süre o olmamıştı; sadece birkaç günlüğüne. Ve Anaander Mianaai'ın planları için çok talihsiz olmuş da olsa, şu an karşımdaki her kimse, o kendisini çok daha iyi hissediyordu.

Bunu ben sağlamıştım. Bu yüzden benden nefret ediyordu. Ve etmiyordu. Sanki az önceki konuşma hiç yaşanmamış gibi, "Benimle yemek yiyin, Teğmen," dedim. Sanki neler hissettiğini bilmiyormuşum gibi. "Siz ve Ekalu, birlikte. Bölüklerinizin gelişimiyle ilgili böbürlenme fırsatınız olur ve Kalr sana çok beğendiğin şeker kaplı pastadan yapar." Gemi, her şeyin düzgünce takıldığını kontrol etmek için kamaramın duvarlarına bakan Kalr Beş'in kulağına talebimi iletti. Beş, gözlerini devirip usanmışçasına iç çekti ve ergenlerin iştahıyla ilgili bir şeyler hakkında söylendi. Fakat gizliden gizliye, sadece Gemi'nin görebileceğini düşündüğü şekilde hoşnut olmuştu.

Rekabet kıran kıranaydı. Hem Etrepalar hem de Bolar bütün boş vakitlerini poligonda geçiriyor, görev zamanların-

da da iş yaparlarken sürekli zırhlarını açıp kapatıyorlardı. Tümünün puanları iyiden iyiye yükselmişti ve neredeyse hepsi atış talimlerinde bir üst seviyeye geçmişti; henüz seviye atlamamış olanlar da atlamak üzereydi. Tüm Etrepalar ve Bolar artık zırhlarını yarım saniyenin altında bir sürede açabiliyordu. Hâlâ bağılların düzeyine yaklaşamamış ya da benim istediğim düzeye ulaşamamış olsalar da gözle görülür bir gelişme vardı.

Boların hepsi neredeyse hemen bu yarışmanın ana amacını anlamış ve antrenmanlarını ciddi bir kararlılıkla yapmaya başlamışlardı; Etrepalar da öyle. Amacıma –anladıkları kadarıyla– saygı duysalar da bu onların gayretlerini azaltmamıştı. Ama ödül Bo'nun oldu. Üç şişe dolusu –çok kaliteli ve çok sert– içkiyi asker yemekhanesinde neredeyse ilaçların etkisinden tamamen çıkmış Tisarwat'a takdim ederken tüm Bolar bağıllar gibi ifadesiz yüzlerle arkasına dizilmişlerdi. Tebriklerimi sunduktan sonra ben koridora çıkar çıkmaz başlayacak partiyle onları baş başa bıraktım.

Bir saatten daha kısa süre sonra Seivarden Amaatları adına yanıma geldi. Anlayışlı olmaya çalışmışlardı fakat şu an onlara içki için yarışma fırsatının tanınmadığını düşünmeden edemiyorlar ve bu fikir olmaksızın askeri yemekhanenin önünden dahi geçemiyorlardı. Ve o günkü akşam yemeğinde tüm Etrepa ve Bolara meyve servis edilmesini söylemiştim; Kalr Beş'in alıp dondurma kabininde özenle sakladığı portakallarım, ranbutanlarım* ve tarakmeyvelerim vardı. Akşam yemeği bittikten sonra dahi tarakmeyvenin tatlı kokusu koridorda kalmış ve Seivarden'ın Amaatlarının kendilerini aç ve kırgın hissetmesine neden olmuştu.

Seivarden'a, "Onlara, Teğmen Tisarwat'ı biraz cesaretlendirmeye çalıştığımı ve eğer onlar yarışa dahil olsalardı

* Kızıl renkli dikenli bir meyve. *–çn*

Tisarwat'ın hiç şansı olamayacağını söyle," dedim. Seivarden küçük bir kahkaha attı; bir taraftan sözlerimin yalan olduğunu anlamıştı, diğer taraftan ise belki de yalan olmayabileceğini düşünüyordu. Muhtemelen Amaatları da benzer bir tepki gösterecekti. "Gelecek hafta içinde puanlarını yükseltirlerse onlar da akşam yemeğinde tarakmeyve yiyebilirler. Kalr da öyle." Son kısmı her zaman dinlediğini bildiğim Kalr Beş içindi.

Seivarden umutla, "Peki ya içki?" diye sordu.

Asker yemekhanesinde birlikte içilen her yudumda geminin tanrılarından birine dua ederek ve içkinin her damlasının tadını çıkararak başlayan odaklı ve disiplinli içme eylemi yozlaşmaya başlamıştı. Bo On ayağa kalktı ve hafifçe ağzında geveleyerek teğmenin hoşgörüsüne sığındığını söyleyip onay aldıktan sonra kendi yazdığı bir şiiri okumak istediğini belirtti.

Seivarden'a, "Daha içkim var," dedim. "Ve bir kısmını daha dağıtmayı düşünüyorum. Ama hepsini toptan dağıtmamayı tercih ederim."

Asker yemekhanesinde Bo On'un isteği Teğmen Tisarwat da dahil olmak üzere tüm bölüğün onaylayan alkışlarıyla karşılandı; bunun üzerine On, Tanrı Kalr'ın fiiliyatıyla ilgili destansı ve oldukça doğaçlama olduğu ortaya çıkan anlatımına başladı. Bo On'un anlatımına göre Kalr çoğu zaman sarhoştu ve çok kötü şiir okurdu.

Kamaramdayken Seivarden, "İçkiyi sınırlandırmak iyi bir fikir gibi görünüyor," dedi. Hafif özlemli bir şekilde. "Zaten ben içmeyecektim." Onu bir sene önce çıplak ve baygın bir halde buz kaplı bir sokakta bulduğumda çok sık ve yüksek dozda haşiş kullanıyordu. O günden beri genelde ayıktı.

Bo On'un şiiri, Boların "Amaat" da dahil olmak üzere

gemideki bütün bölüklerden üstün olduğunu iddia eden zafer çığlıklarına dönüştü. Hayır, özellikle çocuk şarkıları söyleyen ve bu konuda oldukça başarısız olan Amaat bölüğünden.

Sarhoş Bolardan biri Bo On'un şiirini keserek, "Bizim şarkımız daha güzel!" diye beyanda bulundu; aynı derecede sarhoş ama belki biraz daha net düşünebilen bir Bo ise, "Bizim şarkımız hangisi?" diye sordu.

Konuştuğu konu hakkında seçici olmayan ve ilgi odağı olmaktan vazgeçmek istemeyen Bo On, derin bir nefes alıp titrek de olsa kontraltoya benzer şaşırtıcı bir şekilde hoş sesiyle şarkı söylemeye başladı. "Ey ağaç! Balığı ye!" Bu, benim de kendi kendime sıkça söylediğim bir şarkıydı. Şarkı Radchaai dilinde değildi ve Bo On benzer sesli bildiği kelimeleri kullanarak sözlerini uyduruyordu. "Bu mermerden şeftali çıkar!" Masanın başında oturan Tisarwat kıkırdadı. "Ey ağaç! Ey ağaç! Benim götüm nerede?"

Son cümleyle Tisarwat ve bütün Boları kahkahalara boğuldu. Dördü sandalyesinden kayarak yere düştü. Kendilerine gelebilmeleri beş dakika sürdü.

Tisarwat, "Durun!" diye bağırdı. Ayağa kalkmayı düşündü ama sonra çok fazla çaba gerektireceğinden bu fikirden vazgeçti. "Durun! Durun!" Dikkatlerini çekmeyi başardığında, "Durun! Bu," –eldivenli ellerinden birini salladı– "bizim şarkımız," dedi. Ya da demeye çalıştı, zira son kelimeler kahkahalar arasında kayboldu. Kadehini öyle bir kaldırdı ki içindeki içki az kalsın masaya dökülüyordu. "Bolara!"

"Bolara!" diye tekrarladılar; sonra bir asker, "Donanma Komutanı Breq'e!" diye ekledi.

Tisarwat tereddütsüz bir şekilde onaylayacak kadar sarhoştu. "Donanma Komutanı, götünün nerede olduğunu bilmeyen, Breq'e!" Sonrasında sadece kahkahalar ve avaz

avaza koro halinde söylenen *Ey ağaç! Benim götüm nerede?* şarkısı vardı.

Bir saat sonra banyoda Karllardan biri elinde bez ve tasla benimle olduğu gibi onunla da ilgilenirken, Doktor, "Kaptan Vel işte bu yüzden bölüklerin içki içmesine izin vermiyordu," dedi.

Sakin bir şekilde, "Hayır, bu yüzden değil," dedim. Her zamanki gibi kaşlarını çatmakta olan Doktor tek kaşını kaldırdı ama itiraz etmedi. "Elbette sık sık tekrarlanmasının iyi bir fikir olduğunu düşünmüyorum. Ama şu an izin vermemin kendimce nedenleri var." Doktor'un da bildiği gibi. "Uyandıkları zaman on bir akşamdan kalma ile baş etmeye hazır mısınız?"

"Evet, komutanım!" Onayı öfkeliydi. Banyodayken çıplak elimi kaldırmak kaba olacağından tek kaşımı kaldırdım. "Kalrlar bununla kolayca başa çıkabilirler."

"Evet, başa çıkabilirler," diyerek onayladım. Gemi hiçbir şey söylemeden bana yemekhanedeki Tisarwat ve Bolarının kahkahalarını ve söylediği şarkıları göstermeye devam etti.

5

Eğer Athoek İstasyonu'nun herhangi bir önemi varsa bunun tek sebebi yörüngesinde olduğu gezegende çay üretilmesiydi. Elbette diğer şeyler de üretiliyordu; sonuçta gezegenler büyüktür. Aslında yaşanabilir hale getirilmiş ılıman gezegenler başlı başına değerliydi, çünkü yüzlerce hatta binlerce yıllık yatırım, sabır ve yoğun emek gerektiriyorlardı. Ama Anaander Mianaai bu bedeli ödemek yerine tüm işi yerel halkın yapmasını bekleyip savaş gemileriyle dolu donanmasını ve bağıllarla dolu ordusunu göndererek orayı ellerinden alırdı. Bu şekilde geçen birkaç bin yıldan sonra elinde rahatça yaşanabilen bol miktarda gezegen olmuştu; dolayısıyla Radchaailerin büyük kısmı onların nadir ya da değerli olduklarını düşünmüyordu.

Ama Athoek'ın göller ve ırmaklarla dolu bir sürü sıradağı vardı. Ve Athoeklılar hava durumu kumanda merkezini "topraklara katma" sürecinden sadece bir yüzyıl kadar önce kurmuşlardı. Yeni gelen Radchaaiların tek yapması gereken çay ekip beklemekti. Şimdi, yaklaşık altı yüz yıl sonra, Athoek yılda on milyonlarca metreküp çay üretiyordu.

Geçit uzayının boğucu, zifiri karanlığı yıldız ışıklarıyla aydınlandı ve Athoek Sistemi'ne girdik. Ben Kumanda'daydım, Teğmen Ekalu ise yanımda ayaktaydı. Ekalu'nun Etrepalarından ikisi sağ ve sol yanımızdaki kumanda panellerinin başındaydı. Oda küçük ve sadeydi; içinde sadece

Gemi'nin gerektiğinde –ya da Kumanda'dakiler o şekilde görmek istediğinde– görselleri yansıttığı boş bir duvar, o iki kumanda paneli ve kaptan ya da görevli subayın oturması için bir koltuk vardı. Yerçekimi düzenleyicileri Gemi'nin hız değişimine ayak uyduramadığı zamanlarda kullanılmak üzere tutacaklar da mevcuttu. Burası Kaptan Vel'in sıkça uğramasına rağmen duvarlarını boyatmadığı ya da başka bir şekilde yeniden dekore etmediği ender alanlardan biriydi; tek yaptığı değişiklik, kapının üzerine astığı "İşe gösterilen özen Tanrılara hediyedir," yazan levhaydı. Çok kullanılan bir söz olsa da ben levhayı çıkarttırıp Kaptan Vel'in diğer eşyalarının yanına kaldırtmıştım.

Kumanda'da olmama gerek yoktu. Nerede olursam olayım gözlerimi kapattığımda Athoek'ın güneşi tarafından delinen karanlığı görebiliyor, parçacıklar tarafından sarılışımızı hissedebiliyor ve arka plandaki farklı iletişim kanallarının gürültüsüyle otomatik uyarı işaretlerinin seslerini duyabiliyordum. Athoek, mavi beyaz parlak bir yuvarlak şekilde görünecek mesafedeydi. Bana gelen görüntüsü en az üç dakika önceki haliydi.

Teğmen Ekalu'nun Etrepalarından biri, "Athoek Sistemi'ne vardık, Donanma Komutanı," dedi. Birkaç saniye içinde Gemi ona benim gördüğüm şeyi, Athoek İstasyonu'nun etrafında çok fazla –Gemi'nin olması gerektiğini düşündüğü sayının çok üzerinde– gemi olduğunu; bunun dışında yolunda gitmeyen bir şeyin olmadığını –ya da şu an bulunduğumuz noktaya ışığın ve ulaşma süresi hesaba katılırsa iki ila on dakika öncesine dek öyle göründüğünü– güneş sistemine üç askeri gemi konuşlandırılmış olmasına rağmen sadece birinin ilk bakışta görülebildiğini, onun da sistemin dört geçidinden birinin yanında olduğunu –ya da en azından iki buçuk dakika kadar önceki konumunun bu olduğunu– söyleyecekti.

Bu geminin *Atagaris'in Kudreti* olduğunu tahmin ediyordum ama daha yakınına gitmeden ya da gemi kendisini tanıtmadan bundan emin olmam mümkün değildi.

Uzaktaki gemiyi düşündüm. Diğer iki gemi neredeydi ve neden bu gemi Athoek'ın dört geçidinden birini koruyordu? Üstelik koruduğu geçit dördü içinde en önemsiz olanıydı; diğer tarafında Athoeklıların topraklara katma sürecinden önce yayılmayı planladıkları fakat bu planı gerçekleştiremedikleri başka hiçbir geçidi olmayan bir güneş sistemi vardı.

Bir süre bunu düşündüm. Yanımda duran Teğmen Ekalu, Gemi Athoek İstasyonu'nun benim de gördüğüm görüntüsünü ona gösterince kaşlarını çattı. Şaşırmamıştı ve endişelenmemişti. Sadece biraz kafası karışmıştı. "Sanırım Hayalet Geçit'in yanında duran gemi *Atagaris'in Kudreti*, komutanım," dedi. "*Phey'in Merhameti*'ni ve *Ilves'ın Merhameti*'ni görmüyorum."

"Hayalet Geçit mi?"

"O geçide öyle diyorlar, komutanım." Biraz utandığını fark ettim. "Diğer tarafındaki sisteme bir şeylerin musallat olduğunu söylüyorlar."

Radchaailar hayaletlere inanırlardı. Daha doğrusu birçok Radchaai inanırdı. Onca topraklara katma, Radch'a katılmış onca farklı insan ve dini inanış, Radchaailar arasında ölümden sonra ne olduğuyla ilgili birçok farklı görüş oluşmasına neden olmuştu. Çoğu vatandaş, en azından vahşice ya da adaletsiz bir ölümün ya da cenazedeki ikramların doğru yapılamamasının, o kişinin ruhunun dünyada kısılıp kalmasına neden olacağına ve bunun sadece istenmeyen değil, aynı zamanda tehlikeli bir şey olduğuna dair ufak da olsa bir şüphe taşırdı. Ama ilk kez bir sistemin tamamını hayaletlerin bastığına dair bir şey duyuyordum. "Tüm sistemi mi? Ne musallat olmuş ki?"

Utancı hâlâ devam eden Teğmen Ekalu emin olmadığını gösteren bir hareket yaptı. "Farklı söylentiler var."

Bunu bir süreliğine düşündüm. "Tamam. Gemi, kendimizi tanıtalım; *Atagaris'in Kudreti*'nin komutanı Kaptan Hetnys'e saygı ve selamlarımı gönder." Hem *Kalr'ın Merhameti* hem de Teğmen Ekalu, Hayalet Geçit'in yanında duran geminin *Atagaris'in Kudreti* olduğunu tahmin etmişti; ben de muhtemelen haklı olduklarını düşündüm. "Onlardan cevap beklerken..." cevabın bize ulaşması yaklaşık beş dakika sürecekti, "...Athoek İstasyonu'na daha yakın çıkabileceğimiz geçit seçeneklerini değerlendirelim." Geçit uzayından istasyona daha yakın bir şekilde çıkabilirdik ama ben yaklaşmadan önce durumu görebilmek için bu mesafede çıkmayı tercih etmiştim.

Bu mesafeden Athoek'a ulaşmamız günler, hatta haftalar alabilirdi. Elbette geçitle daha yakınına gidebilirdik. Hatta teorik olarak istasyonun hemen yanında dahi geçitten çıkabilirdik ama bu çok tehlikeli olurdu. Güvenli bir şekilde o kadar yaklaşabilmemiz için tüm gemilerin, tüm mekiklerin ve tüm yelkenlilerin geçitten çıkacağımız andaki konumunu bilmemiz gerekiyordu. Geçidin açılması dahi o anda o noktada herhangi bir şey varsa onu yok eder ya da en azından ona zarar verirdi ve *Kalr'ın Merhameti* evrene çıktığı anda karşında olacak herhangi bir şeye çarpardı.

Daha önce, gemiyken benzeri bir şey yapmıştım. Topraklara katma süreçlerinde, birilerini öldürmenin ya da bir şeyleri yok etmenin çok önemli olmadığı zamanlarda. Sivil trafiğin olduğu bir Radchaai sistemindeyken değil.

Teğmen Ekalu, "Çay alır mıydınız, komutanım?" diye sordu.

Dikkatimi dışarı vermiştim; yıldıza, onun ışığına, sıcak-

lığına ve uzaktaki gezegenine. Geçitlere ve geçitlerin işaretlerine. *Kalr'ın Merhameti*'nin gövdesine değen tozun tadına. *Hayır, teşekkürler* demek için ağzımı açtım. Sonra aslında onun çay istediğini fark ettim; kendi ürettiğimiz geçidin çıkışına yaklaşmaya başladığımızdan beri içmemişti ve artık bir olay yaşamadan geçitten çıktığımıza göre benim de çay isteyeceğimi umuyordu. Onun için, bu soruyu sormak cüretkâr bir davranıştı. "İyi olur, teşekkürler, Teğmen."

Çok kısa bir süre sonra, ilk mesajıma cevabın gelmesini beklediğim zamandan yaklaşık bir dakika önce, Etrepalardan biri bana bir fincan çay uzattı ve hepimizin *Atagaris'in Kudreti* olduğunu düşündüğü gemi yok oldu.

Gemiyi izliyordum. Bir zamanlar hep hissettiğim Gemi'den çok fazla bilgi almanın yoğun karmaşasını ilk defa tekrar yaşarken manzaranın tadını çıkarıyordum. Her şeyi anlayamıyor, istediğim her şeyi görebilmenin boğucu hissiyatını yaşayamıyordum; ona çok yakındım ama gerçekten dokunabilecek kadar yakın değildim.

Ama bu kısacık zaman diliminde artık bir gemi olmadığımı *neredeyse* unutmuştum. O yüzden *Atagaris'in Kudreti* yok olduğu zaman, anında ve hiç düşünmeden tepki verdim. Ve kendimi felç olmuş gibi hissettim. Talep ettiğim rakamlar gözümün önüne hemen gelmedi ve gemi –ki bu elbette *Kalr'ın Merhameti*'ydi, ben değildim– komutlarımı kendi bedenimmiş gibi uygulayamadı. Bir anda kendime geldim, yani tek bir beden olarak Kumanda'da oturmakta olduğumun tekrar farkına vardım.

Ama Gemi neyi ve neden istediğimi biliyordu. Teğmen Ekalu, "İyi misiniz, komutanım?" dedi. Sonra *Kalr'ın Merhameti* yerçekimini dengeleyebileceğinden biraz daha hızlı hareket etti. Fincanım elimden düşüp kırıldı, çizmelerime

ve pantolonuma çay sıçradı. Teğmen Ekalu ve Etrepalar dengelerini kaybedip tutacaklara tutundular. Ve bir an sonra tekrar geçit uzayındaydık.

"Geçide girdiler," dedim. "Bizi görür görmez." Kesinlikle kendimizi tanıttığımız mesajı almadan önce. "Bizi gördüler ve otuz saniye sonra hareket ettiler."

Çayımın üzerime dökülmesine neden olan sarsıntı Teğmen Tisarwat'ı ve Bolarını uyandırdı. Seivarden'ın Amaatlarından biri düşerek bileğini burktu. Kendi yarattığımız geçitten çıkarken bir kaza yaşama ihtimalimize karşı her şey sabitlenmiş olduğundan birkaç tabak çanak dışında hiçbir şey zarar görmedi.

"Ama... ama komutanım, biz bir Merhametiz. Bir Merhamet gibi görünüyoruz. Niye bizi görür görmez kaçsınlar?" Sonra bizim ani hareketimizi de değerlendirdi. "Siz kaçtıklarını düşünmüyorsunuz."

"Risk almak istemedim," diye onayladım. Etrepalardan biri hızla porselen kırıklarını ve çay birikintisini temizlemeye koyuldu.

Gemi hepimizin kulağına, "Kırk beş saniye sonra geçitten çıkıyoruz," dedi.

Teğmen Ekalu, "Ama neden?" diye sordu. Gerçekten şaşırmış ve endişelenmişti. "Omaugh'da olanları duymuş olamazlar; oradan buraya gelen geçitler herhangi bir haberin iletilmesine fırsat tanımadan kapandı." Kaptan Hetnys ve *Atagaris'in Kudreti*'nin, Anaander Mianaai'ın bölünmesine ya da askeri gemiler ve onların subaylarının farklı parçalara sadakatine dair bir bilgileri yoksa gelişimizi bir tehdit olarak algılayıp tepki göstermeleri için de bir sebepleri yoktu.

Radch'ın bozulduğunu, içine birilerinin sızdığını, bazı yetkilerin ve kaptanların potansiyel düşman olduğunu düşünen vatandaşlar bile bu çekişmenin açığa çıktığının far-

kında değildi. "Ya bir şeyler biliyorlar," dedim, "ya da burada bir şeyler oldu."

Gemi hepimize, "Sıkı tutunun," dedi.

"Komutanım," dedi Teğmen Ekalu, "Geçitten çıkarken *Atagaris'in Kudreti*'nin olduğunu yeri nereden bileceğiz?"

"Bilemeyiz, Teğmen."

Bir nefes aldı. Bir şey söylemeye niyetlendi ama söylemedi.

"Muhtemelen *Atagaris'in Kudreti*'yle çarpışmayız," diye ekledim. "Uzay çok büyük. Ve bugünkü kehanetler iyi bir kadere işaret ediyordu."

Şaka yapıp yapmadığımı anlayamamıştı. "Evet, komutanım."

Ve tekrar evrene çıktık. Güneş, gezegen, geçitler, arka plandaki gürültü geri geldi. *Atagaris'in Kudreti* ise ortada yoktu.

Teğmen Ekalu, "Gemi nerede?" diye sordu.

"On saniye," diye cevapladım. "Kimse tutacakları bırakmasın."

On buçuk saniye sonra uzayda karadan daha kara bir delik açıldı ve *Atagaris'in Kudreti* eski bulunduğumuz yere beş yüz kilometreden daha yakın bir mesafede belirdi. Henüz tamamen geçitten çıkmadan önce yayın yapmaya başladı. "Kimliği belirsiz gemi, kendini tanıtmasan yok edileceksin."

Gemi, "Yok etmeyi dene de görelim," dedi ama sadece bana.

Ekalu, "Bu Kaptan Hetnys'in sesi değil," dedi. "Sanırım Amaatlarının teğmeni."

"*Atagaris'in Kudreti*," dedim. Gemi sözlerimi yayınlıyordu. "Ben Donanma Komutanı Breq Mianaai, *Kalr'ın Merhameti*'nin kumandasındayım. Bu davranışının sebebini açıkla."

Mesajımın *Atagaris'in Kudreti*'ne ulaşması yarım saniye, bahsedilen teğmenin kendisine gelip cevap verebilmesi ise dört saniye aldı. "Donanma Komutanı. Özürlerimi kabul edin, komutanım." Aynı anda *Kalr'ın Merhameti* de kendisini *Atagaris'in Kudreti*'ne tanıttı. "Sizin... sizin göründüğünüz gibi olmadığınızdan korktuk, komutanım."

"Ne olduğumuzu düşündünüz, Teğmen?"

"Bil... bilemiyorum, komutanım. Sadece şey, komutanım, sizi beklemiyorduk. Omaugh Konağı'na bir saldırı düzenlendiğine, hatta konağın yok edildiğine dair dedikodular var ve biz neredeyse bir aydır onlardan hiç haber alamadık."

Teğmen Ekalu'ya baktım. *Kalr'ın Merhameti*'ndeki tüm askerlerin alışkın olduğu davranışa geri dönüp, yüzünü tüm ifadelerden arındırmıştı. Bu bile çok şey anlatmaya yetiyordu ama elbette ben daha fazlasını da görebiliyordum. Bu olanları saymazsak bile *Atagaris'in Kudreti*'nin Amaat Teğmenine karşı hoş duygular beslemiyordu.

Soğuk bir ses tonuyla, "Eğer planlarınız işe yarasaydı, Teğmen, daha uzun süre Omaugh'tan haber alamayacaktınız. Beni Kaptan Hetnys'e bağlayın."

Teğmen, "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı," diye cevapladı. "Kaptan Hetnys Athoek İstasyonu'nda." Bunun ne anlama gelebileceğini düşünmüş olmalı ki kısa bir duraksamadan sonra, "Sistem valisiyle görüşüyor," diye ekledi.

Alaya alırmışçasına, "Ve onu orada bulduğumda kendisi bana senin burada ne yapmaya çalıştığını daha doğru bir şekilde açıklayabilecek mi?" diye sordum.

"Evet, komutanım."

"Güzel."

Gemi bağlantıyı kesti ve ben Teğmen Ekalu'ya döndüm. "Bu subayı tanıyor musun?"

Yüzü hâlâ ifadesizliğini koruyordu. "Su kayayı aşındırır, Komutanım."

Bu bir deyişti. Daha doğrusu bir deyişin yarısıydı. *Su kayayı aşındırır ama yemek yapamaz.* Her şeyin kendine özgü bir becerisi vardır. Yeterince alaycı bir tavırla söylendiğinde, tanrıların herkesi bir amaç için yarattığı düşünülürse bu kişinin de bir işe yarıyor olması gerektiği fakat sözü söyleyen kişinin bu işin ne olduğunu hakkında en ufak bir fikrinin olmadığı anlamı da taşırdı. Benim sessizliğim üzerine Ekaluaynı ifadesizlikle, "İyi bir haneden geliyor," diye ekledi. "Upuzun bir şeceresi var. Ebeveyninin ikinci göbekten kuzeni bizzat Mianaai'ın müşterisinin müşterisinin torunu."

Belli ki herkesin bunu bilmesini de sağlıyordu. "Peki ya kaptan?" Anaander Mianaai, Kaptan Hetnys'in vizyon eksikliğini işine gösterdiği aşırı özenle kapattığını söylemişti. "Gitmeden önce sisteme giren her şeye saldırma emrini vermiş olabilir mi?"

"Zannetmiyorum, komutanım. Ama teğmen o kadar da... hayalgücü geniş biri değil, komutanım. Bacakları kafasından daha iyi çalışır." Ekalu'nun aksanı son kelimelerde çok hafif bir şekilde kaydı. "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı."

Yani muhtemelen gelen gemileri tehdit olarak kabul etmesi emredilmişti. Kaptan Hetnys ile karşılaştığımda bu konuyu konuşmam gerekiyordu.

Athoek İstasyonu'nun iskeleye yanaşma sistemlerinin çoğu otomatikti. Beş basınç eşitlendikten sonra mekiğin kapısı açılınca Tisarwat ve ben kendimizi iterek mekiğin ağırlıksız ortamıyla istasyonun yapay yerçekimi arasındaki tuhaf sınırdan geçtik. Bölme, herhangi bir istasyondaki herhangi bir bölme gibi soluk griydi.

Bir gemi kaptanı orada bizi bekliyordu; arkasında dik ve hareketsiz duran bir bağıl vardı. Onu görünce içimi bir kıskançlık kapladı. Bir zamanlar ben de o bağılın olduğu şeydim. Ama bir daha asla öyle olamayacaktım.

Tisarwat arkamdan gelirken, "Kaptan Hetnys," dedim.

Kaptan Hetnys uzun boylu –benden en az on santimetre daha uzundu– geniş omuzlu ve yapılıydı. Asker tıraşlı kısa saçları griydi ve koyu teniyle keskin bir karşıtlık oluşturuyordu. Bu saç renginin kesinlikle kendi seçimi olduğu düşünüldüğünde, bu karşıtlığa ya da saçlarının kısalığına dikkat çekmek için yapılmış bir tercih olabilirdi. Üniforma ceketinin önündeki alışılmışın dışında, özenle sıralanmış broşların her birinde isim yoktu; olanlarınkini ise bu mesafeden okumak mümkün değildi. Reverans yaptı. "Donanma Komutanı."

Ben reverans yapmadım. Soğuk bir ifadeyle doğrudan, "Sistem valisiyle görüşeceğim," dedim. Mianaailların hepsinin sahip olduğu eski zamanlara özgü bir aksanı hafifçe vurguladım. "Sonrasında, geri geldiğimde geminin neden bana saldırı tehdidinde bulunduğunu açıklayacaksın."

"Komutanım." Bir an duraksadı; tasasız görünmeye çalıştığını düşündüm. Athoek İstasyonu'na mesaj gönderdiğimde Sistem Valisi Giarod'un dini görevlerle ilgilenmek zorunda olduğu ve bu görevlerin zaman alacağı söylenmişti. Aynı, her rütbeden tüm diğer istasyon yetkilileri gibi. Athoek takvimine göre şu an bayramdı ve yerel bir festival havasında kutlanıyordu ama hiç kimse bunun neredeyse tüm istasyonunu kapatacak kadar önemli bir olay olduğu konusunda beni uyarmamıştı. Kaptan Hetnys valinin birkaç saat daha meşgul olacağı konusunda bilgilendirildiğimden haberdardı. "Yeni üyeler birkaç saat içinde tapınaktan çıkacaktır." Kaşlarını çatmaya başladı ama sonra

kendini durdurdu. "İstasyonda mı kalmaya niyetlisiniz, komutanım?"

Benim ve Teğmen Tisarwat'ın arkasındaki Kalr Beş, On ve Sekiz ile Bo Dokuz mekikten valizleri indiriyordu. Tahminimce Kaptan Hetnys'in bu soruyu sormasına neden olan şey buydu.

Ben hemen cevap vermeyince, "Şey... komutanım," diye devam etti. "İstasyondaki pansiyonlar şu anda çok dolu. Size uygun bir yer bulmak güç olabilir."

Birkaç geçidin yıkılmasının dahi buradaki trafiği artıracağını fark etmiştim. Beklenmeyen düzinelerce gemi Athoek'a gelmiş ve gitmesi gereken daha fazlası burada kalmıştı. Her ne kadar Anaander Mianaai'ın açık geçitlerin kullanımını yasaklayan emri buraya ulaşmamış olsa da birçok geminin kaptanı herhangi bir geçide girme konusunda bir süre daha endişe duyacaktı. İyi bağlantıları olan varlıklı gezginler burada bulunan tüm rahat pansiyonları doldurmuşlardı. *Kalr'ın Merhameti* emin olmak için İstasyon'a sorduğunda sistem valisinin konutuna yapılacak bir davet dışında konaklayacak tüm diğer yerlerin dolu olduğu bilgisini almıştı.

Benim istasyonda kalma ihtimalimin Kaptan Hetnys'i korkutmuş olması neredeyse İstasyon'un benim planlarımı ona söylememiş olması kadar ilgi çekiciydi. Belki de sormak aklına gelmemişti. "Kalacak yerim var, Kaptan."

"Aa. Bu çok güzel, komutanım." Ama buna inanmış görünmüyordu.

Beni takip etmesini işaret ettim ve bölümden çıkarak koridora girdim. *Atagaris'in Kudreti*'nin bağılı üçümüzün arkasında, Kalr Beş'in yanında kaldı. Beş'in gerçek bağılların yanında kendi bağıl taklidi yapma yeteneğiyle gurur duyduğunu –*Kalr'ın Merhameti*'nin gösterdiği kadarıyla– görebiliyordum.

Koridorun duvarları ve yerleri de iskele bölmesi gibi yaşını ve kötü kullanımı gösteriyordu. Bu yerler, saygın bir askeri geminin temizlenmesi gereken sıklıkta temizlenmiyordu. Ama renkli çelenkler duvarları aydınlatıyordu. Bayrama uygun çelenkler. On adım sonra yürüyüş tempomu bozmadan, "Kaptan," dedim. "Bunun Cinsel Organ Festivali olduğunu anlıyorum. Ama *cinsel organ* dediğinizde tüm cinsel organlardan bahsedilmiyor mu? Yani sadece tek bir türünden değil, değil mi?" Her attığım adımda koridorun sonuna kadar uzanan duvarda asılı küçük penisleri görüyordum. Parlak yeşil, ateş pembesi, elektrik mavisi ve özellikle göz yakıcı tonda bir turuncu.

Kaptan Hetnys hemen arkamdan, "Komutanım," dedi. "Bu çeviri bir isim. Athoeklıların dilinde ikisi de aynı kelimeyle ifade ediliyor."

Athoeklıların dilinde. Sanki sadece bir dilleri varmış gibi. Benim hatırı sayılır deneyimim bunun asla böyle olmadığını söylüyordu.

"Donanma Komutanı hoşgörürse..." Kaptan Hetnys konuşurken, olduğu tarafa dönmeden hoş gördüğümü gösteren bir hareket yaptım. Eğer istesem hem onu hem de kendimi arkadan, Karl Beş'in hiç bir şeyden şüphelenmeyen gözlerinden görebilirdim. Devam etti. "Athoeklılar çok medeni değildi." Medeni değil. *Radchaai* değil. Kelimeler aynıydı aralarındaki tek fark kullanıldığı içerik dahilinde ince bir şekilde veriliyordu ve göz ardı çok etmesi kolaydı. "Hâlâ da öyle sayılmazlar. Sisteme ilk geldiğimizde hemen teslim oldular. Hükümdarları aklını yitirdi. Radchaaiların penislerinin olmadığını düşündü ve herkes Radchaai olacağı için sistemdeki penisli halkının tamamına penislerini kesmelerini emretti. Ama Athoeklılar herhangi bir yerlerini kesmeye niyetli değildi, o yüzden hükümdar tutuklanıp

yardım alması sağlanana kadar onu mutlu etmek adına yaptıkları kesilmiş penis maketlerini önüne yığdılar. O yüzden şimdi, bu olayın yıl dönümünde, komutanım, tüm çocuklar penislerini tanrılarına adıyorlar."

"Peki ya başka cinsel organı olan Athoeklılar?" Bizi iskelelerden çıkaracak asansörlerin bulunduğu alana gelmiştik. Lobi bomboştu. Kaptan Hetnys, "*Gerçeklerini* kullanmıyorlar, komutanım," derken sesinden açıkça tüm bunları küçük gördüğünü belliydi. "Dükkânlardan alıyorlar."

İstasyon, asansör kapılarını *Kalr'ın Merhameti*'nde görmeye alışık olduğum hızla açmadı. Bir an durup bizi burada ne kadar bekleteceğini görmeyi düşündüm ve içimden acaba Kaptan Hetnys'ten bu kadar mı hoşlanmıyor diye geçirdim. Ama eğer öyleyse, eğer bu tereddüt İstasyon'un dargınlığından kaynaklıysa, bunu ortaya çıkarmam sadece durumu daha kötü hale getirirdi.

Ama tam asansör istemek için nefes alırken kapılar açıldı. İçerisi süslenmemişti. Hepimiz içeri girdiğimizde kapılar kapandı ve, "İstasyon, ana meydana lütfen," dedim. Sekiz ve On'un ayarladığım yere yerleşmeleri biraz zaman alacaktı ve bu arada Vali'nin Konağı'nda görünmem önemliydi; aynı zamanda böylece yerel festivalin bir kısmını görme fırsatı da bulacaktım. Arkamda duran Kaptan Hetnys'e, "Bu hikâye sana inandırıcı geliyor, öyle mi?" dedim. Tüm sistem için tek bir hükümdar. *Hemen teslim oldular*. Hiçbir sistemin tamamının hemen teslim olduğunu görmemiştim. Bazı yerleri, belki. Ama tamamı asla. Bunun tek istisnası Garseddai'dı ve bu, pusuya düşürmek için kullanılmış bir taktikti. Elbette başarısız olmuştu ve bunun sonucu olarak artık Garseddai yoktu.

"Komutanım?" Saklamaya, sesiyle yüz ifadesini duygusuz ve tarafsız tutmaya çalışsa da Kaptan Hetnys'in şaşkınlığı ve kafa karışıklığı açıkça görülebiliyordu.

"Bu gerçek olabilir mi? Bu herhangi birinin yapacağı bir şey mi?"

Sözlerimi tekrarlayıp düşünmek için zaman tanımış olsam da bu soru hâlâ kafasını karıştırıyordu. "Medeni biri yapmaz, komutanım." Bir nefes aldı ve sonra belki de şu âna kadarki konuşmamızdan cesaret alarak, "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı," dedi. Hoşgörümü bağışladığımı gösteren bir hareket yaptım. "Komutanım, Omaugh Konağı'nda neler oldu? Uzaylılar mı saldırdı, komutanım? Savaşta mıyız?"

Anaander Mianaai'ın bir bölümü kendi ile çekişmesinin uzaylı ırkı Presger yüzünden olduğunu düşünüyor ya da en azından öyle düşündüğünü söylüyordu. "Savaştayız, evet. Ama bunun Presgerlerle ilgisi yok. Biz kendi kendimize saldırdık." Eskiden *Kalr'ın Merhameti*'nin kumandasında olan Kaptan Vel, Presgerlerle ilgili yalana inanıyordu. "Vel Osck ihanetten tutuklandı." Kaptan Hetnys ve Kaptan Vel birbirlerini tanıyorlardı. "Başına gelenle ilgili tek bildiğim bu." Ama herkes olacakları öngörebilirdi muhtemelen. "Onu yakından tanıyor muydun?"

Bu tehlikeli bir soruydu. Dışavurumlarını saklamakta benim mürettebatım kadar başarılı olmayan Kaptan Hetnys'in bunun tehlikeli bir soru olduğunu fark ettiği açıkça belli oluyordu. "Pek yakından tanımazdım, komutanım, sadakatine dair herhangi bir şüpheye kapılabilecek kadar yakından yani."

Teğmen Tisarwat, Kaptan Hetnys'in sadakatsizlik sözü üzerine hafifçe geri çekildi. Kaptan Vel hiçbir zaman sadakatsiz olmamıştı; bunu en iyi Anaander Mianaai biliyordu.

Asansörün kapıları açıldı. Elbette Athoek İstasyonu'nun meydanı Omaugh Konağı'nın ana meydanından daha küçüktü. Salağın teki, bir noktada beyazın bu uzun, açık ve

oldukça kalabalık olan kat için mükemmel bir renk olacağını düşünmüştü.

Kayda değer tüm Radchaai istasyonlarının ana meydanı gibi iki katlıydı ve orada burada ikinci katın pencereleri vardı, birinci kat ise boydan boya işyerleri, dükkânlar ve istasyonun ana tapınaklarıyla kaplıydı. Tapınaklardan biri Amaat içindi ve muhtemelen ikincil tanrılara da ev sahipliği yapıyordu ama dışı Omaugh'daki gibi tapınağın tanrıları tarafından işgal edilmemişti; duvarda sadece dört Oluşum'un, mor, kırmızı ve sarı parlak renkli, girinti ve çıkıntılarında pislik birikmiş resimleri vardı. Onun yanında daha küçük bir tapınak daha vardı; bunun Kaptan Hetnys'in anlattığı hikâyedeki tanrıya ait olduğunu tahmin ettim. Girişi, iskelelerde gördüğüm çelenklerin neredeyse aynılarıyla kaplanmıştı ama buradakiler daha büyüktü ve içlerinden aydınlatıldıkları için o korkutucu renklerde parıldıyorlardı.

Alan, görebildiğim yere kadar gruplar halinde durmuş, neredeyse bağırırcasına birbirleriyle konuşan vatandaşlarla doluydu; bayram kıyafetleri olduğu belli olan yeşil, pembe, mavi ve sarı parlak renkli ceket, pantolon ve eldivenlere bürünmüşlerdi. Hepsi her Radchaai'ın takacağı kadar mücevher takıyordu fakat yerel moda bunları doğrudan ceketlerinin üzerine takmak yerine bir ucunu omuzlarına, diğerini öteki taraftaki kalçalarına bağlı kuşaklara takmak yönündeydi. Etraflarında çeşitli yaştan çocuklar koşuşturuyor, birbirlerine sesleniyor ve arada sırada durup şeker almak için yetişkinlere yalvarıyorlardı. Pembe, mavi, turuncu ve yeşil paket kâğıtları yerlere saçılmıştı. Asansör kapısı açıldığında bazıları içeri uçtu ve üzerlerinde yazı olduğunu fark ettim. Onlar uçuşurken yazının sadece bölümlerini okuyabildim... şükran... *tanrıya... benim sahip olmadığım...*

Asansörden dışarı adımımızı atar atmaz vatandaşın teki kalabalıktan sıyrılıp geldi. Ceketinin ve pantolonunun rengi o kadar açık bir yeşildi ki beyaz bile sayılabilirdi; eldivenleri de öyle. Kuşağı yoktu ama bol miktarda broş takmıştı; bir tanesi ince işlenmiş gümüş örgülerle sarılı kocaman bir rodokrozitti*. Mutlu olmuş ve şaşırmış bir ifade takınarak dikkat çekmeye çalışırcasına reverans yaptı. "Donanma Komutanı! Geldiğinizi şimdi duydum ve arkama dönüp bir baktım ki buradasınız! Omaugh Konağı'ndaki geçidin öyle kapanması çok kötü oldu; bütün bu gemiler buraya gelmek zorunda kaldı ya da buradan ayrılamadı ama şimdi siz burada olduğunuza göre bu durum çok sürmez." Aksanı, iyi eğitimli varlıklı bir Radchaai gibiydi ama sesli harfleri söyleyişinde bir tuhaflık vardı.

"Siz benim kim olduğumu bilmiyorsunuz tabii. Ben Fosyf Denche, sizi bulduğum için çok mutluyum. İstasyondaki dairemde bolca yer var; hatta yüzeydeki evimde daha da fazla oda mevcut. Sizi ağırlamaktan onur duyarım."

Kaptan Hetnys ve bağılı yanımda sessiz ve ciddi bir şekilde duruyordu. Beş, arkamda bağıl benzeri bir ifadesizliğe bürünmüş olsa da *Kalr'ın Merhameti* üzerinden Vatandaş Fosyf'in bana karşı takındığı laubali tavra bozulduğunu görebiliyordum. Teğmen Tisarwat mide bulantısı ilaçlarının ve arka plandaki her zamanki mutsuzluğunun ötesinde eğlenmiş ve biraz kibirli görünüyordu.

Daha genç zamanlarında Seivarden benzer bir davete nasıl tepki verirdi diye düşündüm. Çok hafifçe dudağımı kıvırdım. "Gerek yok, Vatandaş."

"Aa, demek biri benden önce davrandı. Öyle olsun!" Benim tavrımdan etkilenmemiş olması bana bu tavırla daha önce karşılaştığını hatta buna alışık olduğunu düşündürdü.

---

* Pembe ve kırmızı renklerde yarı değerli bir taş. *–çn*

Omaugh'da olanlarla ilgili herkesin duymak istediği haberler bendeydi tabii. "Ama en azından yemekte bize katılın, Donanma Komutanı! Kaptan Hetnys de davetlim, elbette. Bugün resmi herhangi bir iş yapmanız mümkün değil."

Son sözleri birdenbire çöken sessizliğin içinde yankılandıktan sonra bir düzineden fazla çocuğun birlikte şarkı söyleyen seslerini işittim. Radchaai dilinde değildi; bir Radchaai melodisi de değildi ama seslerin –yavaşça yükselip ani dönüşlerle biraz alçalmasına rağmen– genel olarak yükselerek gittiği ve başladığından daha tiz seslerde tamamlandığı bir melodiydi. Onu dinlemediğim açıkça belli olduğundan Vatandaş Fosyf, yemek hakkındaki gevezeliğini cümlesinin ortasındayken kesti. "Aa, evet," dedi, "Bu, tapınaktan..."

"Sessizlik!" diye çıkıştım. Çocuklar yeni bir dizeye başladı. Hâlâ sözlerini anlayamıyordum. Karşımdaki vatandaş hayretini gizlemeye çalışırken iki dize daha söylediler. Vatandaş gitmiyordu. Belli ki benimle konuşmakta kararlıydı. Ve yeterince sabırlı olursa buna fırsat bulacağına emindi.

İstasyon'a sorgu gönderebilirdim ama bana ne cevap vereceğini biliyordum. Fosyf Denche buranın önde gelen vatandaşlarından biriydi; önde gelenlerden olmasının kendisini tanıttığı herkes için bir anlam ifade etmesini bekliyordu ve bu sistemde, bu istasyonda bu konumu sağlayan tek şey çaydı.

Şarkının bitmesiyle bir alkış koptu. Dikkatimi tekrar Vatandaş Fosyf'e verdim. İfadesi değişti. Yüzü aydınlandı. "Oo, Donanma Komutanı, *sizin ne olduğunuzu biliyorum*! Siz bir *koleksiyoncusunuz*! Yüzeye gelip beni ziyaret etmelisiniz. Benim müzik kulağım hiç yoktur ama kır evimin çevresindeki topraklarda işçiler türlü türlü medeni olmayan ses çıkarıyorlar; bana o seslerin eski zamanlardan kalma yabancı şarkılar olduğunun garantisini verdiler. Söylene-

ne göre onları dinlemek neredeyse müze gezmek gibiymiş. İstasyon yöneticisi bu akşam yemekte size hepsini anlatır gerçi. O da sizin gibi bir koleksiyoncu ve ne topladığınızdan bağımsız siz koleksiyoncular hepiniz aynısınızdır. Hepiniz koleksiyonlarınızı karşılaştırmak ve değiş tokuş etmek istersiniz. Kalacak uygun bir yeriniz olduğuna kesinlikle *emin* misiniz?"

Kaba ve duygusuz bir sesle, "Uzaklaş," dedim.

"Elbette, Donanma Komutanı." Yerlere kadar eğilerek reverans yaptı. "Yemekte görüşeceğiz, öyle değil mi?" Ve cevabımı beklemeden dönüp kalabalığın içinde kayboldu.

Kaptan Hetnys tüm ana meydanın duyacağı bir şekilde bağırmamak için yaklaşarak, "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı," dedi. "Atheok'tan ithal edilen çayın neredeyse dörtte biri Vatandaş Fosyf'in hanesinin topraklarında üretiliyor. Dairesi Yönetim'e çok yakın, tam olarak üst meydanda."

Durum gittikçe ilginçleşiyordu. İlk başta Kaptan Hetnys'in kalmamı beklemediği ve istemediği belliydi. Şimdi ise bu çay yetiştiricisiyle kalmamı istiyor gibiydi. "Vali'nin Konağı'na gidiyorum," dedim. Sistem valisinin orada olmadığını biliyordum. Yine de bunu bir mesele haline getirebilirdim. "Sonrasında ben kalacağım yere yerleşirken bana durum raporunu verebilirsin."

"Emredersiniz, komutanım." Sonrasında ben herhangi bir şey söylemeyince, "Bir mahsuru yoksa, komutanım. Nerede kalacaksınız?" diye sordu.

"Altbahçe'nin dördüncü katında," diye yanıtladım keyifsiz bir sesle. Şaşkınlık ve dehşet ifadelerinin yüzüne yansımaması için çok çaba sarf etse de bu cevabı beklemediği ve beğenmediği açıkça anlaşılıyordu.

6

İstasyon yapay zekâları istasyonlar inşa edilirken kurulur ve büyürdü. Athoek İstasyonu tamamlandıktan kısa süre sonra topraklara katma sürecinin öfkesi hâlâ sıcakken şiddet olayları yaşanmıştı. Dört kattaki bir düzine bölüm kalıcı olarak hasar görmüştü.

Yapay zekâyı halihazırda var olan bir yapıya kurmak riskli bir işti. Sonuçları nadiren istenildiği gibi olurdu ama yine de yapılabilirdi. Birçok kez yapılmıştı. Ama bir sebepten ötürü –ya olayları unutma arzusundan ya kehanetler tekin olmadığından ya da başka bir sebepten– bölümler tamir edilmek yerine kapatılmıştı.

Elbette insanlar hâlâ oraya girebiliyorlardı. Orada olmamaları gerekse de Altbahçe'de yaşayan birkaç yüz insan vardı. Her vatandaş doğduğu anda etiketlenirdi; dolayısıyla istasyon o insanların olduğu yeri, yani orada olduklarını biliyordu. Ama hiçbirini diğer vatandaşlar gibi göremiyor ve duyamıyordu; elbette istasyona veri göndermeye programlanmadılarsa, ki ben çok azının bu şekilde programlandığını tahmin ediyordum.

Altbahçe'ye çıkan kapı tek ayağı kırık bir masayla zorlanarak açılmıştı. Girişteki uyarı –kapalı olması gereken– kapının ardının basınçsız ortam olduğunu söylüyordu. Bu ciddi bir durumdu; bölüm kapıları ani basınç düşüşlerinde ya da gövdenin delinmesi halinde otomatik olarak kapanırdı.

Muhtemelen uyarıya rağmen basınçsız ortamın yakınlarında dahi değildik ama gemilerde uzun zaman geçirmiş ya da istasyonda yaşamakta olan hiç kimse bu tarz güvenlik önlemlerini görmezden gelmezdi. Kaptan Hetnys'e döndüm. "Altbahçe'ye giden bütün kapılar bu şekilde bozulmuş ya da zorla açılmış durumda mı?"

"Bahsettiğim gibi, Donanma Komutanı, bu bölüm kapatıldı ama insanlar girmeye devam ediyor. Dolayısıyla sürekli kapatsalar da sonucu bu oluyor."

Söylediklerinin açıkça görülebildiğini göstermek için, "Evet," diye onayladım. "O zaman neden kapıları düzgün çalışacak hale getirmiyorlar?"

Gözlerini kırptı; belli ki sorum ona anlamlı gelmemişti. "Bu bölüme kimsenin girmemesi gerekiyor, komutanım." Tamamen ciddi görünüyordu; bu sebep onun için son derece mantıklıydı. Arkasında duran bağıl, bu konuda herhangi bir fikri yokmuş gibi ifadesizce karşıya bakıyordu. Ben bunun doğru olmadığını biliyordum. Dönüp cevap vermeden kırık masanın üzerinden geçerek Altbahçe'ye girdim.

Uzanan koridorda duvarlara takılmış taşınabilir ışık panelleri biz geçerken hafifçe parlayıp tekrar söndü. İçerisi kasvetli bir şekilde havasız ve inanılmaz derecede nemliydi; İstasyon buradaki havayı düzenlemiyordu ve muhtemelen zorla açılmış kapılar nefes alabilmek ve alamamak arasındaki tek farktı. Elli metrelik bir yürüyüşten sonra koridor, kapıları kırılmış, bir zamanlar beyaz olan kirli duvarların yıkılmasıyla tek katlı, yarı açık bir labirent haline dönüşmüş ve hâlâ yeterli enerji alabiliyor gibi görünen taşınabilir ışık panelleriyle aydınlatılmış meydan benzeri küçük bir alana açıldı.

Bir yerlere gidip gelmekte olan az sayıdaki vatandaş birdenbire bizim durduğumuz alandan uzaklaşmaya başladılar ve şans eseri bize doğrudan bakmak istemediklerini fark ettim.

Uzaktaki köşelerden biri geniş kapıdan süzülen ışıkla daha aydınlanmıştı. Kapının yanında bol gömlek ve pantolon giymiş bir kişi bir şey düşünüyormuşçasına bize kısa bir bakış attıktan sonra ayaklarının önünde duran beş litrelik fıçıya eğildi ve tekrar doğrulup bir amaca hizmet edermişçesine dikkatli bir şekilde kapı pervazına bir şey sürmeye başladı. Gölgede kalan kısımlarda soluk kırmızı spiraller ve kıvrımlar parlıyordu. Kullandığı fosforlu boyanın rengi duvarın rengine aydınlıkta görünmeyecek kadar yakın olmalıydı. Kapının ötesinde birbirleriyle uyumsuz sandalye ve masalarda oturan insanlar çay içip sohbet ediyorlardı. Ya da en azından bizi görmeden önce öyleydiler.

Hava rahatsız edici derecede basıktı. Bir anda gözümün önünde bir anı canlandı. Yıllar geçtikçe daha az canlanan, bir gemi olduğum zamandan kalma bir anı. Hâlâ hayatta olan, aldığı her nefesin ve her hareketinin sürekli farkında ve her daim yanında olduğum Teğmen Awn'un komutasındaki bir bağıl bölüğü olduğum zamandan.

Kalr'ın Merhameti'nin zihnimde beliren bölük odasında Seivarden oturmuş çay içerek bugün ve yarının programlarına bakıyordu; dışarıdaki, üç Amaat'ın zaten temiz olmasına rağmen yerlerini sildiği koridordan normalden daha yoğun bir temizleyici kokusu geliyordu. Amaatlar kısık sesle şarkı söylerken detone ve uyumsuzlardı. *Her şey döner durur, istasyonlar uyduların çevresinde döner durur*. İstemsizce bu veriyi mi çağırmıştım ya da *Kalr'ın Merhameti* bende gördüğü bir şey üzerine mi bu veriyi göndermişti? Fark eder miydi?

Kaptan Hetnys, belli ki durup onu, *Atagaris'in Kudreti*'ni, Teğmen Tisarwat'ı ve Kalr Beş'i durdurmuş olmamdan cesaret alarak, "Komutanım," dedi. "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı. Altbahçe'de kimsenin olmaması gerekiyor. İnsanlar burada kalmıyor."

Anlamlı bir şekilde kapının ötesindeki masalarda oturan ve özenle bizi fark etmemiş gibi davranan insanlar baktım. Geçip giden insanlara baktım. Tisarwat'a dönüp, "Teğmen, gidip yerleşmemiz nasıl gidiyor kontrol edin," dedim. *Kalr'ın Merhameti*'nden herhangi bir veri almak için düşünmem yeterliydi; artık mekikte olmadığımızdan midesi düzelmiş olan Tisarwat acıkmaya ve yorulmaya başlamıştı.

"Emredersiniz, komutanım," deyip uzaklaştı. Spirallerle süslenmiş kapıya doğru ilerleyerek Kaptan Hetnys ve bağlılından uzaklaştım. Beş beni takip etti. Boya yapan kişi biz geçerken gerildi ama bir an tereddüt ettikten sonra işine geri döndü.

Dağınık şekilde duran uyumsuz masalarda oturanlardan ikisi Radchaailların her zaman giydiği ceket ve pantolonları giymiş ve eldiven takmıştı; üzerlerindeki sert kumaştan, grimsi bej giysilerin her vatandaşın hakkı olan ama daha iyisini alabilecek durumda olan hiç kimsenin giymediği türden kıyafetlerden olduğu belliydi. Diğerleri bol, ince kumaştan koyu renkli gömlek ve pantolonlar giymişti; üzerlerindeki kırmızı, mavi ve mor renkli giysiler pis gri duvarın önünde parlak görünüyordu. Hava o ceketsiz gömlekleri üniformama tercih edeceğim kadar basık ve durgundu. Kimse meydanda gördüğüm kuşaklardan takmamıştı ve çok azında herhangi bir mücevher vardı. Çoğu, içlerinde çay olduğunu tahmin ettiğim fincanlarını çıplak elleriyle tutuyorlardı. Sanki bir Radchaai istasyonunda değilmişim gibiydi.

Ben içeriye girince dükkân sahibi arkadaki fincanlarla dolu köşeye çekilip benimle ilgilenemeyecek kadar meşgul olduğunu gösterircesine büyük bir dikkatle müşterilerini izlemeye başladı. Onun yanına gidip reverans yaptım ve,

"Affedersiniz Vatandaş, ben burada yabancıyım. Acaba benim için bir soru cevaplayabilir misiniz?" dedim. Dükkân sahibi sanki çıplak elindeki çaydanlık konuşmuş ya da kullandığım kelimeler anlamsızmışçasına anlamaz gözlerle bana baktı. "Bana bugünün Atheoklıların çok önemli bir bayramı olduğu söylendi fakat burada buna dair hiçbir şey göremiyorum." Penis çelenkler yoktu, şekerler yoktu, sadece günlük işlerine bakan insanlar vardı. Kendi bölgelerinin meydanında duran askerleri görmezden gelen insanlar.

Dükkân sahibi alaycı bir şekilde dudakları büktü. "Çünkü Athoeklıların hepsi Xhai, değil mi?" Kalr Beş hemen arkamda durmuştu. Kaptan Hetnys ile *Atagaris'in Kudreti*'nin bağlı onları bıraktığım yerde duruyorlardı ve Kaptan Hetnys gözlerini bana dikmişti.

"Hıı," dedim, "şimdi anlıyorum. Teşekkürler."

Masada oturanlardan biri, "Burada ne yapıyorsun?" diye sordu. Rütbeye saygı gösteren bir hitap kullanılmamış, hatta kibarlık olsun diye *vatandaş* ibaresi bile eklenmemişti. Ona yakın oturan kişiler gerildi ve bakışlarını ondan kaçırdı. Halihazırda sessizliğe gömülmemiş olan herkes sustu. Birkaç metre ötedeki bir masada tek başına oturan, ucuz, sert ceket, pantolon ve taktıkları eldivenlerle Radchaaiların moda anlayışına uygun giyinmiş bir kişi gözlerini kapatıp derin birkaç nefes aldıktan sonra gözlerini açtı. Ama hiçbir şey söylemedi.

Tüm bunları görmezden geldim. "Kalacak yere ihtiyacım var, Vatandaş."

Kaba konuşan kişi, "Burada süslü oteller bulunmaz," diye yanıtladı. "Kimse buraya *kalmak* için gelmez. İnsanlar burada içmek ve gerçek Ychana yemekleri yemek için gelir."

Arkamdan biri, "*Askerler* buraya kendi halinde insanları öldüresiye dövmek için geliyorlar," dedi. Dönüp bakmadan

Kalr Beş'e sessizce, tepki göstermemesini söyleyen bir mesaj gönderdim.

Daha önceden konuşan kişi sanki araya herhangi biri girmemiş gibi, "Ve valinin her zaman önemli kişileri ağırlayacak yeri vardır," diyerek devam etti.

"Belki ben valiyle kalmak istemiyorumdur." Bir sebepten ötürü söylenecek doğru şey buymuş gibi gelmişti. Sözlerimi duyan herkes güldü. Biri hariç. Radchaai giysili kişi özenle sessiz kalmıştı. Taktığı birkaç broşun hepsi sıradan ve ucuzdu; pirinç ve renkli camdan yapılmışlardı. Hane bağlantılarını gösteren herhangi şey taşımıyordu. Sadece yakasındaki işlemeli, küçük IssaInu onun hakkında bir şeyler anlatıyordu. Bu, hareket ve durgunluğun Oluşumu'ydu; bir çeşit meditasyon yöntemini kullanan bir tarikatın üyesi olabileceğini işaret ediyordu. Ama sonuçta Oluşumlar çok popülerdi; Amaat tapınağının önünde dağıtılıyorlardı ve Atheoklıların bir tanrısının yerine geçiyor olabilirlerdi. Bu yüzden IssaInu da bana bu kişi hakkında pek fazla bilgi vermiyordu. Ama benim merakımı uyandırmaya yetmişti.

Karşısındaki sandalyeyi çekerek oturdum. Ona, "Çok sinirlisin," dedim.

Bir nefes aldıktan sonra, "Bu çok akılsızca olurdu," diye cevapladı.

"Duygular ve düşünceler önemli değildir." Onu çok zorladığımı görebiliyordum, bu yüzden birazdan aceleyle kalkıp kaçabilirdi. "Güvenlik sadece davranışlarla ilgilenir."

"Öyle diyorlar." Fincanını önünden iterek kalkmaya yeltendi.

Sert bir şekilde, "Otur," dedim. Emreder tondaydı. Donakaldı. Elimle dükkân sahibini çağırdım. "Burada ne içiliyorsa ben de bir tane istiyorum," dedim ve dükkân sahibi içinde toz olan, üzerine sıcak su dökülünce herkesin

içmekte olduğu yoğun çaya dönüşecek bir fincan uzattı. Tadına baktım. "Çay," diye tahmin yürüttüm, "ve bir çeşit kavrulmuş tahıl?" Dükkân sahibi sanki çok aptalca bir şey söylemişim gibi gözlerini devirdi ve cevap vermeden uzaklaştı. Umurumda olmadığını gösteren bir hareket yapıp bir yudum daha aldım. Karşımda oturan hâlâ gerginliğini atamamış olsa da en azından kalkıp kaçmaya çalışmayan kişiye dönerek, "Ee," dedim. "Politik bir mesele olmalı."

Masum bir ifadeyle gözleri kocaman açıldı. "Anlamadım, Vatandaş." Görünüşte kibar konuşuyor gibiydi ama rütbemi belli eden işaretleri fark ettiğinden emindim ve bana hitap ederken bilgisi dahilindeki en yüksek rütbemi kullanmalıydı. Elbette, gerçekten kibar olmaya çalışıyorsa.

"Buradaki kimse sana bakmıyor ya da seninle konuşmuyor," dedim. "Ve aksanın onlarınkinden farklı. Sen buradan değilsin. Tekrar eğitim genelde doğrudan koşullandırma yöntemine dayanır ve tutuklanmana sebep olan şeyi yapmayı oldukça keyifsiz hale getirir." En azından basit bir tekrar eğitimin yaptığı şey buydu ama elbette çok daha karmaşıklaşabilirdi. "Ve seni üzen şey öfkeni gösterememek. Dolayısıyla sen çok öfkelisin." Buradaki kimseyi tanımıyordum ama öfke tanıdıktı. Öfke uzun zamandır benim bir parçam olmuştu. "Ve bu başından sonuna kadar adaletsiz bir durum, değil mi? Sen hiçbir şey yapmadın. Yanlış olduğunu düşündüğün hiçbir şey yapmadın." Muhtemelen buradaki hiç kimse de yaptığı şeyin yanlış olduğunu düşünmüyordu. Masalardan kovulmamıştı ve varlığı hiç kimseyi buradan kaçırmamıştı. Ayrıca dükkân sahibi ona servis yapıyordu. "Ne oldu?"

Bir süre sessiz kaldı. Sonunda, "Bir şeyi istediğini söylediğinde onu almaya alışıksın, değil mi?" dedi.

"Daha önce hiç Athoek İstasyonu'na gelmedim." Yoğun çaydan bir yudum daha aldım. "Henüz geleli bir saat oldu

ve şu ana kadar gördüğüm şeylerden hiç hoşnut değilim."

"O zaman başka bir şey dene." Sesi ifadesizdi; neredeyse tamamen kinayeden ya da alaydan uzak bir ton kullanmıştı. Sanki sadece söylediği şeyi ifade etmeye çalışırmış gibiydi.

"Ee, ne oldu?"

"Ne kadar çay içersin, Vatandaş?"

"Oldukça," dedim. "Sonuçta ben bir Radchaai'm."

"Eminim sadece en iyisini içiyorsundur." Sesi hâlâ içtendi. Tekrar sakinliğine kavuşmuştu; bu kibarlığının altındaki neredeyse fark edilmeyen öfkenin onun için çok alışılmış olduğunu tahmin ettim. "Elle toplanmış, en ender, en güzel tomurcuklar."

Sakin bir tavırla, "Çok seçici değilim," dedim. Ama dürüst olmak gerekirse içtiğim çayın elle toplanmış olup olmadığı hakkında en ufak bir fikrim yoktu, hatta adı ve güzel olduğu dışında hiçbir şey bilmiyordum. "Yani çay elle mi toplanıyor?"

"Bazıları," dedi. "Yüzeye gidip görmelisin. Uygun fiyatlı turlar var. Ziyaretçiler bu turlara bayılıyor. Buraya çay görmek için gelen birçok kişi var. Neden gelmesinler ki? Sonuçta çaysız bir Radchaai nedir ki? Eminim yetiştiricilerden biri *seni* bizzat gezdirmekten memnuniyet duyacaktır."

Aklıma Vatandaş Fosyf geldi. "Belki giderim." Bulamaç gibi çaydan bir yudum daha aldım. O da fincanını kaldığı çayının son damlalarını da içti. Ayağa kalktı. "Eğlenceli sohbetin için teşekkürler, Vatandaş."

"Seninle tanışmak bir zevkti, Vatandaş," diye cevapladım. "Dördüncü katta kalıyorum. Biz yerleştikten sonra uğra." Cevap vermeden reverans yaptı. Uzaklaşmak için arkasını döndü ama sert bir şeyin dışarıdaki duvara çarpma sesini duyduğunda donakaldı.

Çay dükkânındaki herkes dönüp sesin geldiği yöne baktı. Dükkân sahibi elindeki çaydanlığı masaya o kadar sert koydu ki normalde oturanların korkuyla sıçramaları gerekirdi ama herkes dikkatini küçük meydanda olanlara verdiğinden kimse oralı olmadı. Yüzünde amansız ve kararlı bir öfkeyle dükkândan dışarı çıktı. Ben de ayağa kalkıp arkamda Beş ile onu takip ettim.

Dışarıda *Atagaris'in Kudreti*'nin bağılı boyacının sağ kolunu kıvırarak onu duvara yapıştırmıştı. Çizmelerindeki pembemsi kahverengi lekelere, bidonun çevresindeki birikintiye ve yerdeki ayak izlerine bakılırsa boya fıçısını tekmelemişti. Kaptan Hetnys onu bıraktığım yerde durmuş olayları izliyordu. Hiçbir şey söylemiyordu.

Çay dükkânı sahibi bağılın tam karşısında durdu. Bilgi talep eder şekilde, "Ne yaptı?" diye sordu. "Hiçbir şey yapmadı!"

Atagaris'in Kudreti cevap vermedi, sadece boyacının kolunu daha da kıvırarak onun bir çığlıkla duvardan uzaklaşıp önce dizleri üzerine çökmesini sonra da yüzüstü yere kapaklanmasını sağladı. Giysileri ve yüzünün bir tarafı boyayla kaplandı. Bağıl tek dizini onun kürek kemiğine dayayınca nefesi kesildi ve küçük bir inleme sesi çıkardı.

Çay dükkânının sahibi bir adım geri çekilse de gitmedi. "Bırak onu! Onu kapıyı boyaması için ben tuttum."

Artık araya girmenin zamanı gelmişti. "*Atagaris'in Kudreti*, vatandaşı bırak." Bağıl bir an tereddüt etti. Muhtemelen boyacıyı vatandaş olarak görmüyordu. Sonra boyacıyı bırakıp doğruldu. Çay dükkânının sahibi boyacının yanına eğilip onunla konuşmaya başladı; dili anlamıyordum ama ses tonundan ona iyi olup olmadığını sorduğunu tahmin ettim. İyi değildi; *Atagaris'in Kudreti* yaralamaya yönelik hareket etmişti. Bu hareketi aynı amaçla ben de defalarca yapmıştım.

Çay dükkânını sahibinin yanına diz çöktüm ve boyacıya,

"Muhtemelen kolun kırıldı," dedim. "Kıpırdama. Doktor çağıracağım."

Dükkân sahibi sert ve aşağılayıcı bir sesle, "Buraya Doktor gelmez," dedi. Ve boyacıya dönüp, "Kalkabilir misin?" diye sordu.

"Hareket etmemen daha iyi olur," dedim. Ama boyacı beni duymazdan geldi. Dükkân sahibinin ve iki müşterinin yardımıyla ayağa kalmayı başardı.

Kaptan Hetnys açıkça kızmış ve bunu gizlemekte zorlanır bir halde, "Donanma Komutanı," dedi. "Bu kişi istasyona zarar veriyordu, komutanım."

"Bu kişi," dedim, "dükkân sahibinin isteği üzerine çay dükkânının girişini boyuyordu."

"Ama izni yok, komutanım! Ve boyanın çalıntı olduğuna eminim."

Boyacı iki kişinin yardımıyla –biri gri eldiven takan öfkeli kişiydi– yavaşça uzaklaşırken dükkân sahibi, "Çalıntı değil!" diye bağırdı. "Boyayı ben *satın aldım*."

"Boyacıya boyayı nereden bulduğunu sordunuz mu?" diye sordum. Kaptan Hetnys sorum ona hiçbir anlam ifade etmiyormuş gibi şaşkın bir ifadeyle suratıma baktı. "İzni olup olmadığını sordunuz mu?"

"Komutanım, hiç kimsenin burada *herhangi bir şey* yapmaya izni yok." Kaptan Hetnys sesini ifadesiz tutmaya özen gösteriyordu ama ben içindeki gerilimi duyabiliyordum.

Öyleyse bile neden bu izinsiz aktivite böyle vahşi bir tepki gerektirmişti. "Boyanın çalıntı olup olmadığını İstasyon'a sordun mu?" Bu soru da Kaptan Hetnys için anlamsızdı. "İstasyon Güvenliği'ni çağırmanızı engelleyen bir durum mu vardı?"

"Komutanım, şu anda Altbahçe'deki Güvenlik *biziz*. İs-

tikrarsızlıkta düzeni sağlamak bizim görevimiz. İstasyon Güvenliği buraya gelmez. Burada hiç kimsenin..."

"Olmaması gerekiyor." Beş'e döndüm. "Vatandaşın problemsiz bir şekilde Sıhhiye'ye ulaştığına ve hemen tedavi edildiğine emin ol."

Çay dükkânını sahibi, "*Senin* yardımına ihtiyacımız yok," diye itiraz etti.

"Yine de," deyip elimle Beş'e işaret ettim ve o da gitti. Tekrar Kaptan Hetnys'e döndüm. "Yani *Atagaris'in Kudreti* Altbahçe'de Güvenlik görevi görüyor."

Kaptan Hetnys, "Evet, komutanım," diye cevapladı.

"Onun ya da senin sivil güvenliği sağlamakla ilgili herhangi bir deneyiminiz var mı?"

"Yok, komutanım, ama..."

"O tutuş," diyerek sözünü kestim, "vatandaşlar üzerinde kullanılmaya uygun değil. Ve birinin üzerine o şekilde diz koymanın onu nefesiz bırakma ihtimali çok yüksek." Karşındaki kişinin yaşayıp yaşamamasını umursamıyorsan bir problem yoktu. "Sen ve gemin hemen sivil vatandaşlara nasıl müdahale edilmesi gerektiğiyle ilgili kuralları öğreneceksiniz. Ve bu kurallara uyacaksınız."

"Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı. Anlamıyorsunuz. Bu insanlar..." Durdu. Sesini alçalttı. "Bu insanlar medeni bile sayılmazlar. Ve bu duvarlara herhangi bir şey yazıyor olabilirler. Böyle bir zamanda o şekilde duvarları boyayarak dedikodu yayıyor, gizli mesajlar ya da insanları ayaklanmaya kışkırtacak sloganlar yazıyor olabilirler..." Tekrar durdu bir anlığına ne diyeceğini bilemedi. "Ve İstasyon burayı göremiyor, komutanım. Burada her türlü izinsiz insan olabilir. Hatta uzaylı bile olabilir!"

İzinsiz insan sözleri beni bir anlığına şaşırttı. Kaptan

Hetnys'e göre buradaki herkes izinsizdi; kimsenin burada olmaya izni yoktu. Sonra varlıkları izinsiz olan insanlardan bahsettiğini fark ettim. Burada İstasyon'un haberi olmaksızın doğan, etiket takılmamış insanlardan.

Böyle bir iki insan olabileceğine inanabilirdim. Ama gerçek bir problem yaratabilecek kadar çok kişi olabilir miydi? "İzinsiz insanlar?" Eski zamanlardan kalma aksanıma vurgu yaparak sesime şüpheci bir ton ekledim. "Uzaylılar? Sen ciddi misin, Kaptan?"

"Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı. Sizin herkesin medeni olduğu ortamlara alışık olduğunuzu tahmin ediyorum. Herkesin Radchaai yaşam tarzını benimsediği yerlere. Burası öyle bir yer değil."

"Kaptan Hetnys," dedim. "Sen ve mürettebatın başka bir çareniz olmadığı sürece bu istasyondaki vatandaşlara karşı şiddet uygulamayacaksınız. Ve," belirgin itiraz arzusunu görmezden gelerek sözlerime devam ettim, "eğer bir durum olursa, İstasyon Güvenliği'nin uyguladığı kurallara uyacaksınız. Anlaşıldı mı?"

Gözlerini kırptı. Aslında söylemeyi istediği şeyi yuttu. "Emredersiniz, komutanım."

Bağıla döndüm. "*Atagaris'in Kudreti*? Anlaşıldı mı?"

"Emredersiniz, Donanma Komutanı."

"Güzel. Şimdi konuşmamızın geri kalanına gizlilik içinde devam edelim."

7

İstasyon'un yardım ve önerileriyle dördüncü kattaki boş bir daireye yerleştim. İçerideki hava basıktı; içeride bulunan az sayıdaki aydınlatma panelinin –bugün dükkânların kapalı olduğunu ve istasyon mağazalarında herhangi bir görevlinin bulunmadığı ihtimalini düşününce– buraya gelen yol üzerindeki koridorlardan alındığından şüpheleniyordum. Loş ışıkta dahi duvarlar ve yerler toz kir içinde görünüyordu. Valizlerimiz dışında içeride bulunan birkaç parça ahşap ve kırık cam parçası Altbahçe zarar görmeden önce burada yaşayan kişinin tüm eşyalarını almadığını fakat işe yarar her şeyin yıllar içinde yürütüldüğünü gösteriyordu.

Teğmen Tisarwat, "Sular akmıyor, komutanım," dedi. "Yani en yakın banyo... en yakındaki banyoyu görmek istemezsiniz, komutanım. Sular akmamasına rağmen insanlar onları şey için kullanmaya... yani. Her neyse. Dokuz'u kova ve temizlik malzemesi bulmaya gönderdim."

"İyi yapmışsın, Teğmen. Kaptan Hetnys ile toplantı yapabileceğim bir yer var mı? Mümkünse üzerine oturabileceğimiz bir şeylerin bulunduğu bir yer?"

Teğmen Tisarwat'ın eflatun gözlerinde panik belirdi. "Üzerine otarabileceğiniz bir tek zemin var, komutanım. Bir de valizler."

Bu yerleşmemizi geciktirirdi. "Yere otururuz o zaman." *Kalr'ın Merhameti* bana şu an Kalr'ın tamamından yayılan kızgınlık dalgasını gösterdi ama hiçbiri bir şey söyle-

medi; hatta yüzlerindeki ifadeyi dahi değiştirmedi; sadece şaşkınlığını gizlemek için çok çaba sarf etmesine rağmen Tisarwat'ın ifadesi değişti. "Yakınlarımızda biri var mı?"

Teğmen Tisarwat, "İstasyon kimsenin olmadığını söylüyor, komutanım," diye yanıtladı. Bir kapıyı işaret ederek. "Muhtemelen en iyi yer burası."

Kaptan Hetnys, peşimden Tisarwat'ın gösterdiği odaya geldi. Kirli yere çömeldim ve elimi sallayarak onu bana eşlik etmeye davet ettim. Biraz tereddütle olsa da karşıma çömeldi; bağılı ise arkasında ayakta durmaya devam etti. "Kaptan, sen ya da gemin İstasyon'a herhangi bir veri gönderiyor musunuz?"

Şaşkınlıktan gözleri büyüdü. "Hayır, komutanım."

Kısa bir kontrol sonucu kendi gemimin de göndermediğini öğrendim. "Yani. Eğer sizi doğru anladıysam Presgerlerin bu sisteme saldırma olasılığı var. Belki de bu istasyona sızdılar bile." Radch'ın tanıdığı ve iletişim halinde olduğu üç uzaylı ırkı vardı: Geck, Rrrrrr ve Presger. Geckler kendi dünyalarından çok ender ayrılırdı. Rrrrrr'la ilişkiler, ilk karşılaşmamız çok talihsiz olduğundan dolayı gergindi. Presgerlerle olan antlaşmanın koşullarından dolayı Rrrrrrlarla savaşmanın antlaşmayı ihlal etme riski vardı. Ve antlaşmadan önce Presgerlerle iletişim kurmak mümkün değildi. Daha doğrusu her zaman ölümcüldü. Antlaşmadan önce Presgerler insanların amansız düşmanıydı. Aslında düşmandan ziyade yok edicisiydi. "Anladığım kadarıyla Amaat teğmeni *Kalr'ın Merhameti*'nin görünüşünü değiştirmiş bir Presger gemisi olduğunu düşündü."

"Evet, komutanım." Neredeyse rahatlamış görünüyordu.

"Presgerlerin antlaşmayı ihlal ettiğini düşünmene yol açacak herhangi bir bulgu var mı? Athoek'tan ufacık olsa dahi bir menfaatleri olacağına dair bir bilgi?"

Bir şey vardı. Yüzünden bir ifade geçti. "Neredeyse bir aydır hiçbir resmi iletişim kuramıyorum, komutanım. Vilayetin tamamının Omaugh'la iletişimi yirmi altı gün önce koptu. *Phey'in Merhameti*'ni bilgi alması için Omaugh'a gönderdim ama vardığı anda geri dönüşe geçse dahi birkaç gün daha ondan haber alamayacağım." Ben ayrıldıktan kısa süre sonra Omaugh'a varmış olmalıydı. "Sistem valisi resmi kanallarda yaşananları 'beklenmedik güçlükler' olarak tanımlıyor ve başka bilgi vermiyor; halk endişeli."

"Doğal olarak."

"Ayrıca on gün önce Tstur Konağı'yla da tüm iletişimimiz kesildi." Bilginin Omaugh'tan Tstur'a ulaşması ve oradan buraya gelmesi yaklaşık bu kadar sürerdi. "Ve Presgerler hiçbir zaman dostumuz olmadı, komutanım; ayrıca... bazı şeyler duydum."

"Kaptan Vel'den mi?" diye tahmin yürüttüm. "Presgerlerin Radch'a sızdığı yönünde mi?"

"Evet, komutanım," diye onayladı. "Ama siz Kaptan Vel'in hain olduğunu söylüyorsunuz."

"Presgerlerin olanlarla hiçbir ilgisi yok. Radch'ın Efendisi kendi içinde bir anlaşmazlık yaşıyor. Farklı amaçları olan en az iki parçaya bölündü. Radch'ın geleceğiyle ilgili farklı düşünceleri olan iki parça. İki taraf da gemileri kendi yanına çekmeye çalışıyor." Kafamı kaldırarak ifadesizce duran bağıla baktım. Görünüşe göre konuşulanlar onu ilgilendirmiyordu. Görünüşün aldatıcı olduğunu biliyordum. "*Atagaris'in Kudreti*. Yaklaşık iki yüz yıldır bu güneş sistemindesin, değil mi?"

"Evet, Donanma Komutanı." Sesi duygusuz ve ifadesizdi. Ona ikinci kez bu şekilde doğrudan hitap etmemden dolayı yaşadığına emin olduğum şaşkınlığı ele vermiyordu. "Radch'ın Efendisi bu süre içinde seni ziyaret etti. Seninle gizli bir şekilde konuştu mu? Belki burada, Altbahçe'de?"

Atagaris'in Kudreti oradaki bağılın ağzından, "Donanma Komutanı'nın sorusunu anlamakta güçlük çekiyorum," dedi.

Cevaplamaktan kaçınmasının ne anlama geldiğinden emin bir şekilde, "Anaander Mianaai'la kimsenin duyamayacağı bir yerde gizlice konuşup konuşmadığını soruyorum," diye cevapladım. "Ama belki de bu sorumu zaten cevapladın. Pregerlerin Radch'a sızdığını iddia eden miydi yoksa diğeri mi?" Diğeri bana *Kalr'ın Merhameti*'nin kaptanlığını verendi. Ve Tisarwat'ı.

Ya da, eğer öyleyse tanrılar yardımcımız olsun, Mianaai'ın hareketlerine tamamen farklı bir gerçekçe gösteren üçüncü bir parçasıyla konuşmuş olabilir miydi?

Sorumu takip eden kısa sessizliği Kaptan Hetnys, "Açık sözlülükle konuşmak için izninizi talep ediyorum, Donanma Komutanı," diyerek bozdu.

"Elbette konuş, Kaptan."

"Komutanım." Yutkundu. "Affınıza sığınıyorum ama vilayetteki donanma kaptanlarını tanıyorum. Siz onlardan biri değilsiniz." Şüphesiz *Atagaris'in Kudreti* şu ana kadar ona hizmet geçmişimi göstermişti –en azından erişimi olduğu kadarını– dolayısıyla donanma kaptanlığına atanmamın üzerinden sadece birkaç hafta geçmiş olduğunu biliyordu; orduya katılmamın üzerinden de. Bu bilgiden yapabileceği birkaç çıkarım vardı ve belli ki o, benim herhangi bir ordu deneyimim olmaksızın alelacele bu göreve atandığım sonucunu çıkarmıştı. Bunu açıkça bana söylemenin bedeli hayatı olabilirdi.

"Bu göreve yeni atandım." Bu bilgi dahi kafada soru işaretleri yaratıyordu. Kaptan Hetnys gibi bir subay için bu sorulardan birinin de neden kendisinin donanma kaptanlığına atanmadığı olmasını bekliyordum. Muhtemelen ilk aklına gelecek olan soru buydu.

"Komutanım, benim sadakatimle ilgili şüpheler mi var?"

Sonra, şu andaki en acil konunun kariyeri olmadığını fark etti. "Hükümdarımın... bölündüğünü söylediniz ve bunun kendi içinde yaşadığı bir anlaşmazlıktan kaynaklandığını. Böyle bir şeyin nasıl mümkün olduğunu anlayamıyorum."

"Tek bir benliğe sahip olamayacak kadar büyüdü, Kaptan. Belki de hiçbir zaman tek bir benlikten ibaret değildi."

"Elbette öyleydi, komutanım. Hâlâ öyle. Özür dilerim Donanma Komutanı fakat sanırım bağıl mürettebatlı gemilerle ilgili çok tecrübeniz yok. Gemilerin durumu tam olarak aynı olmasa da oldukça yakın."

Sesimi soğuk ve alaylı bir hale getirerek, "Hizmet geçmişimin tamamına erişiminizin olmadığını belirtmek isterim kaptan. Bağılları yakından tanıyorum," dedim.

"Öyle olsa dahi, komutanım. Eğer söylediklerinizdoğruysa, hükümdarım ikiye ayrılmış ve kendisiyle savaşıyorsa, eğer iki tarafta Radch'ın gerçek Efendisi'yse... sahte değilse... hangisini doğru olan olduğunu nereden bileceğiz?"

Bu fikrin Kaptan Hetnys için yeni olduğunu kendime hatırlattım. Şu ana kadar hiçbir Radchaai, Anaander Miaanai'ın kişiliğini sorgulamamış, hükümdarlığının kaynağını düşünmemişti. Sadece öyleydi. "İkisi de öyle Kaptan." Anladığını gösteren hiçbir tepki vermedi. "Eğer 'doğru' Anaander kendine karşı savaşı kazanmak için vatandaşların hayatlarını hiçe saysaydı yine de onun emirlerine uyar mıydınız?"

Üç saniye boyunca sessiz kaldı. "Sanırım bu konuda daha fazla bilgi edinmem gerekiyor." Gayet makul. "Affınıza sığınıyorum, Donanma Komutanı fakat ben uzaylıların içimize sızdığı bilgisi aldım."

"Kaptan Vel'den mi?"

"Evet, komutanım."

"Yanılıyordu." Aslında, kandırılmış olma ihtimali daha yüksekti; neredeyse tüm Radchaaiların korktuğu ve nefret

ettiği bir dış düşmanı suçlamak onu kendi tarafına çekmek –belki de onun kendisine inanmasını sağlamak– için en kolay yöntemdi.

Ama Presgerlerin hiçbir şekilde dahil olmadığını tam olarak söyleyemezdim. Ceketimin altında taşıdığım, hiçbir sensörün fark edemediği, kurşunları evrendeki her maddeyi delip geçebilen silahı yapan Presgerlerdi. Bu silahlardan yirmi beş tanesinin Radch'ın onları topraklara katmasına karşı koyabilmeleri için Garseddai'ya Presgerler satmıştı.

Ve bunun sonucu olarak Garseddai'ın yıkılması, o güneş sistemindeki yaşamın tamamen yok edilmesi, Anaander'ın kendi içinde yaşadığı ve ancak kendisine karşı bir savaş açarak çözümleyebileceği kadar büyük bir kişilik krizini tetikleyen şeydi.

Ama bu kriz her halükârda yaşanacaktı. Tüm Radch bölgesindeki on iki ayrı merkeze yayılmış binlerce bedenin iletişimi sürekli olsa dahi gecikmeliydi. Radch bölgesi –ve Anaander Mianaai'ın kendisi– üç bin yıldır düzenli olarak büyüyordu ve artık kendisiyle iletişiminde haftalarca gecikme yaşanabiliyordu. Başından beri bir noktada yıkılacağı belliydi.

Geriye dönüp bakıldığında bu çok barizdi. Düşününce geçmişte de bariz olması gerekirdi. Ama bariz olan şeyleri görmek o kadar da kolay değildi; görülmesi gereken zaman çoktan geçmiş olsa dahi.

"Kaptan," dedim. "Bana bu sistemi güvende ve istikrarlı tutmam emredildi. Sistemi bizzat Radch'ın Efendisi'nden korumam gerekse dahi bunu yapacağım. Eğer taraflardan birinden emir aldıysanız ya da çok net politik görüşleriniz varsa gemini al ve git. Tercihen Athoek'tan mümkün olduğunca uzaklaş."

Bunun üzerinde benim isteyeceğimden biraz daha uzun bir süre düşündü. "Benim görevim herhangi bir politik görüş sahibi olmak değil, komutanım." Bu sözlerinin gerçek

olduğundan emin olamıyordum. "Benim göverim emirlere uymak."

"Bugüne kadarki emirlerin buradaki düzeni sağlamasında sistem valisine yardımcı olmaktı. Bugünden sonra ise bu sistemin güvenliğini sağlamak ve korumak için bana yardımcı olmak."

"Emredersiniz, komutanım. Elbette, komutanım. Ama..."

"Ama?"

"Donanma Komutanı'nın zekâsını ve yeteneklerini sorgulamak bana düşmez ama..." Sesi, cümleye bu şekilde başlamanın sonunun tuhaf olmasına neden olacağını fark ettiğini düşündürür biçimde alçaldı.

"Askeri deneyimimin olmadığını düşündüğünden endişeleniyorsun." Bunu dile getirmek Kaptan Hetnys'in hayatına mal olabilirdi. Hoş bir şekilce, hafifçe gülümsedim. "Haklısın, Yönetim bazı kararlarda sıçtı." Sözlerimi komik bulduğunu gösteren hafif bir ses çıkardı. Tüm askerler, Askeri Yönetim'in yaptığı düzenlemelerden yakınırdı. "Ama beni göreve Yönetim getirmedi. Bizzat Anaander Mianaai getirdi." Bu tamamen doğru olsa da güven verici ya da benim dile getirmekten hoşlandığım bir durum değildi. "Ve içinden *o, bir Mianaai, Radch'ın Efendisi'nin kuzeni* diye geçiriyor olabilirsin." Yüz kaslarındaki hafif seğirme bunu düşündüğünü anlamamı sağladı. "Ve birinin kuzeni olduğu için terfi etmiş kişilerle daha önce de karşılaşmışsındır. Böyle düşündüğün için seni suçlamıyorum; ben de olsam aynı şeyi düşünürdüm. Ama hizmet geçmişimin erişimin olan kısmında görebildiğinin aksine ben acemi *değilim*."

Sözlerimi değerlendirdi. Bir süre sonra kariyerimin bugüne kadarını Özel Görevler'de geçirdiğime, o yüzden şu ana kadar yaptığım her şeyin yaşandığının dahi kabul edilemeyeceği kadar gizli olduğu sonucunu çıkardı. "Donanma Komu-

tanı. Özür dilerim." Önemli olmadığını gösteren bir hareket yaptım. "Ama, komutanım, Özel Görevler'de biraz... düzensizliğe alışkınsınızdır ve ayrıca..."

Bağılları onun emriyle vatandaşlara zarar verirken gözünü dahi kırpmamış birinden bunu işitmek şaşırtıcıydı. "Aslına bakarsanız birileri çok düzensiz davrandığı için çığırından çıkan olaylarla ilgili deneyimim var. Aynı zamanda düzen konusunda çok dar görüşlü kişilerle ilgili de. Ayrıca Athoek tamamen sorunsuz olsa dahi Radch bölgesinin tamamı düzensizliğin eşiğinde."

Daha soru soracakmış gibi bir nefes aldı ama sonra sanki tekrar değerlendirdi. "Evet, komutanım."

Arkasında sessiz ve hareketsiz bir şekilde duran *Atagaris'in Kudreti*'nin bağılına baktım.

"Peki ya sen, *Atagaris'in Kudreti*?"

"Kaptanım ne emrederse onu yaparım, Donanma Komutanı." Ruhsuz bir sesle söylemişti. Tamamen duygusuz görünerek. Ama sorumun o şeyi şaşırtmış olduğu neredeyse kesindi.

"Peki, o zaman." Baskı yapmanın bir anlamı yoktu. Ayağa kalktım. "Hepimiz için zor bir gün oldu. Temiz bir sayfa açalım diyorum, ne dersiniz? Eğer yanılmıyorsam bir yemeğe davetlisin, Kaptan."

Kaptan Hetnys, "Siz de davetlisiniz, Donanma Komutanı," diye hatırlattı. "Yemeklerin çok lezzetli olacağından eminim. Ve tanışmak isteyeceğiniz bazı kişiler de orada olacaktır." Loş ve pis ortama bakış atmaktan kaçınmaya çalıştı. Eşya yoktu. Hatta su dahi yoktu."Vali de kesinlikle orada olacaktır, komutanım."

"Öyleyse," dedim Kaptan Hetnys'e, "yemeğe katılmalıyım."

8

Vatandaş Fosyf Denche'nin dairesinin, hâlâ kalabalık olan meydana bakan boydan boya camla kaplı bir duvara sahip bir yemek odası vardı. Oda dört metreye sekiz metreydi ve duvarları koyu sarıya boyanmıştı. Yüksek bir rafa sivri dikenler ve parlak yeşil, kalın, yuvarlak yapraklarla kaplı kalın dalları neredeyse yere kadar uzanan bir sıra bitki yerleştirilmişti. Yemek odası büyük olsa da hane halkının tanıdığı tüm varlıklı Radchaaileri –kuzenleri, müşterileri, hizmetçileri ve onların çocuklarını– aynı anda ağırlayabilecek kadar büyük değildi ve yandaki oturma odasının minderlerinde uyuyan yarım düzine kadar farklı derecelerde çıplak ve yapış yapış küçük çocuğa bakılırsa bu en azından ikinci bayram yemeğiydi.

Fosyf soluk varaklı, soluk renkli, gösterişli ahşap masanın başındaki yerinden, "Donanma Komutanı da sizin gibi bir koleksiyoncu, İdareci Celar!" dedi. Fosyf'i bunu keşfettiği için memnun olduğu açıkça görülüyordu. Bundan, neredeyse yakındaki konaklarla iletişimin kesilme sebepleri hakkında bilgi vermememden ve onun da kibarca bunu soramamasından dolayı yaşadığı hayal kırıklığını saklamasına yetecek kadar memnun olmuştu.

İstasyon İdarecisi Celar temkinli bir merak ifadesi takındı. "Koleksiyoncu musunuz, Donanma Komutanı? Şarkı koleksiyonu mu yapıyorsunuz? Ne tür?" Canlı pembe ceket ve pantolonlu iri yarı biriydi ve sarı yeşil bir kuşak

takıyordu. Teni ve gözleri koyuydu; son derece kıvırcık olan saçları kafasının üzerinde toplanmıştı. Çok güzeldi; kendisinin de bunun farkında olduğunu düşündüm ama bunu itici olacak bir şekilde belli etmiyordu. Yanında çocuğu, Piat, tuhaf bir şekilde içine kapanık halde, sessizce oturuyordu. Onun kadar yapılı ya da güzel değildi fakat çok gençti ve muhtemelen bir gün iki açıdan da ebeveyniyle yarışacak duruma gelecekti. "Zevklerim geniş bir yelpazeye sahip, ayrım yapmıyorum, İdareci." Bir porsiyon daha füme yumurta istemediğimi işaret ettim. Kaptan Hetnys yanımda sessizce oturup ikinci porsiyonuyla ilgilendi. Masanın karşısında, istasyon idarecisinin yanında, yumuşak kumaştan dökümlü yeşil ceketiyle, uzun boylu ve geniş omuzlu biri olan Sistem Valisi Giarod oturuyordu. Ten rengindeki bir şey tonunu koyulaştırdığını düşünmeme neden oldu. İçeri girdiği andan itibaren sanki bu çok sıradan bir yemekmiş, sıradışı hiçbir şey yokmuş gibi sakindi.

İdareci Celar, "Ben özellikle Ghaon müziğine ilgi duyuyorum," diye itiraf etti. Fosyf'in yüzü aydınlandı. Fosyf'in çocuğu Raughd can sıkıntısını oldukça başarılı bir şekilde gizleyerek içten olmayan bir şekilde gülümsedi. Geldiğimde bana karşı biraz fazla ilgili ve saygılı davranmıştı, ayrıca bir yapay zekânın beni bilgilendirmesine gerek kalmadan içki mahmurluğu yaşadığını anlayabileceğim şekilde onun konumundaki birçok gençte karşılaştığım türden yakın tavırları uzun süre sergilemişti. İçki mahmurluğu için aldığı ilaçların artık işe yaramaya başladığını fark ettim.

İstasyon İdarecisi Celar, "Ghaon'dan sadece birkaç geçit uzakta doğdum," diye devam etti, "oradaki istasyonda yirmi yıl idareci yardımcılığı yaptım. Büyüleyici! Ayrıca gerçek ve özgün şeyler bulmak çok zor." Çatalını küçük bir parça tarakmeyveye batırdı ama çatalı ağzına değil masanın

altına, kucağına doğru götürdü. Yanındaki çocuğu Piat onu gördüğümden beri ilk kez hafifçe gülümsedi.

"Ghaon müziğinin tamamı mı?" Ben yüzyıllar önce oradayken İdareci Celar'ın görev yaptığı istasyon yeni inşa ediliyordu. "Topraklara katma öncesi nasıl saydığınıza bağlı olarak değişse de en az üç siyasi irade ve hepsi kendine özgü müzik çeşitlerine sahip en az yedi büyük dil vardı."

Bir anda bana karşı temkinli davranışlarının neredeyse tamamını bir yana bırakıp, "Müzikten *anlıyorsunuz*," diye cevapladı. "Bu zenginliğin içinde sadece birkaç Ghaon şarkısı günümüze ulaştı."

"Daha önce hiç duymadığınız bir Ghaon şarkısı karşılığında bana ne verirdiniz?" diye sordum.

Gözleri inanmaz bir ifadeyle büyüdü. Dargın bir şekilde, "Komutanım," dedi. Alınmıştı. "Benimle alay ediyorsunuz."

Tek kaşımı kaldırdım. "Kesinlikle alay etmiyorum, İdareci. Topraklara katma sırasında orada bulunan bir gemiden birkaç şarkı öğrenmiştim." Bahsi geçen geminin ben olduğuma değinmedim.

"*Toren'ın Adaleti*'ni mi tanıyorsunuz!" diye bağırdı. "Ne büyük bir kayıptı! Onda görev mi yaptınız? Görev yapmış biriyle tanışmayı ne kadar isterdim. Buradaki bahçıvanlardan birinin *Toren'ın Adaleti*'nde görev yapmış bir kardeşi var ama buraya gelmeden çok zaman önceymiş. O daha bir çocukken..." Hüzünlü bir şekilde kafasını salladı. "Ne acı."

Konuyu değiştirme zamanı gelmişti. Vali Giarod'a hitap etmek için döndüm.

"Biri bana tapınağın sizi bütün gün meşgul eden töreniyle ilgili doğru dürüst bilgi verebilir mi?" diye sordum. Aksanım herhangi bir asil subayınki kadar zarif, ses tonum içinde hafif bir sertlik barındırsa da fazlasıyla kibardı.

Vali Giarod, "Verebilir," diye yanıtladı, "ama kimsenin

tüm sorularınızı cevaplayacağını zannetmiyorum." İstasyon İdarecisi Celar gibi o da bir parça tarakmeyve alıp kucağına koydu.

"Aa,"dedim. "Tapınağın gizemleri." İki bin yıllık yaşamım boyunca birkaç kez böyle gizemlerle karşılaşmıştım. Anaander Mianaai'a sırlarını söylemeyi kabul etmeyenlerin devamına izin verilmemişti. Dolayısıyla kalanların hiçbiri o kadar özel değildi. En azından teoride, zira katılım ücretleri çok pahalı olabiliyordu.

Vali Giarod masanın altına bir parça daha meyve götürdü. Hâlâ uyanık ve kardeşleri ile kuzenlerinden daha zor yorulan bir çocuk için olduğunu tahmin ettim. Vali, "Gizemler çok eski zamanlardan kalma," dedi. "Ve Athoeklılar için çok önemli."

"Athoeklılar için mi yoksa sadece Xhailar için mi? Ayrıca bunlar bir şekilde penislerini kesmiş gibi yapan Athoeklıların hikâyesine bağlanıyor mu?"

Vali Giarod, "Bu bir yanlış anlaşılma, Donanma Komutanı," dedi. "Cinsel Organ Festivali topraklara katmanın çok öncesine dayanıyor. Athoeklılar, özellikle Xhailar çok dindar insanlar. Çoğunluğu mecaz, soyut şeyleri somutlaştırma çabası. Eğer dini şeyler ilginizi çekiyorsa katılmanızı öneririm, Donanma Komutanı."

Ben cevap veremeden Vatandaş Fosyf, "Maalesef sanırım Donanma Komutanı'nın ilgisini dinden çok müzik çekiyor. Sadece içinde müzik varsa ilgisini çeker," dedi. Oldukça küstah bir şekilde. Ama haklıydı.

Masanın altından ufacık, çıplak bir el pantolonumun paçasına dokundu; masanın altındaki her kimse valinin konuşmaya dalıp onu unutmasından sıkılmış şansını benimle denemeye karar vermişti. Bir yaşından büyük değildi ve görebildiğim kadarıyla tamamen çıplaktı. Ona bir parça tarak-

meyve uzattığımda –en sevdiğinin o olduğu belliydi– yapış yapış ellerinden biriyle alıp ağzına attı ve bacağıma yaslanarak büyük bir dikkatle çiğnedi. "Vatandaş Fosyf kır evindeki işçilerin sık sık şarkı söylediklerinden bahsetti, " dedim.

İstasyon İdarecisi Celar, "Aa, evet söylüyorlar!" diyerek onayladı. "Eskiden işçiler genelde Samirend olurdu ama artık hepsi Valskaayan."

Bu bana tuhaf geldi. "Topraklarda çalışan işçilerin hepsi Valskaayan mı?" Masanın altına bir parça daha tarakmeyve uzattım. Kalr Beş pantolonumdaki yapışkan parmak izleri yüzünden söylenecekti. Ama genelde Radchaailar küçük çocukları fazlasıyla şımartmayı severlerdi; dolayısıyla gerçekten kızmayacaktı.

Fosyf, "Samir topraklara katılalı çok oluyor, Donanma Komutanı," dedi. "Artık Samirendların hepsi az çok medenileşti."

Kaptan Hetnys yanımdan, "Az çok," diye mırıldandı.

Onu duymazdan gelerek, "Valskaay müziğine çok aşinayım," diye itiraf ettim. "İşçiler Delsig dilinde mi konuşuyor?"

Fosyf kaşlarını çattı. "Tabii ki, Donanma Komutanı. Radchaai dilini çok iyi bilmedikleri kesin."

Valskaay'da ılıman iklime sahip, tamamında yaşanabilen bir gezegen, düzinelerce istasyon ve uydu vardı. Kendi bölgeleri dışındakilerle iş yapmak istiyorlarsa bilmeleri gereken tek dil Delsig'di ama bu tüm Valskaayanların Delsig dilini bildiği anlamına gelmiyordu. "Koro geleneklerini sürdürüyorlar mı?"

Celar, "Bir kısmını, Donanma Komutanı," diye cevapladı. "Ayrıca buraya geldikten sonra öğrendikleri beste ve melodilerle doğaçlama da yapıyorlar. Vızıltılar, birbirinin aynısı sesler, bilirsiniz işte ilkel şeyler. Çok ilgi çekici değil."

"Özgün olmadıkları için mi?" diye tahmin yürüttüm.

İstasyon İdarecisi Celar, "Aynen öyle," diyerek onayladı. "Kişisel olarak ben, özgünlüğe önem vermiyorum."

İstasyon İdarecisi Celar gülümseyerek, "Geniş bir yelpazede zevkleriniz olduğunu söylemiştiniz," dedi.

Onaylarcasına çatalımı kaldırdım. "Şarkıların notalarını buraya getiren biri oldu mu?" Valskaay'daki bazı yerlerde –özellikle de Delsig'in ana dil olduğu yerlerde– koroya katılmak rağbet gören bir sosyal aktiviteydi ve iyi eğitim görmüş herkes nota okumayı bilirdi. "Böylece ilkel ve sıkıcı vızıltılar çıkarmak zorunda kalmazlardı." Sesime çok hafif bir alay ifadesi de kattım.

Vatandaş Fosyf, "Amaat aşkına, Donanma Komutanı!" diye araya girdi. "Bu insanlar Radchaai dilinde iki kelimeyi bir araya getiremiyorlar. Tarlamda çalışan işçilerin oturup nota okumayı öğrenebileceğini hiç zannetmiyorum."

O âna kadar sessizce oturan Raughd içten olmayan bir gülümsemeyle, "Bu onları oyalayabilir," dedi. "Kargaşa çıkarmalarını engelleyebilir."

Fosyf, "Sanmıyorum," dedi. "Başımıza en çok iş açanlar eğitimli Samirendlardı. Gözetmenlerin neredeyse tamamı Samirend, Donanma Komutanı. Genelde zeki insanlar. Ve çoğu güvenilir ama her zaman aralarından bir iki kişi çıkıyor ve eğer onların bir araya gelip daha fazla kişiyi ikna etmesine izin verirseniz bir bakıyorsunuz ki tüm işçiler ayaklanmış. On beş yirmi yıl önce olduğu gibi. Beş ayrı tarlanın işçileri oturdular ve çay toplamayı reddettiler. Öylece oturdular! Elbette görevlerini ihmal ettikleri gerekçesiyle onları beslemeyi bıraktık. Ama gezegen yüzeyinde bunun bir anlamı yok. Çalışmak istemeyen herkes topraktan beslenebilir."

Topraktan beslenmenin o kadar da kolay olmayacağını düşündüm. "Başka yerden işçi mi getirdin?"

Vatandaş Fosyf, "Hasat döneminin tam ortasıydı, Donanma Komutanı," dedi. "Tüm komşularım benzer problemler yaşıyordu. Ama sonunda Samirend elebaşlarını bulup ibret olsun diye cezalandırdık; her neyse diğerleri kısa süre içinde kendilerine geldiler."

Sormak istediğim birçok soru vardı. "İşçilerin şikâyetlerine neden olan durum ne oldu?"

"Şikâyetlerine neden olan durum mu?" Fosyf öfkelenmişti. "Şikâyet etmelerine neden olacak hiçbir şey yoktu. Gerçek bir nedenleri yoktu. Çok rahat yaşıyorlar, güvenin bana. Bazen keşke ben de çay toplamakla görevli olsaydım diyorum."

Vali Giarod, "Kalıyor musunuz, Donanma Komutanı?" diye sordu. "Yoksa geminize geri mi döneceksiniz?"

"Altbahçe'de kalıyorum," dedim. Aniden tam anlamıyla sessizlik çöktü; çatal bıçakların tabağa çarpma sesi dahi yok oldu. Soluk renkli, gösterişli büfelerin üzerindeki tabakları düzenleyen hizmetçiler bile donakaldı. Masanın altındaki çocuk ise –her şeyden habersiz– bir tarakmeyve parçası daha çiğniyordu.

Sonra Raughd kahkaha attı. "Tabii, neden olmasın? Nasılsa oradaki pis hayvanların hiçbiri size bulaşmayacaktır, değil mi?" Yüz ifadesi her zamanki gibiydi ama sesinde küçümseyici bir ton vardı. Onun gibilerle daha önce çok kez karşılaşmıştım. Hatta birkaçı öğrenmeleri gereken şeyleri öğrendikten sonra iyi subaylar bile olmuştu. Diğer taraftan bazıları bunu başaramamıştı.

Ebeveyni, "Ciddi misin, Raughd?" dedi ama ses tonu yumuşaktı. Aslında masadaki hiç kimse Raughd'un sözlerine şaşırmamıştı. Fosyf bana döndü. "Raughd ve arkadaşları içki içmek için Altbahçe'ye gidiyorlar. Ona defalarca orasının güvenli olmadığını söyledim."

"Güvenli değil mi?" diye sordum. "Gerçekten mi?"

İstasyon İdarecisi Celar, "Yankesiciler çok yaygın," dedi.

Raughd, "Turistlerin suçu!" dedi. "Kendileri aranıyorlar. Oraya soyulmaya gidiyorlar resmen. Sonra da Güvenlik'e giderek ağlayıp yakınıyorlar." Mavi eldivenli elini geçiştircesine salladı. "Bu onları eğlendiriyor. Yoksa daha dikkatli olurlardı."

Bir anda *Kalr'ın Merhameti*'ne geri dönmeyi diledim. Doktor nöbetteydi ve yanındaki Kalrlardan birine kısa ve iğneleyici bir şey söylüyordu. Teğmen Ekalu, Etrepalarını denetliyordu. Seivarden yatağının kenarına oturmuş, "Gemi, Donanma Komutanı nasıl?" diye sordu.

Kalr'ın Merhameti kulağına, "Bezgin," diyerek yanıtladı. "Öfkeli. Güvende ama ateşle oynuyor derler ya."

Seivarden neredeyse bir kahkaha atıyordu. "Her zamanki gibi yani." Başka bir güvertedeki koridorda dört Etrepa bölük pörçük ve detone bir şekilde popüler bir şarkıyı söylemeye başladılar.

Koyu sarı duvarlı yemek salonunda hâlâ pantolonumun paçasına tutunmakta olan çocuk ağlamaya başladı. Vatandaş Fosyf ve Vatandaş Raughd'un şaşkınlığı açıkça görülebiliyordu; belli ki masanın altında birinin olduğunu fark etmemişlerdi. Uzanıp çocuğu alarak kucağıma oturttum. Anlaşılır bir şekilde, "Çok uzun bir gün geçirdin, Vatandaş," dedim.

Hizmetçilerden biri gergin bir şekilde hızla gelip ağlayan çocuğu kucağımdan aldı ve, "Özürlerimizi kabul edin, Donanma Komutanı," diye fısıldadı.

"Önemli değil, Vatandaş," dedim. Hizmetçinin gerilmesi beni şaşırtmıştı; Fosyf ve Raughd'un çocuğun varlığından haberleri olmasa da diğer herkesin onu fark ettiği açıktı ve hiç kimse bir şey söylememişti. Eğer söylemiş olsalardı şaşırırdım. Gerçi yetişkin Radchaaileri iki bin yıldır tanısam da,

aralarındaki tüm mesajlaşmalara tanıklık etmiş, Radch'ın topraklarına kattığı yerlerdeki çocuklarla iletişim kurmuş olsam da daha önce hiç bir Radchaai'ın evinde bulunmamış ve Radchaai çocuklarıyla çok fazla zaman geçirmemiştim. Neyin olağan ve sıradan olduğunu yargılayamazdım.

Yemek sonunda içki servisi yapıldı. Yanımda Vali Giarod'la kibarca oradan ayrılmamı sağlayabilecek bahaneler üretmiştim ve hangisini söyleyeceğime karar veremeden Teğmen Tisarwat, odamızın hazır olduğunu bana iletmek istediğini bildirerek geldi ama bence aslında yemeklerden artanları alabilmeyi umut ediyordu. Elbette Fosyf anında hizmetçilerinden birine artanları onun için hazırlamasını söyledi. Teğmen Tisarwat hoş bir şekilde ona teşekkür edip masada oturanlara reverans yaptı. Raughd Denche suratında hafif bir gülümsemeyle ona baktı; komik mi bulmuştu? İlgisini mi çekmişti? Küçümsüyor muydu? Belki de üçü birden vardı. Tisarwat, doğrulduğunda Raughd ile göz göze geldi; o da onun ilgisini çekmiş görünüyordu. Yaş olarak birbirlerine yakınlardı ve Raughd'dan hoşlanmamış olsam da aralarındaki bu ilgi işime yarayabilirdi. Bilgi edinmeme yardımcı olabilirdi. Görmemiş gibi davrandım. İstasyon idarecisinin çocuğu Piat'ın da öyle davrandığını fark ettim. Ayağa kalkıp kibarca, "Vali Giarod?" dedim.

Sistem valisi hâlâ kendine güvenen tavrını koruyarak, ki bu etkileyiciydi, "Tabii," dedi. "Fosyf yemekler her zamanki gibi muhteşemdi; lütfen aşçına teşekkürlerimi ilet, şaheser bir iş çıkarmış." Reverans yaptı. "Ve sizlerle olmak çok keyifliydi. Fakat görev beni çağırıyor."

Vali Giarod'ın ofisi meydanın diğer tarafındaydı. Fosyf'in dairesiyle aynı manzaraya sahipti ama diğer yönden. Duvar-

lar krem rengi üzerine yapraklar çizilmiş ipek kumaşlarla kaplanmıştı. Koltuklar ve alçak sehpalar etrafa yayılmıştı; duvar nişindeki yerinde duran Amaat heykelciğinin önünde bir kâse vardı fakat odada tütsü kokusu yoktu, zira vali bugün işe gelmemişti.

Tisarwat'ı ödülüyle, yani on yedi yaşındaki birini doyurmaya fazlasıyla yetecek ve valinin Fosyf'in aşçısına yaptığı övgüleri hak eden yemeğiyle birlikte Altbahçe'ye göndermiştim; ayrıca Kaptan Hetnys'i de sabah yanıma gelmek üzere azat etmiştim.

Vali Giarod pencereden uzaktaki yastıklı geniş koltuğu işaret ederek, "Lütfen oturun, Donanma Komutanı," dedi. "Hakkımızda kötü fikirlere kapılmış olmalısınız. Ama bu... kriz başladığından beri her şeyin sakin ve olağan kalması için çaba sarf ediyorum. Ve elbette dini törenler böyle gergin dönemlerde daha bir önemli oluyor. Elimden tahammülünüz için teşekkür etmekten başka bir şey gelmez."

Oturdum; vali de oturdu. "Tahammül sınırlarımın sonuna gelmek üzereyim," diye itiraf ettim. "Ama sanırım siz de öylesiniz." Buraya doğru yoldayken günler boyunca Vali Giarod'a söyleyeceklerimi düşünmüştüm. Ne kadarını anlatmam gerektiğini. Sonunda elimden geldiğince gerçeği tüm çıplaklığıyla anlatmaya karar vermiştim. "Sonuçta durum şu: Anaander Mianaai'ın iki parçası bin yıldan beri birbirleriyle çatışma halinde. Tamamen üstü kapalı olarak, kendisinden dahi gizli bir şekilde." Vali Giarod kaşlarını çattı. Bu şekilde yüzeysel olarak anlatıldığında çok anlamsızdı. "Yirmi sekiz gün önce, Omaugh Konağı'nda bu çatışma gün yüzüne çıktı. Radch'ın Efendisi'nin bizzat kendisi, bu çatışmayı diğer bedenlerinin duymasını engellemek için dışarıyla tüm iletişimi kesti. Ama bilginin çıkmasını engellemeyi başaramadı ve bu bilgi şu an Radch bölgesindeki di-

ğer tüm konaklara yayılıyor." Muhtemelen Omaugh'tan en uzak konak olan Irei Konağı'na ulaşmak üzereydi. "Omaugh'taki çatışma çözümlenmiş gibi görünüyor."

Vali Giarod'ın gözle görülebilen rahatsızlığı her kelimemle daha da arttı. "Kimin lehine?"

"Elbette Anaander Mianaai'ın. Başka kimin olabilir? Hepimiz imkânsız bir konumdayız. Hangi parçayı desteklersek destekleyelim hain konumunda kalacağız."

Vali, "Tıpkı iki tarafı da desteklemezsek olacağı gibi," diyerek onayladı.

"Aynen öyle." Valinin bunu hemen görebilecek kadar zeki olması beni rahatlatmıştı. "Bu arada, Radch'ın Efendisi'nin bunun açık bir savaşa dönüşmesi durumunda avantajlı konumda olmak için askeriyeden topladığı taraftarlar savaşmaya başladı. Taraflardan biri özellikle geçitlere saldırıyor. Bu sebepten ötürü artık Omaugh Konağı'nın iletişimi çalışıyor olsa da onlardan haber alamıyorsunuz. Mesaj hangi rotadan gelirse gelsin kapanmış bir geçitle karşılaşıyor." En azından aylar sürmeyecek rotalar için bu geçerliydi.

"Hrad – Omaugh geçidinde düzinelerce gemi vardı! On sekiz tanesi hâlâ kayıp! Bunun nasıl bir gerekçesi..."

"Hâlâ bilginin dışarı çıkmasını engellemeye çalıştıklarını tahmin ediyorum. En azından askeri gemiler dışındaki gemilerin sistemlerarası yolculuğunu zorlaştırmaya çalışıyorlar. Ve bu yaptıklarının kaç vatandaşın hayatına mal olacağını umursamıyorlar."

"Buna... buna inanamıyorum."

Ama gerçek buydu. "İstasyon size yetkimi gösterecektir. Bu güneş sistemindeki tüm askeri kaynakların idaresi bana verildi ve emirlerim buradaki vatandaşların güvenliğini sağlamak yönünde. Ayrıca bir sonraki emre kadar tüm geçitlerin kullanımını yasaklayan bir emir getirdim."

"Bu emir kimden geliyor?"

"Radch'ın Efendisi'nden."

"Hangi parçasından?"

Cevap vermedim. Vali sorudan vazgeçtiğini gösteren bir hareket yaptı. "Ve bu kendi içindeki... anlaşmazlık?"

"Size bana anlattıklarını aktarabilirim. Benim düşündüğüm nedeni söyleyebilirim. Ama daha önemlisi..." Bilinmezlik ve şüphe gösteren bir hareket yaptım. "Tetikleyen şey, her şeyi başlatan olay Garseddai'ın yıkımıydı." Vali zor fark edilecek bir şekilde geriledi. Kimse bundan, Anaander Mianaai'ın bir öfkeye kapılıp tüm bir güneş sisteminin yok edilmesini emrettiği zamandan konuşmaktan hoşlanmazdı. Üzerinden bin yıl geçmesine ve artık böyle bir şey yaşanmamış gibi davranmak daha kolay olmasına rağmen. "Öyle bir şey yaptığınızda nasıl bir tepki verirsiniz?"

Vali Giarod, "Umarım asla öyle bir şey *yapmam*," dedi.

"Hayat sürprizlerle dolu," dedim, "ve her zaman olduğumuzu zannettiğimiz kişi değilizdir. Eğer şanssızsak hayat karşımıza böyle bir olay çıkarır ve o zaman kim olduğumuz fark ederiz. Bu durumda iki seçenek vardır." Aslında seçenekler ikiden fazlaydı ama temelde hepsi ikisinden birine bağlanırdı. "Kararınızın yanlış olduğunu kabul edip bir daha bu yönde karar vermezsiniz ya da doğru olduğu konusunda ısrar eder aynı koşullar tekrar oluşursa farklı bir şekilde davranmayacağınızı söylersiniz."

"Evet. Evet, haklısınız. Ama Garsedd bin yıl önceydi. Eminim bunca zaman içinde iki seçenekten birine karar verilebilir. Ve bana daha önce hükümdarımın hangisini seçtiğini sorsaydınız ilkini söylerdim. Elbette, yanlış olduğunu açıkça itiraf etmeden."

"Durum bundan daha karmaşık olmalı," diye onayladım. "Garsedd'deki olayların halihazırda var olan başka

problemleri de kızıştırdığını düşünüyorum. O problemlerin ne olduğu hakkında ancak tahmin yürütebilirim. Elbette Radch'ın Efendisi sonsuza kadar yayılmayı sürdüremezdi." Ve yayılma sona ererse o kadar gemi ve bağılla ne yapacaktı? Ya onları idare eden subaylarla? Onları elde tutmak kaynakları gereksiz yere harcamak olurdu. Onları yok etmek Radch bölgesini bir saldırıya açık konuma getirirdi. Ya da ayaklanmaya. "Sanırım Radch'ın Efendisi'nin kaçındığı asıl şey hatasını kabul etmek değil, kendisinin ölümlü olduğunu kabul etmekti."

Vali Giarod yirmi dört saniye boyunca sessizce oturup söylediklerimi değerlendirdi. "Bu düşünceyi sevmedim, Donanma Komutanı. Eğer on dakika önce sorsaydınız Radch'ın Efendisi'nin ölümsüzlüğe çok yakın olduğunu söylerdim. Nasıl öyle olmayabilir? Sürekli yaşlı bedenlerinin yerine yenilerini üretiyor, nasıl ölebilir?" Üç saniye daha sessiz kaldı. "Ve eğer ölürse Radch'a ne olur?"

"Athoek'dan ötesi hakkında endişelenebileceğimizi zannetmiyorum." Bu, valinin tarafına bağlı olarak şu an söyleyebileceğim en tehlikeli şey olabilirdi. "Emirlerim sadece bu sistemi korumak yönünde."

"Ya öyle olmasaydı?" Vali Giarod aptal değildi. "Eğer hükümdarımın parçalarında biri size taraf seçme ve bu sistemi bir şekilde o tarafın çıkarına kullanma emri verseydi?" Cevap vermedim. "Ne yaparsanız yapın sonuçları kargaşa ve ayaklanma olacak, o yüzden ne istiyorsanız onu yapacaksınız, değil mi?"

"Öyle denebilir," diye onayladım. "Ama gerçekten emir aldım."

Bir problemden kurtulmak istercesine kafasını salladı. "Başka yapılacak ne var ki? Herhangi bir... dış etken olduğunu düşünmüyorsunuz, değil mi?"

Bu soru rahatsız edici bir biçimde tanıdıktı. "Presgerlerin Radch'ı yıkmak için hileye başvurmalarına gerek yok. Ayrıca antlaşma var; anladığım kadarıyla onu çok ciddiye alıyorlar."

"Onlar kelimelerle iletişim kurmuyor, değil mi? Tam anlamıyla uzaylılar yani. *Antlaşma* kelimesi onlar için nasıl anlam ifade edebilir? Herhangi bir antlaşmanın onlar için ne anlamı olabilir?"

"Pregerler yakın mı? Bir tehdit olabilirler mi?"

Kaşları hafifçe çatıldı. Bu soru bir sebepten ötürü onu rahatsız etmişti. Belki de Presgerlerin yakında olma ihtimalini düşünmek dahi onu korkutuyordu. "Bazen Tstur Konağı'na giderken Prid Presger'den geçiyorlar." Prid Presger buradan birkaç geçit uzaktaydı, yani yakınlıktan kast edilen oraya ulaşmanın bir yıldan uzun süreceği değil de bir ay kadar süreceğiydi. "Anlaşmaya göre Radch bölgesindeyken sadece geçitleri kullanarak yolculuk yapabiliyorlar. Ama..."

"Antlaşma sadece Radch'la yapılmadı," diye dikkat çektim. "Tüm insanlarla yapıldı." Vali bu sözlerimi şaşkınlıkla karşıladı, zira Radchaaiların çoğu için *insan* onların olduğu şeydi diğer herkes... başka bir şeydi. "Demek istediğim Anaander Mianaai'ın varlığına bağlı değil. O olmasa da yürürlükte kalacak." Yine de antlaşmadan önce bin yıldan uzun süre Presgerler insan gemilerini ele geçirmişti. İnsan istasyonlarına çıkmışlardı. Onları ve içlerindeki insanları parçalamışlardı. Görünen o ki bunu sadece eğlence amaçlı yapmışlardı. Onları hiç kimse durduramamıştı. Şimdi sadece antlaşma yüzünden durmuşlardı. Ve hâlâ onları düşünmek dahi birçok insanın tüylerini diken diken ediyordu. Belli ki bu insanlardan biri de Vali Giarod'du. "Eğer bunun için özel bir nedeniniz yoksa şu an onlardan endişelenmemize gerek olduğunu düşünmüyorum."

"Yok, haklısınız elbette." Ama valinin hâlâ canını sıkan bir şey var gibiydi.

"Sistemin tamamına yetecek besini üretebiliyor muyuz?"

"Kesinlikle. Ama bazı lüks şeyleri dışarıdan ithal ediyoruz; örneğin içki imalatımız çok sınırlı. Tıbbi malzemelerin bir kısmını da ithal ediyoruz. Bu bir problem olabilir."

"Burada iyileştirici üretmiyor musunuz?"

"Çok fazla üretmiyoruz. Tüm türlerinden üretmiyoruz."

Bu ileride bir problem oluşturabilirdi. "Bu konuda yapabileceğimiz bir şey var mı bakalım. Bu sırada siz de şu güne kadar yaptığınız gibi sakinliği ve düzeni korumaya devam edin. Kapanmış olan geçitlerin yakın gelecekte açılmayacağını insanlara bildirmemiz gerekiyor. Ve diğer geçitlerin yolculuğa izin verilemeyecek kadar tehlikeli olduğunu da."

"Vatandaş Fosyf bundan hoşlanmayacaktır! Diğer bütün yetiştiriciler de. Ayın sonunda tonlarca en iyi kalite elle toplanmış Balık Çocuk elinde kalacak. Ve bunu söylerken sadece Fosyf'ten bahsediyorum."

"Yapacak bir şey yok." Tatlı bir şekilde gülümsedim. "En azından uzun bir süre içecek güzel çayımız olacak."

Saat Vatadaş Basnaaid'i ziyaret etmenin kibarlık olmayacağı kadar geçti. Ve Omaugh Konağı'nda aldığım bilgiler dışında öğrenmek istediğim şeyler vardı. Topraklara katma süreci öncesi yaşanan tüm politik çatışmalar önemsiz sayılıyordu; medeniyetin gelmesiyle tüm bölünmeler kalkıyordu. Kalan her şey, örneğin farklı diller ya da sanat eserleri, müzelerde sergilenmek üzere saklanabilirdi ama elbette resmi kayıtlara asla geçmezlerdi. Athoek dışarıdan herhangi bir Radch sistemi gibi görünüyordu. Bir bütün. Tamamıyla medeni. İçine girdiğinizde durumun öyle olmadığını görebiliyordunuz; elbette görmeye ve kabul etmeye gönüllüyseniz. Ama

topraklara katmanın bütünüyle başarılı olduğu varsayımıyla bu sürecin tam anlamıyla çözümleyemediği problemlerle başa çıkmak ihtiyacı her zaman dengeli bir şekilde yürümeliydi ve bu dengeyi sağlamanın bir yöntemi de insanların görmek zorunda kalmadığı şeylerin varlığını reddetmesiydi.

İstasyon her şeyi bilirdi. Onunla sohbet etmek ve kendimi ona sevdirmek her halükârda iyi bir fikirdi. Gemi ve istasyon yapay zekâları aslında bana karşı gelecek bir şey yapamazlardı ama sevdikleri ve yardımcı olmak istediklerinde işlerin ne kadar kolaylaştığını kişisel deneyimlerimden biliyordum.

9

Altbahçe'nin havalandırmasının iyi olmamasına ve yatağımın yere serilmiş birkaç battaniyeden ibaret olmasına rağmen rahat uyudum. Bunu bana çay getirdiğinde Kalr Beş'e özellikle belirttim, çünkü *Kalr'ın Merhameti* askerlerim, ben Vatandaş Fosyf'le yemekteyken başardıkları işle gurur duyuyorlardı. Birkaç odayı neredeyse askeriyeye layık seviyede temizlemeyi başarmış, aydınlatmaları düzeltmiş, kapıları tamir etmiş ve valizlerle çeşitli kutuları masa ve sandalye olarak kullanılmak üzere düzenlemişlerdi. Beş, çay dükkânında içtiğimden daha koyu bir kıvamdaki tatsız ama doyurucu yulaf lapası çayından oluşan kahvaltımı getirdi ve bastırılmış bir kendinden nefret etme hissi yaşayan Teğmen Tisarwat'la birlikte sessizce kahvaltımızı ettik.

Bu hissiyatı *Kalr'ın Merhameti*'ndeyken zor fark edilir bir düzeydeydi. Oradaki görevleri ve yolculuğumuz boyunca dış dünyadan soyut olmamız, Anaander Mianaai'ın ona yaptıklarını unutmasını kolaylaştırıyordu. Benim Anaander Mianaai'a yaptıklarımı. Ama burada, Athoek İstasyonu'nda, temizlik ve yerleşme telaşları bittikten sonra Radch'ın Efendisi'nin buraya ulaşmamızdan sonraki planının ne olduğunu düşünmeye başlamış olmalıydı.

Ona sormayı düşündüm. Anaander Mianaai'ın sistem valisi ve burada konuşlandırılmış gemilerin kaptanları hakkında düşündüklerini biliyordum. Çay yetiştiricisi hanelerin çoğunun neredeyse tek ilgilendikleri şeyin çayları

olduğunu ve Radch'ın Efendisi'nin yüz yıl önce yapmaya başladığı değişikliklerden etkilenmediklerini varsaydığını biliyordum. Sonuçta –askerlerinin bağıl gibi davranmasını isteyen kaptanlarınkiler hariç– insan askerler de, sonradan görme haneler de, soylu olanlar da çay içiyordu.

Athoek muhtemelen diğer Anaander için verimli bir yer değildi. Şimdilik kavgaların çoğu konakların etrafında olacaktı. Gerçi, gezegen değerli bir kaynaktı. Savaş yeterince uzun sürerse Athoek istenmeyen bir ilgiyi üzerine çekebilirdi. Ve bu kadar büyük bir kumarda her iki Anaander de mutlaka buraya yatırım yapacaktı.

Kalr Beş odadan çıktığında Teğmen Tisarwat kafasını lapadan kaldırdı; eflatun gözleri ciddi bakıyordu. "Size çok kızgın, komutanım."

"Kim bana kızgın, Teğmen?" Ama elbette Anaander Mianaai'dan bahsediyordu.

"Diğeri, komutanım. Yani, ikisi de kızgın. Ama asıl diğeri. Eğer bir şekilde gücü eline geçirirse sizin peşinize düşmek için elinden geleni yapacak. Çünkü o derece kızgın. Ve..."

Ve Radch'ın Efendisi'nin o parçası Garsedd'de o derece öfkelenmesinin doğru olduğunu savunan taraftı. "Evet, teşekkürler, Teğmen. Bunu zaten tahmin ediyorum." Radch'ın Efendisi'nin planlarını bilmeyi çok istesem de Tisarwat'ı bu konuda konuşturmak istememiştim. Ama kendisi konuşmaya gönüllü olmuştu. "Sistemdeki tüm yapay zekâların erişim kodlarını bildiğini varsayıyorum."

Kafasını hızla eğdi. Utanmıştı. "Biliyorum, komutanım."

"Kodlar sadece belirli yapay zekâlar için mi geçerli yoksa karşına çıkacak herhangi birini kontrol edebilir misin?"

Sorum onu şaşırtmıştı. Ve tuhaf bir şekilde hayal kırıklığına uğratmıştı. Kafasını kaldırdığında gerginliği yüzünden okunabiliyordu. "Komutanım! O *aptal* değil."

Sakin bir ses tonuyla, "Erişimleri kullanma," dedim. "Yoksa kendini zor bir durumda bulabilirsin."

"Emredersiniz, komutanım." Duygularının yüzünden okunmasını engelleyemiyordu; can yakıcı boyutta utanç ve mahcubiyet yaşıyordu. Bir nebze de olsa rahatlamıştı. Yeni bir mutsuzluk ve kendinden nefret etme dalgasına kapılmıştı. Bu da ona, Anaander'ın Tisarwat'ı benimle gönderirken amaçlarının ne olduğunu sormaktan kaçınma nedenlerimden biriydi. Onun şu anki duygularını yaşamasını kesinlikle istemiyordum.

Ve Teğmen Awn'un kardeşini bulmak için daha fazla beklemek istemediğimi fark ettim. Lapanın kalanını bitirdim. "Hadi, Bahçeleri ziyaret edelim, Teğmen," dedim.

Şaşkınlık dikkatini dağıtmıştı. "Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı. Kaptan Hetnys ile buluşmayacak mıydınız?"

"Kalr Beş biz dönene kadar onunla ilgilenir." Bir anlığına kaygı yaşadığını gördüm. Ve gizliden gizliye duyduğu bir... hayranlık da mı vardı? Ve kıskançlık. Bu merak uyandırıyordu.

Raughd Denche Bahçelerin turist çektiğini söylemişti ve nedenini görebiliyordum. Yüksek, şeffaf kubbenin altında kesintisiz bir şekilde uzanan beş dönümlük, aydınlık ve açık alan, istasyonun üst katının büyük bir bölümü kaplıyordu. Girer girmez ağır kokulu kırmızı ve sarı gül öbeğinin arkasında görebildiğim tek şey, belli belirsiz altıgen parçalara ayrılmış karanlık gökyüzünün ötesinde mücevher gibi asılı duran Athoek'ın ta kendisiydi. Muhteşem bir görüntüydü ama uzay boşluğunun bu kadar yakınında kilitli kapılar ve küçük bölmeler olmasını beklerdim. Ne yazık ki öyle bir şey göremiyordum.

Zemin girdiğimiz yerden aşağıya doğru eğilimliydi. Gülleri geçince patika, parlak yeşil yapraklı çalıların ve yoğun bir halde kümelenmiş mor böğürtlenlerin arasından geçip keskin kokulu, gümüş rengi iğne yapraklı bitki tarhlarının etrafında dolandı. Patika küçük ağaçların, daha fazla çalının ve hatta bazı yerlerdeki kayaların çevresinden dolanırken arada sırada beyaz ve koyu pembe renkli çiçekleri olan geniş nilüfer yapraklarıyla kaplı su birikintisi gözüme çarpıyordu. İçerisi sıcaktı fakat hafif bir esinti yaprakları kıpırdatıyordu; burada havalandırma problemi olmasa da kendimi geniş açık alandan dolayı rahatsız olup her en basıncın düşmesini beklerken buldum. Patika, toprağın altındaki kayadan yapılmış kanala akan küçük bir derenin üzerinden geçti. Yukarıda uzanan karanlığı saymazsak bir gezegende gibiydik.

Arkamdan gelen Teğmen Tisarwat herhangi bir endişe taşımıyor gibi görünüyordu. Bu istasyon birkaç yüz yıldan beri buradaydı. Ve eğer şu anda bir şey olacaksa bunu engellemek için bizim elimizden hiçbir şey gelmezdi. Tek yapabileceğimiz şey yolumuza devam etmekti. Bir sonraki dönüşte eğri büğrü, çarpık dallı bodur ağaçların oluşturduğu bir korunun eteklerine vardık; ağaçların altında, eğim yüzünden daha aşağıda kalan su birikintisinin üstünü örten nilüfer yapraklarına doğru yavaş ama acımasızca akan bir gölet vardı. Tisarwat durup gözlerini kırparak ayaklarımızın altında uzanan berrak suda yüzen kahverengi turuncu balık karşısında gülümsedi; yüzünde ânın şaşkınlığından kaynaklanan ani bir ışıltı belirdi. Sonra kafasını kaldırıp bana baktığında bu ışıltı yok oldu; yerini tekrar mutsuzluk ve mahcubiyet aldı.

Bir sonraki dönüş ise neredeyse üç dönümlük bir su birikintisini gözler önüne serdi. Bir gezegen için normal olsa

da bir istasyon için görülmemiş boyuttaydı. Yamaçtan aşağı doğru inerken bize yakın olan kıyıda uzanan nilüferler gözümüze çarptı. Birkaç metre solumuzda, tam ortasında bir buçuk metre genişliğinde ve yüksekliğinde, üzerinde oyuklar olan silindir biçiminde kocaman bir kayanın durduğu, küçük adaya giden hafif kavisli bir köprü vardı. Olduğumuz yerle orası arasında suyun üzerine çıkan taşlardan bir yol yapılmıştı. Ve gölün öteki tarafındaki duvarda, uzay boşluğunun karanlığını göremeyeceğim kadar yüksekten başlayan bir şelale akıyordu. Yolda karşılaştığımız küçük akıntılar gibi değildi; muazzam bir gürültüyle, taşların üzerinden sıçrayarak ve köpürerek kaya görüntüsündeki duvardan akıp indiği gölü dalgalandırıyordu. O girintili ve çıkıntılı kaya duvar, gölün uzaktaki yakası boyunca uzanıyordu. Orada, çıkıntılardan birinde suyun etrafında dolaşan patikaya açılan bir giriş daha vardı.

Patikanın aşağısındaki dallar arasından arada bir görünüp kaybolan suyun ilerisindeki küçük dereler ve şelaleler, manzaranın güzelliğini ve etkileyiciliğini daha da artırıyordu. Ve gerçekten çok etkileyiciydi. Özellikle de suyun böyle açıkta olması; zira istasyonlarda genelde bu kadar çok miktar su tek bir yerde bulunmaz, herhangi bir sızıntı olması durumunda o bölümün kapatılabileceği tanklarda muhafaza edilirdi. Böylece yerçekiminde herhangi bir sorun yaşandığında da kolayca kontrol altına alınabilirdi. Gölün derinliğini düşündüm ve hızlıca yaptığım hesaplar, kontrol altına alınamamasının altındaki katlar için bir felaketle sonuçlanacağı bana gösterdi. Acaba istasyon mimarları böyle bir alanın altına ne yerleştirmişlerdi?

Elbette. Altbahçe'yi.

Nilüfer yapraklarının hemen ardında diz boyuna gelen suyun içine eğilmiş, suyun altındaki bir şeye uzanmaya çalı-

şan yeşil tulumlu biri vardı. Bu, Basnaaid değildi. Bunu fark ettiğimde tek amacım Basnaaid Elming'i bulmak olduğundan onu görmezden gelecektim. Evet, nilüferlerin yanında çalışan kişi Basnaaid değildi ama onu tanıyordum. Kıvrılmaya devam eden patikadan çıkıp yamaçtan inerek suyun kıyısına gittim. Oradaki kişi kafasını kaldırıp kollarından ve eldivenlerinden çamurlar damlar bir halde doğruldu. Dün Altbahçe'deki çay dükkânında konuştuğum kişiydi. Öfkesi artmış ve gizlenmişti.

Beni tanıdığında tekrar gün yüzüne çıktı. Korku olduğunu tahmin ettiğim bir şeyle birlikte.

"Günaydın, Vatandaş," dedim. "Seninle karşılaşmak ne hoş."

Hoş bir şekilde, "Günaydın Donanma Komutanı," diye cevapladı. Görünüşü sakin ve endişesizdi ama çenesindeki belli belirsiz kasılmayı görebiliyordum. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Başarabildiğim kadar tehditten uzak bir gülümsemeyle, "Bahçıvan Basnaaid'ı arıyorum," dedim.

Şüpheyle kaşlarını hafifçe çattı. Sonra gözleri taşıdığım tek anı broşuna kaydı. Okuyabileceği mesafede olduğumu sanmıyordum ve bu broş seri üretimdi; binlerce hatta milyonlarca benzeri vardı. Kaşlarındaki çatılma düzelirken, "Biraz beklemeniz yeterli," dedi. "Birkaç dakika sonra burada olacak."

"Bahçeleriniz çok güzel, Vatandaş," dedim. "Gerçi bu şaheser gölün tehlikeli olduğunu düşündüğümü de söylemeden geçemeyeceğim."

"*Benim* bahçem değil." Yine o güçlükle ve dikkatlice baskılanan öfke. "Ben sadece burada çalışıyorum."

"Bu mekân, burada çalışan insanlar sayesinde bu kadar güzel," diye cevapladım. Alay edercesine küçük bir hare-

ketle onayladı. "Bence," dedim, "sen çay tarlalarında çıkan grevde elebaşı olamayacak kadar gençsin." 'Grev' kelimesi Radchaai dilinde vardı fakat çok eski ve pek bilinmeyen bir kelimeydi. Dün gece İstasyon'dan öğrendiğim Liost dilindeki karşılığını kullanmıştım. Athoek'a getirilen Samirendlar eskiden Liost dili konuşurdu; hâlâ bazen konuştukları oluyordu. Bu kişi Samirend'dı; İstasyon'un bana verdiği bilgiler bunu anlamam için yeterliydi. Ve Vatandaş Fosyf'ten o grevlerin sorumlusunun gözetmen Samirendlar olduğunu öğrenmiştim. "O zamanlar on altı yaşında mıydın? Ya da on yedi? Eğer önemli biri olsaydın şu an ya ölmüştün ya da problem çıkarmanı sağlayacak sosyal bağlantılarının olmadığı başka bir sisteme gönderilmiştin." Yüz ifadesi kararlı bir hale geldi ve dikkatlice nefes aldı. "Senin yaşın ve sıradışı konumun yüzünden sana merhametli davrandılar ama yine de seni ibret olacak şekilde cezalandırmaktan da geri kalmadılar." Dün tahmin ettiğim gibi *adaletsizce.*

Başta cevap vermedi. Çok gerilmişti ve bu bana haklı olduğumu gösteriyordu.

Bazı hareketleri düşünmenin dahi duygusal açıdan onu rahatsız etmesine neden olacak şekilde tekrar eğitimden geçmişti ve ben ona doğrudan Güvenlik'e getirilmesine neden olan olayları hatırlatmıştım. Ve elbette tekrar eğitimin bahsi dahi her Radchaai'ı rahatsız ederdi. Sonunda, "Eğer söyleyecekleriniz bittiyse, Donanma Komutanı," derken hâlâ gergindi ama sesi normalde olduğundan daha zayıf çıkmıştı, "yapmam gereken işler var."

"Elbette. Özür dilerim." Gözlerini kırptı; şaşırdığını düşündüm. "Nilüferlerin ölü yapraklarını mı topluyorsun?"

"Ve ölü çiçeklerini." Eğildi ve suyun altına uzanarak çamurlu, kuru bir kök çıkardı.

"Gölün derinliği ne kadar?" Bana baktı; sonra gözlerini

içinde durduğu suya çevirdi. Tekrar bana baktı. "Tabii ki," diyerek onayladım, "buranın ne kadar derin olduğunu görebiliyorum. Her yerin derinliği aynı mı?"

"En derin yeri iki metre kadar." Sesi düzelmişti; önceki soğukkanlılığına geri dönmüş gibi görünüyordu.

"Suyun altında bölmeler var mı?"

"Yok." Sanki onu onaylamak istercesine en az bir metrenin dörtte üçü uzunluğunda görünen, mor ve yeşil renkli koca bir balık onun durduğu nilüfersiz alana geldi. Balık sanki bizi izliyormuş gibi bir süre orada durup ağzını açıp kapadı. Balığa, "Yanımda bir şey yok," diyerek sırılsıklam eldivenli ellerini gösterdi. "Git köprünün orada bekle, biri gelir. Her zaman olduğu gibi." Balık sadece ağzını açıp kapamaya devam etti. "Bak geliyorlar."

İki çocuk, çalıların çevresinden dolanıp köprüye giden patikada koşmaya başladı. Küçük olan büyük bir gümbürtüye neden olacak şekilde patikadan köprüye zıpladı. Köprünün çevresindeki su bulanıklaşmaya başladı ve mor-yeşil balık uzaklaştı. Suda duran kişi, "Köprüde bir yemek otomatı var," diyerek açıkladı. "Bir saat kadar sonra burası epey kalabalık olur."

"O halde, iyi ki erken gelmişim," dedim. "Eğer mümkünse bana buranın güvenlik önlemlerini anlatabilir misin?"

Kısa, tiz bir kahkaha attı. "Burası sizi geriyor mu, Donanma Komutanı?" Eliyle üzerimizdeki kubbeyi işaret etti. "Ve bu?"

"Evet, geriyor," diye itiraf ettim. "İkisi de endişe uyandırıcı."

"Endişelenmenize gerek yok. Athoek yapımı değil, güvenilir Radchaai işçiliği; o yüzden her şey yolunda. Yapımında kara para aklanmadı, rüşvet verilmedi, ucuz malze-

meler kullanıp fark cebe atılmadı ve işçilikten çalınmadı." Bunları tüm içtenliğiyle söylemişti; sesinde duymayı beklediğim alaydan eser yoktu. Ciddiydi. "Ve elbette İstasyon sürekli gözlüyor; en ufak bir problemde dahi hemen bize haber verir."

"İstasyon, Altbahçe'yi göremiyor ama, değil mi?"

O cevap vermeden biri, "Nasıl gidiyor, Sirix?" diye seslendi.

Bu sesi tanıyordum; yıllar önce daha çocuk olduğu zamanki kayıtlarını dinlemiştim. Kardeşinin sesine benziyordu ama tam olarak aynı değildi. Dönüp ona baktım. Kardeşine benziyordu; Teğmen Awn'la akraba olduğu yüzünden, sesinden ve yeşil bahçıvan üniformasının içindeki biraz katı duruşundan belliydi. Teni, Teğmen Awn'unkinden biraz daha koyu, yüzü biraz daha yuvarlaktı ama bu şaşırtıcı değildi. Basnaaid Elming'in çocukken kardeşine gönderdiği kayıtları görmüştüm. Şu an böyle görüneceğini tahmin edebiliyordum. Teğmen Awn'u kaybedeli yirmi sene olmuştu. Teğmen Awn'u öldüreli.

Çay dükkânından tanıdığım kişi, "Bitmek üzere, Bahçıvan," derken hâlâ dizlerine gelen suyun içinde duruyordu. Ya da ben gözlerimi Basnaaid Elming'den ayırmadığım için hâlâ orada olduğu varsaydım. "Bu Donanma Komutanı sizi arıyordu."

Basnaaid doğrudan bana baktı. Kahverengi ve siyah üniformayı görünce şaşkınlıkla kaşlarını çattı ve sonra altın broşu fark etti. Kaşları düzelirken yüzünü soğuk bir kınama ifadesi kapladı. "Sizi tanımıyorum, Donanma Komutanı."

"Tanımıyorsunuz," dedim. "Hiç tanışmadık. Teğmen Awn'un arkadaşıydım." Bu tuhaf bir açıklamaydı; ona arkadaş olarak hitap etmem tuhaftı. "Benimle çay içmeyi kabul edeceğinizi umuyorum. Sizin için uygun bir zamanda."

Konuya böyle pat diye girmek aptalca ve neredeyse kaba bir davranıştı. Ama durup sohbet edecek gibi görünmüyordu ve Başmüfettiş Skaaiat tarafından beni görmekten dolayı mutlu olmayacağı konusunda uyarılmıştım. "Hoşgörünüze sığınıyorum, sizinle konuşmak istediğim şeyler var."

"Konuşacak bir şeyimiz olduğunu zannetmiyorum." Basnaaid hâlâ mesafeli sakinliğini koruyordu. "Eğer bana bir şey söylemeniz gerektiğini düşünüyorsanız, lütfen söyleyin. Adım ne demiştiniz?" Bu düpedüz kaba bir cevaptı. Ama nedenini, niye öfkeli olduğunu biliyordum. Basnaaid aksan konusunda, Teğmen Awn'un hiç olmadığı kadar iyiydi; bunun bir sebebi, çok daha genç yaşta üzerinde çalışmaya başlaması olabilirdi ama ben bu konuda başından beri bir yeteneği olduğunu düşünüyordum. Yine de bu, bir dereceye kadar, sadece bir maskeydi. Kardeşi gibi Basnaaid Elming de soyundan dolayı aşağılanacağının ve hakarete uğrayacağının farkındaydı. Ve bu nedensiz değildi.

"Adım Breq Mianaai." Radch'ın Efendisi'nin dayattığı hane adımı söylerken boğulmamayı başardım. "Bu ad size tanıdık gelmeyecektir; kardeşinizi tanırken başka bir isimle anılıyordum." *O isim* tanıdık gelirdi. Ama bunu ona söyleyemezdim. *Kardeşinizin görev yaptığı gemiydim. Onun kumandasındaki, ona hizmet eden bağıllardım.* Buradaki herkes sadece o geminin yirmi yıl önce kaybolduğunu biliyordu. Ve gemiler ne insandılar ne Donanma Komutanı ne de herhangi bir rütbedeki subay; birini çaya davet edemezlerdi. Eğer ona gerçekte kim olduğumu söylesem akıl sağlığımdan şüphe ederdi. Bir sonraki adım düşünüldüğünde bu iyi bir şey olabilirdi, çünkü ismimi söyledikten sonra yapacağım şey kardeşinin nasıl öldüğünü açıklamak olacaktı.

"Mianaai." Basnaaid'ın ses tonu inanmadığını gösteriyordu.

"Söylediğim gibi kardeşinizi tanırken kullandığım isim bu değildi."

"Peki." Kelimeyi tükürürcesine söylemişti. "Breq Mianaai. Kardeşim adil ve münasip biriydi. Aksini iddia edecek olsanız da hiçbir zaman önünüzde eğilmedi ve hiçbirimiz sizden bir ödeme beklemiyoruz. Hiçbirimizin buna ihtiyacı yok. Awn da buna ihtiyaç duymuyor ve bunu istemiyordu." Diğer bir deyişle eğer Teğmen Awn'un benimle bir ilişkisi varsa –ki önünde eğilmek cinsel bir ilişkiyi kastediyordu– bunun sebebi benden bir menfaat elde etmek değildi. Başmüfettiş Skaaiat, Teğmen Awn hatrına Basnaaid'a müşterilik teklif ettiğinde aralarındaki ilişkinin değiş tokuşa dayalı olduğu, Skaaiat'ın sağlayacağı sosyal konumun karşılığını Awn'un seksle ödeyeceği iması vardı. Bu oldukça sık görünen bir durumdu, dolayısıyla düşük seviyelerden, çok yüksek seviyelere bir anda gelen kişiler, oraya yetenekleriyle değil de seks karşılığında geldikleri suçlamasıyla karşılaşırlardı.

"Haklısınız, kardeşiniz ne benim ne de herhangi başka birinin önünde eğildi. Bunu söyleyecek biri olursa lütfen bana gönderin ki bu yanlış anlamayı düzeltebileyim." Konuya, çay ve yemek eşliğinde, dolambaçlı yoldan, öncesinde önermeyi planladığım şeyin ne kadar aptalca olduğunu gizleyecek konuşmalar yaptıktan sonra gelmek daha iyi olurdu. Ama Basnaaid'ın buna izin vermeyeceğini görebiliyordum. Niyetimi şimdi ve burada söylesem iyi olacaktı. "Benim kardeşinize olan borcum bundan çok daha büyük, hayatta olsaydı dahi ödeyemeyeceğim boyutta. Elimden sadece ona duyduğum şükran karşılığında size ufacık bir jest yapmak gelir. Sizi vârisim yapmak istiyorum. "

Basnaaid verecek bir cevap bulamayarak iki kez gözlerini kırptı. "Ne?"

Gölün diğer yakasındaki şelalenin sesi uzaktan gelmesine rağmen yine de duymayı zorlaştırıyordu. Teğmen Tisarwat ve Vatandaş Sirix'in donakalmış bir şekilde Basnaaid'la beni izlediğini fark ettim. "Sizi," diye tekrarladım, "vârisim yapmak istiyorum."

Duyduklarına inanamamaktan kaynaklı üç saniyelik bir sessizlikten sonra Basnaaid, "Benim ebeveynlerim var," dedi.

"Çok da iyi ebeveynler," diye onayladım. "Amacım onların yerini almak değil. Alamam da."

"Amacınız ne, o zaman?"

"Açıkça söylemek gerekirse," dedim; sözlerimi dikkatlice seçiyor olsam da kendimi ifade etmekte başarısız olduğumun ve teklifimin reddedileceğinin bilincinde bir şekilde, "kardeşinizin hatrına, her daim güvende olmanızı ve her arzunuza kolayca ulaşabilmenizi sağlamak istiyorum."

Basnaaid benim konuştuğum kadar dikkatli bir şekilde, "*Her arzuma*," dedi. "Öyle mi? Şu an buradan gitmenizi, *bir daha sizi görmemeyi* arzuluyorum."

Karşımdaki benim üstümmüşçesine yerlere kadar eğilerek reverans yaptım. "Vatandaş nasıl isterse." Arkamı dönüp sudan, nilüferlerin yanında dizine kadar suyun içinde duran Sirix'ten ve Basnaaid Elming'in dimdik ve dargın bir şekilde kıyıda durduğu yerden uzaklaşarak patikaya doğru ilerledim. Teğmen Tisarwat'ın beni takip edip etmediğine bile bakmadım.

Biliyordum. Basnaaid Elming'in teklifime vereceği tepkiyi biliyordum. Ama bu sabahın sadece kibar bir çay davetinden ibaret olacağını, bununla daha sonra yüzleşeceğimi düşünmüştüm. Yanılmıştım. Ve Kaptan Hetnys'in şu an dairemde beni beklediğini, Kalr Beş'in çay teklifini de red-

dettiğini biliyordum. Bu ruh haliyle o görüşmeye gitmem tehlikeliydi ama kaçmak için etkili bir yöntem yokmuş gibi görünüyordu.

Hemen ardında Bo Dokuz'un ruhsuz bir esas duruşta beklediği dairenin giriş kapısına geldiğimde göl kenarından buraya gelirken yanımda olduğunu unuttuğum Teğmen Tisarwat konuştu. "Komutanım. Donanma Komutanı'nın hoşgörüsüne sığınıyorum."

Arkama bakmadan durdum. *Kalr'ın Merhameti*'ne talep gönderdim ve o bana Tisarwat'ın yaşadığı şaşırtıcı bir duygu karmaşasını gösterdi. Tüm sabah olduğu gibi sefil bir haldeydi ama bu sefalet tuhaf bir arzuyla karışmıştı. Arzuladığı şey neydi?

Daha önce onda hiç görmediğim bir coşku yaşıyordu. "Bahçelere geri dönmek için izninizi talep ediyorum, komutanım." Bahçelere geri mi dönmek istiyordu? Şimdi mi?

Göletteki küçük balığı gördüğünde yüzünde beliren şaşırtıcı ışıltıyı hatırladım ama sonra ona hiç dikkat etmediğimi farkına vardım. Tamamen Basnaaid'la olan karşılaşmama odaklanmıştım. Doğrudan, "Neden?" diye sordum. Düşününce belki de verilecek en iyi karşılık bu değildi fakat ben de şu an en iyi halimde değildim.

Bir anlığına, yoğun bir endişe onu konuşmaktan alıkoysa da sonunda, "Belki onunla ben konuşabilirim, komutanım. *Beni* tekrar görmek istemediğini söylemedi," dedi. Konuşurken yaşadığı tuhaf coşku daha da arttı ve daha önce sayısız genç, duygusal açıdan zayıf teğmende gördüğüm bir şeyle karıştı.

Hayır, buna izin veremezdim. "Teğmen. Vatandaş Basnaaid Elming'in *yanına* dahi yaklaşmayacaksın. İşlerime burnunu sokmana gerek yok. Aynı şey ***kesinlikle*** Vatandaş Basnaaid için de geçerli."

Sanki Teğmen Tisarwat'a vurmuştum. Az kalsın fiziksel olarak geri çekilecekti fakat kendini durdurup yerinde kalmayı başardı. Bir anlığına kırgınlık ve öfkeyle diyecek bir şey bulamadı.

Sonra sert bir yakınma şekilde, "Bana deneme *fırsatı* dahi tanımayacak mısınız!" dedi.

Onu, "Bana deneme fırsatı dahi tanımayacak mısınız, *komutanım*," diye düzelttim. Saçma bir şekilde eflatun olan gözlerine öfkeli yaşlar doldu. Eğer onun yerinde on yedi yaşındaki başka bir teğmen olsaydı bir anda hayranlık duymaya başladığı kişi tarafından reddedilmesine göz yumar, sonrasında ağlamasına izin verip –ah, ben bir gemiyken üniformalarım ne çok çömez teğmenin gözyaşını emmişti– ona bir içki koyardım. Ama Tisarwat diğer bir çömez teğmenlerden değildi. "Odana çekil Teğmen ve kendine gelip yüzünü yıka." Vakit içki içmek için hâlâ erkendi ama toparlanmak için zamana ihtiyacı vardı. "Öğle yemeğinden sonra dışarı çıkıp dilediğin kadar içmeye izinlisin. Hatta daha iyisi git biriyle yat. Burada kendine uygun bir sürü eş bulabilirsin." Vatandaş Raughd bu konuda istekli bile olabilirdi ama bunu dile getirmedim. "Vatandaş Basnaaid'la topu topu beş dakika aynı ortamdaydın." Bunu söyleyince durumun saçmalığı daha da ortaya çıktı. Bunun aslında Basnaaid'la bir ilgisi yoktu, ki bu benim Tisarwat'ı ondan uzak tutmak için daha kararlı olmamı sağladı.

Tisarwat, "Anlamıyorsunuz!" diye feryat etti.

Bo Dokuz'a döndüm. "Bo. Lütfen subayı odasına götür."

Bo,"Emredersiniz, komutanım," dedikten sonra döndüm ve küçük dairemiz için giriş görevi gören alana yöneldim.

Bir gemiyken binlerce bedenim vardı. Olağanüstü haller dışında bedenlerimden biri yorulur ya da gerilirse ona izin verip bir el değiştirircesine başka bir bedenle devam edebi-

lirdim. Eğer biri ciddi bir şekilde yaralanırsa ya da düzgün bir şekilde çalışmamaya başlarsa doktorlar onu çıkarıp yenisini takarlardı. Bu, son derece işe yarar bir durumdu.

Tek bir bağılken, binlerce insan bedeninden sadece bir tanesiyken, *Toren'ın Adaleti* gemisinin sadece bir parçasıyken hiç yalnız değildim. Her zaman kendimle birlikteydim ve kendimin geri kalanı bedenlerden birinin herhangi bir ihtiyacı –bu dinlenme, yemek, temas ya da teşvik olsun– olup olmadığını hemen anlayabiliyordu. Bağıl bedenlerinden biri bir süreliğine bunalabilir, asabileşebilir ya da herhangi bir duyguya yenik düşebilirdi; bedenlerin herhangi bir şey hissetmesi son derece normal bir durumdu. Ama bir sürü birimin içinde birinin yoğun duygular ya da fiziksel bir rahatsızlık yaşaması gayet küçük bir problemdi ve o birim de tek başına olmadığını, kendisini geri kalanının ona yardım için orada olduğunu bilirdi.

Geri kalanımı o kadar çok özlüyordum ki. Artık bir bedeni dinlendirip rahat ettirirken diğerini onun işini yapmaya gönderemiyordum. Tek başıma, genelde *Kalr'ın Merhameti*'nin küçücük yataklarında birbirlerinin sıcaklığıyla yatan sıradan askerleri hafifçe kıskanarak uyuyordum. Onlar bağıl değildi, dolayısıyla tüm gururumu ayaklar altına alıp ben de yanlarına yatsam dahi aynı olmayacaktı. Bunu biliyordum; tamamıyla yetersiz bir şey olacağı için bunu dilemenin bile bir anlamı olmadığının farkındaydım. Ama şimdi, şu anda, buna o kadar ihtiyacım vardı ki eğer *Kalr'ın Merhameti*'nde olsaydım yapardım; Gemi'nin bana gösterdiği uyuyan Entrepaların arasına kıvrılıp ben de uyurdum, ne kadar yetersiz olacak olsa da. En azından biraz *iyi* gelirdi.

Bir gemiyi bağıllarından mahrum bırakmak çok ama çok kötü bir şeydi. Bir bağılı gemisinden mahrum bırakmak da.

Belki o bağılları yapmak için insanları öldürmek kadar kötü değildi. Ama yine de çok kötüydü.

Bunu düşünme lüksüm bile yoktu. Kaptan Hetnys'le buluşmaya gönderecek başka, daha az öfkeli bir bedenim yoktu. Sakinleşene kadar egzersiz ya da meditasyon yapacak, çay içecek birkaç saatim yoktu. Tek sahip olduğum şey bendim. *Kalr'ın Merhameti* kulağıma, "Her şey yoluna girecek, Donanma Komutanı," dedi ve bir anlığına Gemi'nin varlığını tümüyle hissettim. Uyuyan Entrepalar, yarı uykulu ama mutlu ve ilk kez de olsa rahatlamış olan Teğmen Ekalu, banyoda kendi kendine *ebeveynim dedi ki, her şey döner durur* diye şarkı söyleyen Seivarden, onun Amaatları, Doktor ve Kalrlarım, hepsini bir anlığına birbirine karışmış, boğucu bir bütün halinde hissetim. Ve sonra bir anda yok oldular, çünkü tek bir bedenle, tek bir beyinle hepsini aynı anda hissetmeyi kaldıramıyordum.

Kendimi kaybetmenin, Teğmen Awn'u kaybetmenin acısının tam olarak geçtiğini değil de –bunun asla mümkün olacağını zannetmiyordum– katlanılabilir hafif bir ağrı haline geldiğini sanmıştım. Ama Basnaaid Elming'i görmek dengemi altüst etmişti ve bununla doğru bir şekilde başa çıkamamıştım. Bunun sonucu olarak da az önce Teğmen Tisarwat'la doğru bir şekilde başa çıkamamıştım. On yedi yaşındaki teğmenlerin yaşadığı duygusal kargaşayı biliyordum. Bunlarla daha önce uğraşmıştım. Ve Tisarwat her kimse, kime dönüştüyse, anıları ve benlik algısı ne kadar yaşlı olsa da bedeni daha on yedi yaşındaydı ve bugün ergenlik sancılarının son demlerini yaşayan birinin tepkilerini göstermişti. Bunu daha önce görmüştüm; ne olduğunu biliyordum ve daha makul bir şekilde karşılık vermeliydim. Sessizce, "Gemi," dedim, "Seivarden ve Ekalu'yu çözdüğümü düşünürken kendini beğenmiş miydim?"

"Belki birazcık, Donanma Komutanı."

Bağıl benzeri bir ifadesizlikle girişe gelen Kalr Beş, "Komutanım," dedi. "Kaptan Hetnys yemek odasında." Ve *sıkılmış, bu kadar uzun süre onu beklettiğim için öfkelenmeye başlamış* olduğunu eklemedi.

"Teşekkürler, Beş." Burada, Altbahçe'de, kolsuz gömleklerin giyilmesine izin vermiştim ama o yine de ceketini giyiyordu. Gemi'ye talep gönderdiğimde tüm *Kalr'ın Merhameti* mürettebatının öyle yaptığını gördüm. "Ona kahvaltı ve çay teklif ettin mi?"

"Evet, komutanım. Herhangi bir şey istemediğini söyledi." Sesinde muhtemelen tabak takımını sergilemeye fırsat bulamamanın yarattığı bir hayal kırıklığı vardı.

"Pekâlâ. Ben yanına gideyim o zaman." Derin bir nefes alarak hem Basnaaid'ı hem de Tisarwat'ı kafamdan atmaya çalıştım ve Kaptan Hetnys'in raporunu dinlemek üzere içeri girdim.

10

Kaptan Hetnys, *Ilves'in Merhameti*'ni dış istasyonları kontrole yollamıştı. Yanında birkaç bağılla Athoek İstasyonu'na gelmiş ve Var bölüğü teğmenleriyle beraber Altbahçe'nin Güvenliği'ni yürütüyordu.

Atagaris'in Kudreti'ni neden hiçbir yaşamın, havanın olmadığı kayaç gezegenlerden, gaz devleri ve onların buz kaplı uydularından ibaret bir sisteme giden, başka geçitlere de açılmayan geçidi izlemekle görevlendirdiğini açıklamaya çalıştı.

"Presgerler geçitlere gerek duymadan yolculuk edebiliyorlar, komutanım, şey yapabilirler..."

"Kaptan. Eğer Presgerler bize saldırmaya karar verirse bu konuda yapabileceğimiz hiçbir şey yok." Radchaailaların koca sistemleri yenebilecek kadar büyük donanmalara sahip olduğu günler geride kalmıştı. O zamanda bile Presgerlere karşı savaş kazanmak mümkün değildi. Sonunda Anaander Mianaai'ın antlaşmayı kabul etmesinin nedeni de buydu. İnsanların hâlâ onlardan korkuyor olmasının nedeni de. "Ayrıca, açıkçası şu anda en büyük tehdit herhangi bir tarafta yer alan ve kaynakları ele geçirmeye ya da diğer tarafın kullanmaması için yok etmeye çalışan Radchaai gemileri olacak. Örneğin altımızdaki gezegeni." Onca besin. Eğer güvenliği sağlanabilirse bir üs. Güvenlik'ini *sağlayabilirsem*. "Elbette iki tarafın da Athoek'ı rahat bırakma ihtimali var. Açıkçası gerçek donanmaya benzer bir şeyi top-

layabilmelerinin –bir gün başarsalar dahi– uzun süreceğine inanıyorum." Ve kimsenin bize baskın yapabileceğini zannetmiyordum. Askeri bir gemi, istasyonun ya da gezegenin sadece birkaç kilometre uzağında geçitten çıkabilirdi ama bunu deneme olasılıklarının düşük olduğunu düşünüyordum. Eğer biri gelirse yaklaşmadan önce onu izleyecek vaktimiz olacaktı. "Bu istasyondaki ve bu gezegendeki savunmamıza odaklanmalıyız."

Bu hoşuna gitmemişti; bu konuda benimle tartışmayı düşündü fakat içine attı. Benim yetkimin nereden geldiği ve kendisinin hangi tarafa bağlı olduğu konusu ise hiç açılmadı. Bu konuda ısrarcı olmanın ne ona ne de bana bir faydası vardı. Eğer şanslıysam benden başka herkes Athoek'ı görmezden gelirdi ve hiçbir problem yaşamazdık. Ama o kadar şanslı olduğumu düşünmüyordum.

Kaptan Hetnys gittiğinde bir süre bundan sonra ne yapacağımı düşündüm. Muhtemelen Vali Giarod'la buluşup tıbbi ekipman dışında yakın gelecekte nelere ihtiyaç duyacağımızı tartışacaktım. *Atagaris'in Kudreti* ve *Phey'in Merhameti*'ni oyalayacak, böylece beladan uzak tutacaktım ama onlara ihtiyacımız olduğu anda gelebilecekleri bir şey bulmalıydım. *Kalr'ın Merhameti*'ne talep gönderdim. Teğmen Tisarwat yukarıda, Altbahçe'nin ikinci katındaki geniş, koyu renk duvarlara dayalı birkaç ışık paneliyle aydınlatıldığı için düzensiz gölgelerin olduğu bir odadaydı. Tisarwat, Raughd Denche ve Gemi'nin çay üreticileriyle istasyon yetkililerinin çocukları olduğu söylediği yarım düzine gençle beraber uzun, kalın yastıklara uzanmışlardı; bundan hoşlandığından emin olmasa da Tisarwat eğleniyormuş gibi görünüyordu. Piat, yani İstasyon İdarecisi'nin çocuğu, geçen gece gördüğümden daha hareketliydi ve herkesin kahkaha

atmasına neden olacak kaba bir şey söyledi. Raughd yanlarında oturan Tisarwat dışında kimsenin duyamayacağı kadar kısık bir sesle, "Aart'ın memeleri adına, Piat, bazen saçma sapan tipin teki oluyorsun," dedi.

Tisarwat'ın tepkisi bir anlık, sadece benim ve Gemi'nin görebileceği bir iğrenme oldu. "Piat," dedi. "Bence Vatandaş Raughd senin değerini bilmiyor. Gel, benim yanıma yaklaş. Bana komik şeyler anlatacak birine ihtiyacım var."

Tüm bu konuşma, Piat'ın tereddütü ve Raughd'un fark edilebilir bir şekilde eğlenerek, *Sadece şaka yapıyordum, Teğmen, bu kadar hassas olma!* diyerek cevap vermesi ilişkileri hakkında hoş olmayan şeyler düşünmeme neden oluyordu. Benim gemi olduğum dönemde subaylarım arasında böyle bir ilişki olsaydı ya bir şekilde müdahale eder ya da onların kıdemli teğmenleriyle konuşurdum. Bir an İstasyon'un neden bu konuda bir şey yapmadığını düşündüm; sonra Raughd'un nerede ne söylediği konusunda muhtemelen çok çok dikkatli davranıyor olabileceğini fark ettim. İstasyon, Altbahçe'yi göremiyordu ve odadaki herkesin iletişim bağlantısı olduğundan emin olsam da muhtemelen hepsi implantlarını kapatmıştı. Başka yerde değil de orada olmalarının tek sebebi bu olmalıydı.

Aşağıda, kamaramda Kalr Beş konuştu. "Komutanım." Duyarsız görüntüsünün altında bir kaygı vardı. Yan odadan tanımadığım bir ses, "Sorun değil," dedi. "Ben bir yetişkinim, kimseyi yemeye kalkmayacağım!" Tuhaf bir aksanı vardı; bu, yarı iyi eğitimli Radchaai aksanı, yarı şu ana kadar hiç duymadığım bir aksandı.

Kalr Beş tekrar, "Komutanım," dedi. "Tercüman Dlique." İsim tuhaf olduğundan hafifçe tekledi.

"Tercüman?" Hiç kimse Tercümanlar Dairesi'nden birinin sistemde olduğundan bile bahsetmemişti; burada olma-

ları için de bir sebep yoktu. Gemi'ye talep gönderdiğimde Kalr Beş'in Altbahçe'deki insanlar gibi bol, parlak renkli bir gömlek ve pantolon giyen ama ellerinde gri renkli sade ve sert eldivenler olan birine kapıyı açtığını gördüm. Üzerinde mücevher yoktu. Hanesinin adını ya da Tercümanlar Dairesi'nde çalıştığı bölümü gösterecek hiçbir şey taşımıyordu. Gözlerimi kırparak görüntünün gitmesini sağladım. Ayağa kalktım. "Gelsin."

Beş kenara çekildi ve Tercüman Dlique yüzünde koca bir gülümsemeyle içeri girdi. "Donanma Komutanı! Sizi gördüğüme ne kadar memnun oldum. Valinin konağı o kadar sıkıcı ki. Gemimde kalmayı tercih ederdim ama gövdesinde delik olduğunu ve orada kalırsam nefes alamayacağımı söylüyorlar. Bilmiyorum, o kadar da önemli olmasa gerek, değil mi? Yani nefes almak." Derin bir nefes alıp kararsızlığını gösteren bir hareket yaptı. "Hava! Aslında aptalca bir şey. Havasız kalmayı tercih ederdim ama ısrar ettiler."

"Tercüman." Reverans yapmadım, çünkü o da yapmamıştı. Ve korkunç bir şüpheye kapıldım. "Benden daha avantajlı bir durumda görünüyorsunuz."

Omuzlarını kaldırdı ve gözleri şaşkınlıkla açıldı. "Ben! Avantajlı! Askerleri olan *sizsiniz*."

Şüphem kesinleşmeye başlamıştı. Bu kişi kesinlikle Radchaai değildi. O zaman Radch'ın ilişkide olduğu uzaylı ırklarından birinin tercümanıydı. Ama bu ırk Geck ya da Rrrrrr değildi; daha önce Geck tercümanlarıyla karşılaşmıştım, Rrrrrr için tercümanlık yapan insanlar hakkında ise bir şeyler biliyordum ve bu kişi ikisine de benzemiyordu. Bir de tuhaf aksanı eklenince. "Demek istediğim," dedim, "siz benim kim olduğumu biliyorsunuz fakat ben sizin kimliğiniz hakkında bilgiye sahip değilim."

Açıkça kahkaha attı. "Elbette ben sizin kim olduğunuzu

biliyorum. Herkes sizin hakkınızda konuşuyor. Yani, benim dışımda. Ben burada olduğunuzu bilmemeliyim. Valinin konağından çıkmamalıyım da. Ama sıkılmaktan hoşlanmıyorum."

"Bana tam olarak kim olduğunuzu söylemeniz gerektiğini düşünüyorum." Ama biliyordum. En azından bilmem gereken kadarını biliyordum. Bu kişi, Presgerlerin insanlarla konuşmak için yetiştirdiklerinden biriydi. Presger tercümanıydı. Anaander Mianaai onlarla aynı ortamda bulunmanın *rahatsız edici* olduğunu söylemişti. Ve vali onun istasyonda olduğunu biliyordu. İddiaya girerim ki Hetnys de bunu biliyordu. Presgerlerin bir anda geleceğine dair açıklanamaz korkusunun kaynağı buydu. Bana bahsetmemiş olmasının nedenini merak ettim.

"Ben kim miyim? *Tam olarak* mı?" Tercüman Dlique kaşlarını çattı. "Yani... demek istiyorsunuz ki şimdi Dlique olduğumu söyledim ama olmayabilirim, aslında Zeiat olabilirim. Hayır, Dlique olduğuma eminim. Bana Dlique olduğumu söylediklerine eminim. Aa! Kendimi tanıtmam gerekiyordu, değil mi?" Reverans yaptı. "Donanma Komutanı, ben Dlique, Presger tercümanıyım. Sizinle tanıştığıma memnun oldum. Şimdi sanırım siz *ben de memnun oldum* benzeri bir şey söyleyip bana çay teklif edeceksiniz. Ama ben çay içmekten sıkıldım, içkiniz var mı?"

Beş'e hızlıca sessiz bir mesaj gönderdim ve sonra Tercüman Dlique'e sarı ve pembe bir battaniyeyle örtülü, rahat olması mümkün olmayan yastık ve kutuları göstererek oturmasını işaret ettim. Karşısındaki battaniye kaplı valizlerin üzerine otururken, "Yani," dedim. "Bir diplomatsınız, öyle mi?"

Şu âna kadarki davranışlarının hepsi çocuksuydu ve tamamen kontrolsüz duruyordu. Şimdi ise canı sıkılmış

görünüyordu. "Her şeyini birbirine karıştırdım, değil mi? Oysa kolay olması gerekirdi. Yeni Yıl kehanetinin atılmasına katıldıktan sonra Tstur Konağından evime dönüyordum. Partilere katıldım, gülümsedim ve *kehanetler çok hayırlı, yeni yıl hepimize Adalet ve Menfaat getirecek*, dedim. Bir süre sonra, İnsanlara misafirperverlikleri için teşekkür edip oradan ayrıldım. Tam da yapmam gerektiği gibi. Herhangi bir öneme sahip birinin yapması gerektiği gibi, gayet sıkıcı."

"Ama sonra geçit kapandı ve rotanız değişti. Ve şimdi eve dönemiyorsunuz." Eğer kendi geçidini üreten bir gemiye sahip değilse, ki insanlar ve Presgerler arasındaki antlaşma oldukça açık ve kasti bir şekilde Pregerlerin geçit üreten gemilerle Radch bölgesine girmesini yasaklıyordu, durumlar böyle olduğu sürece Presger bölgesine dönemezdi.

Tercüman Dlique gri eldivenli ellerini uyumsuz bir şekilde havaya kaldırdı; bunun bir bıkkınlık ifadesi olduğunu tahmin ettim. "*Dediklerimizi harfi harfine söylersen her şey yolunda gider*, dediler. Ama her şey yolunda gitmedi. Ve bu durum hakkında hiçbir şey söylemediler. Söylemeleri gerekiyordu; bir sürü şeyi söylediler. *Dik otur, Dlique. Kardeşinin uzuvlarını kesme, Dlique, bu hoş değil. İç organların vücudunun içinde kalmalı, Dlique.*" Sanki son söylediği en çok içine oturanmış gibi bir süre dik dik baktı.

"Anladığım kadarıyla senin Dlique olduğun yönünde bir fikir birliği var," dedim.

"Siz öyle sanın! Ama önemli biri olmadığında işler öyle yürümüyor. Oo!" Kalr Beş bir şişe içki ve iki bardakla içeri girerken kafasını kaldırıp ona baktı. "Kalitelilerinden!" Beş'in uzattığı bardağı aldı. Dikkatle Beş'in yüzüne baktı. "Neden İnsan değilmişsin gibi davranıyorsun?"

Bu sözler Beş'in o kadar zoruna gitmişti ki buna verecek herhangi bir cevap bulamadı; sadece dönüp bana bardağımı

uzatmakla yetindi. Bardağı alıp sakin bir şekilde, "Askerlerime kaba davranma, Dlique," dedim.

Tercüman Dlique sanki komik bir şey söylemişim gibi kahkahalara boğuldu. "Sizi sevdim, Donanma Komutanı. Vali Giarod ve Kaptan Hetnys hep, *buraya gelme amacınız ne, Tercüman*; *niyetiniz nedir, Tercüman* ve *buna inanmamızı mı bekliyorsunuz, Tercüman* deyip duruyorlar. Bir de: *Burada rahat edersiniz, Tercüman; kapılar sizin güvenliğiniz için kilitli, Tercüman; bir çay daha alın, Tercüman.* Yani, Dlique demiyorlar." İçkiden koca bir yudum aldı. Yutarken hafifçe öksürdü.

Valinin elemanlarının Tercüman Dlique'in kayıp olduğunu anlamalarının ne kadar süreceğini düşündüm. Bir anlığına İstasyon'un neden alarm göndermediğini merak ettim. Ama sonra hiçbir geminin ya da istasyonun göremediği o silahın Presger yapımı olduğunu hatırladım. Tercüman Dlique sersem ve çocuksuydu. Ama aynı zamanda kesinlikle Vali Giarod ve Kaptan Hetnys'in korktuğu kadar tehlikeliydi. Belki de yapısı buydu. "Geminizdeki diğerleri nerede?"

"Diğerleri?"

"Mürettebat? Çalışanlar? Diğer yolcular?"

"Gemim çok küçük, Donanma Komutanı."

"O zaman siz ve Zeiat'la çok sıkışık olmalı."

Tercüman Dlique sırıttı. "İyi anlaşacağımızı *biliyordum.* Bana yemek verirsiniz, değil mi? Bilirsiniz ya, normal yemek yiyorum."

İlk geldiğinde söyledikleri aklıma geldi. "Yetişkin olmadan önce çok insan yediniz mi?"

"*Yememem gereken* kimseyi yemedim! Gerçi," diye ekledi kaşlarını çatarak, "bazen keşke yemem gerekmeyen birini yeseydim diyorum. Ama artık çok geç. Yemekte ne var? Radchaai istasyonlarında çok fazla balık yiyorlar sanırım.

Balıktan sıkılmaya başladım. Bu arada tuvaletiniz nerede? Gidip..."

Sözünü kestim. "Burada tuvaletimiz yok. Su tesisatı çalışmıyor. Ama kovamız var."

"İşte *bu* değişik! Henüz kovalardan sıkılmadım!"

Teğmen Tisarwat, Beş son yemek tabaklarını toplar ve Tercüman Dlique büyük bir ciddiyetle, "Sizce de yumurtalar çok yetersiz değil mi? Yani, her şey olabilecekken hep tavuk oluyorlar. Ya da ördek. Ya da ne her ne olmaya programlandılarsa. Asla pişmanlık ya da geçen haftaki gece yarısı gibi ilginç bir şey çıkmıyor içinden," derken yalpalayarak içeriye girdi. Yemek boyunca sohbet bu tarz sürmüştü.

"Çok haklısınız, Tercüman," diye yanıtlayıp dikkatimi Teğmen Tisarwat'a verdim. Üç saattir onu fazla düşünmemiştim ve bu süre içinde o da oldukça içmişti. Hafifçe sallanıp parıldayan gözlerle bana baktı. Vurgu yapmak için ellerini kaldırıp bir yeri işaret ederek, "Raughd Denche," dedi. Merakla hafifçe kaşlarını çatarak onu izlemekte olan Tercüman Dlique'in varlığının farkına varmamış gibi görünüyordu. "Raughd. Denche. Çok kötü bir insan."

Vatandaş Raughd hakkında bugün gördüğüm azıcık şey bile Tisarwat'ın bu değerlendirmesinde haklı olduğunu düşünmemi sağlıyordu.

"Komutanım," diye ekledi. Oldukça gecikmeli bir şekilde.

Arkasından odaya girip ne yapacağını bilmez şekilde duran askere sert bir şekilde, "Bo," dedim. "Ortalığı batırmadan önce teğmenini buradan götür." Bo onu kolundan tutup dengesiz bir şekilde dışarı yönlendirmeye çalıştı. Korkarım çok geçti.

Tercüman Dlique, "Kovaya yetişebileceğini zannetmiyorum," derken sesi ciddiydi. Neredeyse üzüntülüydü.

"Ben de zannetmiyorum," dedim. "Ama denemeye değerdi."

Presger tercümanının Athoek İstasyonu'nda bulunması başlı başına bir problemdi. Onu gönderen kişinin neden dönmediğini merak etmeye başlaması ne kadar sürecekti? Athoek'ın onu –başarısız bir şekilde olsa da– bir tutsak gibi tutmasına ne tepki göstereceklerdi? Radch'ın şu an içinde bulunduğu boyutta bir karmaşa yaşadığını öğrendiklerinde ne olacaktı? Muhtemelen hiçbir şey, zira antlaşma insan türleri arasında bir ayrım gözetmiyordu; tüm insanlığı kapsıyor ve Presgerlerin herhangi bir insana zarar vermelerini yasaklıyordu. Elbette bu, Presgerlerin "zarar vermek" olarak gördükleri şeyin ne olduğu sorusunu ortaya çıkarıyordu ama bu tarz ayrıntılar büyük olasılıkla Radch'ın tercümanları ve Presger'in tercümanları arasında karara bağlanmıştı.

Presgerlerin ilgisi ve varlığı avantajımıza kullanılabilirdi. Yüz yıl kadar önce Presgerler iyi kalitede tıbbi iyileştiricileri Radch üretimi olanlardan çok daha ucuza satmaya başlamıştı. Vali Giarod Athoek'ın kendi tıbbi malzemelerini üretmediğini söylemişti. Ve Presgerler, Athoek'ın Radch'a bağlı olup olmadığını umursamazdı. Tek umursayacakları şey Athoek'ın ödeme yapıp yapmadığı olurdu ve Presgerlerin "ödeme" kavramı biraz tuhaf olsa da uygun bir yöntem bulabileceğimize emindim.

Öyleyse sistem valisi neden Tercüman Dlique'i vali konağına kapatmıştı? Ve neden bana bu konuda hiçbir şey söylememişti? Kaptan Hetnys'in söylememesini anlayabiliyordum; Anaander Mianaai'ın şu anki bölünmüşlüğünün sorumlusunun Presger olduğuna inanan Kaptan Vel'i yakından tanıyordu. Tercüman Dlique'in buraya gelmiş olmasının tesadüf olduğuna neredeyse emindim ama tesadüfler Radchaailar

için anlam ifade ederdi. Amaat evrendi ve gerçekleşen her şey Amaat'ın iradesi o yönde olduğu için gerçekleşiyordu. Tanrı'nın maksadı ancak en küçük ve önemsiz görünen olayları bile dikkatlice inceleyerek anlaşılabilirdi. Ve geçtiğimiz hafta yaşanan olaylar ne küçük ne de önemsiz sayılırdı. Kaptan Hetnys tuhaf olaylar için gözlerini dört açmış ve bu olay onun için birçok açıdan tehlike çanlarının çalmasına neden olmuştu. Yani, onun Tercüman Dlique'in varlığını saklaması sadece konumu hakkında duyduğum şüpheyi onaylamıştı.

Ama Vali Giarod. Vatandaş Fosyf'in düzenlediği davette ve sonrasında valinin ofisinde yaptığımız toplantıda Vali Giarod'un sadece zeki ve becerikli olmadığını, aynı zamanda Anaander Mianaai'ın şu an yaşadığı çatışmanın kaynağının bizzat Anaander'ın kendisiyle ilgili olduğunu anladığını düşünmüştüm. Onu bu kadar yanlış yargılamış olmamın mümkün olduğunu zannetmiyordum. Ama belli ki bir şeyi kaçırmıştım; onun konumu hakkında bir şeyi anlamamıştım.

Sessizce, "İstasyon," diye mesaj gönderdim.

İstasyon kulağıma, "Evet, Donanma Komutanı," diyerek cevap verdi.

"Lütfen Vali Giarod'a sabah ilk iş onu arayacağımı bildir." Başka bir şey söylemedim. Eğer İstasyon, Tercüman Dlique'in benimle yemek yiyip geri dönmesi bir yana, varlığından dahi haberdar değilse bundan bahsetmem sadece Vali Giarod ve Kaptan Hetnys'in paniklemesine neden olurdu. O zamana kadar ben de daha da karmaşıklaşmış bu durumla başa çıkmak için bir yöntem bulmaya çalışırdım.

Kalr'ın Merhameti'nde Seivarden Kumanda'daydı. *Atagaris'in Kudreti* belli ki o an kendi gemisinde nöbette olan Amaat teğmeniyle konuşuyordu. Teğmen, "Ee," dedi ve Gemi söylediklerini doğrudan Seivarden'ın kulağına iletti. "Nerelisiniz?"

Seivarden, "Nöbette taşak geçilmemesinin gerekliliğinin bilindiği bir yerden," dedi ama bunu Gemi'ye sessizce söyledi. Yüksek sesle, "Inais," dedi.

"Gerçekten mi!" *Atagaris'in Kudreti*'nin teğmeninin orayı hiç duymamış olduğu açıkça anlaşılabiliyordu. Radch bölgesinin boyutları düşünüldüğünde bu hiç şaşırtıcı olmasa da bu Seivarden'ın onun hakkındaki kötü düşüncelerini destekledi. "Tüm subaylarınız sırasını savdı mı? Sizden önceki iyiydi." Bahsettiği, şu an derin derin nefes alarak uyuyan Ekalu'ydu ve eski *Kalr'ın Merhameti,* Amaat teğmeninin katlanılamaz bir ukala olduğundan bahsetmişti. "Ama Doktor hiç de arkadaş canlısı değildi. Ayrıca oldukça kendini beğenmiş olduğunu da eklemeliyim." Doktor şu an *Kalr'ın Merhameti*'nin bölük odasında oturmuş iskel ve çaydan oluşan öğle yemeğine kaşlarını çatarak bakıyordu. Sakin ve oldukça iyi bir ruh halindeydi.

Birçok açıdan, gençliğinde Seivarden da *Kalr'ın Merhameti*'nin eski Amaat teğmeni gibi katlanılmazdı. Ama Seivarden bir çıkarma gemisinde görev almıştı; bu da gerçek çatışma gördüğü ve doktorlar konusunda asıl önemli şeyin ne olduğunu bildiği anlamına geliyordu. "Düşman gemilere karşı tetikte olmanız gerekmiyor mu?"

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni lakayıt bir şekilde, "Gemi bir şey görürse bana söyler," dedi. "Donanma Komutanı da çok göz korkutucuymuş. Gerçi, herhalde öyle olması da gerekiyor. İstasyon'a yakınlaşmamızı emretti. Yani en azından bir süre komşu olacağız. Birlikte çay içmeliyiz."

"Donanma Komutanı, gemisi yok etmekle tehdit edilmediğinde biraz daha az göz korkutucu oluyor."

"Yani, şey. O bir yanlış anlaşılmaydı. Kendinizi tanıttığınız zaman her şey çözüldü. Bana bu yüzden kin duyacağını düşünmüyorsunuz, değil mi?"

Athoek İstasyonu'nda, Altbahçe'de, Kalr Beş oturduğum odanın yanındakinde tabakları kaldırırken öfkeli bir şekilde Sekiz'e, Tercüman Dlique'in sinir edici şekilde birdenbire gelişini anlatıyordu. Başka bir odada ise Bo, baygın Tisatwat'ın çizmelerini çıkarıyordu. Gemi'ye, "Ekalu, *Atagaris'in Kudreti*'nin Amaat teğmeni hakkında konuşurken abartmıyormuş," dedim.

Kalr'ın Merhameti, "Hayır," diye yanıtladı. "Abartmıyormuş."

Ertesi sabah giyinirken –pantolonumu giymiştim ama ayağımda hâlâ çizmelerim yoktu ve gömleğimi ilikliyordum– koridordan telaşlı bir sesin, "Donanma Komutanı! Donanma Komutanı, efendim!" diye seslendiği duydum. Gemi, koridorda duran Kalr'ın gözünden yedi sekiz yaşlarında dökümlü gömlek ve pantolon giymiş, eldivensiz ve ayakkabısız çocuğu gösterdi. Israrla, "Donanma Komutanı!" diye bağırıyordu. Korumayı görmezden geliyordu.

Eldivenlerimi kapıp hızla girişe gittim ve Kalr Beş'in işaretimle açtığı kapıdan çıktım. "Hemen gelmeniz lazım! Biri yine duvarı boyadı! Eğer önce ceset askerler görürse, *fena* olur!"

Beş, "Vatandaş..." diye başladı.

Sözünü kestim. "Geliyorum." Çocuk koşarak uzaklaşırken gölgeler içindeki koridorda onu takip ettim. *Biri yine duvarı boyadı*. Bu yeterince önemsizdi. Görmezden gelinecek kadar küçük bir şey olduğu varsayılabilirdi ama Kaptan Hetnys daha önce de buna aşırı tepki vermişti; tepkisinin boyutu çocuğun, *Atagaris'in Kudreti* Varları geldiğinde olacaklarla ilgili ya kendi çıkarımından ya da haber vermesi için onu gönderen yetişkinin ona aktardığı şeyden kaynaklanan acelesinden belliydi. Bu da yeterince ciddi olduğunu

gösteriyordu. Eğer önemsizse de sadece kahvaltımı birkaç dakika geciktirmiş olacaktım.

Buradaki katlar arasındaki tek geçiş olan giriş kuyusundaki merdivenleri tırmanırken, "Ne çizdiler?" diye sordum.

Üst basamaklarda olan çocuk, "Bir çeşit yazı yazmışlar," diye cevapladı. "*Yazı* yazmışlar!"

Yani ya görmemişti ya da yazanları okuyamamıştı ve ben ikincisi olduğunu tahmin ediyordum. O zaman yazılanlar muhtemelen Radchaai dilinde değildi ya da son iki günde buradaki birçok Ychana'nın bildiğini öğrendiğim Raswar dilinde. İlk gecemde İstasyon'dan burası ve geçmişi hakkında bilgi istediğimde, Altbahçe'de yaşayanların çoğunun Ychana olduğunu söylemişti.

Fonetik açıdan Radchaai'a dönüştürülen dil Xhi'ydi. Yazıyı her kim yazdıysa çay dükkânının kapısını boyadıktan sonra küçük, derme çatma meydanın bir köşesine bırakılan pembe boyayı kullanmıştı. Xhi dilinde birkaç cümleden fazlasını bilmesem de yazı tanıdıktı, çünkü iki gece önce İstasyon bana buranın topraklara katıldıktan sonraki tarihini anlatırken belli bir direniş hareketinin sloganı olarak bu cümleyi göstermişti. *Çay değil kan!* Bu bir kelime oyunuydu. Radchaai dilindeki "çay" kelimesi, Xhi dilindeki "kan" kelimesine çok benziyordu ve direnişçilerin Radch'a boyun eğip çay içmek yerine Radchaai kanı içmesi –ya da en azından dökmesi– gerektiğini imâ ediyordu. O direnişçiler öleli birkaç yüzyıl olmuştu ve bu akıllıca slogan artık tarih bilgisinden öte bir anlam taşımıyordu.

Benim, çay dükkânından çok da uzak olmayan bir yerde, yazının önünde durduğumu gören çocuk güvenli bir yere kaçmak için koşarak uzaklaştı. Altbahçe'nin diğer sakinleri de aynı şeyi yapmıştı; bu saatte çay dükkânına girip çıkan bir sürü kişi olması gerektiğini düşünsem de meydan bom-

boştu. Bu yöne gelen herkes *Çay değil kan!* yazısını gördüğü anda *Atagaris'in Kudreti* Var teğmeniyle askerlerinden uzak, güvenli bir yer bulmak için yolunu değiştiriyordu. Tek başımaydım; Kalr Beş benden çok daha yavaş olduğu için hâlâ giriş kuyusundaki merdivenlerden tırmanmaktaydı.

Arkamdan artık tanıdık olan bir ses geldi. "O eflatun gözlü, kusan çocuk haklıymış." Döndüm. Tercüman Dlique beni dün gece görmeye geldiğinde üzerinde olan kıyafetleri giyiyordu.

"Ne konuda haklıymış, Tercüman?" diye sordum.

"Raughd Denche gerçekten de çok kötü biri."

Tam o sırada *Atagaris'in Kudreti*'nin iki bağılı koşarak meydana geldi. Bağıllardan biri yüksek sesle ve sert bir şekilde, "Sen oradaki, dur!" dedi. O an Tercüman Dlique'i tanımayabileceklerini fark ettim; valinin konağında kilit altında olması gerekiyordu, Ychana gibi giyinmişti ve Altbahçe'deki her yer gibi buranın aydınlatması da iyi değildi. Ben de üniformamın tamamını giymemiştim; üzerimde sadece pantolonum, eldivenlerim ve yarı iliklenmiş gömleğim vardı. *Atagaris'in Kudreti*'nin kim olduğumuzu anlaması zaman alacaktı.

"Hay, *sporocarplar*!"* Tercüman Dlique döndü; tahminimce bağıllar onun kim olduğunu anlayıp onu tutuklamadan önce kaçmaya çalışıyordu.

O henüz tam olarak dönemeden, ben 'sporocarp' kelimesini neden küfreder gibi kullandığını anca düşünmeye başladığımda, kapalı alanda tek bir silah sesi duyuldu ve Tercüman Dlique nefesi kesilmiş bir halde yere yuvarlandı. Düşünmeden zırhımı açıp, "*Atagaris'in Kudreti*, silahını indir!" diye bağırdım. Aynı anda İstasyon'a acele bir şekilde, "Altbahçe'nin birinci katında tıbbi acil durum!" mesajı gönderdim. Tercüman Dlique'in yanına diz çöktüm.

---

* Spor oluşturan bitkilere botanikte verilen ad. *–çn*

İstasyon sakin bir şekilde kulağıma, "Donanma Komutanı," dedi. "Doktorlar Altbahçe'ye..."

"İstasyon, hemen!" Zırhımı kapattım ve artık yanıma duran *Atagaris'in Kudreti* Varlarına baktım. "Ecza çantanı ver, Gemi, çabuk." İnsanlara ateş ederek ne yaptığını sanıyorsun? diye sormak istedim. Ama Tercüman Dlique'in kan kaybetmesini önlemek daha önemliydi. Ayrıca bu tamamen *Atagaris'in Kudreti*'nin suçu değildi; Kaptan Hetyns'in emirlerine uygun hareket ediyordu.

Atagaris'in Kudreti bağıllarından biri, "Ecza çantası taşımıyorum, Donanma Komutanı," dedi. "Çatışma halinde değiliz ve bu istasyonda tıbbi tesisler var." Tabii benim de yanımda yoktu. Elbette yanımızda getirmiştik ama üç kat aşağıdaki valizlerde duruyorlardı. Eğer kurşun, tercümanın böbrek atardamarına geldiyse –ki yaranın konumu düşünüldüğünde bu olasıydı– dakikalar içinde kan kaybından ölecekti ve Kalrlarına ecza çantalarından birini getirmelerini söylesem dahi geç kalırlardı.

Yine de getirmelerini emrettim ve Tercüman Dlique'in belindeki yaraya elimle bastırdım. İşe yaraması çok olası olmasa da elimden gelen tek şey buydu. "İstasyon, doktorlar nerede kaldı!" Kafamı kaldırıp *Atagaris'in Kudreti*'ne baktım. "Bana bir dondurma kabini getir. Hemen."

"Buralarda hiç dondurma kabini yok." Konuşan, çay dükkânının sahibiydi; duvarda yazan sloganı gördükten sonra buradan ayrılmayan tek kişi o olmalıydı. Şimdi dükkânının kapısının önünden konuşuyordu. "Doktorlar da asla buraya gelmez."

"Bu sefer gelseler iyi olur." Yaptığım baskı sayesinde tercümanın kaybettiği kan miktarı azalmıştı ama iç kanamaları kontrol etmem mümkün değildi ve kesik kesik, hızlı nefes alıp vermeye başlamıştı. Çok hızlı kan kaybediyordu;

görebildiğimden de hızlı bir şekilde. Aşağıda, üçüncü katta Sekiz ecza çantalarının durduğu valizi açıyordu.

Emri alır almaz harekete geçmişti ve hızlı davranıyordu ama yetişebileceğini zannetmiyordum.

Tercüman kesik kesik nefes alarak yüzüstü yerde yatarken işe yaramadığını bilmeme rağmen yarasına bastırmaya devam ediyordum. "Kan, damarlarının *içinde* kalsın, Dlique," dedim.

Zayıf ve titrek bir ***hah*** sesi çıkardı. "Gördün mü..." Birkaç kesik nefes almak için duraksadı. "Nefes almak. Saçma."

"Evet," dedim, "evet, nefes almak saçma ve sıkıcı ama almaya devam et Dlique. Benim hatrıma." Cevap vermedi.

Kalr Sekiz ecza çantasıyla geldiğinde Kaptan Hetnys de arkasında doktorlar, onların da arkasında acil durum dondurma kabini taşıyan *Atagaris'in Kudreti*'yle birlikte koşarak olay yerine girdi ama artık çok geçti. Tercüman Dlique ölmüştü.

II

Tercüman Dlique'in cesedinin yanında diz çökmüştüm. Çıplak ayaklarım, dizlerim, hâlâ sırtındaki yaraya baskı yapan ellerim kanına bulanmıştı ve gömleğimin kolları kanıyla sırılsıklamdı. İlk kez başka birinin kanıyla kaplanmıyordum. Bu benim için korkutucu değildi. *Atagaris'in Kudreti*'nin iki bağılı amaçsızca buraya kadar taşıdıkları dondurma kabinini yere koyduktan sonra hareketsiz ve ifadesiz bir şekilde durdular. Kaptan Hetnys sanırım neler olduğunu tam olarak anlayamadığı için şaşkınlıkla kaşlarını çattı.

Yer vermek için kalktığımda doktorlar hızla Tercüman Dlique'in üzerinde çalışmaya başladılar. Bir süre sonra doktorlardan biri, "Vat... Donanma Komutanı," dedi. "Üzgünüm ama yapabileceğimiz hiçbir şey yok."

Hâlâ dükkânın kapısında durmakta olan çay dükkânının sahibi, "Hiçbir zaman olmaz," dedi. *Çay değil kan!* yazısı durduğu yerin sadece birkaç metre uzağındaydı. Bu bir problemdi. Ama Kaptan Hetnys'in düşündüğünü tahmin ettiğim şekilde değil.

Eldivenlerimi çıkardım. Kan içlerine işlemiş, ellerimi yapış yapış yapmıştı. Kaçabileceğinden daha hızlı bir şekilde Kaptan Hetnys'e gidip kanlı ellerimle üniformasının ceketine yapıştım. Doktorlar telaşla önümden çekilirken onu Tercüman Dlique'i cesedine doğru sürükledim ve dengesini kazanma ya da direnme fırsatı tanımadan cesedin üzerine attım. Kalr Sekiz'e döndüm. Ona, "Bir rahip bulup getir,"

dedim. "Arınma ve cenaze töreni düzenlemeye yetkili kimi bulabilirsen. Ve eğer Altbahçe'ye gelmeyeceğini söylerse ona kendi isteğiyle ya da değil, her hâlükârda buraya geleceğini söyle."

Sekiz, "Emredersiniz, komutanım," diyerek uzaklaştı.

Bu sırada Kaptan Hetnys bağıllarının yardımıyla ayağa kalkmayı başarmıştı.

"Bu nasıl oldu, Kaptan? Sana başka çaren olmadığı sürece vatandaşlara karşı güç kullanılmayacağını söylemiştim." Tercüman Dlique vatandaş değildi ama *Atagaris'in Kudreti*'nin tercümana ateş ettiğinin farkında olamazdı.

Kaptan Hetnys, "Komutanım," dedi. Ya öfkeden ya az önce yaptığım şeyden ya da genel olarak gerginlikten sesi titriyordu. "*Atagaris'in Kudreti* İstasyon'dan veri talep etti; İstasyon bu kişinin kim olduğunu bilmediğini ve kişinin hiçbir izleme cihazı taşımadığını bildirdi. Dolayısıyla bu kişi vatandaş olamazdı."

"Yani vurmalarında sorun yoktu, öyle mi?" diye sordum. Ama elbette bizzat ben de sayısız kez aynı mantıktan yola çıkarak hareket etmiştim. *Atagaris'in Kudreti* gibi biri için –benim gibi biri için– oldukça geçerli bir mantıktı ama *Atagaris'in Kudreti*'nin burada, vatandaşlarla dolu, yüzyıllardır Radch'ın bir parça olan bir istasyonda silahını ateşlemeyi düşüneceğini aklıma dahi gelmemişti.

Aklıma gelmeliydi. Komutam altında olan her şeyden ben sorumluydum.

Kaptan Hetnys içerlemiş ve bunu saklamak için çok çaba sarf etmeyen bir şekilde, "Donanma Komutanı," dedi. "İzinsiz kişiler tehlike arz ediyorlar...."

"Bu kişi," dedim her kelimeye vurgu yaparak, "Presger Tercümanı Dlique."

İstasyon kulağıma, "Donanma Komutanı," dedi. İstasyo-

nun söyleyeceklerimi duyması için iletişimi açık bırakmıştım. "Kabalık etmek istemem ama yanılıyorsunuz. Tercüman Dlique hâlâ valinin konağındaki odasında."

"Tekrar kontrol et İstasyon. Bakması için birini gönder. Şu andan itibaren, bu istasyon sınırları dahilinde ne sen, ne mürettebatın, ne de bağılların silah taşıyacak. Ayrıca gemin veya mürettebatın ben açıkça komut vermediğim sürece Altbahçe'ye girmeyecek. *Atagaris'in Kudreti* Var ve teğmenleri mekik hazır olur olmaz *Atagaris'in Kudreti*'ne geri dönecek. Sakın" –itiraz etmek için ağzını açmıştı– "bana tek kelime dahi etme. Çok önemli bir bilgiyi bilinçli olarak benden sakladın. Bu istasyonun sakinlerinin hayatını tehlikeye attın. Askerlerin resmi bir Presger elçisinin ölümüne neden oldu. Seni şu an vurmamak için bir sebep bulmaya çalışıyorum."

Aslında en az üç geçerli sebebim vardı; Kaptan Hentys'in arkasında duran iki bağıl ve aceleyle çıkarken silahımı üç kat aşağıdaki odamda bırakmış olmam.

Çay dükkânının sahibine döndüm. "Vatandaş." İfadesiz bağıl ses tonumla konuşmamak için özen gösteriyordum. "Bana çay getirir misin? Kahvaltı etmedim ve bugün oruç tutmam gerekecek." Hiçbir şey söylemeden dükkânına girdi. Çayımı beklerken Vali Giarod geldi. Tercüman Dlique'in cesedine ve kana bulanmış halde *Atagaris'in Kudreti* bağıllarının arasında duran Kaptan Hetnys'e şöyle bir baktıktan sonra nefes alıp, "Donanma Komutanı. Açıklayabilirim," dedi.

Ona baktım. Sonra çay dükkânın sahibinin benden bir metre uzağa, yere bir fincan çay bulamacı koyduğu gördüm. Ona teşekkür ederek fincanı yerden aldım. Çıplak kanlı ellerle onu tutarak bir yudum alırken Vali Giarod ve Kaptan Hetnys'in yüzlerindeki tiksinme ifadesini gördüm. Koyu

çayın yarısını içtikten sonra, "Şimdi olacak olan şey şu," dedim. "Cenaze töreni düzenlenecek. Bunu bir sır olarak saklamazsak insanları panik olacağını söylemeye kalkmayın. Hediyelerle uygun anı broşlarını da içeren bir cenaze töreni düzenlenecek ve tüm İstasyon İdarecilerinin katılacağı bir yas ilan edilecek. Bedeni, Presgerler gelip tercümanlarını alana ya da ölülerinin bedenlerine her ne yapıyorlarsa onu yapana kadar dondurma kabininde tutulacak."

"Şu an içinse, *Atagaris'in Kudreti* bana bu duvar en son ne zaman boyasız gördüğünü söyleyecek ve İstasyon bana o zamanla şu an arasında duvarın önünde durmuş olan herkesin ismini verecek." İstasyon duvarı kimin boyadığını göremeyebilirdi ama her daim herkesin tam olarak nerede olduğunu bilirdi ve bu zaman zarfında yazıyı yazan hariç duvarın önünde duran çok fazla kişi olduğunu zannetmiyordum.

"Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı." Kaptan Hetnys akla mantığa sığmayacak bir şekilde benimle konuşmaya cesaret etti. "Söyledikleriniz zaten yapıldı; Güvenlik sorumlu kişiyi tutukladı."

Tek kaşımı kaldırdım. Şaşırmıştım. Ve şüpheciydim. "Güvenlik Raughd Denche'yi mi tutukladı?"

Şimdi şaşırma sırası Kaptan Hetnys'teydi. "Hayır, komutanım!" diye itiraz etti. "Neden Vatandaş Raughd'un böyle bir şey yapacağını düşündüğünüzü bilemiyorum. Hayır, komutanım, bunu yapan Sirix Odela'dan başkası olamaz. Sabah işe gitmek için buradan geçti ve on beş saniye boyunca duvarın oldukça yakınında durdu. Bunu yazmak için fazlasıyla yeterli bir süre."

Eğer işe giderken buradan geçmişse demek ki Altbahçe'de yaşıyordu. Altbahçe'de yaşayanların çoğu Ychana'ydı ama bu isim bir Samirend'a aitti. Ve tanıdıktı.

İlk geldiğimde tanıştığım kişiyi hatırladım. Bahçelerde suyun içinde karşılaştığım, öfkesini göstermenin düşüncesiyle bile gerilen kişiyi. Bunu yapmış olması mümkün değildi. "Neden bir Samirend, bir Xhi sloganını Radchaai alfabesiyle yazsın? Neden anadili olan Liost dilinde ya da daha fazla kişi okusun diye Raswar dilinde yazmasın?"

Vali Giarod, "Donanma Komutanı, tarihsel olarak..." diye başladı.

Sözünü kestim. "*Tarihsel olarak*, Vali, topraklara katılma sürecine içerleyecek çok kişi var. Ama şu an, burada bu yazıyı yazmak direnişçileri anmak dışında hiçbir menfaat sağlamaz." Birkaç yüzyıldan beri durum böyleydi. Altbahçe'de hayatına önem veren –ve elbette Altbahçe'deki diğer insanların hayatına da– hiç kimse istasyon idaresinin buna göstereceği tepkiyi bilerek bu sloganı yazmaya kalkmazdı. Ve Altbahçe'deki herkesin istasyon idaresinin nasıl tepki vereceğini bildiğine emindim.

"Şüphesiz ki Altbahçe bilinçli olarak yaratılmadı," diye devam ederken *Kalr'ın Merhameti* kısaca Kalr Sekiz'in kıdemsiz rahiple sert bir şekilde konuştuğu görüntüyü gösterdi, "ama bu durum sizin menfaatinize olduğundan kendinize aynı zamanda adil ve münasip olduğunu söylüyorsunuz." Bu değişmez üçlemeydi; adalet, münasiplik ve menfaat. Teorik olarak tek başlarına bulunamazlardı. Adil olan her şey münasip ve menfaatine olan her şey adildi.

Vali Giarod, "Donanma Komutanı," diye konuşmaya başladı. Öfkeliydi. "Sanmıyorum ki..."

"Her şey zıttını gerektirir," dedim; sözünü keserek. "Medeni olmayan kişiler olmazsa siz nasıl medeni olabilirsiniz?" Medeni. Radchaai. Aynı kelimeydi. "Eğer bu birinin bir şekilde menfaatine olmasaydı burada su tesisatı, ışıklar, çalışan kapılar olurdu; acil durumlarda doktorlar bura-

ya gelirdi." Sistem valisinin göz kırpmak dışında herhangi bir tepki vermesine fırsat tanımadan hâlâ kapıda duran çay dükkânı sahibine döndüm. "Beni çağırması için çocuğu kim gönderdi?"

"Sirix," dedi. "Ve bakın karşılığında ne aldı."

Kaptan Hetnys sert ve öfkeli bir tavırla, "Vatandaş," diye konuşmaya başladı.

"Sessiz ol, Kaptan." Sesim ifadesizdi ama Kaptan Hetnys başka bir şey söylemedi.

Cesetlere dokunan Radchaai askerleri birliklerinden banyo ve kısa bir duayla arınırlardı; hiç mırıldanarak ya da içinden dua ederek banyo yapmayan bir asker görmemiştim. Bizzat ben yapmamıştım ama bir gemiyken subaylarımın hepsi yapardı. Sivil doktorların da benzer bir şekilde kendilerini arındırdıklarını tahmin ediyordum.

O banyo ve dua, tapınağa hediye bırakmak dışında her şey için yeterliydi. Ama ölümle yakın temasta bulunan sivil Radchaailar için durum tamamen farklıydı.

Eğer biraz daha kindar bir ruh halinde olsaydım küçük, derme çatma meydanı ve hatta Altbahçe'deki bütün bu katı bir şeylere dokunup kan bulaştırarak dolaşırdım ki gelen rahipler burayı arındırmak için günlerce uğraşsın. Ama gereksiz kinden menfaat sağlayan biriyle hiç karşılaşmamıştım; ayrıca tüm Altbahçe'nin arınma töreni bakımından oldukça kötü bir durumda olduğundan şüpheleniyordum. Eğer doktorlar buraya hiç gelmiyorsa burada kesinlikle daha önce de birileri ölmüştü ve eğer rahipler gelmiyorsa o ölümlerin kirliğini kesinlikle geçmemişti. Elbette eğer böyle şeylere inanıyorsanız. Ychanalar muhtemelen inanmıyordu. Onları yabancı görmek ve her Radchaai'a sağlandığı iddia edilen imkânlardan mahrum bırakmak için bir sebep daha.

Kıdemli rahip yanında iki yardımcısıyla geldi. Tercüman Dlique'in cesedinin kanlar içinde yattığı yerden iki metre ötede durup gözleri dehşetten kocaman açılmış şekilde bir cesede bir bize bakarak beklediler.

Ortaya, "Burada cesetleri ne yapıyorlar?" diye sordum.

Vali Giarod cevap verdi. "Altbahçe'nin çevresindeki koridorlara kadar sürükleyip orada bırakıyorlar."

Kaptan Hetnys, "İğrenç," diye mırıldandı.

"Başka ne yapabilirler ki?" diye sordum. "Burada cesetlerle ilgilenebilecekleri bir tesis yok. Buraya ne doktor geliyor ne rahip." Kıdemli rahibe baktım. "Yanılıyor muyum?"

Oldukça resmi bir şekilde, "Burada kimse olmamalı, Donanma Komutanı," deyip valiye bir bakış attı.

"Bahsettiğim şey tam olarak buydu." Rahiplerle birlikte dönmüş olan Beş'e döndüm. "Bu dondurma kabini çalışıyor mu?"

"Evet, komutanım."

"O zaman Kaptan Hetnys'le birlikte tercümanı içine koyacağız. Ve sonra siz," –çıplak elle yaptığım için kaba olan bir hareketle rahiplere işaret ettim– "gereken şeyleri yapacaksınız."

Kaptan Hetnys'le birlikte yirmi dakika boyunca kutsal suda, dualar okuyarak, üzerimize tuz serpilerek ve üç ayrı kokuyla tütsülenerek yıkandık. Bu bizi tüm pisliğimizden arındırmazdı fakat herhangi birinin rahip çağırmasına gerek kalmadan koridorlarda gezmemiz ve bir odaya girmemiz için yeterliydi. Asker banyosu da aynı görevi görürdü. Hatta daha iyi bile olurdu fakat Athoek İstasyonu sakinlerinin çoğunu tatmin etmezdi.

İşimiz bittiğinde, Kaptan Hetnys ve ben temiz giysilerimizi giyerken Vali Giarod, "Eğer geleneksel yas uygulaya-

caksa, iki hafta boyunca ofisime gidemeyeceğim. Aynı şey diğer İdareciler için de geçerli. Ama birilerinin yası uygulaması gerektiğine katılıyorum, Donanma Komutanı," dedi. Dini tören sürerken geldiğinde yüzünde olan rahatsız ifade yok olmuştu ve şu an oldukça sakin görünüyordu.

"Haklısınız," diyerek onayladım. "Siz uzaktan kuzenler gibi davranmalısınız. Kaptan Hetnys ve ben birinci dereceden akraba gibi davranacağız." Bu fikir Kaptan Hetnys'in hiç hoşuna gitmemiş gibi görünse de itiraz edebilecek konumda değildi. Kaptan Hetnys ve benim cenaze töreni için saçlarımızı kazımamız gerekiyordu; Kalr Beş'i jilet bulması ve anı broşları için kuyumcuyla konuşması için gönderdim.

Beş uzaklaştıktan ve Kaptan Hetnys'i oruca hazırlanması için daireme gönderdikten sonra Vali Giarod'a, "Şimdi, Tercüman Dlique hakkında her şeyi anlatın," dedim.

"Donanma Komutanı, burasının uygun bir yer..."

"Şu halimle ofisinize gelemem." Yasta olmamı gerektiren bir ölüm sonrası doğru olan evde oruç tutmam iken böyle bir şeyi bu kadar bariz yapamazdım. Bu münasip olmazdı ve bu cenaze her şeyiyle olması gerektiği gibi yapılmalıydı. "Ayrıca yakınlarımızda kimse yok." Çay satıcısı dükkânının içine girmiş, görüş alanımızdan çıkmıştı. Rahipler ellerinden geldiğince hızlı bir şekilde gitmişlerdi. *Atagaris'in Kudreti* bağılları benim emrimle Altbahçe'yi terk etmişlerdi. Yanımızda duran iki *Kalr'ın Merhameti* askeri sayılmazdı. "Ve bazı şeyleri sır olarak saklamak şu ana kadar iyi sonuç vermedi."

Vali Giarod, hüzünlü bir şekilde, pes ettiğini gösteren bir hareket yaptı. "Rotası değiştirilen ilk gemilerle birlikte geldi." Geçitler kapandıktan sonra komşu sistemlerden gitmeleri gereken rotaya geçit bulabilmeleri ümidiyle ya da oradaki tesisler çok dolu olduğu için gönderilen gemiler-

le. "Neredeyse bir mekikten bile küçük, ufacık tek kişilik kurye gemisinin içinde sadece o vardı. O geminin söylediği mesafeyi kat etmesini sağlayacak kadar havayı bile nasıl barındırdığından emin değilim. Ve zamanlaması..." Bıkkınlığını gösteren bir hareket yaptı. "Danışmak için konağa birini gönderemiyordum. Kehanet atışı yaptım. Tek başıma. Ve sonucunda çıkan kehanetler rahatsız ediciydi."

"Elbette." Hiçbir Radchaai'ın tesadüflere şüphe ile yaklaşma konusunda bağışıklığı yoktu. Hiçbir şey sadece şans eseri olamazdı; ne kadar önemsiz olursa olsun. O yüzden her olay Tanrı'nın iradesinin muhtemel bir göstergesiydi. Özellikle tuhaf tesadüfler kesinlikle ilahi bir mesaj niteliği taşırdı. "Endişelerinizi anlayabiliyorum. Belli bir noktaya kadar tercümanı bir yere kapatmak, varlığını istasyon sakinlerinden saklamak istemenizi de anlıyorum. Bunların hiçbiri beni rahatsız etmiyor. Rahatsız eden şey, bu endişe verici ve muhtemelen tehlikeli durumdan beni haberdar etmemiş olmanız."

Vali Giarod iç çekti. "Donanma Komutanı, bazı şeyler duydum. Bu istasyonda –açıkçası aynı şey sistemin geri kalanı için de geçerli– konuşulan şeylerin çoğu bir şekilde kulağıma geliyor. Bu göreve geldiğimden beri Radch'ın dışından kaynaklanan bir yozlaşmayla ilgili söylentiler duyuyorum."

"Buna şaşırmadım." Topraklara katılan yerden gönderilen insanların ve yeni vatandaşlık verilen kişilerin medeni olmayan davranışları ve gelenekleriyle gerçek medeniyetin kuyusunu kazacağına dair yakınmalar oldukça uzun zamandır vardı. Hayatımın başından beri, yani yaklaşık iki bin yıldır bunu duyuyordum. Altbahçe'nin durumunun bu söylentileri güçlendireceğine emindim.

Vali Giarod hüzünlü bir gülümsemeyle, "Kısa süre

önce," dedi, "Kaptan Hetnys, Presgerlerin bizi yok etmek için yüksek mevkilere sızıyor olabileceğinden bahsetti. Presger tercümanlarını insanlardan ayırmak çok da kolay değil ve Tercümanlar Dairesi onlarla oldukça yakın ve sık bir iletişim içinde."

"Hiç Tercüman Dlique'le konuşmaya çalıştınız mı, Vali?"

Bıkkınlığını gösteren bir hareket yaptı. "Demek istediğiniz şeyi anlıyorum, Donanma Komutanı. Ama sonuçta belli ki kimse fark etmeden vali konağındaki kilit altında ve kapısında koruma olan bir odadan çıkmayı, giysi bulmayı ve İstasyon'un bilgisi olmadan koridorlarda dolaşmayı başarmış. Evet, kendisiyle konuşmaya çalışmak oldukça tuhaf bir deneyim ve onun bir vatandaş olduğu yanılgısına asla düşmem. Yine de belli ki bize gösterdiğinden çok daha fazla yeteneği varmış. Bunların bazıları oldukça korkutucu. Ben antlaşmadan beri bizi rahat bırakan, bize son derece yabancı olan Presgerlerin işlerimize karıştıkları söylentilerinin doğru olabileceğine hiç ihtimal vermemiştim; daha önce hiç böyle bir şey yapmamışlardı. Ama sonra geçitler kapanmaya başlar başlamaz, Omaugh Konağı'yla iletişimimiz kesilir kesilmez Tercüman Dlique'in çıkıp gelmesi ve..."

"Ve Kaptan Hetnys'in Presgerlerin yüksek mevkilere sızmış olabileceğini söylemesi. En yüksek mevkiye. Üzerine benim, Anaander Mianaai'ın kuzeninin, Radch'ın Efendisi'nin Radch'ın geleceği için kendisiyle savaş halinde olduğunu anlatan bir hikâyeyle gelmem ve resmi kayıtların açık bir şekilde benim kimliğimle uyuşmaması. Bir anda Presgerlerle ilgili o zamana kadar inanılmaz gelen söylentileri daha fazla görmezden gelemediniz."

"Aynen öyle."

"Başka yerlerde olan şeylerden bağımsız olarak, yapabileceğimiz ve yapmamız gereken tek şeyin bu sistemdeki

insanların güvenliğini sağlamak olduğu konusunda hemfikir miyiz, Vali? Radch'ın Efendisi kendi içinde bir bölünme yaşasa da yaşamasa da ondan gelmesini bekleyeceğiniz tek mantıklı emrin bu olduğu konusunda?"

Vali Giarod bunu altı saniye boyunca düşündü. "Evet. Evet, haklısınız. Tek bir problem var, Donanma Komutanı, eğer tıbbi malzeme almak zorundaysak, bu dış kaynaklarla iletişime geçmemiz gerektiği anlamına geliyor. Örneğin Presgerlerle."

Oldukça sakin bir sesle, "Şimdi Tercüman Dlique'i benden saklamanın neden iyi bir fikir olmadığını anlıyorsunuz." Onaylayan bir hareket yaptı. "Aptal değilsiniz. Ya da en azından ben öyle olduğunuzu düşünmedim. Ama Tercüman Dlique'in varlığını öğrenmenin bu konudaki fikrimi biraz sarstığını itiraf etmeliyim." Cevap vermedi. "Şimdi, resmi olarak orucuma başlamadan önce halletmem gereken bir iş daha var. İstasyon İdarecisi Celar'la konuşmam gerek."

Vali Giarod, "Altbahçe hakkında mı?" diye tahmin yürüttü.

"Başka şeyler de var."

Altbahçe'nin dördüncü katındaki oturma odamda Kalrlara, özel konuşmamız için bizi yalnız bırakmaları emrini verip Tisarwat'a, "Önümüzdeki iki haftayı yasta geçirmem gerekiyor. Bu demek oluyor ki hiçbir iş yapamayacağım. Bu süre içinde *Kalr'ın Merhameti*'nin kumandası elbette Teğmen Seivarden'da olacak. Bu evin yetkisi ise sende."

Akşamdan kalma ve perişan bir halde uyanmıştı. Çay ve ilaçların biraz yardımı olmuş olsa da durumunu tam olarak düzeltmemişlerdi. "Emredersiniz, komutanım."

"Burayı neden bıraktı?"

Tisarwat gözlerini kırptı. Kaşlarını çattı. Sonra neden bahsettiğimi anladı. "Komutanım. Bu *büyük* bir problem değil. Ve işlerinizi... gizlilikle yürütebileceğiniz bir yerin olması kullanışlı bir şey." Elbette öyleydi. Radch'ın Efendisi'nin tüm parçaları için kullanışlıydı ama bunu dile getirmedim. Bunu zaten biliyordu. "Ve aslında, anlarsınız ya, komutanım, buradaki insanlar Kaptan Hetnys gelmeden önce gayet rahatlardı."

"Rahatlar mıydı? Su olmadan, acil durumlarda gelen doktorlar olmadan ve Hetnys'in burada kullandığı yöntemleri sorgulayan kimse olmadan rahatlardı, öyle mi?" Bakışlarını ayaklarına çevirdi. Utanmıştı. Perişandı.

Kafasını kaldırdı. "*Bir yerlerden* su buluyorlar, komutanım. Mantar yetiştiriyorlar. Onlarla yaptıkları bir yemek..."

"Teğmen."

"Emredin, Komutanım."

"Burada ne yapacaktı?"

"Size yardımcı olacaktı, komutanım. Çoğunlukla. Eğer tüm bunlar geçtikten sonra onun... kendisini tekrar birleştirmesine engel olmaya kalkmazsanız." Buna hemen cevap vermeyince, "Bunun olası olduğunu düşünüyor, komutanım," diye ekledi.

"Altbahçe'deki bu durumun düzeltilmesi gerekiyor. Birazdan istasyon idarecisiyle bu konuda konuşacağım. Bağlantılarını kullan –eminim seni buraya bağlantıların olmadan göndermemiştir– ve yapılmasını sağla. Cenaze töreni sonrası ben doğrudan herhangi bir şey yapamayacağım ama gözüm üzerinde olacak."

Tisarwat çıktı ve Kalr Beş, İstasyon İdarecisi Celar'ı oturma odasına aldı. Bugün idarecilerin açık mavi üniformasını giymişti; geniş ve yapılı vücuduyla bu sıradan kıyafeti bile şık

bir şekilde taşımayı başarıyordu. O oturunca ben de oturdum. Nezaket kuralları çay teklif etmemi gerektiriyorsa da etmedim. Şu anki halimde ev sakinlerinden başka hiç kimse benim yanımda bir şey yiyip içemezdi. Hiçbir girizgâh yapmadan ve yumuşatmaya çalışmadan, "Altbahçe'nin bu durumunu kabul edilemez," dedim. Onun için oldukça rahatsız edici olsa da geldiği için teşekkür dahi etmemiştim. "Açıkçası, bu kadar uzun süredir bu durumda olmasına hayret ediyorum. Ama nedenlerinizi ya da özürlerinizi duymak istemiyorum. Tamiratın hemen başlaması isteğindeyim."

Ses tonum son derece sakin ve tek düze olsa da sözlerim İstasyon İdarecisi Celar'ın tüylerini diken diken etmişti. "Donanma Komutanı, elimizden gelen..."

"O zaman o kadarını yapın. Ve bana burada kimsenin olmaması gerektiğini söylemeyin. Belli ki burada insanlar var. Ve," –hassas bir konuya parmak basıyordum– "İstasyon'la karşılıklı bir anlaşma olmasaydı bunun mümkün olacağını sanmıyorum. İstasyon'un bir şeyleri sizden sakladığını düşünüyorum. Burada bir problem var ve buna siz neden oldunuz." İstasyon İdarecisi Celar söylediklerimi hemen anlamadığı için kaşlarını çattı. Alınmıştı. "Lütfen buna İstasyon'un tarafından bir bakın. Çok da küçük sayılamayacak bir bölümü zarar gördü. Tam anlamıyla onarmak mümkün olmasa dahi durumu düzeltmek için hiçbir çaba sarf edilmedi. Sadece kapattınız ve unutmaya çalıştınız. Ama İstasyon öylece unutmaz." Ve İstasyon'un, burada uyuşmuş bir boşluk yerine insanlar olduğunda kendisini daha iyi hissettiğini tahmin ediyordum. Ama aynı zamanda da sürekli olarak ona yarasını hatırlatıyorlardı. Bu sonuca neden ve nasıl ulaştığımı açıklayacak bir yol bulabileceğime inanmıyordum. "Ve burada yaşayan insanlar da İstasyon'un

bakımını üstlendiği sakinleri. Siz onlara çok iyi davranmıyorsunuz ve bu da İstasyon'un içerlemesine neden oluyor. Ama bunu doğrudan size söyleyemeyeceği için bazı şeyleri... söylemeyi ihmal ediyor. Taleplerinizi tam olarak uyguluyor ama daha fazlasını çok ender yapıyor. Mutsuz yapay zekâlarla daha önce karşılaştım." Nasıl karşılaştığımı ve benim de bir yapay zekâ olduğumu söylemedim. "Ve buradaki de mutsuz."

İstasyon İdarecisi Celar, "Yaratılma amacını yerine getirebilen bir yapay zekâ nasıl mutsuz olabilir?" diye sordu. Neyse ki bir yapay zekânın mutlu olup olmamasının ne önemi olduğunu sormamıştı. Ve sonra bu mevkiye sadece görünüşüyle gelmediğini kanıtlarcasına, "Ama siz İstasyon'un bunu yapmasına bizim engel olduğumuzu söylediniz. Söylemek istediğiniz buydu değil mi?" İç çekti. "Görevi devraldığımda benden önceki İdareci Altbahçe'yi kimsenin güvenli bir şekilde boşaltmayı başaramadığı suç ve pislik dolu bir bataklık olarak tanımlamıştı. Gördüğüm her şey de onun haklı olduğunu kanıtlıyordu. O kadar çok zaman geçmişti ki artık tamiri imkânsız görünüyordu. Herkes bu konuda hemfikirdi. Ama bu bir bahane değil. Bu *benim* sorumluluğumdu."

"Bölüm kapılarını onarın," dedim. "Tesisatı ve ışıkları tamir edin."

İstasyon İdarecisi Celar, mavi eldivenli eliyle kısaca kendini yelpazeleyip, "Ve havalandırmayı," dedi.

Onayladığımı gösterdim. "Burada yaşayanların kaldıkları yerleri belirleyin. Başlangıç olarak." Doktorları ve yararlardan çok zarar sağlamayan Güvenlik devriyelerini buraya getirmek ise ikinci ve daha zor aşamaydı.

"Nedense bunun düşündüğünüz kadar kolay olacağını zannetmiyorum, Donanma Komutanı."

Muhtemelen haklıydı. Olsun. "Bunu bilemem. Ama bir şeyler yapmamız lazım," dedim *Biz* şeklinde bahsettiğimin farkına varmıştı. "Ve şimdi çocuğunuz Piat hakkında konuşmamız gerekiyor." İstasyon İdarecisi Celar şaşkınlıkla kaşlarını çattı. "O ve Vatandaş Raughd sevgililer mi?"

Kaşları hâlâ çatıktı. "Çocukluklarından beri sevgililer. Raughd yüzeyde büyüdü; Piat sık sık yanına gider ona arkadaşlık ederdi. Hane halkında Raughd yaşlarında çok fazla çocuk yok; o dönemde yoktu. En azından dağlarda."

Yüzey. İstasyon'un izleme cihazlarının gönderdiği veri haricinde hiçbir şey göremediği bir yer. "Raughd'u seviyorsunuz," dedim. "İyi bir bağlantı ve çok büyüleyici biri, değil mi?" İstasyon İdarecisi Celar onayladığını gösterdi. "Çocuğunuz çok yumuşak huylu. Çok fazla konuşmuyor. Sizin evinizden çok diğer yerlerde zaman geçiriyor. Belki de sizi uzaklaştırmaya çalıştığını düşünüyorsunuz."

"Nereye varmaya çalışıyorsunuz, Donanma Komutanı?"

İstasyon Raughd'un kimsenin görmediğini düşündüğü zamanlarda Piat'a nasıl davrandığını görmüşse de bunu doğrudan söylemezdi. Bir istasyonda insanlar gerçekten özel hayat diye bir şeye sahip olmasa da bu çelişkili bir biçimde aynı zamanda önemli bir ihtiyaçtı. İstasyon en samimi anlarınıza tanık oluyordu. Ama İstasyon'un gördüklerini kimseye söylemeyeceğini, alsa *dedikodu* yapmayacağını bilirdiniz. İstasyon suçları ve acil durumları bildirirdi ama geri kalanı için genelde sadece ipuçları ve yönlendirmelerle yetinirdi. İstasyondaki bir ev başka insanlarla çok yakın yaşamayı gerektirse de bazı açılardan tam olarak bağımsız ve gizliydi. Ana İstasyon tarafında görünüyor olsa da. İpuçları genellikle yeterli olurdu. Ama eğer İstasyon mutsuzsa o ipuçlarını vermeyebilirdi. "Raughd sadece öyle olmak istediği zaman etkileyici biri," dedim. "Herkes onu izlerken.

Bazı insanlarla baş başa kaldığında tamamen farklı birine dönüşüyor. Gemimden dün gece Altbahçe'de yaşanan bir olayın kaydını size göndermesini isteyeceğim."

Dosyayı açmak için parmaklarını oynattı. Gözlerini kırptı; gözleri, diğerleri minderlerin üzerine uzanmış içki içerken Raughd'un çocuğuna söylediklerini izlediğini gösterir şekilde hareket ediyordu. Vatandaş Raughd'un, *Piat, bazen saçma sapan tipin teki oluyorsun*, dediği anı yüzünde gördüm. İnanmaz bir halde kalakalmıştı; Teğmen Tisarwat'ın tüm sarhoşluğuna rağmen Piat'ı Raughd'un her an artan öfkesinden kurtarmaya çalışmasını izledi. Sonra İstasyon İdarecisi Celar bir hareketiyle görüntüyü kapattı.

O henüz herhangi bir şey söyleyemeden, "Vatandaş Raughd'un yetenek sınavlarına girmediğini düşünmekte haksız mıyım? Halihazırda Vatandaş Fosyf'in vârisi olduğu için mi?" İstasyon İdarecisi Celar onayladı. "Sınavlarda bu yönde bir eğilimi olduğu ortaya çıkar ve ya tedaviye ya da bu karakterinin yararlı olacağı bir göreve yönlendirilirdi. Başka özelliklerin de var olması durumunda bu askeri kariyer için uygun görülebiliyor ve askeri disiplin kişilerin bu karakterlerini kontrol altında tutarak onların doğru davranmasını sağlayabiliyor." Doğru davranmayı öğrenmeden yetki sahibi olan böyle bir insanın mürettebatını ise ancak tanrılar korurdu. "Çok büyüleyici olabiliyorlar. Ve asla hiç kimse özel hayatında bu şekilde davranabileceğini tahmin edemiyor. Hatta çoğu kişi bu onlara söylense bile inanmıyor."

"Ben de inanmazdım," diye itiraf etti. "Eğer bana göstermeseydiniz..." Az önce izlediği görüntüyü ifade etmek için eliyle karşıyı işaret etti.

"O yüzden gösterdim," dedim, "bunu yapmam münasip olmasa da."

İstasyon İdarecisi Celar, "Adil olan her şey münasiptir," diye cevap verdi.

"Dahası da var, İstasyon İdarecisi. Söylediğim gibi İstasyon özellikle sormadığınız şeyleri sizden gizliyordu. Vatandaş Piat en az bir kez yüzünde morluklarla Sıhhiye'ye başvurmuş. Altbahçe'de içki içerken bir şeylere takılıp duvara çarptığını söylemiş. Bence morlukları bu hikâyeyle örtüşmüyor. Doktorlar da aynı şeyi düşünmüş fakat sizin kişisel meselelerinize karışmak istememişler. Eminim önemli bir durum olsaydı İstasyon'un söyleyeceğini düşünmüşlerdir." Ve başka kimse farkına varamazdı. İyileştirici sayesinde morluklar birkaç saat içinde geçerdi. "Bu olay olduğunda etrafta Raughd'dan başka kimse yokmuş. Daha önce de benzer şeyler gördüm. Raughd özür dilemiş ve bir daha tekrarlanmayacağına yemin etmiştir. İstasyon'a çocuğunuzun Sıhhiye'ye tüm gidişlerini sormanızı öneririm, sebebi ne kadar önemsiz olursa olsun. Ben olsam İstasyon'a ilk yardım iyileştiricileri kullanımı konusunu da sorardım. Bu tarz bir olaya daha önce de şahit olmuştum ve durumun böyle olduğuna emindim; ben de İstasyon'a doğrudan bunları sordum. İstasyon, Vali Giarod benim ricamla ona emir verdiği için bu bilgileri benimle paylaştı."

İstasyon İdarecisi Celar hiçbir şey söylemedi. Nefesini bile tutmuş gibi görünüyordu. Belki çocuğunun Sıhhiye ziyareti kaydını izliyordu. Belki de izlemiyordu.

Bir süre sonra, "Neyse," dedim. "Şüphesiz Tercüman Dlique'in ölümüyle sonuçlanan bu sabahki sıkıntıyı duymuşsunuzdur."

Konunun bir anda değişmesine şaşırarak gözlerin kırpıştırdı. Kaşlarını çattı. "Donanma Komutanı, size garanti ederim ki Tercüman Dlique'in varlığından bu sabah haberim oldu."

Elimi sallayarak geçiştirdim. "İstasyon'a tam olarak o saat dilimlerinde duvarın yanında yazıyı yazmaya yetecek süre boyunca kimlerin durduğu soruldu. İstasyon iki isim verdi: Sirix Odela ve Raughd Denche. Raughd'un böyle bir şey yapmayacağı varsayımıyla Güvenlik anında Vatandaş Sirix'i tutukladı. Ama İstasyon'a verdiği isimlerden birinin giysilerinde boya olup olmadığı sorulmadı. Sorulmadığı için de İstasyon bu bilgiyi vermedi." Ben şu anda İstasyon'a bağlı değildim fakat İstasyon İdarecisi Celar muhtemelen bağlıydı. "Bu sebepten ötürü İstasyon'u suçlamanız gerektiğini düşünmüyorum. Daha önce de söylediğim gibi."

İstasyon İdarecisi Celar, "Eminim bu sadece bir muziplik; eğlenmek için yapılmış bir şeydir. Gençlere özgü bir haşarılık."

"Gençlere özgü bu haşarılık," dedim sesimi dikkatli bir şekilde ifadesiz tutarak, "nasıl bir eğlence beklentisiyle yapılmış olabilir? *Atagaris'in Kudreti*'nin tamamen masum bir vatandaşı tutuklamasını izlemek için mi? O tamamen masum vatandaşın masumiyetini kanıtlamak için sorgudan geçmek zorunda olması ya da daha kötüsü hiç sorgulamadan *Raughd Denche böyle bir şey yapmış olamaz* ötesinde kanıt olmadığı halde o vatandaşın suçlu olduğuna karar verilmesi için mi? Böyle gergin bir dönemde sizi, valiyi ve Kaptan Hetnys'i daha da telaşlandırmak için mi? Ayrıca varsayalım ki bu gerçekten zararsız bir eğlence, o zaman neden hiç kimse Vatandaş Sirix'e, *Önemli değil, sadece bir muziplik olmalı*, demedi?" Sessizlik. Parmakları hafifçe seğirdi; şüphesiz istasyon idarecisi İstasyon'la konuşuyordu.

"Vatandaş Raughd'un eldivenlerinde boya var, değil mi?"

İstasyon İdarecisi Celar, "Kişisel görevlisi hâlâ boyayı çıkarmaya uğraşıyor," diyerek onayladı.

"Yani," dedim. Bu İstasyon'la ilgili durumdan da has-

sas bir konu olacaktı. "Vatandaş Fosyf mühim ve varlıklı. Buradaki yetki sahibi sizsiniz fakat Fosyf gibi insanlar arkanızda olduğunda istediklerinizi yaptırmanız daha kolay. Eminim size hediyeler veriyordur. Değerli hediyeler. Çocuklarınızın arasında romantik bir ilişki olması sizin için bir avantaj. Vatandaş Piat'ı yüzeye, Raughd'a arkadaşlık etmesi için bunu düşünerek gönderdiniz. Ve çocuğunuzun mutsuz olduğunu daha önce fark edip etmediğinizi sorguluyor olabilirsiniz. Ya da ne kadar önce fark edip de kendinize bunun önemli olmadığını, herkesin hane bağlantıları ve menfaati için biraz probleme göğüs gerdiğini söylediğinizi. Gerçekten kötü bir durum olsa İstasyon'un bir şey söyleyeceğini. Özellikle de size. Ve oluruna bırakmak çok daha kolaydı. Neler olduğunu görmemek. Ve görmemeye devam ettikçe *görmek* zorlaşıyordu, yoksa bunca zamandır kayıtsız kaldığınızı kabul etmeniz gerekiyordu. Ama şu an tüm açıklığıyla ve kesinliğiyle önünüze serildi. Raughd Denche böyle bir insan. Çocuğunuza bu şekilde davranıyor. Ebeveyninin size verdiği ödüller çocuğunuzun iyiliğinden değerli mi? Ya politik avantajınız? Geniş anlamda hanenize sağlanan menfaat daha mı önemli? Artık seçim yapmayı erteleyemezsiniz. Yapılması gereken bir seçim yokmuş gibi davranamazsınız."

İstasyon İdarecisi Celar acı ve sert bir sesle,"Çok rahatsız edici bir misafirsiniz, Donanma Komutanı," diye fikrini belirtti. "Her gittiğiniz yerde bu tarz şeyler yapar mısınız?"

"Son zamanlarda yapıyorum," diye itiraf ettim.

Ben konuşurken Kalr Beş sessizce odaya girdi ve bağıl hareketsizliğinde durdu. Benim dikkatimi çekmeye çalıştığı belliydi. "Efendim, Beş?" Geçerli bir nedeni olmasa konuşmamızı bölmezdi.

"Hoşgörünüze sığınıyorum, Donanma Komutanı. Vatan-

daş Fosyf'in kişisel görevlisi, onun, sizi ve Kaptan Hetnys'i Tercüman Dlique'in cenazesinden sonraki iki haftayı yüzeydeki arazisinde geçirmek için davet etmesinin uygun olup olmayacağını sormak için geldi." Doğru yöntem bu tarz bir daveti yüz yüze yapmaktı ama öncesinde hizmetçileri böyle bir soru sormak için göndermek herhangi bir zorluğu ya da utancı önlüyordu. "Der ki, arazide birden fazla evi olduğu için yas sürecini münasip ve rahat bir şekilde geçirebilirmişsiniz."

Küçük bir kahkaha atan İstasyon İdarecisi Celar'a baktım. "Evet, ben de ilk geldiğimde tuhaf bulmuştum. Ama burada, Athoek'ta eğer imkânınız varsa iki haftayı dairenizde geçirmezsiniz." İlk birkaç günlük orucun ardından yastaki hane halkı çalışmak yerine çoğunlukla evde kalıp müşterilerinin ve arkadaşlarının taziyelerini kabul ederlerdi. Ben bu süre boyunda Kaptan Hetnys'le birlikte burada, Altbahçe'de kalacağımızı düşünmüştüm. İstasyon İdarecisi Celar, "Eğer işlerinizin sizin için yapılmasına alışıksanız," diye devam etti, "özellikle yemekleriniz halk yemekhanesinden gelmiyor ve hane halkından biri tarafından sizin için pişiriliyorsa, iki hafta çok uzun gelebilir. Bu yüzden yakında temizliğinizi yapacak ve yemeklerinizi pişirecek hizmetçilerin olduğu teknik olarak 'başlı başına bir ev' olan bir yerde kalırsınız. Ana meydanın üzerinde bu konuda uzmanlaşmış bir yer var fakat şu an kalacak yer arayan insanlar yüzünden dolu."

Şüpheyle, "Ve bu tamamen münasip görülüyor, öyle mi?" diye sordum.

Celar alaycı bir şekilde, "İlk geldiğimde bu uygulamayı bilmiyor olmamın benim iyi yetişmiş olmamamdan kaynaklandığı şüphesi vardı. *Sizin* bilmiyor olmanızın şokunu atlatamayabilirler," dedi.

Buna şaşırmamam gerekiyordu. Her vilayetten subay

tanımıştım ve cenaze geleneklerinin ayrıntılarının –başka şeyler gibi– yerine göre değiştiğini biliyordum. Zorunlu olarak görünen bazı şeyler sadece yeterli kaynağa sahip vatandaşlar tarafından uygulanabilse de bundan asla bahsedilmezdi. Bunun ötesinde tüm Radchaaiların her şeyi aynı yaptıkları ve dolayısıyla konuşmaya gerek olmadığı varsayımıyla küçük ayrıntılardan genelde bahsedilmezdi. Ama ben, bu ayrıntıların kullanılacak tütsünün kokusu, günlük ibadetlere hangi dualaların eklenip çıkarılacağı ya da tuhaf yiyecek yasakları gibi çok küçük farklar olmasına alışıktım.

Beş'i düşündüm. Orada dışarıdan tepkisiz görünse de içten içe bir şeyi fark etmemi bekliyor ve henüz etmediğim için sabırsızlanıyordu. Onun bakış açısından sözleri oldukça yönlendiriciydi. İstasyon İdarecisi Celar'a, "Bu tarz bir hizmet için ödeme yapmak alışılmış bir şey mi?" diye sordum.

Acı bir gülümsemeyle, "Genelde," diye yanıtladı. "Ama Fosyf'in sadece cömert davrandığına eminim."

Ve kendi çıkarına. Bir şekilde, Tercüman Dlique'in ölümüne neden olan olaylarda çocuğunun parmağı olduğunu öğrenmiş olması beni şaşırtmazdı. Belki de yas sürecinde beni ağırlamanın bir rüşvet değil de çocuğunun yaptıklarından kaynaklı bir pişmanlık göstergesi olacağını ummuştu. Ama bu işe yarayabilirdi. "Elbette Raughd da bizimle yüzeye gelecek," dedim. "Ve sonrasında da bir süre orada kalacak."

İstasyon İdarecisi Celar yüzünde, eğer ben Raughd Denche olsam içimi ürpertecek olan kısa ve acı bir gülümsemeyle, "Bundan emin olacağım," dedi.

12

Atheok'da yer yer hava durumu kontrol şebekesinin parlak şeritleriyle kaplı masmavi bir gökyüzü vardı. Birkaç saat boyunca mavi-gri renkteki çarşaf gibi suyun üzerinde uçtuktan sonra yamaçları kahverengi ve yeşil, tepeleri gri ve çizgi çizgi buzla kaplı dağlar belirdi. Pilot, "Bir saat kadar kaldı, Donanma Komutanı ve Vatandaşlar," dedi. Asansörden indiğimizde iki uçan tarafından karşılanmıştık. Kalr Beş'in dalaverelerinin de dahil olduğu bir şeyler sonucu Fosyf ve Raughd, Kaptan Hetnys ve ona eşlik eden *Atagaris'in Kudreti* bağılıyla birlikte kendilerini diğerinde bulmuşlardı. Hem Kaptan Hetnys hem de ben tam yastaydık; kazınmış saçlarımız yeni yeni çıkmaya başlamıştı ve yüzümüzdeki dikine çizilmiş beyaz çizgi dışında herhangi bir kozmetik malzemesi kullanmıyorduk. Yas süreci tamamlandığında, Tercüman Dlique'in ortasındaki gümüş plakaya kocaman ve okunaklı harflerle *Tercüman Dlique Zeiat Presger* adı kazınmış opal anı broşu, Teğmen Awn'un basit altın broşunun yanında, ceketimde yerini alacaktı. Başka ismi vardıysa da bilmediğimiz için kullanamamıştık.

Yanımdaki koltukta etkileyici bir biçimde son iki gündür kesinlikle gerekli olmadığı müddetçe ağzını açmamış olan Sirix Odela sessizce oturuyordu. Bana eşlik etmesini rica etmem Bahçelerin eleman sıkıntısı yaşamasına neden olacaktı ve teorik olarak bu ricamı reddedebilirdi. Ama aslında fazla seçim şansı yoktu. Tahminimce, öfkesi Tekrar

eğitiminin kurallarını ihlal etmeden konuşmasına imkân tanımıyordu ve ihlal etmek onun için çok rahatsız edici olacaktı; dolayısıyla sessizliği ikinci günde de sürmesine rağmen konuşması konusunda baskı yapmadım.

Sirix, "Donanma Komutanı," dedi. Nihayet. Uçanın sesini bastırmak için bağırmıştı ama sesi pilota ulaşabilecek kadar yüksek değildi. "Ben neden buradayım?" Ses tonu çok ama çok kontrollüydü ve bu kontrolün çok çalışma sonucu kazanıldığından emindim.

"Vatandaş Foysf'in söylemediği şeyleri bana söylemek için buradasın," derken ses tonum sanki sorusunun altındaki gerginlik ve kırgınlığı anlayamıyormuşçasına sakin ve tepkisizdi.

"Neden size bir şey söyleyebileceğimi ya da söylemek isteyeceğimi düşünüyorsunuz, Donanma Komutanı?" Sesinde, rahatsız olmadan dile getiremediği şeyleri ifade eden çok hafif bir sertlik vardı.

Kafamı çevirip ona baktım. Sanki benim tepkim onu hiç endişelendirmiyor gibi gözlerini karşıya dikmişti. "Aileni ziyaret etmek ister misin?" Yüzeyden gelmişti; çay tarlalarında çalışan akrabaları vardı. "Bunu ayarlayabilirim."

"Ben..." Duraksadı. Yutkundu. Bir şekilde çok ileri gitmiştim. "Ailesizim. En azından teknik olarak."

"Ah." Bir hane adına sahipti, demek ki yasal olarak hanesiz değildi. "Seni gerçek anlamda aileden atmak onlar için kaldıramayacakları kadar utanç verici olurdu. Ama belki hâlâ gizliden gizliye görüştüğün birileri vardır? Belki bir ebeveyn ya da kardeş?" Çocuklar genelde farklı hanelerden ebeveynlere sahip olurdu. Farklı haneden olan ebeveynler ve kardeşler kendileri çok yakın akraba olarak görmez, yardım etmek zorunda hissetmeyebilirdi ama yine de bir bağ vardı ve bir kriz anında yararlanılabilirdi.

Sirix, "Dürüst olmam gerekirse, Donanma Komutanı," dedi sanki soruma cevap verircesine, "Raughd Denche ile birlikte iki hafta geçirmeyi hiç istemiyorum."

"Farkında olduğunu sanmıyordum," dedim. Vatandaş Raughd hiçbir şey bilmiyor ya da en azından bilmiyormuş gibi görünüyordu. Yaptığı şeyin ciddiyetinden ve birilerinin onun yaptığının farkına vardığından bihaberdi. "Neden Altbahçe'de yaşıyorsun, vatandaş?"

"Bana verilen kamarayı beğenmedim. Sanırım dürüstlükten hoşlanıyorsunuz, Donanma Komutanı."

Tek kaşımı kaldırdım. "Hoşlanmamam çok ikiyüzlüce olur."

Bunu, dudaklarının kenarını iğneleyici bir şekilde kıvırarak onayladı. "Artık rahat bırakılmak istiyorum."

"Elbette, vatandaş. Eğer bir ihtiyacın olursa lütfen bana ya da Kalrlarımdan birine," –Kalr Beş ve Kalr Sekiz arkamızda oturuyordu– "söylemekten çekinme." Gözlerimi kapatıp Teğmen Tisarwat'ı düşündüm.

Bahçelerdeki gölün üstündeki köprüde duruyordu. Altında uzanan suda mor ve yeşil, turuncu ve mavi, altın rengi ve kırmızı balıklar dolaşıyor, onun attığı yemleri yemek için ağızlarını açıp kapıyorlardı. Celar'ın çocuğu Piat, köprünün parmaklıklarına dayanmış halde yanında duruyordu. Teğmen Tisarwat'ı şaşırtan ve rahatsız eden bir şey söylemişti. Ne olduğunu sorgulamak yerine Tisarwat'ın cevabını bekledim.

Tisarwat, "Bu çok saçma," dedi, kırılmıştı. "İstasyonun Başbahçıvanı'nın birinci yardımcısı olmak, önemsiz değil. Bahçıvanlık bölümü olmasa bu istasyondaki hiç kimse ne yiyecek bir şey bulabilir ne de nefes alabilirdi. Gerçekten önemsiz ve işe yaramaz bir işin olduğunu düşünüyor olamazsın."

"Başbahçıvan için çay yapmak mı önemli?"

"Ve randevularını düzenlemek, emirlerini iletmek, Bahçelerin düzenini öğrenmek. Gelecek haftayı evinde geçirse kimsenin fark etmeyeceğine iddiaya girerim, çünkü sen her şeyin yolunda gitmesini sağlarsın."

"Çünkü herkes yapması gereken işi biliyor."

"Buna sen de dahilsin." Üçkağıtçı Tisarwat! Ona Basnaaid'dan uzak durmasını söylemiştim; yani Bahçelerden uzak durmalıydı ama İstasyon İdarecisi'nin çocuğuyla arkadaşlığını, sadece siyasi çıkar için bile olsa, onaylayacağımı biliyordu. Ona çok fazla kızmaya içim elvermedi; Piat'ın kendi işini değersiz görmesinden dolayı yaşadığı dehşet ve şaşkınlığın içten olduğu açıkça görünüyordu. Ve belli ki Piat'ın savunmasını bir çırpıda aşmıştı.

Vatandaş Piat kollarını kavuşturdu ve sırtını parmaklıklara dönüp yüzünü Tisarwat'tan sakladı. "Bu görevin bana verilmesinin tek sebebi Başbahçıvan'ın ebeveynime âşık olması."

Teğmen Tisarwat, "Buna hiç şaşırmam," dedi. "Ebeveynin *göz kamaştırıcı*." Her şeyi Tisarwat'ın gözünden görüyordum dolayısıyla Piat'ın ifadesini göremedim. Ama tahmin edebiliyordum. Tisarwat'ın da tahmin edebildiğini fark ettim. "Ve açıkçası sen de ona çekmişsin. Eğer biri aksini iddia ediyorsa..." Bir anlığına bunun doğru hamle olup olmadığı konusundaki kararsızlığından olduğunu tahmin ettiğim şekilde duraksadı. "Her kim sadece ebeveynini mutlu etmek için sana güzel görünen ama gereksiz bir iş verildiğini ya da asla ebeveynin kadar güzel ve becerikli olamayacağını söylüyorsa yalan söylüyor." Bir avuç dolusu balık yemini parlak renkli pullarla dolu suya attı. "Muhtemelen kıskançlıktan."

Piat ağlamamak için çok çaba sarf ettiğini belli eden bir şekilde güldü. "Niye..." Duraksadı. Belki de dile getirmek

istemediği, dile getirirse suçlama olarak görülebilecek bir ismi söylemek üzereydi. "Niye biri *beni* kıskansın?"

"Çünkü *sen* yetenek sınavlarına girdin." Teğmen Tisarwat'a Raughd'un yetenek sınavlarına girmediği yönündeki tahminimi söylememiştim ama belli ki Radch'ın Efendisi olarak geçirdiği birkaç günü boşa harcamamıştı. "Ve sınav, senin önemli bir şeyleri idare etmen gerektiğini söyledi. Ayrıca, gözü olan herkes ebeveynin kadar güzel olacağını görebilir." Bir anlığına *olacağını* dediği için rahatsız oldu. Ve bu on yedi yaşında birinin söyleyeceği bir şey değildi. "Moralini bozmak isteyen insanları dinlemeyi bıraktığın zaman."

Piat döndü; kolları hâlâ birbirlerine kavuşturulmuş şekildeydi. Gözlerinden yaşlar süzülüyordu. "Politik sebeplerle yapılan görevlendirmeler *hep* oluyor."

Tisarwat, "Elbette," dedi. "Ebeveynin de muhtemelen ilk görevini politik sebeplerden aldı, ki muhtemelen bu, o işi yapabilecek oluşunu da kapsıyordu." Her zaman kapsamazdı ve Tisarwat da bunu iyi biliyordu.

Ayrıca söyledikleri, Tisarwat'ın göründüğü yaştan çok daha olgun insanların söyleyeceği şeylerdi. Ama Piat sözlerine verecek cevap bulamamış gibi görünüyordu. Son kartını da oynadı. "Son birkaç gündür dalgın dalgın dolaştığını gördüm. Burada olmanın tek sebebi Bahçıvan Basnaaid'dan hoşlanman."

Bu tam isabetti. Ama Teğmen Tisarwat dış görünüşünü bozmadı. "Sen burada olmasaydın burada *olmazdım*. Donanma Komutanı benim ona göre çok genç olduğumu ve ondan uzak durmamı söyledi. Bu bir *emirdi*. Bahçelerden de uzak durmam gerekiyordu ama *sen buradasın*. O yüzden hadi başka bir yere gidip bir şeyler içelim."

Piat bir süre sessiz kaldı; afallamış görünüyordu. Sonunda, "Altbahçe'ye gitmeyelim," dedi.

Tisarwat, "Kesinlikle, gitmeyelim!" diye yanıtladı. Bu eli kazandığını fark ettiği için rahatlamıştı; küçük bir başarıydı ama yine de bir başarıydı. "Oranın tamirine henüz başlamadılar. Çişimizi bir kovaya yapmak zorunda kalmayacağımız bir yer bulalım."

Atagaris'in Kudreti artık Hayalet Geçit'in yanından ayrılıp Athoek'a yaklaşmıştı. Bu süre boyunca *Kalr'ın Merhameti*'ne neredeyse hiçbir şey söylememişti. Bu şaşırtıcı değildi, zira gemiler genelde çene çalmazlardı, ayrıca *Kudret*ler kendilerini diğerlerinden üstün görürdü.

Kalr'ın Merhameti'nde Ekalu nöbetini yeni tamamlamıştı; Seivarden onunla bölük odasında buluştu. Ekalu, "*Atagaris'in Kudreti*'ndeki mevkidaşınız sizi soruyordu," deyip Etrepalardan biri ona yemeğini servis ederken Seivarden'ın yanına oturdu. "Öyle mi?" Elbette bundan haberdardı. "Tanıdığı birinin gemide olmasından dolayı memnun oldu mu?"

Ekalu, "Beni hatırladığını zannetmiyorum," diye cevap verdi ve bir anlık tereddütten sonra yemeğini yemiş olan Seirvarden'ın onaylayan el hareketi üzerine bir çatal dolusu iskeli ağzına attı. Çiğneyip yuttu. "En azından adımı hatırladığını. Onun için Amaat Bir'den ibaretim. Ve ona görüntü göndermedim. Ben onu izledim." Ekalu'nun bu konudaki –yani *Atagaris'in Kudreti* Amaat teğmeninin kim olduğunu anlayamaması hakkındaki– duyguları karmaşıktı ve öyle olmasına çok da memnun değildi.

"Ah, keşke gönderseydin. Suratını görmek isterdim."

Atagaris'in Kudreti Amaat teğmeninin bu kadar sıradan kökene sahip bir subayla yüz yüze geldiğinde yaşayacağı rahatsızlığın, Ekalu'yu da eğlendirecek olduğunu gördüysem de Seivarden'ın aynı sebepten bunu eğlenceli bulması onu

rahatsız etti ve korkuttu. Bu durum, üzerinden yirmi yıldan daha uzun süre geçmiş olsa da bana oldukça acı bir şekilde Teğmen Awn'un Skaaiat Awer'le bazen yaşadığı durumu hatırlattı. Ben uçanda otururken Gemi kulağıma, "Teğmen Seivarden'ı uyarırım," dedi. Ama Gemi'nin bu durumu Seivarden'a nasıl anlatabileceğinden emin değildim.

Kalr'ın Merhameti'nin bölük odasında Ekalu, "Bir sonraki nöbetinizde sizinle iletişime geçmeye çalışacaktır. Artık *Atagaris'in Kudreti* yeterince yakın olduğundan sizi çaya davet etmeye kararlı."

Seivarden yarı dalga geçer yarı ciddi bir şekilde, "Gemiden ayrılamam," dedi. "Nöbet tutabilecek sadece üç kişi var."

Ekalu alaylı bir küçümsemeyle, "Gemi önemli bir şey olursa size söyler," dedi.

Kumanda'da, Doktor, "Teğmenler. Hayalet Geçit'ten bir şey çıktığı uyarısı geldi."

Seivarden ayağa kalkarak, "Ne çıktı?" diye sordu. Ekalu yemeğine devam etti ama Doktor'un gördüğü şeyin görüntüsünü çağırdı.

Uçanın içinde, Athoek'daki gölün üzerindeyken Gemi kulağıma, "Yakınlaşmadan ne olduğunu anlayamayacağımız kadar küçük," dedi. "Sanırım bir mekik ya da çok küçük bir gemi."

Doktor Kumanda'da, "*Atagaris'in Kudreti*'ne sorduk," dedi.

Kumanda'ya doğru yolu yarılamış olan Seivarden'a, "Yani kendilerini derhal tanıtmazlarsa onları yok etmekle tehdit etmediklerini mi söylüyorsun?" diye sordum.

Atagaris'in Kudreti'nin o anda nöbette olan teğmeni her kimse, ondan oldukça sıkılmış gelen bir sesle, "Endişelenecek bir şey yok," diye cevap geldi. "Sadece çöp. Hayalet Geçit diğerleri gibi temizlenmiyor. Geçitte uzun zaman önce parçalanmış bir gemi olmalı."

Seivarden Kumanda'ya girerken Doktor soğuk bir sesle, "Affedersiniz ama," dedi. "Geçidin diğer tarafında hiç kimse olmadığı ve hiçbir zaman olmamış olduğu izlenimine kapılmıştık."

"İnsanlar bazen iddia üzerine ya da gezmek için giderler. Ama bu yakın zamana ait değil, çok eski olduğu belli. Onu gemiye alacağız; tehlike yaratacak kadar büyük."

Seivarden, "Niye yakmıyorsunuz?" diye sorduğunda Gemi bu soruyu *Atagaris'in Kudreti*'ne iletmiş olmalıydı çünkü, teğmen, "Ya işte, sistemde bazı kaçakçılık aktiviteleri var. Bu tarz şeyleri hep kontrol ederiz," diye cevapladı.

Doktor, "Peki, yaşam olmayan bir sistemde neyin kaçakçılığını yapıyorlar?" diye sordu.

"Şey, Hayalet Geçit'ten bir şeyin kaçakçılığını yaptıklarını sanmıyorum," diye kaygısız bir cevap geldi. "Ama genelde, her zamanki şeyler işte. Yasal olmayan uyuşturucular. Çalıntı antikalar."

Seivarden, "Aart'ın memeleri adına," diye küfretti. "Antikalardan bahsetmişken." Gemi, *Atagaris'in Kudreti*'nden bahsi geçen cismin daha yakın görüntüsünü talep etmişti ve kıvırılmış, zedelenmiş, yanmış kabuğu Doktor'la Seivarden'a gösteriyordu.

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni, "Tam anlamıyla bir çöp, değil mi?" dedi.

Atagaris'in Kudreti'yle bağlantı kesildikten sonra Seivarden, "Beynini siktiğim," dedi. "Bu günlerde subay eğitimlerinde ne gösteriyorlar?"

Doktor ona bakmak için döndü. "Bir şey mi kaçırdım, Teğmen?"

Seivarden, "Bu, Notai askeri mekiğine ait bir erzak dolabı," diye yanıtladı. "Bunu fark etmedin mi gerçekten?"

Radchaailar genelde tek bir dil yani Radchaai dili konu-

şan, tek bir tip insandan oluşuyormuş gibi davranırlardı. Ama Dyson küresinin içi çok genişti. Tek bir dille konuşan tek bir toplum olarak başlamış olsa dahi –ki öyle başlamamıştı– öyle kalmazdı. Anaander'ın genişleme politikasına karşı çıkan gemilerin ve kaptanların çoğu Notai'ydı.

Doktor, "Hayır," dedi. "Fark etmedim. Ve bana Notai gibi görünmüyor. Erzak dolabı gibi de görünmüyor. Ama eski görünüyor."

"Benim hanem Notai. Notai'ydı." Seivarden'ın hanesi onun donuk olarak geçirdiği bin yılda başka bir hanenin hakimiyeti altına alınmıştı. "Gerçi biz sadıktık. Inais'te savaş döneminden kalma eski bir mekiğimiz vardı. Onu görmeye her yerden insan gelirdi." Bu anı beklenmedik şekilde keskin ve dokunaklı olmalıydı. Tekrar konuşmaya başladığında yaşadığı kaybın sebep olduğu duyguların duyulmaması için yutkundu. "Bir Notai gemisi nasıl Hayalet Geçit'te parçalanmış olabilir ki? O savaşların hiçbiri bu taraflarda olmadı."

Gemi, Seivarden'ın bahsettiği tipteki mekiklerden birini hem Seivarden'ın hem de Doktor'un gözünün önüne getirdi. Seivarden, "Evet, bunun gibi," dedi. "Erzak dolabını göster." Gemi emre uydu.

Doktor, "Üzerinde bir yazı var," dedi.

"Görmek mi yazıyor?" Seivarden kaşlarını çatarak yazanları okumaya çalıştı. "Bir şeyi... görmek?"

Gemi, "İlahi Algının Özünü," dedi. "Savaşlarda en son yenilenlerden biri. Şu an bir müzede."

Doktor, "Çok da Notai gibi görünmüyor," dedi. "Elbette yazıyı saymazsak."

Seivarden bir hareketiyle Hayalet Geçit'ten çıkanın görselini çağırarak, "Ve bundaki yazı yandığı için silinmiş," dedi. "Gemi, gerçekten de bunun ne olduğunu anlayamadın mı?"

Gemi hem Seivarden'a hem de Doktor'a, "Anında anlayamadım. Bin yaşından daha küçüğüm ve bizzat hiç Notai gemisi görmedim. Ama Teğmen Seivarden tanımlamasaydı ben birkaç dakika içinde tanımlardım."

Doktor, "*Atagaris'in Kudreti*'ne güveniyor olsaydık yine de tanımlayabilir miydin?" diye sordu. Sonra birden aklına başka bir şey geldi. "*Atagaris'in Kudreti* tanımlayamamış olabilir mi?"

Seivarden, "Muhtemelen tanımlayamadı," dedi. "Yoksa bunu kesinlikle teğmenine söylerdi."

Bölük odasından tüm bu konuşmayı dinleyen Ekalu, "Ya da ikisi de yalan söylüyor," dedi. "Başkasının icabına bakması için işaretleyebilecekleri bir enkazı gemiye alıyorlar."

Seivarden, "Eğer öyleyse, *Kalr'ın Merhameti*'nin tanımlayamayacağını varsayıyorlar," diye dikkat çekti. "Bu bana güvenilir bir varsayım gibi gelmedi."

Gemi, "*Atagaris'in Kudreti*'nin zekâm hakkındaki düşüncelerini bildiğimi iddia etmiyorum," dedi.

Seivarden kısa bir kahkaha attı. "Doktor, *Atagaris'in Kudreti*'ne o... enkazı incelediklerinde ne bulduklarını sor."

Nihayetinde, *Atagaris'in Kudreti* ilginç bir şey bulmadıkları ve sonrasında dolabı imha ettikleri yanıtını verdi.

Vatandaş Fosyf'in evi üç binanın en büyüğüydü; siyah ve gri cilalı taştan yapılma uzun, balkonlu, iki katlı binanın üzerinde yer yer ışık değişince parıldayan mavi ve yeşil taşlar vardı. Ev taşlık kıyısı olan geniş ve berrak bir gölün kenarındaydı; önünde beyaz yelkenleri kapalı, küçük ve zarif bir teknenin demirlemiş olduğu yıkık dökük, ahşap bir iskele uzanıyordu. Dağlarla çevrelenmiş gölün kıyısı yosun ve ağaçlarla kaplıydı. Asıl çay tarlası –yamaç boyunca ve siyah taşların arasında dalgalı şeritler halinde uzanan kadifemsi

yeşilliği havadayken görmüştüm– bir tepenin arkasına saklanmıştı. Hava 20,8 santigrat dereceydi; hafif ve hoş esinti yapraklarla soğuk suyun kokularını taşıyordu.

Vatandaş Fosyf uçanından inerken, "İşte geldik, Donanma Komutanı!" diye seslendi. "Sessizlik ve huzur. Koşullar farklı olsaydı gölde balık tutmayı önerirdim. Tekneyle açılmayı. Hoşunuza giderse dağa tırmanmayı. Ama burada olmak bile güzel. Ana binanın arkasında, sizin kalacağınız evin hemen karşısında ayrı bir banyoevi var. En az bir düzine kişiyi alabilecek kadar büyük bir küvet ve bol miktarda sıcak su. Bu Xhailara özgü bir şey. Barbarca bir lüks."

Raughd ebeveyninin peşinden geldi. "Banyoevinde içki keyfi! Uzun bir gecenin sonrasında bunun gibisi yok." Sırıttı.

Fosyf, Kaptan Hetnys ve onun *Atagaris'in Kudreti* bağılı yaklaşırken, hoş bir şekilde, "Raughd burada bile uzun geceler geçirmeyi başarıyor," diye belirtti. "Ah, genç olmak! Hadi gelin, kalacağınız yeri göstereyim."

Evin taşları arasındaki yeşil ve mavilikler parıldadı ve açımız değişince sönükleşti. Evin diğer tarafında, iki büyük ağaç tarafından gölgelenmiş, kalın bir yosun tabakasıyla kaplı, geniş ve düz gri taşlar uzanıyordu. Onların solunda alçak, elips şekilde bir bina vardı; bizden tarafa bakan uzun duvar ahşap, köşesi ve muhtemelen diğer tarafındaki duvar ise camdandı. Fosyf, o tarafı göstererek, "Banyo," dedi. Yosun kaplı taşların diğer tarafında, tepeden inerek göl kenarındaki eve varan yolun yanında, siyah ve mavi yeşil taştan yapılmış iki katlı bir bina daha duruyordu fakat bu ana evden daha küçüktü ve onun gibi balkonlu değildi. Bize bakan tarafını boydan boya kaplayan, yapraklı sarmaşıklara dolanmış bir çardakla örtülü verandada bizi bekleyen insanlar vardı. Çoğu, bir zamanlar parlak mavi, yeşil, kırmızı olan, kumaşları solmuş ve eskimiş gömleklerle pantolonlar

ya da pantolon kesilerek yapılmış gibi görünen etekler giyiyordu. Ve hiçbirinde eldiven yoktu.

Onlara, üzeri mücevherlerle bezeli ceket, pantolon, eldivenlerden oluşan; bilinen, geleneksel kıyafet giymiş biri eşlik ediyordu. Yüz hatlarından bu kişinin Samirend gözetmen olduğunu tahmin ettim. Gruptan üç metre kadar geride, çardağın gölgesinde durduk ve Fosyf, "Onların şarkı söylemesini dinlemeyi ne kadar istediğinizi bildiğimden sizin için özel hazırlattım, Donanma Komutanı," dedi.

Gözetmen toplanmış insanlara dönerek, "Hadi. Şarkı söyleyin," dedi. Radchaai dilinde. Tane tane ve yüksek sesle.

Grubun yaşlılarından biri yanındaki kişiye, Delsig dilinde, "Bunun doğru şarkı olmadığını söylemiştim," dedi. Gecikmenin nedenini anlayamadığı belli olan gözetmenin tedirgin bakışları eşliğinde yapılan birkaç hareket ve fısıltıdan sonra topluca nefes alarak şarkı söylemeye başladılar. "*Ey sen, Tanrı tarafından korunan sen, hayatını gölgeler içinde geçiren sen.*" Şarkıyı biliyordum; tüm dizelerini ve tüm bölümlerini biliyordum. Delsig dili konuşan Valskaayanların çoğu bu şarkıyı cenazelerde söylerdi.

Bu, bizi teselli etmeye yönelik bir hareketti. Gelme nedenimizi bilmiyor olsalar da kafamızın kazınmış olduğunu ve Kaptan Hetnys'le benim yüzümüzdeki yas çizgisini görmemeleri mümkün değildi. Bu insanlar bizi tanımıyordu; muhtemelen ölen kişinin kim olduğunu da bilmiyorlardı. Biz onları ana vatanından söküp alarak burada çalıştıran güçleri temsil ediyorduk. Bizim duygularımıza önem vermek için herhangi bir nedenleri yoktu. İkimizden birinin şarkının sözlerini anlayabilecek kadar Delsig dilini bildiğini düşünmeleri için hiçbir neden yoktu. Ve sözlerini anlasak dahi taşıdığı manayı anlamamıza yönelik bir beklentileri de. Bu tür şeyler sembolik ve tarihi değerlerle doluydu ama

sadece bu değerlerin bilincinde olan bir kişi tarafından anlaşılabilirdi.

Yine de bu şarkıyı söylediler. Ve bitirdiklerinde yaşlı olan reverans yaparak, "Vatandaşlar, kaybettiğiniz kişi için dua edeceğiz," dedi. Oldukça net, anlaşılır ama ağır aksanlı bir şekilde Radchaai dilinde konuşmuştu.

"Vatandaşlar," diye yanıtlarken birilerinin Delsig diline ne kadar hakim olduğumun henüz farkına varmasını isteyip istemediğimden emin olmadığım için ben de Radchaai dilini kullandım. "Çok duygulandık. Şarkınız ve dualarınız için teşekkürler."

Gözetmen yüksek sesle ve tane tane konuştu. "Donanma Komutanı size teşekkür ediyor. Şimdi gidin."

"Bekleyin," diye araya girdim. Fosyf'e döndüm. "Bana bir iyilik yapıp gitmeden önce bu insanlara yiyecek ve içecek bir şeyler verir misin?" Anlamaz bir ifadeyle gözleri kırpıştırdı. Gözetmen inanmaz gözlerle bana bakakaldı. "İçimden öyle geldi. Eğer masraflı olacağını düşünüyorsan sana bunun için bir ödeme yapmaya hazırım. Elinizde ne varsa. Mesela, çay ve kek." Buradaki mutfakta hep bulunmasını bekleyeceğim türden şeylerdi.

Fosyf ani şaşkınlığını atlattı. "Elbette, Donanma Komutanı." Hâlâ açık beyan ettiğim talebim yüzünden şaşkın olan gözetmen, onun işaretiyle tarla işçilerini toplayıp uzaklaştırdı.

Kalacağımız binanın giriş katı bir kısmı oturma odası, bir kısmı yemek odası olan açık geniş bir alandı; oturma odası bölümü geniş koltuklar ve üzerlerinde pulları parlak renkli oyun tahtaları olan sehpalarla doluydu. Odanın diğer tarafında, üzeri meyve ve kekle dolu olan büfenin yanında duran, uzun masanın etrafındaki sanatsal bir şekilde uyumsuz

sandalyelerde yumurta yedik ve soya peyniri çorbası içtik. Tavana yakın bir dizi küçük pencereden gelen ışık, alacakaranlık ve rüzgârın taşıdığı bulutların etkisiyle soluklaşmıştı. Üst katta, dar koridorlar ve her biri bağlı olduğu oturma odasıyla özenli bir renk uyumu içinde olan yatak odaları vardı. Benimki pastel tonlarda turuncu ve maviydi; yatağın üzerindeki kalın ve yumuşak battaniyelerin doğal biçimde eskimiş ve solmuş gibi görünmeleri için özenle seçildiklerini düşündüm. İlk bakışta sıradan bir kır evi olduğu düşünülebilirdi ama her şey titizlikle yerleştirilmiş ve düzenlenmişti.

Masanın başında oturan Vatandaş Fosyf, "Burası eskiden depolama ve idare faaliyetleri için kullanılıyordu. Aslında, ana bina ise konuk eviydi. Topraklara katılmadan önce," dedi.

Raughd, "Ana binadaki tüm odaların balkonu var," dedi. Yanıma oturmak için çaba sarf etmişti ve şu an yüzünde bilmiş bir gülümsemeyle başını hafifçe yana çevirip bana doğru eğilmişti. "Randevulaşmak çok rahat oluyor." Bana *kur yapmaya* çalıştığını fark ettim. Yasta olmama ve en iyi durumda dahi bunun uygunsuz bir yaklaşım olarak kabul edilecek olmasına rağmen.

Vatandaş Fosyf, "Ha ha!" diye güldü. "Raughd hep dışarıdaki merdivenleri kullanışlı bulmuştur. Onun yaşındayken ben de öyle düşünüyordum."

En yakın kasaba uçanla bir saat mesafedeydi. Hane halkı dışında burada randevulaşacak kimse yoktu; ana evde kuzenlerin ve müşterilerin olacağını tahmin ediyordum. Hane halkının tamamı aralarında cinsellik yaşanmasını engelleyecek şekilde akraba değildi; yani burada hizmetçileri tehdit etmeyi içermeyen ilişkiler de yaşanabilirdi.

Kaptan Hetnys masada karşıma gelecek şekilde oturu-

yordu ve hemen arkasında *Atagaris'in Kudreti* bağılı bir şey lazım olma ihtimaline karşı hareketsizce bekliyordu. Bağıl olduğu için yas kaidelerine uymak zorunda değildi. Buradaki herkesi kendisinin de bir bağıl olduğuna ikna etmiş gibi görünen Kalr Beş ise arkamdaydı.

Vatandaş Sirix yanımda sessizce duruyordu. Evdeki hizmetçilerden gördüklerimin çoğu Samirend, birkaç ise Xhai'ydi ama dışarıdaki arazide Valskaayan olduğunu tahmin ettiğim birkaç kişinin çalıştığı görmüştüm. Bize odalarımızı gösteren hizmetçilerde belli belirsiz ve gözden kaçabilecek bir tereddüt vardı; eğer talimatlar bunun aksini söylemese Sirix'i hizmetçiler bölümüne göndereceklerinden şüphelendim. Yirmi yıldır yüzeye inmemiş olsa da, bu araziden değil, buranın yaklaşık yüz kilometre uzağındaki başka bir arazide yaşamışsa da buradaki birinin onu tanıma ihtimali vardı.

Fosyf, "Raughd'un öğretmenleri burayı hep sıkıcı buldu," dedi.

Raughd, "Asıl sıkıcı olan *onlardı*!" diye feryat etti. Tekdüze ve burundan gelen bir sesle, nutuk çekercesine, "*Vatandaş! Tanrı'nın neden bir ördeğe benzediğini üçüncü ölçü ve dar uyakla açıkla*," dedi. Kaptan Hetnys güldü. Raughd, "Hep hayatı onlar için daha eğlenceli hale getirmeye çalıştım," diye devam etti, "ama bunu hiç takdir etmediler."

Vatandaş Fosyf de güldü. Ben gülmedim. Geçmişten benzeri eğlenceleri teğmenlerimden dinlemiştim ve Raughd'un zalimliğe olan eğiliminden haberdardım. "Yapabilir misin?" diye sordum. "Demek istediğim, Tanrı'nın neden bir ördeğe benzediğini dizeler halinde söyleyebilir misin?"

Kaptan Hetnys birkaç gündür sakin görünmemden cesaret alarak, "Tanrı'nın ördekle herhangi bir benzerliği olduğunu zannetmiyorum," dedi. "Tanrı ve ördek! Gerçekten mi?"

"Ama şüphesiz ki Tanrı bir ördektir," diye azarladım. Tanrı evren, evren ise Tanrı'ydı.

Fosyf eliyle itirazımı geçiştirdi. "Elbette haklısınız, Donanma Komutanı fakat eminim böyle bir konu hakkında ölçüler, düzgün söyleyiş gibi şeyler olmadan da konuşulabilir."

Kaptan Hetnys, "Ve neden bu kadar saçma bir şey seçmek zorundalar?" diye sordu. "Neden Tanrı'nın yakutlarla ya da yıldızlarla," –elleriyle etrafı gösterdi– "ya da en azından çayla benzerliğini sormazlar? Değerli bir şeyle. Engin bir şeyle. Bu daha uygun olur."

"Bu soru," diyerek cevapladım, "ayrıntılı değerlendirmeyi gerektiriyor. Vatandaş Fosyf, anladığım kadarıyla buradaki çayın tamamı elle toplanıyor ve elde işleniyor."

"Öyle!" Foysf'un yüzü sevinçten ışıldıyordu. Belli ki bu en çok gurur duyduğu şeydi. "Elle toplanıyor; ne zaman isterseniz görebilirsiniz. İşleme tesisleri yakında; ziyaret etmek çok kolay. Elbette eğer uygun görürseniz." Bir an duraksayıp gözlerini kırptı; belli yakınlardaki biri ona mesaj göndermişti. "Tepenin hemen ardında olan bölümdeki çayların yarın toplanması planlandı. Elbette yaprakların çaya dönüştürülmesindeki *hünerli çalışma* gece gündüz sürüyor. Yaprakların tam kıvamına gelene kadar kurutulması ve karıştırılması gerekiyor, sonra kuru bir şekilde pişirilip tam zamanında sarılıyorlar. Daha sonrasında sınıflandırılıp son kurumaya bırakılıyorlar. Elbette tüm bunların makinelerle yapılması mümkün, bazıları öyle yapıyor ve tamamen makul bir çay elde ediyorlar." *Tamamen makul* sözlerinin altında hafif bir küçümseme ve reddetme ifadesi saklıydı. "Böyle çaylar dükkânlarda oldukça iyi fiyatlar satılıyor. Ama bu çayı dükkânlarda bulamazsınız."

Fosyf'in çayı, Balık Çocuk sadece hediye olarak alınabilir-

di. Ya da –belki– başka birine hediye etmek amaçlı doğrudan Vatandaş Fosyf'ten. Radch'ta para geçerliydi fakat alışverişlerin büyük bir çoğunluğu para karşılığı mal alımına dayanmazdı. Vatandaş Fosyf çayından para kazanıyorsa da bu çok fazla değildi. En azından teknik olarak. Uçanla üzerinden geçtiğimiz yeşil tarlalar, tüm o çay, karmaşık üretim yöntemi maliyeti düşürmek için değildi; Balık Çocuk'un özelliği *itibardı*.

Bu da Athoek'da buranın iki katından büyüğünde ilk bakışta çok daha fazla kazanç sağlıyor gibi görünen tarlalar olmasına rağmen bana doğrudan yaklaşabilecek kadar kendine güvenen tek yetiştiricinin çayını satmayan olmasını açıklıyordu.

"Bu çok özen gerektiriyor olmalı," diye gözlemimi belirttim. "Toplamak ve işlemek. İşçilerin son derece yetenekli olmalı." Çorbasından aldığı son kaşık, yanımda oturan Vatandaş Sirix'in boğazında kaldı ve neredeyse duyulmayacak kadar kısık bir sesle öksürmesine neden oldu.

"Öyleler, Donanma Komutanı, öyleler! O yüzden onlara asla kötü davranmam, onlara çok ihtiyacım var! Hatta onlar da birkaç kilometre ötedeki eski konuk evlerinden birinde yaşıyorlar, tepenin diğer tarafında." Küçük camlara yağmur damlaları vurmaya başladı. Athoek İstasyonu, bana sadece geceleri yağmur yağdığını ve her zaman sabah toplama zamanı geldiğinde yaprakların kuru olmasını sağlayacak saatte dindiğini söylemişti.

İfadesiz bir sesle, "Ne hoş," diye yanıtladım.

Güneş doğmadan, gökyüzü henüz sedef pembesi ve açık maviyken ve gölle vadi hâlâ gölgeler içindeyken uyandım. Hava serindi ama soğuk değildi ve bir yılı aşkın süredir koşabilecek alanım olmamıştı. Bu, sporun dine bağlılık olarak algılandığı, top oyunları için antrenmanın dua etmek

ve meditasyon yapmak sayıldığı Itran Tetraşisi'ndeyken kazandığım bir alışkanlıktı. Buradaki hiç kimse o oyunu oynamamış, hatta onun ne olduğunu bilmiyor olsa dahi bu alışkanlığa geri dönmek iyi hissetmemi sağlamıştı. Bir yıl önce incittiğimden beri hâlâ tam olarak iyileşmemiş olan sağ kalçam konusunda temkinli davranarak tepenin, eğimi hafif olan tarafındaki yolu takip ettim.

Yamacın tepesine vardığımda şarkı söyleyen sesleri işittim. Taşlı yüzeylerde ve omuzlarında asılı sepetlerle bellerine gelen çalıların arasında hızlıca yaprak yolan işçilerin olduğu tarlalarda güçlü, tek bir ses yankılanıyordu. Tarlalardaki işçilerin en az yarısı çocuktu. Şarkı Delsig dilindeydi ve şarkıcının sevdiği birinin, kendisini başka birine adamış olmasından dolayı yakılmış bir ağıttı. Bu, Valskaayanlara özgü bir konuydu; normal bir Radchaai ilişkisinde benzer bir durum yaşanması çok olağan değildi. Ve daha önce duyduğum bir şarkıydı. Tekrar duymak Valskaay'daki anılarımı gün yüzüne çıkardı; oradayken en son bulunduğum mağaralarla kaplı bölgedeki ıslak kireç taşının kokusunu burnuma getirdi.

Şarkıyı söyleyen belli ki gözcüydü. Ben yaklaştıkça şarkının sözleri değişti. Hâlâ Delsig dilinde olduğu için gözetmenler için oldukça anlaşılmazdı.

İşte geliyor asker
Çok obur ve besleniyor şarkılardan
O kadar çok yemiş ki,
Ağzının kenarlarından artık taşıyorlar,
Özgürlüğe hasret, uçarak kaçıyorlar

Yüz ifadelerimin içgüdüsel oluşmamasından dolayı çok mutluydum. Yoksa, çok akıllıca bir şekilde tam şarkının ölçülerine oturtulmuş bu dizeler karşısında gülümsemeden

duramaz ve sözleri anladığımı işçilere belli ederdim. Ama şu an hiçbir şey anlamıyormuş gibi koşmaya devam ediyordum. İşçilerin her biri Valskaayan'dı. Şarkı söyleyen kişinin hakkımda yaptığı hiciv onların anlaması içindi ve Valskaayan dilinde söylenmişti. Athoek İstasyonu'nda Fosyf'in tarlada çalışan işçilerinin hepsinin Valskaayan olduğu bilgisini almıştım ve o zaman bu bana tuhaf gelmişti. Tuhaf gelen bazılarının değil, hepsinin Valskaayan olmasıydı. Gözlerimle gördüğümde bu durum bana daha da yanlış geldi.

Böyle bir durumda, bir bölme dolusu Valskaayan ya düzinelerce ayrı tarla ve iş görebilecekleri diğer yerlere dağıtılır ya da donuk tutulup yavaş yavaş zaman içinde yerleştirilirlerdi. Burada en fazla yarım düzine kadar Valskaayan olması gerekirdi. Ama bu sayının altı katından daha fazla Valskaayan var gibi görünüyordu. Samirend, hatta belki Xhai ya da Ychana ya da başka ırktan birilerini görmeyi bekliyordum; çünkü topraklara katılmadan önce burada sadece Xhai ve Yhana ırkları olmadığı kesindi.

Ayrıca dışarıdaki hizmetçiler –bu sabah ve bir önceki gün görebildiğim kadarıyla hepsi Valskaayan'dı– ve içeridekiler –birkaç Xhai dışında hepsi Samirend'dı– arasında bu kadar keskin bir ayrım olmamalıydı. Valskaay topraklara katılalı yüz yıl olmuştu ve buraya ilk gönderilenlerden ya da onların çocuklarından bazıları sınava girip başka görevlere yönlendirilmiş olmalıydı.

Yer yer battaniye gerilmiş pencerelerinde cam olmayan, işçilerin kaldığı kahverengi ahşap binanın önüne kadar koştum. Belli ki burası, hiçbir zaman Fosyf'in göl kenarındaki evi kadar büyük ve lüks olmamıştı. Ama çayla dolu vadiye bakan güzel bir manzarası ve doğrudan cam gibi suyu olan geniş göle giden bir yolu vardı. Evin çevresindeki ezilmiş toprak bir zamanlar bahçe ya da özenle bakılan çimenlik

bir alan olabilirdi. İçerisinin nasıl olduğunu merak etmeme rağmen davetsiz ve muhtemelen istenmeyen bir şekilde içeri girmektense geri dönüp koşmaya devam ettim. *Kalr'ın Merhameti* kulağıma, "Teğmen Seivarden bacağınıza dikkat etmenizi hatırlatmak istedi," dedi.

"Gemi," diye cevapladım sessizce, "bacağım kendisini hatırlatıyor." Ki *Kalr'ın Merhameti* bunu biliyordu. Seivarden'la yaptığı bu mesajı göndermesine neden olan konuşma iki gün önce geçekleşmişti.

Gemi, "Bu teğmeni çok üzecek," dedi. "Ve ağrıyı yok saymaya çalışıyorsunuz gibi görünüyor." Oldukça sakin olan sesinde bir kınama mı vardı?

"Günün geri kalanında dinleneceğim," diye söz verdim. "Neredeyse bitti zaten."

Tepeyi tekrar aştığımda gökyüzü ve vadi aydınlanmış, hava ısınmıştı. Vatandaş Sirix'i elinde buharı tüten bir fincan çayla çardağın altındaki bir bankta otururken buldum. Ceketi yoktu, gömleğini içine sokmamıştı ve hiç mücevher takmıyordu. Teknik olarak Tercüman Dlique için yas tutmuyordu; kafasını kazımamış ve yas çizgisi çizmemişti ama yine de yas giysileri giyiyordu. Verandaya çıkarken, "Günaydın," diye seslendim. "Bana banyoevini gösterebilir misin, Vatandaş? Belki bazı şeyleri bana açıklayabilirsin."

Bir anlığına tereddüt etti. Sonunda, sanki riskli ya da tehlikeli bir şey önermişim gibi tedbirli bir şekilde, "Peki," dedi.

Banyoevinin uzun, kavisli penceresi siyah-gri uçurumları ve buz kaplı zirveleri gözler önüne seriyordu. Uzaktaki köşeden kaldığımız evin küçücük bir köşesi görünüyordu. Gelen misafirler burayı manzarası yüzünden seviyor olmalılardı; banyonun bir duvarını tamamen cam yapmak en fazla bir iki Radchaai'ın aklına gelebilecek bir fikirdi.

Cam olmayan duvarlar açık renkli, incelikle oyulmuş ve verniklenmiş bir ahşaptandı. Taş kaplı zeminde, içinde birine terlemek, diğerine serinlemek için oturulan iki bank olan yuvarlak bir sıcak su havuzu vardı. Sirix sıcak suyun içinde karşımdaki banka otururken, "Sıcaktan sonra vücudu güçlendiriyor," dedi. "Gözeneklerin kapanmasını sağlıyor."

Sıcak, ağrıyan kalçama iyi gelmişti. Koşmak o kadar da akıllıca bir fikir olmayabilirdi. "Öyle mi?"

"Evet. Çok arındırıcı." Bu kelimeyi seçmiş olması tuhaftı. Bunun Xhi ya da Liost dilindeki daha karmaşık bir kelimenin Radchaai diline çevrilmiş hali olduğundan şüphelendim. Sirix, "Güzel bir hayatınız var," diye devam etti. Tek kaşımı sorgularcasına kaldırdım. "Uyandığınız anda çayınız hazır. Siz uyurken giysileriniz yıkanıp ütüleniyor. Kendi kendine giyindiğiniz oluyor mu?"

"Genelde öyle yapıyorum. Ama çok resmi olmam gerektiğinde deneyimli birilerinin yardımcı olması iyi oluyor." Benim hiç böyle bir yardıma ihtiyacım olmamışsa da birçok kez bu yardımı yapmıştım. "Eee, ataların. Buraya getirilen Samirendlar. Hepsi ya da neredeyse hepsi, çay toplamak için dağlara mı gönderildi?"

"Evet, Donanma Komutanı, birçoğu."

"Oranın topraklara katılması uzun zaman önceydi; yani onlar medenileştikçe," –sesimin hafif alaycı bir tonda çıkmasını sağladım– "sınavlarda başka görevler için de uygun çıktılar. Bu çok mantıklı. Benim anlamadığım, neden tarlalarda çalışan hiç Samirend yok. Ya da Valkaayanlar dışında herhangi biri. Ve neden tarlalarda çalışanlar ve arazide çalışan bir iki tanesi dışında etrafta hiç Valskaayan yok. Valskaay topraklara katılalı yüz yıl oldu. Bu sürede hiçbir Valskaayan gözetmen olamadı mı?"

Sirix tekdüze bir ses tonuyla, "Donanma Komutanı, başka

bir çaresi olan kimse çay toplamayı seçmez," dedi. "Tarlada çalışanlar, topladıkları yapraklar belli bir ağırlığın üzerinde olursa ödeme alıyorlar. Ve bu ağırlık çok fazla; hızlı çalışan üç işçi ancak tüm gün çalışarak bu ağırlığı toplayabilir."

"Ya da bir işçi ve birkaç çocuğu," diye tahmin yürüttüm. Koşarken tarlada çalışan çocukları görmüştüm.

Sirix bir hareketle onayladığını gösterdi. "Yani hiçbiri kazanmaları gereken ücreti kazanamıyor. Ve yemek harcamaları var. Yer yemeği; istasyondayken yemiştiniz. Çay yapımından arta kalan çerçöp ve tozlarla yapılıyor. Elbette Fosyf bunun karşılığında para alıyor. Hem de çok yüksek. Çünkü herhangi bir çerçöp değil, Balık Çocuk'un çöpleri!" Ağzından öfkeli bir şeyler çıkmasına çok az kalmış olduğundan bir anlığına durdu ve birkaç kez nefes aldı. "Günlük iki kâse lapa. Bu oldukça az ve daha fazlasını isterlerse satın almaları gerekiyor."

"Yüksek ücretlerle," diye tahmin yürüttüm.

"Aynen öyle. Eğer yetiştirmek isterlerse sebze yetiştirebilecekleri toprak var fakat tohum ve malzeme almaları gerekiyor; ayrıca onlarla ilgilenmek çay toplayacakları vakitten çalıyor. Haneleri olmadığından onlara bir şeyler verecek akrabaları da yok, her şeyi satın almaları gerekiyor. Hiçbiri seyahat izni alamadığı için bir şeyler almak için uzak bir yere gidemiyorlar. Hiç paraları olmadığı için sipariş veremiyorlar ve kredi alamayacak kadar borçlular; o yüzden Fosyf onlara el aleti, eğlence erişimleri, daha iyi yemek gibi şeyleri istediği fiyata satabiliyor."

"Tarlada çalışan Samirendlar nasıl bunun üstesinden geldi?"

"Şüphesiz, evdeki hizmetçilerin bir kısmı hâlâ ebeveynlerinin ebeveynlerinin ve hatta onların ebeveynlerinin borçlarını ödüyordur. Ya da başka akrabalarının. Tek çıkış yolu

haneler oluşturup çok ama çok çalışmak. Ama Valskaayanlar... sanırım çok hırslı değiller. Kendi hanelerini yaratmak fikrini benimseyememiş görünüyorlar."

Valskaayan aileleri Radchaailarınki gibi işlemiyordu. Ama Valskaayanların Radchaai hanelerine benzer bir yapıya sahip olmanın faydalarından haberdar olduklarını ve başka yerdeki Valskaay ailelerinin gruplaşıp ilk fırsatta benzeri düzenler kurduklarını biliyordum. Cevabını bilmeme rağmen, "Ve çocuklardan hiçbiri sınavlarda başka göreve atanmadı mı?" diye sordum.

Sirix, "Bu günlerde tarla işçileri yetenek sınavlarına girmiyor," diye cevap verdi. Şu an öfkesini gösterebilse bile bunu yaparken çok büyük bir rahatsızlık duymasına neden olan tekrar eğitimin etkileriyle boğuştuğu açıkça görülebiliyordu. Gözlerini benden kaçırarak ağzından yavaşça nefes alıp verdi. "Girseler de başka göreve atanmazlardı. Her biri cahil ve batıl inançlara sahip birer barbar. Her neyse. Bu *doğru* değil." Derin bir nefes daha aldı. "Bunu tek yapan Fosyf değil. Ve ona sorarsanız size sınavlara *girmediklerini* söyler." Buna inanabilirdim. Valskaay'da en son bulunduğumda sınavlara girip girmemek birçok kişi için öncelikli bir şey değildi. "Ama artık başka yerlerden buraya birileri gönderilmeyecek, değil mi? Son topraklara katmada buraya kimse gönderilmedi. Eğer yetiştiriciler Valskaayları kaybederse kim acınası yemekler ve yok pahasına çay toplayacak? O yüzden tarla işçilerinin kendilerini ve çocuklarını buradan kurtaramaması çok daha iyi. Donanma Komutanı, bu *doğru değil*. Buradaki bir grup evsiz barbar, valinin umurunda değil ve bunu umursayan hiç kimse Radch'ın Efendisi'nin dikkatini çekebilecek kadar güçlü değil."

"Yirmi yıl önceki grevin onun dikkatini çekmeyi başaramadığını mı düşünüyorsun?" diye sordum.

"Öyle olmalı. Yoksa bir şeyler yapardı." Ağzından kesik kesik üç kez nefes aldı. Öfkesiyle başa çıkmaya çalışıyordu. "Affedersiniz." Sağa sola su sıçratarak apar topar kalktı ve sıcak havuzdan çıkıp kendini soğuk suya bıraktı. Beş, ona havlu getirdiğinde soğuk sudan çıkıp tek bir kelime etmeden banyoyu terk etti.

Gözlerimi kapattım. Teğmen Tisarwat Athoek İstasyonu'nda bir kolu yüzünün üzerinde yatıyordu ve rüyalar arasında bir yerde, derin uykudaydı. Dikkatim *Kalr'ın Merhameti*'ne kaydı. Seivarden nöbetteydi. Amaatlarından birine bir şeyler söylüyordu. "Donanma Komutanı'nın yüzeye gitme işi." Tuhaf. Bu, Seivarden'ın Amaatlarından biriyle tartışacağı türde bir şey değildi. "Bu gerçekten gerekli bir şey miydi yoksa onun zıvanadan çıkartan belli bir adaletsizlik mi var?"

Amaat, "Teğmen Seivarden," derken bu mürettebatın bağıl gibi davranmaya olan düşkünlüğü hesaba katıldığında dahi fazlasıyla hareketsizdi. "Böyle bir soruyu Donanma Komutanı'na bildirmek zorunda olduğumu biliyorsunuz."

Seivarden hafif bezgin şekilde eliyle geçiştirdi. "Elbette, Gemi. Yine de."

Bir anda neler olduğunu anladım. Seivarden, *Kalr'ın Merhameti* ile konuşuyordu; Amaat'la değil. Gemi'nin cevapları Amaat'ın gözünün önüne geliyordu ve o da onları okuyordu. Gerçek bir bağılmış, geminin bir parçası, Gemi'nin konuşmak için kullandığı düzinelerce ağızdan sadece biriymiş gibi. Mürettebattan biri bunu bana karşı yapmayı denemediği için mutluydum. Böyle bir şeyi hiçbir şekilde onaylamazdım.

Ama Seivarden'ın bunu rahatlatıcı bulduğunu görebiliyordum. Rahatlatıcı. Endişeliydi ve Gemi'nin bu şekilde konuşması ona güven veriyordu. Bunun hiçbir geçerli mantıksal açıklaması yoktu. Ama durum buydu.

Amaat, "Teğmen," dedi. Gemi, Amaat aracılığıyla, "Sadece Donanma Komutanı'nın size bildirdiği kadarını söyleyebilirim. Ama benim kişisel fikrimi öğrenmek istiyorsanız söyleyeyim; bence ikisinin bir karışımı. Donanma Komutanı'nın orada bulunmaması ve Vatandaş Raughd'un uzaklaştırılması sayesinde Teğmen Tisarwat istasyon sakini gençlerle çok önemli politik bağlar kurabiliyor."

Seivarden şüpheci bir *hah* sesi çıkardı. "Sakın bana bizim Tisarwat'ın politika konusunda yetenekli olduğunu söyleme."

"Yetenekleri sizi şaşırtabilir, Teğmen."

Seivarden açıkça *Kalr'ın Merhameti*'ne inanmamıştı. "Öyle bile olsa, Gemi. Donanma Komutanı'mız genellikle belaya bulaşmaz ama bulaştığında bu asla önemsiz bir bela olmaz. Ve ona yardım edebileceğimiz mesafeden saatlerce uzağız. Eğer bir şeyler kaynıyorsa ve bize ihtiyacı olduğu zaman orada olabilmemiz için bizi yakına çağıramayacak kadar dikkati dağınıksa bana haber verecek misin?"

"Bunun için sizin deyişinizle bir şeylerin kaynadığını günler öncesinden bilmek gerekiyor, Teğmen. Donanma Komutanı'nın dikkatinin o kadar uzun süre dağınık kalacağını zannetmiyorum."

Seivarden kaşlarını çattı. "Ama ben de Donanma Komutanı'nın güvenliği için sizin kadar endişeleniyorum, Teğmen." Bu, Gemi'nin verebileceği tek cevaptı ve Seivarden bununla yetinmek zorundaydı.

Kalr'ın Merhameti, "Teğmen Seivarden," dedi. "Hrad'dan gelen bir mesaj var."

Seivarden *devam et* diye işaret etti. Tanıdık olmayan bir ses kulaklarını doldurdu. "Ben *Inil'in Kudreti*'nin kumandasındaki Donanma Komutanı Uemi. Omaugh Konağı'ndan geliyorum. Hrad sisteminin kontrolünü ele alıp güvenliğini

sağlamakla görevlendirildim." Hrad sistemi bir geçit ötedeydi. Komşu sayılırdı. "Donanma Komutanı Breq'e saygılarımı iletirim. Tstur Konağı'ndaki çatışma hâlâ yoğun. Dış istasyonlardan birkaçı yok edildi. Orada alınacak sonuca göre Radch'ın Efendisi size bir çıkarma gemisi yollayabilir. Size selamlarını gönderiyor ve her ne koşulda olursa olsun iyi şeyler başaracağınıza inanıyor."

"Gemi, Donanma Komutanı Uemi'yi tanıyor musun?" Cevabın hemen şu anda gönderilmesi gerekliliği yoktu; geçitle bağlı olmasına rağmen Hrad ışık hızında saatler ötedeydi.

Kalr'ın Merhameti, "Çok değil," diye cevapladı.

"Peki ya, *Inil'in Kudreti*'ni?"

"O bir *Kudret*."

"Hah!" Seivarden bunu komik bulmuştu.

"Donanma Komutanı, yokluğunda benzer bir mesaj gelmesi halinde uygulanmak üzere talimatlar bıraktı, Teğmen."

"*Bıraktı* mı?" Seivarden buna şaşırmalı mı şaşırmamalı mı bilemiyordu. "Peki, neymiş bu talimatlar."

Talimatlarım oldukça basitti. Seivarden mesaja, "Ben Donanma Komutanı Breq'in geçici yokluğunda *Kalr'ın Merhameti*'nin kumandasındaki Teğmen Seivarden. Donanma Komutanı Uemi'yi saygıyla selamlıyor, ilettiğiniz haberlerden dolayı teşekkür ediyorum. Donanma Komutanı Breq, Donanma Komutanı Uemi'nin hoşgörüsüne sığınarak, Omaugh Konağı'nda geminize katılan yeni bir mürettebat olup olmadığını merak ediyor," diyerek cevap gönderdi. Gerçi tek düşünmem gereken yeni mürettebat olmayabilirdi. Daha yaşlı yetişkinlerden de bağıl yapmak son derece mümkündü.

Ama akşam yemeğinden önce herhangi bir cevap bana ulaşamazdı. Bu soru Tisarwat'la olanları bilmeyen Seivarden'ın

kafasını karıştırsa da Gemi ona herhangi bir açıklama yapmadı.

Eve dönerken ana binadan gelen Raughd'la karşılaştım. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle, "Günaydın, Donanma Komutanı!" dedi. "Böyle şafakta uyanmak son derece canlandırıcı. Bunu bir alışkanlık haline getirmeliyim." İtiraf etmeliyim ki gülümsemesi, altındaki belli belirsiz zorlamaya –az önce ima ettiği gibi Raudgh'un bu saatlerde uyanmaya alışık olmadığına emindim– rağmen oldukça etkileyiciydi. Ama onun hakkında bildiğim şeyler gülümsemesinin etkilerini yok ediyordu. "Lütfen bana banyodan çıktığınızı söylemeyin," diye ekledi küçük bir hayal kırıklığı ve ölçülü bir cilveyle.

Beklemeden, "Günaydın, Vatandaş," diye yanıtladım. "Ve evet, çıktım." Sonra kahvaltı etmek için eve döndüm.

V

13

Fosyf'in hizmetçilerinin kibar bir şekilde büfenin üzerinde bıraktığı akşam yemeğinden artan meyve ve ekmekten oluşan kahvaltıdan sonra, Kaptan Hetnys ve ben tüm günü sessizce oturarak, düzenli aralıklarla dua ederek, sade ve basit yemekler yiyerek geçirmeliydik. Dolayısıyla, evin açık giriş katındaki oturma bölümünde oturduk. Günler geçtikçe evin dışında münasip bir şekilde daha fazla zaman geçirebilir, örneğin dışarıdaki çardağın altında oturabilirdik. Gelenek, yastayken hareket etme ihtiyacı hissedenler için biraz hareket olanağı sağlıyordu; sabahki koşuya çıktığımda ve sonrasında banyoya gittiğimde bu esneklikten faydalanmıştım. Ama önümüzdeki birkaç günün büyük bir bölümünü baş başa ya da bizi avutmaya gelen komşularla birlikte yatak odalarımızda yahut bu odada geçecektik.

Kaptan Hetnys üniformasını giymiyordu, çünkü yas tutarken üniforma zorunlu değildi. İçine sokmadığı gömleği soluk pembeydi ve zeytin yeşili bir pantolon giymişti. Sivil kıyafetlerimin tamamı ya bu ortam için çok resmi ya da Radch'ın dışında geçirdiğim dönemde modası geçmiş olduğundan yas tutmaya uygun değillerdi. O yüzden kahverengi siyah üniforma gömleğimle pantolonumu giymiştim.

Katı bir kural olarak mücevher takamazdım ama Teğmen Awn'un anı broşundan ayrılmak istemediğim için onu gömleğimin iç tarafına iliştirmiştim. Bir süre sessizce oturduk; Kalr Beş ve *Atagaris'in Kudreti* bağılı bir şeye ihtiyaç duyar-

sak diye hareketsizce arkamızda duruyordu. Kaptan Hetnys zaman ilerledikçe daha çok gerilse de Sirix bize katılmak için merdivenlerden inene kadar bunu pek dışa vurmadı. Sonrasında birdenbire ayağa fırladı ve odada volta atmaya başladı. Yolda buraya gelirken ve dün gece, Sirix'e tek bir kelime bile etmemişti. Görünen o ki şu anda da söylemeye niyeti yoktu. Yine de, tavırları böyle bir zamanda tuhaf davranışlara izin veren yas geleneklerine uygundu.

Öğle vakti, hizmetçiler yemek tepsileriyle geldiler; istasyonlarda bir lüks olsa da genelde sade ve basit bir yemek sayılan ekmekle üzerine sürmek için pek de tadı tuzu olmayan çeşitli ezme ve karışımlar getirdiler. Dün geceki yemekten yola çıkarak bunların da sadece –teknik olarak– sade bir yemek sayılacağından emindim.

Hizmetçilerden biri duvara doğru gidip beni şaşırtarak duvarı kenara çekti. Duvarın neredeyse tamamı katlanabilir panellerden oluşuyor ve çardakla kapalı verandaya açılarak odaya hafif bir gün ışığıyla hoş, yaprak kokulu bir esintinin girmesini sağlıyorlardı. Sirix öğle yemeğini dışarıdaki banklardan birinde yedi; gerçi duvar boyunca açılan geçit içerisi ve dışarısı arasındaki ayrımı belirsizleştiriyordu.

Athoek İstasyonu'nda Teğmen Tisarwat bir çay dükkânındaki boş ve yarı boş içki şişeleriyle kaplı alçak bir masanın etrafındaki rahat sandalyelerden birine yayılmıştı. Masadaki şişeler onun maaşıyla alabileceğinden çok daha fazlaydı, yani ya borç olarak almış ya da varsayılan rütbesi sayesinde ona hediye edilmişti. Ya da benim rütbem sayesinde. Birimizin bunları geri ödemek için bir yöntem bulması gerekecekti fakat bu çok büyük bir problem sayılmazdı. Vatandaş Piat, Tisarwat'ın yanında oturuyordu ve çevredeki diğer sandalyeler yarım düzine gençle doluydu. Biri az önce komik bir şey söylemiş olmalıydı, zira herkes gülüyordu.

Kalr'ın Merhameti'nde Doktor ona yardımcı olan Kalr'ın kendi kendine bir şarkı mırıldandığını duyunca tek kaşını kaldırdı.

Kim sadece tek kez düşmüş aşka?
Kim, "Bir daha âşık olmam demiş"
Ve tutmuş sözünü

Ben değil.

Athoek'daki dağlarda Kaptan Hetnys volta atmayı bırakıp öğle yemeğini masada yedi. Dışarıdaki bankta oturan Sirix bunu fark etmemiş gibi görünüyordu. Hizmetçilerden biri yanına yaklaşıp hızla ve sessizce –belki de Liost dilinde olduğu için anlayamadığım– bir şey söyledi. Sirix kafasını kaldırıp ona baktı ve Radchaai dilinde tane tane, "Ben sadece bir danışmanım, Vatandaş," dedi. Sesinde herhangi bir kinden eser dahi yoktu. Bu sabahki mutsuzluğundan ve adaletsizliğe duyduğu öfkeden sonra tuhaf gelmişti.

Üzerimizde, Athoek İstasyonu'ndaki çay dükkânında, biri, "Şu an Kaptan Hetnys ve o korkutucu Donanma Komutanı yüzeyde olduğuna göre bizi Presgerlerden korumak Tisarwat'a kaldı!" dedi.

Tisarwat, "Mümkün değil," diye yanıtladı. "Eğer Presgerler bize saldırmaya karar verirse yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Ama bence Presgerlerin buraya ulaşması bile uzun sürer." Radch'ın Efendisi'nin bölündüğü haberi henüz yayılmamıştı ve geçitlerdeki sorunlar resmi olarak hâlâ sadece "beklenmedik güçlükler" olarak duyuruluyordu. Çok da şaşırtıcı olmayan bir şekilde bu açıklamayı öylece kabul etmeyenler uzaylı müdahalesini daha olası bir cevap olarak görüyordu. "Yani bir sorun olmaz."

Biri, "Ama bağlantılarımızın böyle kopmuş olması..." diye başladı.

Vatandaş Piat, "Her şey yolunda. Gezengenle bağlantılarımız kopsa bile" –biri bunun üzerine *tanrılar korusun* diye mırıldandı– "burada sorun olmaz. Kendimize yetecek besini üretebiliyoruz."

"Üretemesek bile," dedi başka biri, "Bahçelerde iskel yetiştirebiliriz."

Biri kahkaha attı. "Bu, o bahçıvanın burnunu yere sürter! Bu konuda bir şeyler yapmalısın, Piat."

Tisarwat Bolarından birkaç şey öğrenmişti. Yüzünü – ve sesini– hayran bırakacak kadar nazik şekilde kullandı. "Hangi bahçıvandan bahsediyorsun?"

Kahkaha atan kişi, "Adı Basnaaid mi ne?" dedi. "Aslında önemsiz biri. Ama Omaugh Konağı'ndan bir Awer gelip ona müşterilik teklif etti ve o reddetti. Aslında ailesi bile yok ve yüzü gözü de pek düzgün değil ama Awer için fazla iyi olduğunu düşündü!"

Tisarwat'ın bir yanında Piat oturuyordu; diğer yanında ise kendisi bir Awer olmasa da Skaaiat Awer'ın kuzeni olduğunu Gemi'den öğrendiğim kişi vardı. Onu Tisarwat davet etmişti; aslında bu grubun bir parçası değildi. Kuzen, "Skaaiat buna gocunmadı," diye söze girdi. Ve gülümseyerek neredeyse sesindeki keskinliğin etkisini yok etmeyi başardı.

"Elbette gocunmadı. Ama böyle bir teklifi reddetmek hiç münasip değil. Bu bahçıvanın nasıl bir insan olduğunu gösteriyor."

Skaaiat'ın kuzeni, "Aynen öyle," diyerek onayladı.

Piat sanki son birkaç dakikayı kendini bunu söylemek için ikna etmeye çalışarak geçirmiş gibi ani bir çıkışla, "İşinde çok iyi," dedi. "Bununla gurur duymalı."

Rahatsız edici bir sessizlik çöktü. Sonra konuyu açan kişi, "Keşke Raughd burada olsaydı," dedi. "Neden yüzeye gitmek zorunda kaldığını anlamıyorum. Raughd buradayken hep çok eğleniyoruz."

Skaaiat'ın kuzeni, "Dalga geçtiğiniz kişi hiç eğlenmiyor ama," diye dikkat çekti.

Raughd'un taraftarı, "Elbette eğlenmiyor," dedi. "Yoksa dalga geçmenin bir anlamı olmazdı. Tisarwat, Raughd'u Kaptan Hetnys'in taklidini yaparken görmelisin. Çok komik."

Athoek'da, evde, Sirix oturduğu yerden kalkarak üst kata çıktı. Dikkatimi üniformasının içinde terleyen ve Kaptan Hetnys'le beni izlemekten sıkılmış olan Beş'e verdim. Durduğu yerden kokusunu aldığı, büfenin üzerindeki yemekleri düşünüyordu. Benim de yukarı çıkıp uyuyamasam bile uyuyormuş taklidi yapmam gerekiyordu ki bir ara verebilsin ve *Atagaris'in Kudreti* bağılıyla birlikte yemek yiyebilsin. İstasyonda kendisinden bahsedildiğinden habersiz olan Kaptan Hetnys, Sirix'in gitmesiyle verandaya oturdu.

Hizmetçilerden biri Kalr Beş'in yanına yaklaştı. Bir süre nasıl hitap etmesi gerektiğini düşünür şekilde durdu sonra, "Affedersiniz," demekte karar kıldı.

Beş, düz ve ifadesiz bir sesle hizmetçiye, "Buyur, Vatandaş," dedi.

Hizmetçi, "Bu, bu sabah geldi," dedi. Kadife görünümündeki eflatun bir kumaşla kaplı küçük paketi uzattı. "Bunu doğrudan Donanma Komutanı'na vermem rica edildi." Neden benim yerime Kalr Beş'e verdiğiyle ilgili bir açıklama yapmadı.

Beş, "Teşekkürler, Vatandaş," dedi ve paketi aldı. "Kimden geliyor?"

"Kurye kimden geldiğini söylemedi." Ama ben bildiğini ya da en azından kimden olduğundan şüphelendiğini düşündüm.

Beş kumaşı açıp ince ahşaptan yapılma sade kutuyu çıkardı. İçinde yoğun ve ağır bir ekmeğin üçgen parçası gibi görünen bir şey, mavi yeşil cam boncuklardan yapılma, ucundan iki santimetre çapında gümüş bir disk sarkan bir broş ve üzerinde Liost dilinde olduğunu düşündüğüm yazı olan kart vardı. Hâlâ birçok Samirend'ın konuştuğu dilde. Athoek İstasyonu'na gönderdiğim talep bu konuda haklı olduğumu gösterdi. Ve karta yazanların bir bölümünü anlamamı sağladı.

Beş kutunun kapağını kapattı. "Teşekkürler, Vatandaş."

Herhangi bir şey söylemeden ayağa kalktım; kutuyu ve paketini Beş'in elinden alarak yukarıya çıkıp Sirix'in odasının bulunduğu dar koridora yöneldim. Kapıyı çaldım. Sirix kapıyı açtığında, "Vatandaş, bunun aslında sana geldiğini düşünüyorum," dedim. Kutuyu ve altında katlı duran mor paketi uzattım.

Kuşkulu gözlerle bana baktı. "Bana bir şeyler gönderecek kimsem yok, Donanma Komutanı. Yanılmış olmalısınız."

Kutuyu uzatmaya devam ederek, "Bana gelmediği kesin," dedim. Hâlâ uzanıp almadığında sertçe, "Vatandaş," dedim.

Sekiz arkasından gelerek kutuyu benden almak için uzandı fakat Sirix ona gitmesini işaret etti. "Benim olması mümkün değil," diye ısrar etti.

Boş elimle içindekileri görebilmesi için kutunun kapağını açtım. Bir anda donakaldı; nefes bile almıyormuş gibi görünüyordu.

"Başın sağ olsun, Vatandaş," dedim. Broş bir anı broşuydu ve ölen kişi Odela ailesindendi. Kartta, ölen kişinin hayatı ve cenazesi hakkında bilgiler vardı. Ekmeğin neden konduğunu anlamamıştım ama belli ki gönderen kişi için bir anlam ifade ediyordu. Sirix için de bir anlamı olduğu

belliydi. Ama tepkisinin üzüntü mü gerginlik mi yoksa ifade edemediği öfke mi olduğunu anlayamıyordum.

Rahatsız edici bir sessizlikle geçen birkaç dakikanın sonunda, "Ailen olmadığını söylemiştin, Vatandaş," dedim. "Belli ki Odela'dan birileri seni düşünüyor." Sirix'in burada benimle olduğunu duymuş olmalılardı.

Sirix, "Buna hakkı yok," dedi. Dışarıdan sakin ve hissiz görünüyordu ama bunu, hayatta kalmak için yapması zorunda olduğunu biliyordum. "Hiçbirinin buna hakkı yok. Bir öyle bir böyle davranmazlar; sanki hiçbir şey olmamış gibi yapamazlar." Bir nefes alıp konuşmaya devam edecekmiş gibi göründü ama sessiz kalıp bir nefes daha aldı. Sonra, "Geri gönderin," dedi. "Benim değil, benim olamaz. Bunu onlar istediler."

"Gerçekten istediğin buysa öyle yapacağım, Vatandaş." Kapağı kapattım; mor kumaşı açıp kapalı kutuya sardım.

Sirix, "Ne yani," derken hoşnutsuzluğu sesinden belli oluyordu, "minnettar olmam gerektiğiyle ilgili öğütler yok mu? Onların sonuçta benim ai..." Sustu; kendini çok zorlamıştı. O anda ıstırabını, kimse görmeden çekmek için yüzüme kapıyı çarpmaması onun kendine hakim olma becerisi konusunda çok şey söylüyordu. Ya da belki sadece Sekiz hâlâ odada olduğu için ne yaparsa yapsın, kimsenin görmeyeceği şekilde yalnız kalamayacağının farkına varmıştı.

"Öyle öğütlere ihtiyacın varsa sana öğüt verebilirim, Vatandaş ama bunların hiçbiri içten olmaz." Reverans yaptım. "Bir şeye ihtiyacın olursa lütfen sormaktan çekinme. Emrine amadeyim."

Bunun üzerine kapıyı kapattım. Sekiz'in gözlerinden onu izleyebilirdim ama izlemedim.

Akşam yemeğiyle beraber Fosyf ve Raughd da geldi. Sirix

öğle yemeğinden beri aşağı inmemişti. Kimse bu konu hakkında bir şey söylemedi; burada olmasına göz yumulmasının tek sebebi benimle gelmiş olmasıydı. Yemeğimizi yedikten sonra verandaya açılan kapıların sınırında oturduk. Gölün görünen kısmı, gün batımının parlak renkleri sadece doruklarında görünen tepelerin gölgesinde kalmış ve akşamüstü güneşiyle kurşuni bir renge bürünmüştü. Hava nemlenmiş ve serinlemişti. Hizmetçiler kulplu fincanlarda sıcak ve acı-tatlı bir içecek servisi yaptılar. Fosyf, "Xhai tarzı," diyerek beni bilgilendirdi. Yanımda Sirix olmadığından bir tarafıma Fosyf diğerine ise Raughd geçmişti. Kaptan Hetnys, sandalyesi gölü görebilmek için hafifçe yan çevrilmiş şekilde karşımda oturuyordu.

Sabah Donanma Komutanı Uemi'ye sorulan sorunun cevabı sonunda *Kalr'ın Merhameti*'ne ulaşmıştı. Gemi, mesajı Teğmen Ekalu'ya dinletti. "Kibar cevabınız için teşekkürler, Teğmen Seivarden. Donanma Komutanı Breq'e Omaugh'dan yeni bir mürettebat almadığımı saygıyla bildiririm."

Bu durumda ne yapılması gerektiğiyle ilgili de talimat bırakmıştım. Teğmen Ekalu, "Donanma Komutanı Breq hoşgörünüz için teşekkür eder, Donanma Komutanı Uemi," dedi. Seivarden'ın saatler önce olduğu kadar şaşkındı. "Konak istasyonundayken *Inil'in Kudreti* mürettebatındaki herhangi birinden birkaç gün boyunca haber alınamadığı oldu mu?"

"Eee, Donanma Komutanı," dedi Fosyf, yüzeyde, göl giderek kararırken, "huzurlu bir gün geçirdiğinizi umuyorum."

"Geçirdim, teşekkürler, Vatandaş." Daha açık sözlü olmak gibi bir zorunluluğum yoktu. Hatta önümüzdeki bir buçuk hafta boyunca eğer duygulanırsam benimle konuşan herhangi birini duymazdan gelme hakkım dahi vardı.

Raughd, "Donanma Komutanı sabah inanılmaz derece

erken bir saate kalkıyor," dedi. "Banyoyu ona gösterecek biri olduğuna emin olmak için özellikle erken kalktım fakat o saatlerdir uyanıktı."

"Belli ki, Vatandaş," dedi Kaptan Hetnys cana yakın bir şekilde, "senin erken kalma anlayışınla bizimki uyuşmuyor."

Fosyf hoşgörülü bir sesle, "Askeri disiplin, Raughd," diye belirtti. "Son zamanlardaki ilgine rağmen" –bunu bana yan bir bakış atarak söylemişti– "buna uygun olduğunu hiç sanmıyorum."

"Bilemiyorum," dedi Raughd dalga geçercesine, "hiç denemedim, haksız mıyım?"

Raughd'un askeriyeye ne kadar uygun olduğu konusunu devam ettirmek niyetinde olmadığımdan, "Bu sabah yamacı tırmanıp işçilerinizi gördüm," dedim.

Fosyf, "Umarım koleksiyonunuza yeni şarkılar ekleyebilmişsinizdir," diye yanıtladı. Kafamı hafifçe eğerek tam olmasa da yeterli bir cevap vermiş oldum.

Raughd, "Neden onlardan bağıl yapmadıklarını anlayamıyorum," dedi. "Eminim onlar için daha iyi olur." Sırıttı. "Bir çıkarma gemisinin iki bölüğü kadarı bize yeter de artar."

Fosyf güldü. "Raughd birdenbire askeriyeye ilgi duymaya başladı! Bir şeyler araştırıyor. Gemiler, üniformalar falan."

Raughd, "Üniformalar çok çekici," diye onayladı. "Üniformanızı giyiyor olmanızdan dolayı çok mutluyum, Donanma Komutanı."

"Bağıllar yeni vatandaşlar olamaz," dedim.

"Şey," dedi Fosyf. "Şey. Yani, Valskaayanların da olabileceğine emin değilim. Valskaay'da bile problemler var, değil mi? Şu din meseleleri." Aslında Valskaay ve bulunduğu sistemde birkaç din ve hepsinin farklı mezhepleri vardı. Ama

Fosyf baskın dinden bahsediyordu; herkesin 'Valskaayan' diye tanımladığı dinden. Bu, birçok Radchaai için anlaşılmaz olan bir çeşit tek tanrılı dindi. "Gerçi ona din demek doğru olur mu bilemiyorum. Daha çok... bir sürü batıl inanç ve tuhaf felsefi görüşten ibaret bir inanış." Dışarısı giderek kararıyordu; ağaçlar ve yosun kaplı taşlar gölgeler içinde kaybolmaya başlamıştı. "Ve sorun sadece dinleri de değil. Medeni olmak için birçok fırsatları vardı. Samirendlara bakın!" Etrafı işaret etti; bize yemeğimizi getiren hizmetçilerden bahsettiğini tahmin ettim. "Onlar da bir zamanlar Valskaayanların şu an olduğu yerdeydi. Valskaayanların her türlü şansı vardı fakat bunu kullandılar mı? Bilmiyorum yaşadıkları yeri gördünüz mü; çok hoş bir konuk eviydi, neredeyse benim yaşadığım kadar güzeldi ama şimdi bir harabe. Etrafı güzel tutmaya çalışmıyorlar bile. Ama müzik aleti ya da yeni bir el aleti için büyük borçların altına giriyorlar."

"Ya da alkol yapımında kullanılan aletler için," dedi Raughd oldukça resmi bir şekilde.

Fosyf bu duruma çok üzülüyormuş gibi bir edayla iç çekti. "Bazıları yiyecek haklarının bir bölümünü bunun için kullanıyor. Ve sonra yemek almak için daha çok borçlanıyorlar. Çoğu daha maaşlarını eline bile alamadı. *Disiplin* eksiklikleri var."

Fosyf'e, "Sisteme kaç Valskaayan gönderildi?" diye sordum. "Topraklara katma sonrasında. Biliyor musunuz?"

Fosyf, "Hiçbir fikrim yok, Donanma Komutanı," deyip cehaletini geçiştiren bir hareket yaptı. "Ben sadece bana atanan işçileri aldım."

"Bu sabah tarlada çalışan çocuklar vardı," diye belirttim. "Okulları yok mu?"

Fosyf, "Buna gerek yok," dedi. "Valskaayanlar için okula, yani. Gitmiyorlar. Gerekli olan ciddiyete sahip değiller.

Ve istikrara. Ah keşke sizi şöyle bir gezdirebilsem, Donanma Komutanı! Belki iki haftanız tamamlandığında gezeriz. Çayımla övünmek istiyorum; sizin de mümkün olan her şarkıyı duymak istediğinize eminim."

"Donanma Komutanı Breq," dedi o âna kadar sessiz kalan Kaptan Hetnys, "aslında sadece şarkı koleksiyonu yapmıyor."

Fosyf, "Öyle mi?" diye sordu.

"Oruç günlerinde onun hanesinde kaldım," dedi Kaptan Hetnys, "ve her gün mavi ve eflatun Yaprakişi yemek takımlarıyla servis yapıldı. Hem de takımlar tamdı. Mükemmel saklanmışlardı." Gemi, arkamda hoşnut sırıtışını saklamaya çalışan Beş'i gösterdi. Oruç günlerinde çok az yemek yemiştik ama Beş yediğimiz her şeyi Yaprakişi takımla servis etmiş ve –şüphesiz bilerek– kullanılmayan parçaları Kaptan Hetnys'in görebileceği bir yere koymuştu.

"Ne güzel! Çok ince bir zevkiniz var, Donanma Komutanı! Ve iyi ki Hetnys bundan bahsetti." İşaretiyle bir hizmetçi geldi ve ona fısıldanan talimatları alarak uzaklaştı. "İlginizi çekecek bir şeyim var."

Dışarıdaki karanlıkta, tek bir perdeden sürekli tekrarlanan ünlü harflerden oluşan melodik, insana ait olamayacak bir ses yankılandı. Fosyf, "İşte!" diye bağırdı. "Ben de bunu bekliyordum." İlk sese biraz daha kalın bir tanesi eklendi; sonra biraz ince bir tane daha, bir tane daha, bir tane daha ve sonunda her biri tek bir tonda gidip gelen uyumsuz ama ve tuhaf bir şekilde koroyu andıran en az bir düzine ses duyuluyordu.

Fosyf'in buna bir şekilde tepki vermemi beklediği açıktı. "Bu ne?" diye sordum.

"Bitkilerden geliyor," dedi Foysf, belli ki beni şaşırttığına memnun olmuştu. "Bugün dışarıdayken bazılarını görmüş

olabilirsiniz. Hava toplayan bir çeşit keseye sahipler ve kese dolup güneş battığında içerideki havayı bir ıslık eşliğinde bırakıyorlar. Yağmur yağmadığı zamanlarda oluyor sadece. Bu yüzden dün onları duymadınız."

Kaptan Hetnys, "Yabani otlar," diye belirtti. "Aslında büyük bir bela. Köklerini kurutmaya çalıştılar ama bitip duruyorlar."

Fosyf kaptanın söylediğini başıyla onaylayıp, "Onları üreten kişinin tapınağın yeni üyelerinden biri olduğunu iddia ediyorlar," dedi. "Ve bitkilerin Xhi dilinde hepsi tapınağın gizemleriyle alakalı kelimeler söylediğini; diğer üyeler bunu fark ettiğinde sırların herkesin duyabileceğin şekilde açığa çıktığını fark etmişler. Tasarlayan kişiyi öldürmüşler. Çıplak elleriyle parçalamışlar onu; sözüm ona tam da bu gölün kıyısında."

Buranın ne tür bir konuk evi olduğunu sormamıştım. "Yani burası kutsal topraklar mıydı? Burada bir tapınak mı vardı?" Gördüğüm büyük tapınaklar neredeyse hep bir şehir ya da en azından kasaba içinde olurdu ve buraya uçanla gelirken herhangi bir yerleşim yeri görmemiştim. Acaba eskiden vardı da çay yetiştirmek amaçlı mı yok edildi ya da tüm alan mı çok kutsal diye merak ettim. "Göl kutsaldı da burası tapınağın konuk evi miydi?"

Raughd, "Donanma Komutanı'nın gözünden de pek bir şey kaçmıyor!" dedi.

Ebeveyni, "Haklısın," diyerek onayladı. "Tapınağın yıkıntıları gölün diğer kıyısında. Bir ara orada bir kâhin vardı fakat artık geriye sadece dilek gerçekleştiren balıklarla ilgili bir batıl inanç kaldı."

Bir zamanlar kutsal olan bu topraklarda yetişen çayın adının buradan geldiğini tahmin ettim. Xhailerin bu konuda ne düşündüğünü merak ettim. "Bitkilerin söylediği keli-

meler ne?" Xhi dilini çok az biliyordum ve karanlıktan gelen akortsuz seslerin içinden hiçbir kelime seçememiştim.

Fosyf cana yakın bir şekilde, "Kime sorduğunuza göre değişir," dedi.

"Çocukken karanlıkta dışarı çıkardım," diye belirtti Raughd, "ve o bitkileri arardım. Üzerlerine ışık tutuğunuz zaman susuyorlar."

Geldiğimizden beri tarlada çalışan çocuklar hariç etrafta hiç çocuk görmemiştim. Böyle bir ortamda bu tuhaf geldi ama bunu düşünme ya da bu konuda soru sorma fırsatım olmadan Fosyf'in gönderdiği hizmetçi büyük bir kutuyla geri döndü.

Kutu altın ya da en azından altın kaplamaydı; üzeri benden daha yaşlı bir tarzla işlenmiş olan kırmızı, mavi ve yeşil camlarla süslüydü. Hatta üç bin yaşını aşkın, Anaander Mianaai'dan bile daha yaşlı bir tarzda. Daha önce böyle bir şeyi tek bir kişide görmüştüm ve o zamanlar on yaşında bile değildim; yani bu iki bin yıl önceydi. "Eminim," dedim, "bu bir taklittir."

Fosyf bunu söylemekten çok hoşnut olduğu belli bir şekilde, "Hayır, değil, Donanma Komutanı," diye yanıtladı. Hizmetçi kutuyu ortaya, yere koyup geri çekildi. Fosyf eğilerek kapağı açtı. İçinde matarası, on iki adet fincanı ve karıştırıcılarıyla bir çay takımı vardı. Tamamen cam ve altından yapılmaydı; kenarlarına özenle mavi ve yeşiller işlenmişti. Hâlâ içecek dolu kuplu fincanı elimde tutuyordum ve onu havaya kaldırdım. Beş nazik bir şekilde gelerek fincanı elimden aldı ama uzaklaşmadı. Uzaklaşmasını istememiştim. Yerimden kalkıp kutunun başında eğildim.

Alt ve üst kısımlarındaki yedi santimetre genişliğindeki ahşap, neyi kapladığını gösteriyor olsa da kapağın içi de altındandı. İçteki altın tabakaya bir yazı işlenmişti. Notai dilin-

deydi. Yazıyı okuyabiliyordum ama burada başka okuyabilen olduğunu zannetmiyordum. Şeivarden'ınkinin de dahil olduğu birkaç eski hane ve bazı yeni haneler Notai soyundan geldiklerini savunma fikrini romantik ve çekici buluyorlardı. Bu hanelerin üyelerinden bazıları yazının hangi dilde olduğunu fark edebilir ve muhtemelen birkaç kelimesini anlayabilirdi. Sadece birkaçı bu dili öğrenmekle uğraşmıştı.

Bilmeme rağmen, "Ne yazıyor?" diye sordum.

"Tanrı Varden'e bir dua," dedi Kaptan Hetnys, "sahibini koruması için."

Varden senin gücündür, yazıyordu, *Varden senin umudundur ve Varden senin neşendir. Hanenin çocuğuna uzun ve başarılı bir hayat dileğiyle. Bu mutlu ve hak edilmiş başarın adına.*

Başımı kaldırıp Fosyf'e baktım."Bunu nereden buldunuz?"

"Ha," diye cevapladı, "yani Hetnys haklıymış siz bir duayensiniz! Söylemese hiç aklıma gelmezdi."

"Bunu nereden buldunuz?" diye tekrarladım.

Fosyf küçük bir kahkaha attı. "Ve ne istediğini bilen birisiniz, evet bunu fark etmiştim. Kaptan Hetnys'ten satın aldım."

Satın almış. Bu *hediye* olarak dahi neredeyse akla hayale sığmayacak kadar antika ve paha biçilemez bir şeydi. Birinin bunu para karşılığı satmayı düşünmesi bile akıl almaz bir şeydi. Eğildiğim yerden Kaptan Hetnys'e döndüğümde benim sorulmamış soruma, "Sahibinin paraya ihtiyacı vardı. Kendisi satmak istemedi, çünkü *böyle* bir şeyi satmak zorunda olduğunun bilinmesini istemedi. O yüzden onun adına aracılık yaptım," diye cevap verdi.

Çay takımı tarafından gölgede bırakılmaktan hiç de hoşnut olmadığını düşündüğüm Raughd, "Ve payını da aldın," diye ekledi.

Kaptan Hetnys, "Aldım," diyerek onayladı.

Küçük bir pay bile inanılmaz bir rakam ederdi. Bu herhangi bir bireyin gerçek anlamda sahip olabileceği bir şey değildi. Hayatta olan, az da olsa işleyen herhangi bir hane, üyelerinin böyle bir şeyi elden çıkarmasına asla izin vermezdi. On yaşını bile doldurmamış yepyeni bir gemiyken gördüğüm takım bir bireye ait değildi. Bir Kudret'in bölük odasına ait bir takımdı ve kaptanım onları ziyarete gittiğinde onu etkilemek için çıkarılmıştı. O takım mor, gümüş, sedef işlemeliydi ve yazıdaki tanrı farklıydı. Üzerinde, *Bu mutlu ve hak edilmiş başarın adına, Kaptan Seimorand* yazıyordu. Üzerine işlenmiş tarih, Anaander Mianaai'ın hüküm sürmeye başlaması ve sahibinin yenilgisi üzerine takımın ele geçirilmesinden yaklaşık yarım yüzyıl öncesiydi.

Önümde duran kutunun kapağındaki yazının en alt satırının kesilmiş olduğundan emindim, çünkü *Bu mutlu ve hak edilmiş başarın adına* cümlenin sadece başıydı. Ama kesildiğini gösteren hiçbir delil yoktu; altın kaplamanın kenarları düz ve altındaki ahşap hasarsızdı. Yine de birinin o tabakayı çıkardığına, en alt satırı kesip, kesildiği belli olmasın diye ortalayarak tekrar yerleştirdiğine emindim.

Bu, yüzyıllar boyunca bir kaptanın vârislerine geçen bir şey değildi; öyle olsaydı böyle bir şey bırakan atanın adı asla silinmezdi. Biri o adı nereden geldiğini saklamak için silmiş olabilirdi ve hasarlı dahi olsa böyle bir şey çok değerliydi. Biri utancından nereden geldiğini saklamak istemiş olabilirdi; adı gören herkes hangi hanenin böyle bir hazineden ayrılmak zorunda kaldığını anlayabilirdi. Ama bu tarz hazinelere sahip olan haneler, onları paraya çevirecek başka ve daha iyi yöntemler bulabilirdi. Örneğin Seivarden'ın hanesi ele geçirilmiş antika Notai mekiğini para ve hediye karşılığında gezdiriyordu.

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni *çalıntı antikalar*, demişti. Ama böyle bir şey olabileceğini tahmin etmemiştim.

Erzak dolabını da düşününce. "Enkaz." Her türlü yazı bu çay takımında olduğu gibi, işe yarar bir şekilde okunmaz hale gelmişti.

Kaptan Hetnys gemisini Hayalet Geçit'in yanında konumlandırmayı önemsemişti. Hayalet Geçit'ten üç bin yıldan daha eski ve burada Athoek'da ortaya çıkma ihtimali oldukça düşük bir enkaz çıkmıştı. Bir Notai mekiği parçası.

Kaptan Hetnys o erzak dolabı kadar eski Notai çay takımını satarak çok para kazanmıştı. Onu nereden bulmuştu? Asıl sahibinin adını kim silmişti ve bunu neden yapmıştı?

Hayalet Geçit'in diğer tarafında ne vardı?

14

Odama döndüğümde kahverengi ve siyah gömleğimi çıkarıp Kalr Beş'e verdim. Botlarımı çözmek için eğildiğimde kapıya vuruldu. Kafamı kaldırdım. Kalr Beş bana ifadesiz bir bakış atarak açmaya gitti. Raughd'un son günlerdeki davranışını görmüştü ve neden böyle davrandığını tahmin edebiliyordu, gerçi itiraf etmeliyim ki henüz bu kadar bariz bir hamle yapmasını ben de beklemiyordum.

Oturma odasından görünmeyeceğim bir köşede durdum. Gömleğimi Beş'in bıraktığı yerden alıp üzerime geçirdim. Beş koridora çıkan kapıyı açtığında Raughd'un içten olmayan gülümsemesini onun gözlerinden gördüm. "Acaba," dedi kibarlık adına söylenen hiçbir cümle olmaksızın, "Donanma Komutanı ile özel olarak konuşabilir miyim?" Bu, Beş'e seçim şansı tanımayan ama bana yapılmış bir kabalık sayılamayacak iyi düşünülmüş bir soruydu.

Beş'e, *İçeriye al*, diye mesaj gönderdim sessizce. *Ama sen odadan çıkma.* Gerçi Raughd'un 'özel' anlayışı hizmetçilerin odada olmasını içeriyor olabilirdi; hatta muhtemelen içeriyordu.

Raughd içeri girdi. Gözleriyle beni aradı ve yatak odasından çıktığımı görünce çarpık bir gülümsemeyle bana bakarak reverans yaptı. "Donanma Komutanı," dedi. "Sizinle... konuşabilmeyi umuyordum."

"Ne hakkında, Vatandaş?" Ona oturmasını teklif etmedim.

Gözlerini kırpıştırdı; gerçekten şaşırdığını düşündüm. "Arzularım konusunda açık olduğuma eminim, Donanma Komutanı."

"Vatandaş. Ben yastayım." Yüzümdeki beyaz çizgiyi gece için temizleye fırsatım olmamıştı. Ve çizginin amacını unutmuş olamazdı.

"Ama, Donanma Komutanı," dedi sevimli bir şekilde, "tüm bunların sadece bir gösteri olduğuna eminim."

"Her zaman bir gösteridir, Vatandaş. Dışarı hiç belli etmeden yas tutmak son derece mümkündür. Bütün bu yapılanlar diğer insanların görmesi içindir."

Raughd, "Bu tarz şeylerin neredeyse asla içtenlikle yapılmadığı ve çok abartıldığı konusunda haklısınız," dedi. Benim sözlerimi tamamen yanlış anlamıştı. "Ama ben bunu politik sebeplerden ötürü yapmanızdan bahsediyordum. Gerçek bir keder yaşıyor olamazsınız; olmanız da beklenemez. Bütün bunlar sadece halk için ve şu an," –etrafını işaret etti– "halkın içinde değiliz."

Ona, ailesinden biri evinden uzakta ölse, birilerinin –bu kişi bir yabancı ve uyguladığı gelenekler farklı olsa bile cenaze gerekliliklerini yerine getirecek kadar onu önemsediğini bilmek istemez miydin diye sorabilirdim. Ama Raughd'un nasıl bir insan olduğu düşünüldüğünde, bu soru ona bir şey ifade etmeyebilir hatta onun için anlamsız olabilirdi.

"Vatandaş, münasebetsizliğin beni hayrete düşürüyor."

"Arzularım münasipliğimin önüne geçiyorsa beni suçlayabilir misiniz, Donanma Komutanı? Hele ki münasebetsizlik olarak atfedilmesinin sebebi yas tutmak gibi sadece halk için yapılan bir şeyse."

Fiziksel çekiciliğime yönelik hiçbir yanılgı içerisinde değildim. Münasebet kurallarını gölgede bırakacak derecede istek uyandıracak kadar çekici de değildim. Öte yandan,

mevkim ve hane adım oldukça büyüleyiciydi. Ve elbette Raughd gibi varlıklı ve ayrıcalıklı biri için çok daha büyüleyiciydi. Eğlenceler hep erdemli ve mütevazı kişilerin kendilerinden üst sınıftan birilerinin dikkatini çekip kendilerine ve nihai olarak hanelerine menfaat sağlamaları konusunu işlese de gerçek hayatta birçok kişi böyle bir durumu bilinçli olarak yaratmakla neler kazanacağının çok farkındaydı.

Ama Raughd gibi biri; evet, Raughd gibi biri bana göz dikip bunu, tek sebebi cazibe, sevgi ve hatta aşkmış gibi davranabilirdi. Böyle bir durumun yaratacağı avantajların farkında olmaması mümkün değilse de.

Soğuk bir tavırla, "Vatandaş," dedim. "Altbahçe'ye o yazıyı yazanın sen olduğunun farkındayım." Bana bakan kocaman açılmış gözlerini şaşkın bir ifadeyle kırpıştırdı. Kalr Beş bir bağıl edasıyla hareketsizce köşede duruyordu. "Bu hareketin sonucunda biri öldü ve onun ölümü muhtemelen tüm sistemi tehlikeye attı. Niyetin birinin ölümüne sebebiyet vermek olmayabilir fakat hareketinin sorunlara neden olacağının farkındaydın ve sonuçlarının ne olacağını, kimin zarar göreceğini umursamadın."

Dalgın bir tavırla dikleşti. "Donanma Komutanı! Beni niye böyle bir şeyle suçladığınızı anlayamıyorum!"

"Benim tahminim," dedim dargınlığından etkilenmemiş bir ifadeyle, "Vatandaş Piat'la eğlencene engel olduğu için Teğmen Tisarwat'a kızmış olduğun, ki Piat'a tiksindirici bir şekilde davrandığını da eklemem gerekiyor."

"Peki," derken biraz çökmüş, duruşundaki gerginlik gitmişti, "eğer problem buysa. Piat'ı çocukluğumdan beri tanırım ve o hep biraz... dengesiz olmuştur. Aşırı hassas. Kendini yetersiz hissediyor, çünkü ebeveyni istasyonun yöneticisi, bir de üzerine çok güzel. O yüzden gayet düzgün bir işe atanmış olsa da ebeveynine kıyasla önemsiz olduğu-

nu hissediyor. Her şeyi çok fazla kafasına takıyor ve ben de bu yüzden bazen sabrımı yitiriyorum." Şefkatli bir üzüntüyle ve hatta pişmanlıkla iç çekti. "Bana zarar vermek adına, beni ona kötü davranmakla ilk kez suçlamıyor."

"Saçma sapan tipin teki," diyerek alıntı yaptım. "En son sabrını yitirdiğinde ilgi odağının o olması, herkesin senin yerine onu esprisine gülüyor olması çok ilginç."

"Eminim Tisarwat bunu size iyi niyetle anlatmıştır ama onun anlamadığı şey..." Sesi titredi; yüzü acıyla buruştu. "Bunu yapmış olamaz... Piat, beni o yazıyı yazmakla suçlamış olamaz. Bu, o her zamanki ruh hallerindeyken ona komik gelecek berbat bir şey."

"Seni hiçbir şeyle suçlamadı," derken tavrım hâlâ soğuktu. "Kanıtlar seni gösteriyor."

Raughd donakaldı; bir anlığına nefes bile alamadı. Sonra neredeyse benim kadar soğuk bir tavırla, "Ebeveynimin davetini buraya gelip bana saldırabilmek için mi kabul ettiniz?" diye sordu. "Belli ki buraya bir amaç için geldiniz. Ansızın geçitlerin kullanılmasını yasaklayan bir emirle buraya gelip çayın sistemden çıkmasını engellediniz. Bunu haneme bir saldırı olarak görüyorum ve buna izin vermeyeceğim! Ebeveynimle bu konu hakkında konuşacağım!"

"Konuş," dedim. Hâlâ sakindim. "Boyanın eldivenlerine nasıl bulaştığını açıklamayı da ihmal etme. Ama bunu zaten biliyor olması ve beni bu durumun üzerine gitmemeye ikna etmek için buraya davet etmiş olması beni hiç şaşırtmaz." Tabii ki ben de bunu bile bile gelmeyi kabul etmiştim. Buranın, yüzeyin nasıl olduğunu merak etmiştim. Sirix'in neden bu kadar öfkeli olduğunu merak etmiştim.

Raughd başka bir şey söylemeden arkasını döndü ve odadan çıktı.

Sabahın açık mavi gökyüzünde hava durumu kontrol şebekesinin gümüş izleri ve tek tek küçük bulut kümeleri vardı. Güneş henüz dağları aşmadığından evler, göl ve ağaçlar hâlâ gölgedeydi. Sirix beni suyun kıyısında bekliyordu. Başıyla alaycı bir şekilde selamlayarak, "Uyandırdığınız için teşekkürler, Donanma Komutanı," dedi. "Uyuyakalmayı hiç istemiyordum."

"Zaman farkına hemen alıştın mı?" İstasyonda şu an öğleden sonranın ilk saatleriydi. "Göl kıyısında bir patika olduğunu duydum."

"Koşacaksanız size yetişebileceğimi zannetmiyorum."

"Bugün yürüyeceğim." Sirix'in ayak uydurması gerekmese de yürüyecektim zaten. Takip edip etmediğini görmek için ona dönmeden göl kenarındaki patikaya doğru yöneldiğimde, arkamdan gelen ayak seslerini duydum ve verandanın kenarından bizi izleyen Beş'in gözlerinden onu –ve kendimi– gördüm.

Athoek İstasyonu'nda, Teğmen Tisarwat, Altbahçe'deki kamaramızda oturmuş Basnaaid Elming'le konuşuyordu. Basnaaid beş dakika kadar önce, ben odamdan çıkmak için botlarımı giyerken gelmişti. Sirix'i bekletmek bir anlığına cazip gelmişti ama hem yürüyüp hem izleyebileceğime karar vermiştim.

Basnaaid'in varlığından dolayı Tisarwat'ın içini kaplayan heyecanı görebiliyor ve hatta neredeyse hissedebiliyordum. Tisarwat, "Bahçıvan," diyordu. O da yataktan kalkalı uzun zaman geçmemişti. "Emrinizdeyim. Fakat Donanma Komutanı'nın sizden uzak durmamı emrettiğini belirtmeliyim."

Basnaaid kaşlarını çattı; şaşırmış ve korkmuş olduğu belliydi. "Neden?"

Teğmen Tisarwat kesik bir nefes aldı. "Onu bir daha

asla görmek istemediğinizi söylediniz. Sizin rahatsız... sizin onun tarafından..." Sustu; verecek cevap bulamamış gibi görünüyordu. "Kardeşinizin hatrına her dileğinizi yerine getirmeye hazır."

Basnaaid biraz huysuz bir tavırla, "Bu konuda oldukça kafasına göre hareket ediyor," dedi.

Gölün çevresindeki patikada yanımda yürüyen Sirix, "Donanma Komutanı," dedi. Bana bir şey söylemiş olduğunu fakat benim cevap vermediğimi fark ettim.

"Özür dilerim, Vatandaş." Dikkatimi zorla, Basnaaid ve Tisarwat'ın konuşmasından uzaklaştırdım. "Dikkatim dağılmıştı."

"Fark ettim." Çevredeki ağaçlardan düşmüş bir dalın etrafından dolaştı. "Dün bana karşı gösterdiğiniz sabırdan dolayı size teşekkür etmeye çalışıyordum. Kalr Sekiz'in yardımı için de." Kaşlarını çattı. "Adlarını kullanmalarına izin veriyor musunuz?"

"Adlarını kullanmamamı tercih ediyorlar; en azından benim Kalrlarım öyle." Belirsizliği ve emin olmadığımı gösteren bir hareket yaptım. "Sorarsan sana adını söyleyebilir." Ev, artık oldukça geride kalmış; patikanın kıvrımı, geniş yuvarlak yapraklı ağaçlar ve bir sıra küçük saçaklı beyaz çiçek tarafından gizlenmişti. "Söylesene Vatandaş, buradaki tarla işçileri arasında dondurma kabininin bozulmasıyla ilgili bir problem yaşandı mı?" İnsanlar buraya dondurma kabinlerinin içinde gönderiliyorlardı. Bu kabinler genelde sorunsuz çalışsa da bazen bozulup içindekilerin ölmesine ya da ağır yaralanmasına neden olabiliyorlardı.

Sirix, ayağı bir anlığına havada kaldıktan sonra yürümeye devam etti. Onu şaşırtan bir şey söylemiştim ama yüz ifadesinde aynı zamanda sözlerimi onayladığına dair bir şeyler vardı. "Birinin çözüldüğüne şahit olduğumu hatırla-

mıyorum. Hatta, bir süredir herhangi birinin buna şahit olduğunu sanmıyorum. Ama Valskaayanlar, Doktorların bazı insanları çözdüğüne, hepsinin yaşamasına izin vermediğine inanıyor."

"Neden böyle düşündüklerini söylüyorlar mı?"

Sirix emin olmadığını gösteren bir hareket yaptı. "Açıkça değil. Doktorların bir sebepten ötürü uygun görmedikleri herkesten kurtulduğunu düşünüyorlar ama bunun tam olarak ne anlama geldiğini –en azından benim duyabileceğim– hiçbir yerde anlatmıyorlar. Ve doktora gitmiyorlar. Hem de hiçbir konuda. Bedenlerindeki tüm kemikler kırılmış dahi olsa arkadaşlarının sopa ve eski bezlerle sargı yapmasını tercih ediyorlar."

"Dün gece," dedim açıklamak adına, "bu sisteme gönderilen Valskaayanların sayısını talep ettim."

Sirix tek kaşını kaldırarak, "Sadece Valskaayanlar mı?" diye sordu. "Neden Samirendların sayısını değil?"

Ah. "Bir şey yakaladım, değil mi?"

"Valskaayanlarla ilgili o şekilde bulunacak çok şey olduğunu zannetmiyordum. Ama ben doğmadan önce, hatta Valskaay topraklara katılmadan önce bir şeyler oldu. Yaklaşık yüz elli yıl önce. Tam olarak ne olduğunu bilmiyorum; dahil olan kişiler haricinde hiç kimsenin de olanları tam olarak bildiğini zannetmiyorum. Ama size dedikoduları anlatabilirim. Buraya gönderilen insanları taşıyanlardan biri, insanların bir kısmını sistem dışındaki köle tüccarlarına satıyormuş." Benim ikna olmadığımı görünce hak verdiğini gösteren bir hareket yaptı. "Evet, bunun kulağa çok saçma geldiğini biliyorum. Ama burası henüz medenileşmemişken," –bunu söylerken sesinde hiç alaycılık yoktu– "aidiyet borçlanması çok yaygın bir şeydi ve bu aidiyet haklarını satmak tamamen yasaldı. Birileri birkaç Xhai satmaya kalkış-

madığı sürece bu kimsenin umurunda olmazdı. Bunun bir sürü Ychana'nın başına gelmesi oldukça doğal ve can sıkıcı bir şeydi."

"Anlıyorum." O sayıları –buraya gönderilen Valskaayanları, dondurma kabininden çıkarılıp göreve atananları ve geriye kalanları– gördüğüm, bir de üzerine Kaptan Hetnys'in antika çay takımını Vatandaş Foysf'e satma hikâyesini duyduğum için sistemin geçmişini araştırmıştım. "Ama sistemdışı köle ticareti topraklara katma sürecinden kısa bir süre sonra çöktü ve tekrar başlamadı." Bunun bir sebebinin Athoek'tan ucuza tedarik edilen stokun topraklara katma ile birlikte kesilmesi olduğunu tahmin ediyordum. Bir diğer sebep ise köle tüccarlarının kendi sistemlerindeki karmaşa. "Ve bu altı yüz yıl önce miydi? Bunca zamandır fark edilmeden devam etmesinin namümkün olduğuna eminim."

"Ben size sadece duyduklarımı anlatıyorum, Donanma Komutanı. Rakamlar arasındaki bu tutarsızlık eğer anlatılanlar doğruysa oldukça yetersiz bir şekilde birçok dondurma kabininin bozulmasına bağlandı. İşçilerin nedeyse tamamı dağlardaki çay tarlalarına atandı. Sistem valisi bunu öğrendiğinde –elbette bu Vali Giarod'un zamanından önceydi– engelledi. Fakat, iddialara göre, aynı zamanda örtbas da etti. Sonuçta o yalan raporları hazırlayan doktorlar bunu Athoek'ın en şöhretli vatandaşlarının buyruğu üzerine yaptılar. Bunlar, başları asla Güvenlik'le derde girmeyen kişilerdi. Ve konak bu olanları duyarsa Radch'ın Efendisi valinin bunu neden daha önce fark etmediğini kesinlikle bilmek isteyecekti. Bu yüzden yüksek mevkiden birçok vatandaş emekli oldu. Bunlara, Vatandaş Fosyf'in, hayatının geri kalanını kıtanın diğer ucundaki bir manastırda dua ederek geçiren büyükebeveyni de dahildi."

Bu konuşmayı *bu sebeple* evden uzakta yapmak istemiş-

tim. Ne olur ne olmaz diye. "Bozulan dondurma kabini sayıları bu durumu örtbas etmek için yeterli olmaz. Daha fazlası olmalı." Geçmişle ilgili yaptığım sorguda bu hikâye karşıma çıkmamıştı. Ama Sirix örtbas edildiğini söylemişti. Resmi kayıtlardan çıkarılmış olabilirdi.

Sirix bir anlığına sessiz kaldı. Düşünüyordu. "Olabilir, Donanma Komutanı. Ama benim bu konu hakkındaki bildiklerim yalnızca dedikodulardan ibaret."

"...çok içten şiirlerdi," diyordu Basnaaid, Altbahçe'deki oturma odamda. "Burada kimse onları okumadığı için çok mutluyum." Tisarwat'la birlikte çay içmeye başlamışlardı.

Tisarwat, "Şiirlerinizi kardeşinize gönderdiniz mi, Vatandaş?" diye sordu.

Basnaaid küçük bir kahkaha attı. "Neredeyse hepsini gönderdim. Her zaman mükemmel olduklarını söylerdi. Ya kibarlık yapıyordu ya da çok zevksizdi."

Sözleri Tisarwat'ın bir sebepten ötürü gerilmesine, yoğun bir utanç ve suçluluk duygusuna kapılmasına neden oldu. Ama elbette, yaşayan iyi eğitilmiş Radchaailar arasında gençliğinde şiir yazmamış olanını bulmak zordu ve genç Tisarwat'ın ne kadar çok yazdığını tahmin edebiliyordum. Ayrıca, şiirleriyle gurur duyduğunu da. Ama sonra onları Anaander Mianaai'ın, üç bin yaşındaki Radch'ın Efendisi'nin, gözünden gördü. Onun değerlendirmelerinin kibar olduğunu zannetmiyordum. Ve artık Anaander Mianaai olmasa da Tisarwat'ın yeniden birleştirilmiş, kötü şiirleri ve havailikleri yüzüne vurulmuş halinden daha fazla ne olabilirdi? Radch'ın Efendisi'nin yaptığı aşağılamayı aklına getirmeden şiirlerini nasıl düşünebilirdi? "Eğer şiirlerinizi Teğmen Awn'a gönderdiyseniz," dedi Tisarwat sesinde sert bir acıyla karışık kendine karşı duyduğu nefret vardı, "o zaman Donanma Komutanı Breq onları görmüştür."

Basnaaid gözlerini kırpıştırdı; kaşları hafifçe çatılmaya başlamışken kendisini durdurdu. Kaşlarını çatmaya yeltenmesinin nedeni benim şiirlerini okumuş olduğum düşüncesi ya da daha önce sakin olan ve gülümseyen Tisarwat'ın sesindeki gerginliği hissetmiş olması olabilirdi. "Bunu yüzüme vurmamasına sevindim."

Tisarwat, sesi hâlâ gergin bir şekilde, "Asla vurmaz," dedi.

"Teğmen." Basnaaid çay fincanını oturduğu yerin yanındaki derme çatma masaya koydu. "O gün söylediğim şeyde ciddiydim. Ve bu önemli bir şey olmasa burada olmazdım. Donanma Komutanı'nın Altbahçe'yi tamir ettirdiğini duydum."

"Ev..." Tisarwat doğrudan evet deme fikrini tekrar değerlendirdi ve bunun politik olmayacağına karar verdi. "Bu, elbette, tamamen İstasyon İdarecisi Celar'ın emri, Bahçıvan ama evet, Donanma Komutanı'nın da bu işte parmağı var."

Basnaaid anladığını gösteren, üstünkörü bir hareket yaptı. "Yukarıda, Bahçelerdeki göl, İstasyon suyu taşıyan ve Altbahçe'yi su basmasını engelleyen destekleri göremiyor. Düzenli olarak denetlenmeliler fakat denetlendiğini zannetmiyorum. Başbahçıvan'a bir şey söyleyemiyorum. Çünkü denetlemesi gereken kişi onun kuzeni ve bu konuyu en son gündeme getirdiğimde, iftira atmayı bırakıp kendi işime bakmam gerektiği söylendi." Ayrıca, Başbahçıvan'ı atlayıp doğrudan İstasyon İdarecisi Celar'a gitmesi de başına iş açardı. Eğer istasyon idarecisi anlattıklarını dinleyecek olsa buna değebilirdi ama dinleyeceğinin garantisi yoktu.

Tisarwat, yardımcı olma isteğinden dolayı bağırma arzusunu zorla bastırarak, "Bahçıvan!" dedi. "Bunu ben halledeceğim! Tek ihtiyaç duyulan şey biraz diplomasi."

Basnaaid gözlerini kırpıştırdı; biraz şaşırmıştı. "İstediğim şey... lütfen beni yanlış anlamayın... İstediğim, Donan-

ma Komutanı'nın bana bir ayrıcalık tanıması değil. Bu kadar tehlikeli olmasaydı burada olmazdım. Destekler çökerse..."

Tisarwat ciddi bir şekilde, "Donanma Komutanı Breq'in bununla hiçbir ilgisi olmayacak," dedi. İçten içe sevinçle dolmuştu. "Bundan Vatandaş Piat'a bahsettiniz mi?"

"İlk bahsettiğimde o da oradaydı. Ama bunun bir faydası olmadı. Teğmen, son birkaç gündür Piat'la samimi olduğunuzu biliyorum. Ve onu eleştirmek istemem..." Sustu; söylemek istediği şeyi dile getirmenin uygun bir yolunu düşündü.

Tisarwat sessizliği, "Ama," diyerek bozdu, "işiyle çok ilgili görünmüyor. Ya yanında dikkatini dağıtan Raughd var ya da surat asıyor. Ama Raughd son dört beş gündür yüzeyde ve eğer Donanma Komutanı Breq bu konuda bir şey yapabilirse uzun zaman da dönmeyecek. Bence, Piat'taki değişimi göreceksiniz. Bence," diyerek devam etti, "başkaları, kendisinin yeterli olmadığını düşünmesine neden olmuş. Kendi kararlarının güvenilmez olduğunu düşünmeye başlamış. İş konusunda biraz yardıma ihtiyacı olduğunu düşünmeye başlamış."

Basnaaid hafifçe kafasını eğerken kaşları daha da çatıldı ve Tisarwat'a şaşırtıcı derece beklenmedik bir şey fark etmiş gibi dikkatle bakmaya başladı. "Teğmen, siz kaç yaşındasınız?"

Tisarwat'ın kafası bir anda karıştı. Suçluluk, kendisine duyduğu öfke... ve zafer ya da tatminin yarattığı heyecana benzer bir duygu yaşadı. "Bahçıvan. On yedi yaşındayım." Bu tam olarak yalan olmayan bir yalandı.

Basnaaid, "Az önce on yedi yaşındaymışsınız gibi gelmedi," dedi. "Donanma Komutanı Breq sizi istasyonun en şöhretli kişilerinin çocuklarının zayıf yanlarını bulmanız için mi yanında getirdi?"

Tisarwat, "Hayır," derken dışarıdan hüzünlü görünüyordu. İçten içe ise çaresizdi. "Sanırım, beni gözünün önünden ayırmazsa başımı belaya sokamayacağımı düşündüğü için getirdi."

Basnaaid, "Bunu beş dakika önce söyleseydiniz," dedi, "size inanmazdım."

Yüzeyde, göl kenarındaki ağaçlar arasındaki patikadayken gökyüzü daha canlı bir maviye dönmüştü. Doğudaki aydınlık yoğunlaşmış, güneşi kapatan tepenin sivri bir karartı gibi görünmesine neden olmuştu. Sirix hâlâ sessizce yanımda yürüyordu. Sabırlıydı. Ama ben aslında sabırlı bir insan olduğunu düşünmüyordum; yaşadığı öfkeyi göstermenin –muhtemelen bir kısmı fiziksel olan– büyük bir rahatsızlığa neden olması bunu zorunlu kılıyordu. Yani büyük ihtimalle rol yapıyordu. Şüphemi doğrular şekilde hafif dalga geçer bir tavırla, "Bir konsere bedelsiniz, Donanma Komutanı," dedi.

"Her zaman değil." Kalr'ın bir gün önce Sıhhiye'de söylediği bir şarkıyı mırıldanıyordum. "Bazen duyduğum bir şarkı dilime dolanır. Eski bir alışkanlık. Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim."

"Rahatsız olduğumu söylemedim. Üstelik Radch'ın Efendisi'nin kuzenlerinin rahatsız edici olmayı önemseyeceklerini zannetmezdim."

"Susacağımı söylemedim," diye belirttim. "Olan onca şeyden –buraya gönderilen insanların satılmasından bahsediyorum– Radch'ın Efendisi'nin haberi olmadığını mı düşünüyorsun?"

Sirix, "Bilseydi, neler olduğunu gerçekten anlasaydı Ime'deki gibi olurdu." Oradaki sistem valisi yozlaştığı için vatandaşları esir etmiş ve öldürmüştü; hatta az kalsın Rrrrrlarla savaş çıkmasına bile neden oluyordu ki konu doğrudan

Anaander Mianaai'a iletildi. Ya da en azından Anaander Mianaai'ın doğru parçasına. Ama Sirix hikâyenin bu kısmını bilmiyordu. "Haber her yere ulaştı ve buna sebep olanlar cezalandırıldı."

Anaander Mianaai'ın bu konuyu, yani olası vatandaşların kâr amaçlı satıldığını ne zaman öğrendiğini merak ettim. Anaander'ın bir parçasının bildiğini ya da bir parçasının devam etmesini, tekrar başlamasını sağlayıp diğer parçasından sakladığını öğrenmek beni şaşırtmazdı. Durum buysa, soru bunun hangi Anaander olduğuydu ve bundan ne elde etmiş olabilirdi? Anaander Mianaai'ın gemileri bağılarından ayırdığını düşünmeden edemedim. *Kalr'ın Merhameti* gibi gemileri. Skaaiat Awer'ın görev yaptığı *Ente'nin Adaleti* gibi gemileri. İnsan askerlerin, onları göreve getiren tarafta savaşacağının garantisi yoktu. Oysa bağıllar geminin bir uzantısıydı ve o geminin emirlerini harfiyen yerine getirirlerdi. Kendisinin Radchaai askeri kuvvetlerini dağıtmasına karşı çıkan Anaander bu bedenleri yararlı bulabilirdi.

Sirix sessizliğim üzerine, "Katılmıyorsunuz," dedi. "Ama medeniyetin tek amacı adalet değil mi?"

Ve münasiplikle fayda. "Yani burada bir adaletsizlik varsa, bunun tek sebebi Rachd'ın Efendisi'nin burada yeterli etkiye sahip olmaması."

"Normal gidişatta Radchaaiları, Xhailerin yaptığı gibi aidiyet borçlanması uygularken ve aidiyet haklarını satarken düşünebilir misiniz?"

Arkamızda, kaldığımız binada Kaptan Hetnys, büyük ihtimalle kahvaltı etmekteydi ve savaş gemisi *Atagaris'in Kudreti*'ne köle olmuş bir insan bedeni de bir arzusu olursa diye hazır bekliyordu. Onun gibi düzinelercesinden biri. Aynı şekilde ben de, geri kalanım yok edilmeden önce binlerceden biriydim. Sirix bunu bilmiyordu ama diğerinin

varlığından, hâlâ bağıl mürettebatı olan çıkarma gemilerinin varlığından haberdardı. Ve yamacın diğer tarafında yaşayan düzinelerce Valskaayandan da öyle; kendileri veya ebeveynlerinin buraya, gezegeni Radchaai işgali için temizlemek ve ucuz iş gücü sağlamaktan başka bir sebeple gönderilmediğinden. Sirix'in kendisi de bu şekilde gönderilen bir soydan geliyordu. Soğuk bir tavırla, "Elbette bağıllar ve gönderilmeler tamamen farklı bir şey," dedim.

"Ama efendimiz bunu durdurdu, değil mi?" Cevap vermedim. "Yani bozulan dondurma kabini rakamları sizce yüksek mi?" diyerek devam etti.

"Yüksek." Dondurma kabinlerim varken binlerce beden taşırdım. Dondurma kabini arızalarıyla ilgili uzun ve kapsamlı deneyimim vardı. "Şimdi merak ettiğim şey, buraya insan gönderimi yüz elli yıl önce tamamen mi durdu yoksa durmuş gibi mi göründü."

Sirix, "Keşke efendimiz de sizinle gelseydi," dedi. "Böylece bunu kendi gözleriyle görebilirdi."

Üstümüzde, Altbahçe'de Bo Dokuz, Tisarwat ve Basnaaid'in çay içtikleri odaya girdi. "Komutanım," dedi Bo, "bir sorun var."

Tisarwat gözlerini kırpıştırdı. Çayını yuttu. Bo'ya açıklamasını işaret etti.

"Kah... öğle yemeğinizi almak için birinci kata çıkmıştım, Komutanım." Evin yiyecek ve diğer ihtiyaçlarının mümkün olduğunca Altbahçe'den temin edilmesi talimatını bırakmıştım. "Şu an, çay dükkânının çevresi oldukça kalabalık. Toplananlar öfkeli, komutanım... Donanma Komutanı'nın emrettiği tamiratlar hakkında öfkeliler."

"Öfkeli mi?" Tisarwat'ın kafası tamamen karışmıştı. "Su ve ışıklarının olma ihtimalinden dolayı mı? *Hava*?"

"Bilemiyorum, Komutanım. Ama çay dükkânına sürekli

birileri geliyor ve üstelik neredeyse kimse oradan ayrılmıyor."

Tisarwat kafasını kaldırıp Bo Dokuz'a baktı. "*Minnettar* olmalarını beklerdim!"

"Bilemiyorum, Komutanım." Ama Gemi'nin bana gösterdiklerinden, onun da teğmenle aynı fikirde olduğunu anlayabiliyordum.

Tisarwat hâlâ karşısında oturan Basnaaid'e baktı. Birdenbire onu üzen bir şeyi fark etti. Sanki benim anlayamadığım bir soruya cevap verircesine, "Hayır," dedi. "Hayır." Tekrar Bo Dokuz'a baktı. "Donanma Komutanı ne yapardı?"

Bo, "Sadece kendisinin aklına gelebilecek bir şey," dedi. Ve sonra Basnaaid'in odada olduğunu hatırladı. "Affedersiniz, Komutanım."

Gemi, diye mesaj gönderdi Tisarwat sessizce, *Donanma Komutanı yardımcı olabilir mi?*

Kulağına, "Donanma Kaptan Breq yasta, Teğmen," diye cevap geldi. "Sadece başsağlığı ve iyi dilek mesajlarını iletebilirim. Şu an bununla ilgilenmesi hiç münasip olmaz."

Yüzeyde Sirix, "Buradaki herkes konunun çok içinde. Radch'ın Efendisi herkesin üstünde ama bizzat burada olamıyor. Ama sizi doğrudan o yetkilendirdi, değil mi?" diyordu.

Altbahçe'de Teğmen Tisarwat, "Tapınaktaki sabah kehaneti ne gösteriyordu?" dedi.

Bo Dokuz, "Kayıp olmadan kazanç olmaz," diye yanıtladı. Elbette bahsi geçen ayetler bundan çok daha karmaşıktı fakat özü buydu.

Yüzeyde, gölün kenarındaki ağaçların altında, Sirix konuşmaya devam etti. "Emer, o gün buz gibi olduğunuzu söyledi." Bahsettiği kişi Altbahçe'deki çay dükkânın sahibiydi. "Tercüman gözlerinizin önünde vurulmuş ve kolları-

nızda ölmüş; her yer kan içindeyken siz kendinize hakim ve sakinmişsiniz, ne sesinizde ne yüzünüzde bir ifade varmış. Dönüp ondan çay istediğinizi söyledi."

"Henüz kahvaltı etmemiştim."

Sirix kısa ve keskin bir *hah* sesi çıkararak kahkaha attı. "Dokunduğunuzda fincanın buz keseceğini sanmış." Sonra, "Yine dikkatiniz dağıldı," dedi.

"Evet." Yürümeyi bıraktım. Altbahçe'de Tisarwat bir sonuca varmıştı. Bo'ya, *Bahçıvan Basnaaid'e Bahçelere dönerken eşlik et*, diyordu. Yüzeydeki gölün kenarında, Sirix'e, "Çok özür dilerim, Vatandaş. Şu an düşünmem gereken çok fazla şey olduğunu fark ettim," dedim.

"Şüphesiz."

Otuz metre kadar sessiz bir şekilde yürüdükten sonra –bu arada Tisarwat uzun adımlarla Altbahçe'deki odamızdan koridora çıktı– Sirix, "Evin çocuğunun dün akşam sinirli bir şekilde evden çıktığını ve henüz dönmediğini duydum," dedi.

Altbahçe'de Tisarwat birinci kata çıkan merdivenleri tırmanmaya başlarken, "Sekiz sana evin dedikodularını mı veriyor?" diye cevapladım. "Senden hoşlanmış olmalı. Neden gittiğini de söyledi mi?"

Sirix şüpheci bir şekilde tek kaşını kaldırdı. "Hayır. Ama olup biteni gören herkes tahmin yürütebilir. Aklı başında olan herkes size o şekilde göz koymakla aptallık yaptığını hemen görebilir."

"Raughd'dan hoşlanmıyorsun sanırım."

Sirix kısa ve kesik bir nefes verdi. Küçümser gibiydi. "Her zaman Bahçelerdeki ofislerde dolanır. En sevdiği şey dalga geçecek birilerini bulup herkesin onunla beraber gülmesini sağlamak. Çoğu zaman bu kişi Yönetici Yardımcısı Piat olur. Ama problem değil; çünkü sadece şaka yapıyor!

Onun yaptığı bir şey yüzünden tutuklanmama neden olmak sadece bir adım ilerisi."

"Fark ettin, öyle mi?" İstasyonda, Altbahçe'de Bo Dokuz, Basnaaid'in dördüncü kat bölümünün kapısını açık tutan sandığın üzerinden atlamasına yardımcı oldu. Tisarwat birinci kata doğru çıktı.

Gölün kenarında Sirix bana, Raughd'un olaylara dahil olduğunu fark etmemesini beklediğim için teessüf eder bir bakış attı. "Muhtemelen kasabaya gitmiştir. Belki de kendisini eğlendirmesi için zavallı bir Valskaayan'ı yatağından çıkarmak üzere tarla işçilerinin evine gitmiştir."

Raughd'u o kadar soğuk şekilde reddetmenin acısının başkasından çıkabileceğini hiç düşünmemiştim. "Ne şekilde eğlendirmesi için?"

Yine bana anlamlı bir şekilde baktı. "Bu konuda şu an yapabileceğiniz bir şey olduğunu zannetmiyorum. Kime sorarsanız evin çocuğunu o nasıl isterse o şekilde tatmin etmekten mutluluk duyduğunu söyleyecektir. Başka ne çareleri var ki?"

Ve buraya benimle gelmemiş olsaydı en kolay tatmin ve eğlence kaynağı onlar olduğu için doğrudan oraya gitme olasılığı çok yüksekti. Buradaki çay yetiştiricisi haneler arasında bu eğlence ve tatmin anlayışının yaygın olduğuna emindim. Raughd'u bir yerlere göndermek ya da yaptığı şeyleri yapmasını engellemek için bir yöntem bulabilirdim ama aynı şeyler büyük ihtimalle başka yerlerdeki onlarca kişinin de başına geliyordu.

İstasyonda, çay dükkânının önündeki birinci kat meydanında Tisarwat bir bankın üzerine çıktı. Çay dükkânın dışındaki birkaç kişi onun geldiğini görüp uzaklaşmıştı ama çoğunluğun dikkati dükkânın içinde konuşan kişideydi. Derin bir nefes aldı. Azimliydi. Emindi. Her ne karar

vermişse bu onda arzu ve beklenti yaratıyordu ama halinde beni rahatsız eden bir şeyler vardı.

Sirix'in yanında yürürken sessizce, "Gemi," dedim.

Kalr'ın Merhameti, "Ben de görüyorum, Donanma Komutanı," diye yanıtladı. "Ama bence sorun değil."

"Bundan Doktor'a bahset, lütfen."

Tisarwat bankın üzerinden, "Vatandaşlar!" diye seslendi. Yeterince duyulmayınca sesini tizleştirerek tekrar denedi. "Vatandaşlar! Bir sorun mu var?"

Sessizlik çöktü. Ve sonra çay dükkânının yakınlarından biri Raswar dilinde hiç de hoş olmadığını düşündüğüm bir şey söyledi.

"Tek başıma geldim," diye devam etti Tisarwat. "Bir sorun olduğunu duydum."

Çay dükkânının içindeki kalabalık hareketlendi ve içlerinden biri çıkarak Tisarwat'ın olduğu yere geldi. "Askerlerin nerede, Radchaai?"

Tisarwat buraya gelirken kendinden tam anlamıyla emindi ama şu an birdenbire dehşete düşmüştü. Korkuyu sesine yansıtmamayı başararak, "Evde bulaşık yıkıyorlar, Vatandaş," dedi. "Dışarıda yapmaları gereken işleri hallediyorlar. Ben sadece sizinle konuşmak istedim. Sorunun ne olduğunu öğrenmek istedim."

Çay dükkânından çıkan kişi acı ve kısa bir kahkaha attı. Deneyimlerimden, bu tarz bir yüzleşmenin onu korkutuyor olabileceğini tahmin ediyordum.

"Bunca zamandır her şey yolundaydı. Şimdi birdenbire bizim için endişelenmeye başladınız." Tisarwat hiçbir şey söylemedi; kaşlarının çatılmasını engelledi. Karşısındaki kişi konuşmaya devam etti; "Şimdi zengin bir Donanma Komutanı'nın odaya ihtiyacı oldu ve birdenbire Altbahçe'de işlerin nasıl yürüdüğüyle ilgilenmeye başladınız. Bizim kona-

ğa itirazda bulunabileceğimiz hiçbir yol yokken hem de. Bizi buradan attığınızda nereye gideceğiz? Xhailer bizimle birlikte yaşamaz. Neden burada olduğumuzu sanıyorsunuz?" Sustu ve Tisarwat'ın cevap vermesini bekledi. Ama Tisarwat –şaşkın ve kafası karışmış halde– sessiz kalınca devam etti. "Minnettar olmamızı mı bekliyordunuz? Bunun bizimle bir ilgisi yok. Bir an durup bizim ne istediğimizi sormadınız bile. Ee, şimdi bizimle ne yapacaksınız? Hepimizi tekrar eğitime mi göndereceksiniz? Öldürecek misiniz? Bağıl mı yapacaksınız?"

"Hayır!" diye bağırdı Tisarwat. Darılmıştı. Aynı zamanda da utanmıştı, çünkü böyle bir endişenin haklı olduğu yerler ve zamanlar olduğunu benim kadar iyi biliyordu. Ve geldiğimizden beri gördüklerimden, *Ataragis'in Kudreti* ve boyacı arasında yaşananlardan yola çıkarak o yer ve zamanlardan birinde olduğumuzu düşünmek çok da yersiz değildi. "Planlanan şey, varolan yaşama düzenini saptamak." Birkaç kişi dalga geçercesine güldü. Tisarwat, "Ve haklısınız," diyerek devam etti, "İstasyon İdarecisi endişelerinize kulak vermeli. Eğer isterseniz hemen burada konuşabiliriz. Ve sonra seninle," –karşısında duran kişiyi işaret etti– "birlikte dile getirilen endişeleri doğrudan İstasyon İdarecisi Celar'la konuşmaya gidebiliriz. Hatta, dördüncü katta her isteyenin gelip tamiratlarla ilgili sorunlarını ya da istedikleri şeyleri anlatabileceği bir ofis kurar ve bu konuların İdare'ye ulaşmasını sağlarız."

Biri, "Dördüncü kat mı?" diye bağırdı. "Hepimiz o merdivenlerden inip çıkamıyoruz!"

Tisarwat, "Bunun için birinci katta yer olduğunu sanmıyorum, Vatandaş," dedi. "Belki burası olabilir fakat o da Vatandaş Emer'ın müşterileri ya da buradan geçen kişiler için çok rahatsız edici olur." Ki bu Altbahçe'deki herkesi kapsıyordu. "O yüzden belki bu iyi vatandaşla ben," –karşısında

duran kişiyi işaret etti– "bugün buradaki konuşmamızdan sonra İdare'yi ziyaret ettiğimizde asansörlerin onarımının öncelikli olduğunu belirtebiliriz."

Sessizlik. İnsanlar yavaş ve dikkatli bir şekilde dükkândan çıkıp küçük ve yıkık dökük meydana doluşmaya başladı. İçlerinden biri, "Normalde böyle durumlarda hepimiz yere otururuz ve konuşacak kişi ayağa kalkar," dedi. Sesi neredeyse meydan okur gibi çıkmıştı. "Bankı yere oturamayanlara bırakırız."

Tisarwat üzerinde durduğu banka baktı. Karşısındaki insanlara baktı; yaklaşık elli altmış kişi vardı ve daha fazlası da çay dükkânından çıkmaktaydı. "Elbette," dedi. "Ben ineyim o zaman."

Sirix'le birlikte eve ulaştığımızda Donanma Komutanı Uemi'nin mesajı *Kalr'ın Merhameti*'ne ulaştı. Nöbette Doktor vardı. Doktor'un kulağına, "Donanma Komutanı Breq'e saygısızlık etmek istemem," sözleri geldi. "Kendisi birinci elden ya da kişisel bir bilgiye ulaşma arzusu mu taşıyor? Sizi temin ederim ki Omaugh'da birkaç dakikadan fazla süre geçiren *Innil'in Kudreti*'ndeki tek kişi benim."

Seivarden ve Ekalu'nun aksine Doktor, Donanma Komutanı Uemi'ye sorduğum soruların önemini kavrıyordu. Bu yüzden benim bu cevapları alma ihtimalime karşı hazırladığım soruyu gönderirken şaşkınlıktan ziyade korku hissediyordu. "Donanma Komutanı Breq, Donanma Komutanı Uemi'nin oldukça cömert hoşgörüsüne sığınarak Donanma Komutanı Uemi'nin son günlerde tam olarak kendisi gibi hissedip hissetmediğini öğrenmek ister."

Bu soruya bir cevap beklemiyordum ve hiç cevap almadım.

15

Fosyf'in hizmetçileri benim sessiz ve ifadesiz Kalrlarımın yanında konuşmaktan çekinmiyorlardı. Raughd, aslında beni tehdit ettiği gibi doğrudan ebeveynine gitmemiş; hizmetçilerden birine eşyalarını toplamasını ve kendisini, yüzeyden ayrılarak Athoek İstasyonu'na gitmek üzere bir mekiğe binmesini sağlayacak asansöre bırakmasını emretmişti.

Hizmetçilerin çoğu benden hoşlanmıyordu ve bunu kaldığımız evin dışında ya da Beş ile Sekiz'in çeşitli işler için gittikleri ana binadaki mutfakta dile getiriyorlardı. Ben kendini beğenmiş ve soğuktum. Mırıldanmalarım herhangi birini delirtebilirdi; o yüzden kişisel görevlilerim bu tarz şeylerden etkilenmeyen bağıllar –böyle düşünmeleri Beş ve Sekiz'in bir tatmin duygusuyla ürpermesini sağladı– olduğu için çok şanslıydım. Sirix Odela'yı yanımda getirmem özenle düşünülmüş bir hakaretten başka bir şey olamazdı, zira onun kim olduğunu ve geçmişini biliyorlardı. Ayrıca evin çocuğuna karşı zalim davranmıştım. Hiçbiri tam olarak neler olduğunu bilmiyordu fakat olanları ana hatlarıyla tahmin edebiliyorlardı.

Bazı hizmetçiler bu görüşler dile getirildiğinde sessizleşiyor ve yüzleri bir maske gibi olsa da dudaklarının kenarı ya da kaşları söyleyemedikleri şeyleri ele verir şekilde seğiriyordu. Aralarından biraz daha açık sözlü olan birkaçı –çok alçak sesle de olsa– Raughd'un zalimlikle dolu geçmişine ve istediklerini elde edemediğinde yaşadığı öfke nöbetlerine

dikkat çekiyordu. Muhaliflerden biri sadece Kalr Beş'in duyabileceği bir yerde, *Bu konuda ebeveynine çekmiş,* demişti.

Ben yürüyüşlerimden birindeyken ve Sirix hâlâ uyuyorken Beş, Sekiz'e, "Bakıcısı, Raughd daha üç yaşındayken ayrılmış," dedi. "Ebeveynine daha fazla katlanamamış."

Sekiz, "Diğer ebeveynleri nerede?" diye sordu.

"Bu ebeveyni başka ebeveyn istememiş ya da *onlar* onu istememiş. Evin çocuğu bir klon. *Bire bir* ebeveyni gibi olmalı. Ve anladığım kadarıyla öyle olmadığı zaman bu konuda azar işitiyormuş."

Ev halkının çocuklarının Fosyf'ten ve onun misafirlerinden uzak tutulduğunu fark eden Sekiz, "Ebeveyni çocuklardan çok hoşlanmıyor, değil mi?" dedi.

Beş, "Açıkçası *ben de* çocuklardan çok hoşlanmıyorum," diye yanıtladı. "Yani, tam öyle değil aslında. Çocuklar da sonuçta birbirlerinden farklı insanlar, değil mi? Yani sanırım yeterince çocuk tanısam bazılarını seveceğim bazılarını ise sevmeyeceğim. Ama kimse benden çocuk yapmamı beklemediği için çok mutluyum, çünkü bir çocukla ne yapılacağı konusunda hiçbir fikrim yok. Yine de böyle şeyler yapmaman gerektiğini biliyorum."

Raughd gittikten iki gün sonra dönmüştü. Asansörün ayağına kadar gitmiş ama binmesine izin verilmemişti. İstasyona gitmek için her daim izni olduğu konusunda ısrar etse de boşunaydı. Adı listede değildi; izin belgeleri yoktu ve istasyon idarecisine gönderdiği mesajların hepsi cevapsız kalmıştı. Aynı şekilde Vatandaş Piat'tan da cevap alamamıştı. Güvenlik geldiğinde oldukça kibar ve saygılı bir şekilde Raughd'un göl kenarındaki eve dönmesinin belki de en doğrusu olacağını söylemişti. Biraz şaşırtıcı da olsa Raughd aynen öyle yaptı. Ben asansörün ayağının yakınındaki şehirde kalmasını bekliyordum; eminim orada oynamayı sev-

diği oyunlardan onun kadar keyfi alacak birilerini bulabilirdi ama o dağlara dönmeyi seçti.

Gecenin bir yarısı eve vardı. Kahvaltıdan hemen önce, gezegenden ayrılmaya yönelik başarısız girişimi henüz ana bina mutfağının dışındaki hizmetçilere ulaşırken Raughd, kişisel görevlisine, Fosyf uyanır uyanmaz onunla görüşmek istediğini bildirmesini emretti. Mutfaktaki hizmetçilerin çoğu Raughd'un kişisel görevlisinden çok hoşlanmıyordu; kendisinin hanenin çocuğunun kişisel görevlisi olarak onlardan ayrılmasından biraz fazla hoşnut olduğunu düşünüyorlardı.

Yine de –aşçı yardımcılarından birinin Kalr Beş'in duyabileceği şekilde bir diğerine söylediği gibi– böyle bir mesajla Fosyf Denche'ye gitmek en kötü düşmanlarının bile başına gelmesini istemeyecekleri bir şeydi.

Bu mesajı takip eden görüşmeleri özeldi, ki bu hane içinde bunun anlamı üç ya da dört hizmetçinin duyabileceği biçimde olmasıydı. Ya da Fosyf bağırdığında yarım düzine kadarının. Ve Fosyf bağırdı. Tüm olanlar Raughd'un suçuydu. Durumu düzeltmeye çalışırken daha da kötüleştirmişti; beni tarafına çekmeye çalışırken beceriksizliği yüzünden karşısına almıştı. Bu kadar yetersiz ve değersiz birini doğrudan reddetmem hiç de şaşırtıcı değildi. Fosyf, aralarında en ufak bir bağ olduğunu dahi itiraf etmekte utanıyordu. Ayrıca belli ki Raughd, İstasyon İdarecisi Celar konusunda da yanlış hareket etmişti. Fosyf'in kendisi asla böyle bir hata yapmazdı ve şüphesiz klonlama sürecinde bir hata oluşmuştu, çünkü Fosyf'in DNA'sından böyle yiyecek ve hava israfından başka işe yaramayan birinin çıkması muhtemel değildi. Raughd itiraz edecek tek bir kelime söylerse, hatta itiraz etmek üzere tek bir *nefes* dahi alırsa evden kovulacaktı. Hâlâ yeni ve daha iyi bir vâris yetiştirmek için zamanı

vardı. Bunları duyan Raughd itiraz etmeden sessizce odasına döndü.

Öğle yemeğinden hemen önce daha küçük olan evdeki odamdan çıkıyordum ki Raughd'un kişisel görevlisi ana mutfağın ortasına geldi ve sessizce, titreyerek, bakışları uzaktaki bir noktaya sabitlenmiş şekilde durdu. Sekiz, Sirix'in bir işini halletmek için oradaydı. Başta hiç kimse görevliyi fark etmedi; herkes yoğun bir şekilde yemeğin son hazırlıklarıyla meşguldü ama birkaç dakika sonra aşçı yardımcılarından biri kafasını kaldırıp titrer bir halde orada duran görevliyi görünce hafif bir çığlık attı. Aşçı yardımcısı, "Bal!" diye bağırdı. "Bal nerede?"

Herkes kafasını kaldırdı. Titremesi artan ve şimdi konuşmak ya da belki de kusmak üzere ağzının açıp kapamaya başlayan görevliyi gördüler. Başka biri, "Çok geç," dedi ve aşçının ikinci yardımcısı sesinde panik ifadesiyle, "Tüm balı akşamüstü için hazırladığım pastalarda kullandım!" diye bağırdı.

Kirli çay fincanlarıyla mutfağa giren hizmetçi, "*Hasiktir*!" dedi ve hiç kimsenin onu uyarmamasından dolayı her ne oluyorsa bunun ciddi bir şey olduğunu anladım.

Biri bir sandalye getirdi ve üç hizmetçi Raughd'un hâlâ titreyen ve ağzını açıp kapamaya devam eden kişisel görevlisini tutup sandalyeye oturttu. Aşçının birinci yardımcısı elinde ballı pastayla koşarak gelip pastadan koparttığı bir parçayı görevlinin açılıp kapanan ağzına soktu. Parça dehşet dolu çığlıklar eşliğinde ağzından kayıp yere düştü. Görevli gitgide daha çok kusacak gibi görünse de ağzından uzun ve alçak sesli bir inilti çıktı.

Kirli fincanları taşıyan hizmetçi yalvarırcasına, "Ay, bir şey yapın! Bir şey yapın!" dedi. Öğle yemeği tamamen unutulmuştu.

Artık neler olduğuna dair fikir sahibi olmaya başlamıştım. Daha önce de benzer şeyler görmüştüm fakat o zamanki tepkiler bu şekilde değildi.

Diğer binada ikimizin odasının da açıldığı koridorda Sirix, "İyi misiniz, Donanma Komutanı?" diye sordu. Ben ana binanın mutfağında yaşananları anlamaya çalışırken odasından çıkmış olmalıydı.

Sirix'i görüp ona cevap verebilmek için gözlerimi kırparak görüntüyü uzaklaştırdım. "Samirendların ruhlar tarafından ele geçirilebildiklerini fark etmemiştim."

Sirix sözlerimin yarattığı hoşnutsuzluğu gizlemeye gerek duymadı. Ama sonra sanki gözlerime bakmaya utanmışçasına yüzünü çevirip iğrendiğini gösteren bir ses çıkardı. "Bizim hakkımızda kimbilir ne düşünüyorsunuz, Donanma Komutanı?"

Bizim. Elbette. Sirix Samirend'dı.

"Bazılarının, görmezden gelindiklerini ya da rahatsız edildiklerini düşündüklerinde yaptıkları bir şey," diyerek devam etti. "Herkes yanlarına koşup onlara tatlı verir ve güzel sözler söyler."

Olanlar, görevlinin yaptığı bir şeyden ziyade başına gelen bir şeye benziyordu. Ve kimsenin ona güzel sözler söylediğine şahit olmamıştım. Ama dikkatim sürekli mutfakta değildi. Şimdi gözetmenlerden biri mutfağa girmişti –geldiğimiz gün bizi karşılayan ve tarla işçilerinin Radchaai dilini konuşabildiğinden ve hatta anlayabildiğinden haberi olmayandı– ve hâlâ titreyen ve inleyen görevlinin oturduğu sandalyenin yanına çömeldi. Gözetmen sert bir şekilde, "Beni daha önce çağırmalıydınız!" dedi; başka biri ise, "Yeni fark ettik!" diye cevap verdi.

Sirix koridorda yanımda dururken, "Ruhun konuşmasını engellemek için," dedi; hâlâ iğreniyordu ve şimdi utan-

mış olduğundan emindim. "Eğer konuşursa, muhtemelen birilerini lanetler. İnsanlar bunun olmasını engellemek için her şeyi yapar. Huysuz tek bir kişi bütün ev halkını bu şekilde günlerce rehin tutabilir."

Ruhların ya da tanrıların herhangi birini ele geçirebileceklerine inanmıyordum ama bunu görevlinin bilinçli olarak ya da diğer hizmetçilerinin ona gösterecekleri tepkiye gerçekten ihtiyacı olmadan yaptığını zannetmiyordum. Ayrıca sonuçta görevli çok kısa aralar hariç sürekli Raughd Denche ile muhataptı. Sirix'e, "Tatlı mı?" diye sordum. "Sadece bal değil mi?"

Sirix gözlerini bir kez kırptı; sonra bir kez daha. Öfkeli ya da kırgın olduğunda takındığı durgun tavır geri geldi. Sanki benim sorum ona yapılmış bir hakaretti. Soğuk bir ifadeyle, "Canımın öğle yemeği çektiğini zannetmiyorum," diyerek arkasını dönüp odasına girdi.

Ana mutfakta, gözetmen geldiği için rahatladığı açıkça belli olan aşçıbaşı ipleri eline aldı ve dehşete düşüp donakalmış hizmetçileri uyararak işlerini tamamlamaya ikna etti. Bu arada gözetmen de ballı pasta parçalarını görevlinin ağzına veriyordu. Hepsi ağzından kayıp kucağına düşse de gözetmen azimle yenilerini koymaya devam etti. Bunu yaparken bir yandan da Liost diline benzeyen bir dilde bir şeyler mırıldanıyordu. Durumdan bunun bir dua olduğunu tahmin ettim.

En nihayetinde görevlinin titremeleri ve inlemeleri durdu; ağzından herhangi bir lanet çıkmamıştı. Günün geri kalanını yorgunluktan dolayı izinli olarak geçirdi ki bu ne hizmetçiler ne de hane halkı tarafından, en azından Sekiz'in duyabileceği bir şekilde sorgulanmadı. Ertesi sabah görevine döndüğünde hane halkının ona karşı daha nazik davranmaya başladığı fark ediliyordu.

Raughd benden uzak durdu. Onu ender olarak, sadece öğleden sonranın geç saatlerinde ya da akşamüstü henüz başlamışken banyoevine giderken gördüm. Karşılaştığımızda anlamlı bir şekilde benimle konuşmaktan kaçındı. Zamanın çoğunu ya yakınlardaki kasabada ya da daha kötüsü tepenin diğer tarafındaki tarla işçilerinin evinde geçiriyordu.

Oradan ayrılmayı düşündüm fakat yas sürecinin tamamlanmasına bir hafta daha vardı. Yası yarıda kesmek uğursuz bir şey olarak algılanır ve cenaze gerekliliklerinin düzgün bir şekilde yerine getirilmediğini düşündürürdü. Belki Presgerler ya da onların tercümanları bunu anlamaz ya da umursamazdı. Ama yine de olmazdı. İki kez Presgerlerin küçümsendiğine şahit olmuştum ve ikisi de korkunç şekilde sonuçlanmıştı; biri Vali Giarod ve Kaptan Hetnys tarafındandı, diğeri ise Anaander Mianaai'ın onları yok edecek güce sahip olduğunu düşündüğü zamandı ve cevaben Radch'ın Efendisi'nin kolayca fethettiğini düşündüğü Garseddai'ya her şeyi delebilen görünmez silahlar vermişlerdi. Presgerler bunu, bu olay üzerine tamamen yok edilen Garseddai'ı kurtarmak için yapmamışlardı; Garseddaiların hepsi öldüğünde, sistemlerindeki tüm gezegen ve istasyonlar yakılıp yaşanamayacak hale geldiğinde Presgerler herhangi bir tepki göstermemişlerdi. Hayır, eminim ki bunun Anaander Mianaai'a bir mesaj vermek için yapmışlardı: *Aklından bile geçirme.* Sıra bana gelmişti ve ben onları küçümsemeyecektim.

Fosyf hâlâ her gün kaldığımız küçük evi ziyaret ediyor ve bana karşı bilindik, o her şeyden habersiz şen şakrak tavrını koruyordu. Bu tuhaf ve son derece rahat tavrının hem istediği şeyi elde edeceğine olan güveninin bir işareti hem de amacına ulaşmak için kullandığı bir araç olduğunu anla-

dım; beklentisi sanki gerçekleşmiş gibi davrandıkça istediği er ya da geç gerçekleşiyordu. Bunun, istediğini genelde elde eden statüdeki kişiler için oldukça geçerli bir yöntem olduğunu fark etmiştim. Belli ki Fosyf de kendisi adına işe yarar buluyordu.

Yukarıda, Athoek İstasyonu'nda, Teğmen Tisarwat'ın ısrarlarına ve İstasyon İdarecisi Celar'ın olaya dahil olmasına rağmen Bahçelerin desteklerinin detaylı kontrolüne bir hafta daha vardı. Tisarwat bir akşamüstü, İstasyon'daki oturma odamda Basnaaid'e, "Dürüst olmam gerekirse," diye açıklamaya başladı, "acil olarak ilgilenilmesi gereken o kadar çok şey var ki sürekli erteleniyor." Kararlılığını ve Basnaaid'e yardım edebildiği için devam eden heyecanını fark ettim. Ama aynı zamanda alttan alta yaşadığı mutsuzluğu da farkettim "Eminim Donanma Komutanı burada olsaydı bunun... olmasını sağlamak için bir yöntem bulabilirdi."

Basnaaid, yüzünde Tisarwat'ın bir anlığına sessizce kendisiyle gurur duymasına neden olan bir gülümsemeyle, "Olma ihtimalinin bu kadar artması bile etkileyici," dedi.

Kendisine tekrar hakim olan Tisarwat, "Acil değil ama acaba Bahçıvan buradaki genel alanlara koymak için bitki verebilir mi?"

"Bitkiler kesinlikle buranın havasının düzelmesine katkı sağlar!" Basnaaid kahkaha attı. "Gerçi henüz burada bitkilerin yetişmesi için yeterli ışık olmayabilir." Ve sonra hâlâ eğlenir bir şekilde tekrar değerlendirerek, "Belki o mantarları ortaya çıkarabiliriz," dedi.

Tisarwat bıkkın bir şekilde, "Mantarlar!" diye söylendi. "Hiç kimse bana onları nerede yetiştirdiklerini söylemiyor. Neden endişelendiklerini anlayamıyorum. Bazen yataklarının altındaki bir kutuda falan yetiştirdiklerini düşünüyo-

rum; belki de bu yüzden İstasyon Bakım'ın kamaralarını ziyaret etmesinden bu kadar rahatsız oluyorlardır."

"Mantarlardan para kazanıyorlar, değil mi? Ve eğer Başbahçıvan o mantarları ele geçirirse onları bahçede yetiştirip yüksek fiyatlara satmanın bir yolunu kesin bulur."

"Ama yine de burada yetiştirebilirler," diye itiraz etti Tisarwat, "ve satmaya devam edebilirler. O yüzden problemin ne olduğunu anlayamıyorum." Rahatsızlığını geçiştiren bir hareket yaptı. "Mantarlardan bahsetmişken. Dokuz'u bize yiyecek bir şeyler getirmesi için gönderiyim mi?"

Kalr'ın Merhameti'nin bölük odasında Seivarden *Atagaris'in Kudreti*'nin teğmeniyle birlikte oturuyordu. *Atagaris'in Kudreti*'nin teğmeni bir şişe içki getirmişti. Seivarden, "Çok naziksiniz," derken sesinde belli belirsiz bir hor görme vardı. Diğer teğmen bunu fark etmiş gibi görünmüyordu. "Kusura bakmazsanız ben almayayım. İçki içmemeye yemin ettim." Bu bazen insanların kefaret adına ya da ruhani bir sebeple yaptıkları bir şeydi. Şişeyi Amaat Üç'e verdi ve Üç götürüp bölük odasının büfesine koyduktan sonra subayına eşlik eden *Atagaris'in Kudreti* bağılının yanına gidip durdu.

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni, "Hayranlık uyandırıcı!" diye cevapladı. "Keşke ben de yapabilseydim." Çay fincanını eline aldı. Üç, Kalr Beş'in başlarına bir şey gelmesini istemediği için hâlâ kamaramda paketli bir şekilde tuttuğu en iyi takımı kullanabilmek, böylece mevkimi *Atagaris'in Kudreti*'nin teğmenine açıkça gösterebilmek için ona yalvarmıştı. Beş bu fikri reddederek Amaat Üç'e tam tersi bir yöntem izlemesini ve çayları benim eski yıpranmış takımımda servis etmesini önerdi. Üç, tüm mürettebat gibi *Atagaris'in Kudreti*'nin sisteme girdiğimizdeki tehdidini hatırlayarak bir anlığına bu teklife sıcak baktı. Ama sonunda görgü kuralları ağır bastı ve *Atagaris'in Kudreti*'nin teğmeni bir hakarete uğ-

ramaya ne kadar yakın olduğunun farkında olmaksızın çayını yudumladı. *Atagaris'in Kudreti*'nin teğmeni bana yanlış gelen bir neşeyle, "Seivarden çok eski tarz bir isim," dedi. "Ebeveynleriniz tarihi çok seviyor olmalı." Radch'nin sınırlarını aşacak kadar büyümeden önce Anaander Mianaai'ın müttefiklerinden birinin adı Seivarden'dı.

Seivarden soğuk bir şekilde, "Ailemde geleneksel olarak kullanılan isimlerden biriydi," diye cevapladı. Öfkeliydi ama aynı zamanda teğmenin şaşkınlığı onu eğlendiriyordu; Seivarden henüz hanesinin adını söylememişti ve hanesi artık var olmadığı, onlardan bin yıldır ayrı olduğu için de hane bağlantılarını gösteren herhangi bir mücevher takmıyordu. Ayrıca mücevherlere hâlâ sahip olsaydı bile o kadar zaman içinde yaşanan değişikliklerden dolayı teğmen çok azını tanıyabilirdi.

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni, Seivarden'ın cümlesini geçmiş zamanda kurduğunu fark etmemişti. "Inai'den olduğunuzu söylemiştiniz? Orası hangi bölgede?"

Seivarden hoş bir gülümsemeyle, "Dışradch," diye cevapladı. Dışradch bölgelerin en eskisiydi ve birçok Radchchaai'ın Radch'ın kendisine en yakın olabilecekleri mesafeydi. Seivarden, "Hane bağlantılarımı merak ediyorsunuz," diyerek devam etti; bunu teğmeni tuhaf sosyal bir durumdan kurmak istediği için değil, tahammülsüzlükten yapmıştı. "Ben Seivarden Vendaai."

Diğer teğmen yarım saniye kadar ismin kime ait olduğunu anlayamadığı için kaşlarını çattı. Sonra fark etti. "Siz Kaptan Seivarden'sınız!"

"Öyleyim."

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni kahkaha attı. "Amaat aşkına, ne büyük hayal kırıklığı! Bin yıl boyunca donuk kalmanız yetmezmiş gibi üzerine bir *Merhamet*'e atanmak!

Sanırım terfi edebilmek için tekrar çalışmanız gerekecek." Çayından bir yudum daha aldı. "Bölük odamızda söylentiler dolaşıyordu. Donanma Kaptanlarını genelde *Merhamet* kumandasında olmaz. Acaba Donanma Komutanı Breq, Kaptan Hetnys'i buraya gönderip *Agaris'in Kudreti*'nin kumandasına mı geçecek diye düşündük. Sonuçta ikisi arasında daha hızlı ve daha kuvvetli silahlara sahip *olan* o."

Seivarden gözlerini kırpıştırdı. Tehlikeli derecece ifadesiz bir tonda, "*Kalr'ın Merhameti*'ni hafife almayın," dedi.

"Hadi ama Teğmen, kötü bir niyetim yok. *Kalr'ın Merhameti* bir *Merhamet* için oldukça iyi bir gemi. Ama işin aslı şu ki eğer gerekirse *Atagaris'in Kudreti, Kalr'ın Merhameti*'ni kolayca yenebilir. Siz de bir *Kudret* kumanda ettiniz, bunun doğru olduğunu biliyorsunuz. Ayrıca *Atagaris'in Kudreti*'nin hâlâ bağılları var. Hiçbir insan asker bir bağıl kadar hızlı ve güçlü olamaz."

İhtiyaç duyulursa diye hazır bekleyen Amaat Üç'ün tepkisi dışarıdan hiç belli olmasa da bir an *Atagaris'in Kudreti'nin* teğmenine saldıracağından endişe duydum. Bu beni rahatsız etmezdi –elbette Seivarden onu azarlamak zorunda kalırdı– ama Üç, herhangi birinin teğmenine zarar vermesine kesinlikle izin vermeyecek olan *Atagaris'in Kudreti* bağılının yanında duruyordu. Ve ne kadar çabalarsa çabalasın Amaat Üç asla bir bağılla yarışamazdı.

Öfkesini göstermek konusunda biraz daha özgür olan Seivarden çay fincanını bıraktı ve sırtını dikleştirerek, "Bu bir tehdit mi, Teğmen?" dedi.

"Amaat aşkına, elbette değil, Teğmen!" *Atagaris'in Kudreti*'ni teğmeni sözlerinin bu şekilde anlaşılmış olmasına gerçekten şaşırmış görünüyordu. "Sadece gerçeklerden bahsediyordum. Hepimiz aynı taraftayız."

"Öyle miyiz?" Seivarden'ın dudağı bir yılı aşkın süredir

görmediğim, o aristokratlara uygun öfke ve aşağılama ifadesiyle kıvrıldı. "O yüzden mi sisteme girdiğimizde bize saldırmaya kalktınız, aynı tarafta olduğumuz için mi?"

"Amaat aşkına!" Diğer teğmen, Seivarden'ın tepkisinden çok etkilenmemiş gibi görünüyordu. "O bir yanlış anlaşılmaydı! Sizin de tahmin edebileceğiniz gibi geçitlerin kapanması bizi gerdi. Ayrıca sizi tehdit etmek gibi bir niyetim de yoktu. Ben sadece gerçekleri dile getiriyordum. Ve belki sizin zamanınızda normaldi fakat bizim için bir Donanma Komutanı'nın *Merhamet* kumandasında olması tuhaf bir durum. Kaptan Hetnys'i kaybedip doğrudan Donanma Komutanı Breq'in emrine gireceğimizi düşünmemiz çok doğal."

Seivarden daha da küçümseyici bir tavır takındı. "Donanma Komutanı Breq en doğru gördüğü şeyi yapacaktır. Ama gelecekteki *yanlış anlamaları*" –son kelimelere biraz vurgu yapmıştı– "önlemek adına, açık ve tartışmaya mahal vermeyecek şekilde şunu dile getirmeme izin verin: Eğer bir daha bu gemiyi tehdit edecek olursanız tehdidinizi gerçekleştirdiğinize emin olun."

Atagaris'in Kudreti'nin teğmeni niyetinin asla bu olmadığını tekrarladı ve Seivarden gülümseyerek konuyu değiştirdi.

İstasyonda Basnaaid, Tisarwat'a, "Kardeşimle hiç tanışmadım. Ben o gittikten sonra doğdum. O gittiği için doğdum. Çünkü eve para gönderiyordu ve o subay olabildiğine göre ben de bir yerlere gelebilirdim. Balık tütsülemek ve sebze kesmekten daha iyi bir şeyler yapabilirdim," diyordu. Teğmen Awn'un ebeveynleri aşçıydı. "Hep Awn gibi olmaya çalıştım. Minnettar olmam gereken kişi hep Awn'du. Elbette ebeveynlerim asla bunu dile getirmediler fakat ben oldum olası hiçbir şeyin bana ait olmadığını hissettim; benim uğ-

ruma hiçbir şey yapılmamıştı, her şey onunla ilgiliydi. Mesajları her zaman içtendi ve elbette ona özeniyordum. O bir kahramandı; hanemizden bir yere gelmeyi başaran ilk kişiydi..." Kederli bir kahkaha attı. "Ağzımdan çıkana bak. Sanki ailemin tamamı önemsiz kişilermiş gibi konuşuyorum." Teğmen Tisarwat on yedi yaşındaki birinden umulmayacak bir şekilde sessizce beklediğinde Basnaaid, "En kötüsü o öldükten sonraydı. Onunla nasıl asla boy ölçüşemediğimi unutmadım. Arkadaşları konusunda dahi! Awer, Elming'in o kadar üzerindeydi ki başka bir evrenden gibiydi. Şimdi bir de Mianaai eklendi." diyerek devam etti.

"Ve bu arkadaşlar," diye araya girdi Tisarwat, "siz hak edecek bir şey yaptığınız için değil, kardeşiniz yüzünden size bir şeyler teklif ediyorlardı." Acaba Tisarwat Basnaaid'e neden abayı yakmış olduğunu çözdü mü diye düşündüm. Muhtemelen çözememişti; şu anda tüm dikkatini Basnaaid'i dinleyip onu anlamaya vermişti. Yardım edebildiği için mutluydu. Ona içini açtığı için.

"Awn hiçbir zaman birinin önünde eğilmedi." Basnaaid, Teğmen Tisarwat'ın sesindeki tuhaflığı, seçtiği kelimelerin ya da tavırlarının gösterdiği yaşın çok üzerinde olduğunu fark etmemiş gibi görünüyordu. Belki de son birkaç günde bunlara alışmıştı. "Asla böyle bir şey yapmazdı. Eğer böyle arkadaşlar edindiyse bu kişiliği sayesindeydi."

Tisarwat, "Evet," diyerek basitçe onayladı. "Donanma Komutanı da aynı şeyi söyledi."

Basnaaid buna cevap vermedi ve konuşma farklı konulara doğru yöneldi.

Ayrılmamıza üç gün kala Kaptan Hetnys sonunda evin çocuğu konusunu gündeme getirdi. Çardağın altında oturuyorduk; evin arkamızdaki kapıları tamamen açık duruyordu.

Fosyf fabrikadaki bir şeylerle ilgileniyordu ve Raughd elbette uzakta, tarla işçilerinin evindeydi. Sirix gölün kıyısındaki gölgelik alana gitmişti; balıkları izleyeceğini söylemişse de ben başında Sekiz dolanmadan yalnız kalmak istediğini tahmin ediyordum. Yakınlarda sadece Kaptan Hetnys, ben, *Atagaris'in Kudreti* bağılı ve Kalr Beş vardı. Oturmuş yosun kaplı taşları, tepeyi ve ardındaki üzerinde buz şeritleri olan siyah zirveyi izliyorduk. Ana bina solumuzda, banyo ise ana binadan kolayca ulaşılabilecek fakat manzaraya engel olmayacak şekilde karşımızdaydı; cam duvarının bir köşesi oturduğumuz yerden görünüyordu. Akşamüstünün parlaklığına rağmen ağaçların ve çardağın altındaki hava nemli ve serindi.

Kaptan Hetnys, "Komutanım," dedi. "Açıkça konuşmama izin var mı?"

Konuşabileceğini işaret ettim. Burada olduğumuz süre boyunca Kaptan Hetnys yas çizgisini çizmesine ve gereken duaları etmesine rağmen bir kez dahi bizi buraya getiren olaylardan bahsetmemişti.

"Altbahçe'de olanları düşünüyordum, Komutanım. Hâlâ verdiğim emirlerin doğru olduğuna inanıyorum. Sonuçları kötü oldu ve bu sorumluluğu kabul ediyorum." Sözleri meydan okurcasına olsa da ses tonu saygılıydı.

"Gerçekten mi, Kaptan?" Hanenin kara araçlarından biri tepeyi aşıp yolda ilerlemeye başladı. Ya Fosyf fabrikadan dönüyordu ya da Raughd tarla işçilerinin evinden. Bu durum böyle süremezdi fakat herhangi bir çözüm bulamamıştım. Belki de bir çözüm yoktu.

"Evet, Komutanım. Ama Vatandaş Sirix'i tutuklatmakta hatalıydım. Sadece diğer seçenek Raughd olduğu için onun yapmış olduğunu varsaymam yanlıştı."

Bu bir subayda olması gerektiğini düşündüğüm bir özel-

likti. Hatasını fark ettiği zaman bunu itiraf etmesi. Hatası olmadığını düşündüğünde ise kolay yolu seçmeden kendisini savunması. Beni izliyordu; ciddiydi ve sanırım vereceğim tepkiden endişeleniyordu. Biraz meydan okur gibiydi. Ama sadece biraz.

Hiçbir Radchaai subayı eğer intihara meyilli değilse açık bir şekilde üstüne karşı koymazdı. O paha biçilemez antika çay takımını düşündüm. Onun satışı, kesinlikle yasal olmayan gelirleri saklamak için yapılmıştı. Bu sisteme gönderilenler arasındaki inanılmaz yüksek ölüm oranını düşündüm. Bir anlığına acaba bu iki özellik birden Kaptan Hetnys'in içinde bulanabilir mi diye merak ettim; cesaret ve doğruluğunun yanı sıra para uğruna hayatları satmaya yönelik isteklilik. Acaba çömez bir teğmenken onu ben yetiştirmiş olsaydım nasıl bir kişi olurdu diye düşündüm. Belki şu an olduğu kişi olurdu. Belki de olmazdı. Belki şimdiye ölmüş olurdu; yirmi yıl önce Anaander Mianaai ısı kalkanını deldiğinde mürettebatımın geri kalanı gibi o da buharlaşırdı.

Belki de buharlaşmazdı. Eğer Shis'urna'da, Ors'ta Teğmen Awn yerine Teğmen Hetnys'in kumandasında olsaydım belki hâlâ kendim, *Toren'ın Adaleti* olurdum ve mürettebatım hayatta olurdu.

Belki de cevap vermememden ötürü Kaptan Hetnys, "Eminim ki, Komutanım," diyerek devam etti, "bu hane Athoek için ne kadar seçkin olursa olsun sizin için önemsizdir. O kadar büyük bir mesafeden Raughd Denche ile Sirix Odela arasında bir fark göremiyorsunuzdur."

Sakin bir şekilde, "Tam aksine," diye cevapladım. "Raughd Denche ve Sirix Odela arasında çok büyük fark olduğunu düşünüyorum." Ben konuşurken Raughd ana binadan çıkıp kasıtlı bir umursamazlıkla banyoevine doğru gitti.

"Demek istediğim, Komutanım, Mianaai seviyesinden Denche size diğer hizmetçilerden farklı bir seviyede gelmiyordur. Ve biliyorum hepimizin ayrı bir görevi, ayrı bir işlevi vardır ve bunların hiçbiri bir diğerinden daha iyi ya da kötü değildir, sadece birbirinden farklıdır derler." Bunu daha önce de duymuştum. Ve *eşit öneme sahip sadece birbirinden farklı* sözündeki 'eşit öneme sahip' görevlerin bazılarının, diğerlerine göre daha çok saygı ve mükâfat hak ettiğinin düşünülmesi tuhaftı. Kaptan Hetnys, "Ama," diyerek devam etti, "hepimizin farklı bakış açıları var. Ve tahmin ederim ki..." Bir anlığına tereddüt etti. "Tahmin ederim ki eğer kuzenlerinizden biri aptal gençlik hataları ya da düşüncesizlik yapsaydı Raughd Denche'nin gördüğünden farklı bir muamele ile karşılaşmayacaklardı. Her şeyin özü aynı, Komutanım." Dindar sözlerini hafifçe vurgulamak istercesine yeşil eldivenli ellerini kaldırdı. Her şeyin özü Amaat'tı. Evren, Tanrı'nın kendisiydi ve onun iradesi olmayan hiçbir şey var olamaz ya da gerçekleşemezdi. "Ama belki buradaki herkesin bu hanenin çocuğunu neden o gözle gördüğünü ya da onun kendisini bir Donanma Komutanına ve Radch'ın Efendisi'nin kuzenine nasıl denk gördüğünü anlayabilirsiniz."

Neredeyse. *Neredeyse* anlayabilecekti. "Anladığım kadarıyla sen Raughd'u iyi kalpli ve düzgün yetişmiş ama bir şekilde son haftalarda oldukça talihsiz kararlar vermiş biri olarak görüyorsun. Belki senin ve benim alışık olduğumuz askeri disiplini görmemiş birine karşı çok sert davrandığımı düşünüyorsun. Belki de hanenin çocuğu, sana, düşmanlarının benim kulağıma onu suçlayan şeyler fısıldadığını ve bunların ona karşı haksız bir önyargıya neden olduklarını söyledi." Kaptan Hetnys'in yüz ifadesindeki anlık değişiklik neredeyse haklı olduğumu itiraf etmek kadar açık bir

onaydı. "Ama bu talihsiz kararları bir değerlendir. Aldığı kararlar başından beri birilerine zarar vermeye yönelikti. Altbahçe'nin sakinlerine zarar vermeye yönelikti. Size, Kaptan, zarar vermeye yönelikti. Hatta tüm İstasyon'a. Tercüman Dlique'in ölümünü tahmin edemezdi ama bağıllarının silahlı olarak gideceklerini ve Altbahçe konusunda ne kadar tedirgin olduğunu kesinlikle biliyordu." Kaptan Hetnys sessiz bir şekilde kucağına bakarken elleri boştu ve çay dolu fincanı, yanındaki bankın üzerinde unutulmuş, soğumaktaydı. "İyi kalpli ve düzgün yetişmiş bireyler hiçbir neden olmadan, birdenbire kötü niyetli davranmaya başlamazlar."

Bu konuşma hiçbir yere varmayacaktı. Ve benim öğrenmek istediğim başka şeyler vardı. Buraya gönderilen insanların, kimsenin haberi olmadan sistemden nasıl çıkarılabileceği konusunda kafa yormuştum. "Hayalet Geçit," dedim.

"Efendim, Komutanım?" Konunun değişmesi onu tahmin ettiğim kadar rahatlatmamıştı.

"Çıkmaz geçit. Orada hiçbir gemiyle karşılaştınız mı?"

Ben daha ne olduğunu anlamadan yüzünden silinen o ifade tereddüt müydü? Şaşkınlık mı? Korku mu? "Hayır, Komutanım, hiç."

Bu bir yalandı. Kalr Beş'in yanında ifadesiz ve hareketsiz bir şekilde duran *Atagaris'in Kudreti* bağılına bakmak istedim. Ama kaptanının söylediği yalana gösterdiği ufak tepkiyi bir bağılın yüzünde yakalamam mümkün değildi. Ve ona doğru bakmam bile düşüncelerimi anlatmaya yeterdi. Söylenen şeyin bir yalan olduğunun farkında olduğumu gösterirdi. O yüzden banyoevine doğru baktım. Raughd Denche yüzünde karşısına çıkacak herhangi bir hizmetçi için hayra alamet olmayan bir ifadeyle çıkıp geldiği yoldan geri döndü. Kişisel görevlisinin nerede olduğuna bakacak-

tım ki şaşkınlıkla onun Raughd'la birlikte banyoevine gitmediğini fark ettim.

Kaptan Hetnys de Raughd'u fark etmişti. Gözlerini kırpıp kaşlarını çattıktan sonra aklındaki şeyi defetmek istermiş gibi kafasını hafifçe salladı. Aklındaki şey Raughd'un açıkça belli olan öfkesi miydi, yoksa benimle mi ilgiliydi anlayamadım. "Donanma Komutanı," dedi banyoevine bakmaya devam ederken, "izninizi istiyorum. Bugün hava oldukça sıcak."

"Elbette, Kaptan," diye cevap verdim ve o ayağa kalkıp reverans yaptıktan sonra yosun kaplı taşın üzerinden banyoevine doğru uzaklaşırken yerimde kaldım. *Atagaris'in Kudreti* de hemen arkasındaydı.

Gölgede kalan yeşil gri bahçenin neredeyse yarısına gelmişti ki tam banyoevinin köşesindeki camın hizasındayken bomba patladı.

Çatışma görmeyeli yirmi beş sene olmuştu. Ya da daha doğrusu bombaların patlama ihtimali olan bir çatışma görmeyeli. Yine de bir zamanlar savaşçı bedenlerle dolu bir gemiydim. Dolayısıyla iki bin yıllık alışkanlığım gün yüzüne çıktı; banyoevinin canımdaki parıltıyı ve neredeyse –ama tam olarak değil– aynı anda camın tuzla buz olup parçalarının savrulmasını gördüğümde hiçbir çaba gerektirmeksizin zırhım açılmış bir şekilde ayaktaydım.

Atagaris'in Kudreti'nin karada geçen herhangi bir çatışma gördüğünü zannetmiyordum ama o şey de en az benim kadar hızlı tepki vererek zırhını açıp insanüstü bir hızla uçan cam parçaları ve zırhsız kaptanının arasına girdi. Parıldayan sivri uçlu cam parçaları pencereden kopup taşların gölgede kalmasına neden olan ağaçların dallarıyla yapraklarını delerek bağılın olduğu yere ulaştı ve onu Kaptan Hetnys'in

üzerine devirdi. Çok kısa bir süre sonra da küçük cam ve yaprak parçaları bana ulaşıp zararsız bir şekilde zırhımdan sekti. Düşündüğüm anda Kalr Beş'in de zırhını açmayı henüz de olsa tamamladığını ve güvende olduğunu öğrendim. Ona, "Bana ecza çantanı ver," dedim. Verdikten sonra da onu Gezegen Güvenliği'ni ve Sıhhiye'yi çağırmaya gönderip Kaptan Hetnys'in hayatta olup olmadığa bakmaya gittim.

Alevler banyoevinin kırık penceresinin köşelerini yalıyordu. Büyüklü küçüklü cam kırıkları etrafa yayılmıştı ve bazıları ayaklarımın altında kırılıyor ya da çatlıyordu.

Kaptan Hetnys, *Atagaris'in Kudreti*'nin altında sırtüstü, hantal bir şekilde yatıyordu. Bağılın kürekkemiğinden tuhaf ve şekilsiz bir yüzgeç çıkmıştı; bunun *Atagaris'in Kudreti* henüz zırhını tamamen açamadan bağıla saplanan büyük bir cam parçası olduğunu fark ettim. Tepkisi hızlıydı fakat benimki kadar hızlı değildi ve Kaptan Hetnys ile pencereye benden yirmi metre kadar daha yakındı.

Yanlarına diz çöktüm. "*Atagaris'in Kudreti*, kaptanın ne kadar ağır yaralandı?"

Bağıl cevap veremeden Kaptan Hetnys, "Ben iyiyim, komutanım," diye yanıtladı. Yana yuvarlanarak *Atagaris'in Kudreti*'ni üzerinden atmaya çalıştı.

Kalr Beş'in ecza çantasını açarken sert bir sesle, "Kıpırdama, Kaptan," dedim. "*Atagaris'in Kudreti* rapor ver."

"Kaptan Hetnys hafif bir beyin sarsıntısı geçirdi; derin kesikleri, bir sıyrığı ve birkaç morluğu var." Zırh *Atagaris'in Kudreti*'nin sesini bozuyordu ve elbette bağıllara özgü ifadesiz bir ses tonuyla konuşuyordu fakat sesinde bir gerginlik duyduğumu düşündüm. "Bunlar dışında kendisinin de belirttiği gibi iyi."

Kaptan Hetnys sinirli bir şekilde, "Üzerimden kalk, Gemi," dedi.

"Kalkabileceğini zannetmiyorum," dedim. "Omuriliğine saplanmış bir cam parçası var. Zırhını kapat, *Atagaris'in Kudreti*." Ecza çantasında özel yapım bir genel amaçlı iyileştirici vardı; kanamayı azaltmak, dokuların gördüğü zararın artışını bir süreliğine yavaşlatmak, yani genel olarak doktorlar gelene kadar kişiyi hayatta tutmak için tasarlanmıştı.

"Donanma Komutanı," dedi *Atagaris'in Kudreti*, "saygısızlık etmek istemem ama kaptanımın zırhı yok ve bir bomba daha olabilir."

"O konuda bu birimi öldürmeden yapabileceğimiz çok fazla şey yok," diye belirttim. Gerçi sadece bir tane bomba olduğuna ve amacın birçok kişiye zarar vermek değil, tek bir kişiyi öldürmek olduğuna emindim. "Ayrıca sana müdahale etmeme ne kadar çabuk izin verirsen kaptanını o kadar çabuk tehlikeden uzaklaştırabiliriz." Rahatsız ve sinirli olduğu açıkça belli olan Kaptan Hetnys kaşlarını daha da çatarak bana sanki anlayamadığı ve hatta daha önce hiç duymadığı bir dilde konuşmuşum gibi baktı.

Atagaris'in Kudreti kalkanını kapattı ve omuzlarının arası kanla kaplı üniforma ceketiyle sivri cam parçası ortaya çıktı. "Ne kadar derin?" diye sordum.

"Oldukça derin, Donanma Komutanı" diye cevap verdi. "Onarımı uzun sürecek."

"Şüphesiz." Ecza çantasında aynı zamanda yaraların üzerindeki giysileri kesebilmek için küçük bir bıçak vardı. Onu çıkardım ve kanlı kumaşı kesip çektim. Camı çıkarıp daha fazla zarar verme riskine girmeden iyileştiriciyi bağılın sırtına, yaranın mümkün olduğunca yakınına serdim. İyileştirici aktı ve kaydı; durumu sabitleyip sertleşmesi birkaç saniye –ya da zararın türüne ve boyutuna göre birkaç dakika– sürerdi. Sertleştiğinde *Atagaris'in Kudreti* güvenli bir şekilde hareket ettirilebilirdi.

Banyoevindeki yangın nefis ahşap işinden beslenerek daha da yayılmıştı. Ana binanın yanında üç hizmetçi dehşete düşmüş şekilde durmuş bakıyorlardı. Diğer hizmetçiler de ne olduğunu görmek için koşarak dışarıya çıkıyordu. Kalr Beş ve bir hizmetçi, *Kalr'ın Merhameti* bir omurilik yaralanması vakası olduğunu söylediği için geniş ve düz bir şey taşıyarak hızla bize doğru geliyorlardı. Raughd'u hiçbir yerde göremedim.

Kaptan Hetnys, *Atagaris'in Kudreti*'nin altından hâlâ kaşları çatık biçimde bana bakıyordu. "Donanma Komutanı," dedi bağıl, "saygısızlık etmek istemem ama bu iyileştirmeye çalışmaya değmeyecek kadar ağır bir yaralanma." Sesi ve yüzü elbette ifadesizdi ama gözlerinden yaşlar akıyordu; bunun sebebinin acı mı yoksa başka bir şey mi olduğunu bilemedim. Ama tahmin edebilirdim.

"Kaptanın güvende, *Atagaris'in Kudreti*," dedim. "Bu konuda için rahat olsun." Sırtındaki iyileştiricinin son bulanıklığı da netleşti. Eldivenli parmağımla iyileştiriciye nazikçe dokundum. Üzerinde çizgi ya da leke yoktu. Kalr Beş yanımıza diz çökerek bir masa tablası gibi görünen levhayı yere koydu. Levhanın taşınmasına yardım eden hizmetçi yaralı insanların nasıl taşınması gerektiğini bilmediğinden, Kalr Beş ile birlikte *Atagaris'in Kudreti*'ni Kaptan Hetnys'in üzerinden kaldırdık; o da ayağa kalkarak sırtına saplanmış cam parçasıyla sessiz ve hareketsiz bir biçimde masa tablasının üzerinde yatan *Atagaris'in Kudreti*'ne baktı. Hâlâ kaşları çatık biçimde bana döndü.

"Kaptan," dedim Kalr Beş ve hizmetçi *Atagaris'in Kudreti*'ni dikkatlice taşırken, "ev sahibimizle konuşmamız gerekiyor."

16

Patlama, yasın gerektirdiği görgü kurallarının tamamını geçersiz kılmıştı. Ana evin, temizlemesinin bir hizmetçinin tüm zamanını alacak kadar detaylı işlemelere sahip ahşap duvarları ve geniş bir penceresi –elbette göle bakıyordu– olan misafir oturma odasında buluştuk; oda, altın rengi ve açık mavi yastıklarla kaplı banklar, sandalyeler ve koyu ahşaptan alçak sehpalarla doluydu. Köşelerden birindeki ayakta kare gövdeli, uzun boyunlu, daha önce görmediğim için Athoeklılara ait olduğunu tahmin ettiğim büyük bir telli müzik aleti duruyordu. Onun yanında başka bir ayağın üzerinde ise antika çay takımı kutusunda duruyordu; ne olduğunun belli olması için kutunun kapağı açıktı.

Fosyf'in kendisi odanın ortasında oturuyordu; Kaptan Hetnys ise onun ısrarları üzerine yanındaki bir sandalyeye oturmuştu. Raughd, ebeveyni kulağa kibar gibi gelen ama hafif sert bir biçimde, "Otur, Raughd," diyene kadar odanın bir ucundan diğerine volta attı. Sonra gergin gergin, arkasına yaslanmadan oturdu.

"Patlayan şey elbette bir bombaydı," dedim. "Çok büyük bir bomba değil; muhtemelen inşaat sahalarından birinden çalınmıştır fakat her kim koyduysa yaklaşacak birini sakatlamak ya da öldürmek amacıyla içine metal parçaları eklemiş." Bunların bir kısmı Kaptan Hetnys'e ulaşmış fakat ona zarar vermeleri *Atagaris'in Kudreti* tarafından önlenmişti. Cam parçalarının hemen ardından gelmişlerdi.

Raughd, "Beni!" diye bağırıp ayağa kalkarak tekrar volta atmaya başladı; eldivenli elleri yumruk halindeydi. "Bana zarar vermek içindi! Kimin yaptığını da söyleyebilirim, çünkü bunu yapabilecek tek kişi var!"

"Bir saniye, Vatandaş!" dedim. "Muhtemelen bir inşaat sahasından çalınmıştır dedim, çünkü oralarda küçük metal parçaları bulmak kolay fakat patlayıcıyı bulmak elbette daha zor." Bilinçli olarak o şekildeydi. Gerçi yeterli kararlılık ve yaratıcılıkla her türlü engeli aşmak mümkündü. "Elbette patlayıcıları ortada bırakmıyorlar. Bunu her kim yaptıysa ya bu tarz şeylere erişimi vardı ya da erişimi olan birini tanıyordu. Bu şekilde kim olduklarını bulabiliriz diye düşünüyorum."

Raughd, "Kim olduğunu *biliyorum*," diye ısrar etti; konuşmaya devam edecekti ama tam o sırada doktor ve bölge hâkimi içeriye girdi.

Doktor hemen Kaptan Hetnys'in oturduğu yere gitti. "Kaptan, lütfen zorluk çıkarmayın, sizi muayene edip durumunuzun iyi olduğundan emin olmam gerekiyor."

Bölge hâkimi bana bir şey söylemek için ağzını açtı. Onu durduracak bir hareket yaptım. "Doktor, şansımıza kaptanın yaraları hafif. *Atagaris'in Kudreti* bağılı ise maalesef oldukça ağır yaralandı ve mümkün olduğunca çabuk tedavisine başlanması gerekiyor."

Doktor sırtını dikleştirdi; öfkelenmişti. "Siz doktor musunuz, Donanma Komutanı?"

Soğuk gibi bir sesle, "Ya *siz*?" diye sordum. Onu kendi gemimin doktoruyla kıyaslamadan edemiyordum. "Eğer Kaptan Hetnys'e tıbbi implantlarınız açık bir şekilde bakmış olsaydınız kendisinin birkaç kesik ve morluktan başka bir problemi olmadığını açıkça görürdünüz. Daha da ayrıntılı görebilen *Atagaris'in Kudreti,* kaptanının oldukça az zarar

gördüğünü söyledi. Öte yandan bağılının omuriliğine yirmi altı santimetrelik bir cam parçası saplandı. Tedaviye ne kadar çabuk başlarsanız tedavinin başarılı olma olasılığı o kadar artacak." Bunu kişisel deneyimlerimden yola çıkarak söylediğimi eklemedim.

"Donanma Komutanı," dedi Doktor sesi benimki kadar soğuk bir şekilde, "bana işimi öğretmenize gerek yok. Öyle bir yaralanma uzun ve zor bir tedavi süreci gerektiriyor. Maalesef en doğru yöntem o bağılın çıkarılması olacak. Eminim bu Kaptan Hetnys'e sıkıntı yaratacaktır fakat tek mantıklı yöntem bu."

Kaptan Hetnys ben cevap veremeden, "Doktor," diye araya girdi, "bağılı tedavi etmek belki de en doğrusu olacak."

Doktor, "Size saygısızlık etmek istemem, Kaptan Hetnys," dedi. "Ben Donanma Komutanı'nın emrinde değilim, sadece kendi iradem ve aldığım tıp eğitimine göre karar veririm."

Şu ana kadar sessizce beklemiş olan Fosyf, "Hadi, Doktor," dedi. "Hem Donanma Komutanı hem de kaptan bağılın tedavi edilmesini istiyor; eminim Kaptan Hetnys iyileşme süreciyle başa çıkmaya hazırdır. Tedavi etmenin ne zararı olabilir ki?"

Doktorun hane halkına yakın olduğunu ve çay tarlalarında çalışmasa da Fosyf'in müşterisi olduğunu tahmin ettim. Süregelen refahı Fosyf'e bağlı olduğundan ona bana verdiği tarzda cevap veremiyordu. Hafifçe eğilerek reverans yapıp, "Madem ısrar *ediyorsunuz*, Vatandaş," dedi.

"Zahmet etmeyin," dedim. "Beş." Kalr Beş tüm bu süre zarfınca ona ihtiyacım olursa diye sessiz ve hareketsiz bir biçimde kapını yanında beklemişti. "Kasabaya gidip düzgün bir doktor bul ve mümkün olduğunca çabuk *Atagaris'in Kudreti*'nin tedavisi için buraya getir." Tedavinin daha erken

başlaması iyi olurdu fakat bu doktora güvenmiyordum. Tarla işçilerinin ona danışmak yerine kan kaybından ölmeyi tercih etmesini anlayabiliyordum. Keşke geminin doktoru burada olsaydı diye düşündüm.

Beş, "Emredersiniz, Komutanım," diyerek şık bir şekilde döndü ve kapıdan çıktı.

Doktor, "Donanma Komutanı. Size deneyeceğimi..." diye başladı.

Diğer tarafa, bölge hâkimine doğru döndüm. "Hâkim." Reverans yaptım. "Sizinle tanıştığıma memnun oldum; keşke daha iyi şartlar altında tanışabilseydik."

Hâkim, doktora doğru yan bir bakış attı fakat sadece, "Ben de memnun oldum, Donanma Komutanı," demekle yetindi. "Size başsağlığı dilemeye geliyordum, bu sayede bu kadar çabuk burada olabildim. Lütfen acı kaybınızdan ötürü duyduğum üzüntüyü dile getirmeme izin verin." Başımı sallayarak teşekkür ettim. "Biz içeri girerken söylediğiniz gibi bombayı yapan kişiyi kullandığı malzemelerin izini sürerek bulabiliriz. Güvenlik halihazırda banyoevinin kalıntılarını inceliyor. Ne acı bir kayıp." Son cümlesini Vatandaş Fosyf'e söylemişti.

Fosyf, "Çocuğum zarar göremedi," diye yanıtladı. "Önemli olan bu."

Bu süre boyunca burnundan soluyarak beklemiş olan Raughd, "O bomba bana zarar vermek içindi!" diye bağırdı. "Kimin yaptığını biliyorum! Hiçbir şeyin izini sürmenize gerek yok!"

"Kim yaptı, Vatandaş?" diye sordum.

"Queter'dı. Queter yaptı. Benden hep nefret etti."

Bu bir Valskaayan ismiydi. "Tarla işçilerinizden biri mi?" diye sordum.

Fosyf, "Fabrikada çalışıyor, kurutucuların bakımını yapıyor," dedi.

Hâkim, "Peki," dedi. "Güvenlik'i gön..."

Sözünü kestim. "Hâkim, affedersiniz. Yanınızda gelen kişilerden herhangi biri Delsig dilini biliyor mu?"

"Birkaç kelimeden fazla bilmiyorlar, Donanma Komutanı."

"Şansınıza," dedim, "ben Delsig dilini oldukça akıcı konuşabiliyorum." Valskaay'da onlarca yıl geçirmiştim ama bunu dile getirmedim. "İzninizle ben tarla işçilerinin evine gideyim ve Vatandaş Queter'la konuşup ne keşfedebileceğimi göreyim."

Raughd, "*Keşfedilecek* bir şey yok," diye ısrar etti. "Başka kim olabilir ki? Benden hep nefret etti."

"Neden?" diye sordum.

"Küçük kardeşini bozduğumu düşünüyor. O insanların çok absürt fikirleri var."

Tekrar hâkime döndüm. "Hâkim, tarla işçilerinin evine tek başıma gidip Vatandaş Queter'la konuşmama izin verin. Ekibiniz de bu arada patlayıcının izini sürebilir."

Hâkim, "Yanınızda güvenlik de göndereyim, Donanma Komutanı," dedi. "Bu kişiyi Valskaayanlarla dolu bir yerde tutuklarken yardıma ihtiyacınız olacağını düşünüyorum."

"Gerek yok," diye yanıtladım. "Yardıma ihtiyacım olmayacak ve güvenliğimden endişe etmiyorum."

Hâkim gözlerini kırptı ve hafifçe kaşlarını çattı. "Haklısınız, Donanma Komutanı, güvenliğe ihtiyacınız olduğunu sanmıyorum."

Fosyf kara araçlarından birini kullanmamı teklif etmiş olsa da tarla işçilerinin evine yürüyerek gittim. Güneş batıyordu ve geçtiğim tarlalar boştu. Ev sessizlik içindeydi; dışarıda hiç kimse, hiçbir hareket yoktu. Eğer öyle olmadığını bilmesem terk edilmiş olduğunu düşünebilirdim.

Herkes içeride olmalıydı. Ama birilerinin gelmesini bekliyor olmalıydılar; Fosyf'in, Gezegen Güvenliği'nin, bölge hâkiminin. Ya da askerlerin. O yüzden bir gözcü olmalıydı.

Evden duyulabilecek mesafeye geldiğimde ağzımı açtım ve bir nefes alıp şarkı söylemeye başladım:

Ben askerim
Çok oburum ve besleniyorum şarkılardan
O kadar çok yedim ki artık taşıyorlar
Ağzımın kenarlarından
Özgürlüğe hasret uçarak kaçıyorlar

Dış kapı açıldı. Kapıda, buradaki ilk sabahımda koşuya çıktığım zaman ben yanlarından geçerken tarlada çalışan işçilere bu şarkıyı söyleyen gözcü vardı. Ona gülümsedim ve yaklaşırken reverans yaptım. Delsig dilinde, "Sana bu şarkı için iltifat etmeyi istiyordum," dedim. "Çok güzel olmuş. O an mı yazdın yoksa daha önceden düşünmüş müydün? Sadece merak ettiğimden soruyorum; her halükârda etkileyici."

"Sadece söylediğim bir şarkı, Radchaai," diye yanıtladı. Radchaai'yı sadece 'Vatandaş' anlamında kullanmıştı fakat Delsig dilinde, o ses tonuyla konuşan bir Valskaayan'ın üstü kapalı bir şekilde hakaret etmeye çalıştığını biliyordum. Sonuna herkese karşı kullanılabilecek bir hitap eklediği için hakaret etmediğini iddia edebilirdi.

Hitabının beni rahatsız etmediğini gösteren bir hareket yaptım. "İzninle, Queter'la görüşmeye geldim. Sadece konuşacağız. Burada tek başımayım."

Omzumun üzerine bir bakış attı; gerçi zaten beni izlediğini ve tek başıma geldiğimden emin olduğunu biliyordum. Sonra tek kelime etmeden arkasını dönüp evin içine doğru

ilerledi. Kapıyı arkamdan dikkatli bir şekilde kapatarak onu takip ettim.

Evin arka tarafındaki, Foysf'inki kadar büyük ama onunki gibi ışıl ışıl parlayan kap kacakla, sıra sıra dondurucu ve dondurma kabiniyle dolu olmayan, içinde sadece birkaç ocak ve bir lavabonun bulunduğu yarı boş mutfağa doğru giderken kimseyle karşılaşmadık. Bir köşede buruşuk giysilerden oluşan bir yığın vardı; solmuş ve lekeli kumaşlardan oluşan yığın belli ki işçilere verilen basit giysilerin üzerlerine oturması için yapılan değişiklikten arta kalanlardı. Duvarlardan birinde, içlerinde bir şeylerin mayalandığına neredeyse emin olduğum bir sıra fıçı duruyordu. Yarım düzine insan masanın çevresine oturmuş bira içiyorlardı. Gözcü benim odaya girmemi işaret edip tek kelime etmeden uzaklaştı.

Masadakilerden biri geldiğimiz gün benimle konuşan yaşlıydı. Bizim yasta olduğumuzu fark edince şarkıyı değiştiren kişiydi. Ona, "İyi akşamlar, Büyükbaba," deyip reverans yaptım. Valskaay'ı yakından tanıdığımdan konuştuğum dilde kullanmam gereken cinsiyeti doğru seçtiğimden oldukça emindim.

On saniye boyunca bana baktı ve sonra birasından bir yudum aldı. Diğer herkes bakışlarını benden kaçırıyor; masaya, yere ya da uzaktaki bir duvara bakıyordu. Sonunda, "Ne istiyorsun, Radchaai?" diye sordu. Benim neden orada olduğumu bildiğine emindim.

"İzninizle, Queter'la konuşmak istiyorum, Büyükbaba." Büyükbaba buna hemen cevap vermedi; bir süre sonra solundaki kişiye dönerek, "Yeğen, Queter'a bize katılmasını söyle," dedi. Yeğen tereddüt etti; sanki itiraz etmek için ağzını açacakmış gibi göründü ama –karardan mutlu olmadığı açıkça belli olsa da– vazgeçti. Ayağa kalktı ve bana tek kelime etmeden mutfaktan çıktı.

Büyükbaba boş sandalyeyi işaret etti. "Buyur, Asker." Oturdum. Hâlâ başka hiç kimse doğrudan bana bakmıyordu. Tahmince eğer Büyükbaba gitmelerini isterse bunu memnuniyetle yaparlardı. Büyükbaba, "Aksanından Delsig dilini Vestris Cor'da öğrendiğini tahmin ediyorum, asker," dedi.

"Doğru," diyerek onayladım. "Orada oldukça uzun zaman geçirdim. Ve Surimto Bölgesi'nde."

Büyükbaba sanki bu bir ziyaretmişçesine hoş bir şekilde, "Ben Eph'denim," dedi. "Vestris Cor'a hiç gitmedim. Surimto'ya da. Yine de siz Radchaailar yönetime geçtiğiniz için artık eskisinden çok farklı olduklarını tahmin ediyorum."

"Bazı yönlerden farklıdır kuşkusuz," diye cevapladım. "Ben de uzun süredir oraya gitmedim." Queter kaçabilir ya da gelmeyi reddedebilirdi. Benim buraya gelip bu şekilde bir yaklaşım sergilemem bir kumardı.

"Oradayken kaç Valskaayan öldürdün, Radchaai?" Bunu soran Büyükbaba değil, masadaki diğer insanlardan biriydi; öfkesi ve dargınlığı, bana karşı hissettiği korkusunun ötesine geçmişti.

Sakin bir şekilde, "Birçok," diye cevap verdim. "Ama buraya herhangi birini öldürmeye gelmedim. Tek başımayım ve silahsızım." Eldivenli ellerimi avuçlarım yukarı gelecek şekilde masaya uzattım.

"Bu sadece bir ziyaret mi yani?" Sesinde yoğun bir alay ifadesi vardı.

"Maalesef, değil," diye yanıtladım.

Bunun üzerine Büyükbaba konuşarak konuyu tehlikeli bölgeden uzaklaştırmaya çalıştı. "Topraklara katmayı göremeyecek kadar gençsin, çocuğum."

Saygı belirten bir ifadeyle hafifçe başımı eğdim. "Göründüğümden daha yaşlıyım, Büyükbaba."

Çok, çok daha yaşlı. Ama bunu herhangi birinin bilmesi mümkün değildi.

Büyükbaba, "Oldukça kibarsın," dedi. "Hakkını vermeliyim."

Öfkeli kişi, "Annem, ailesini öldüren askerlerin de çok kibar olduklarını söylemişti," diye belirtti.

Bu sözlerinin ardından gelen gergin sessizliği, "Üzgünüm," diyerek böldüm. "Biliyorum ki onları öldürenin ben olmadığımın garantisini dahi versem bu bir işe yaramaz."

"Sen değildin," dedi. "Surimto'da ölmediler. Ama haklısın bunu bilmek bir işe yaramıyor." Sandalyesini geriye iterek Büyükbaba'ya baktı. "İzninizle," dedi. "Halletmem gereken işler var." Büyükbaba izin verdiğini işaret ettiğinde gitti. O mutfağın kapısından çıkarken başka biri içeri girdi. Yirmili yaşlarındaydı ve ilk geldiğimiz gün çardağın altında bekleyen kişilerden biriydi. Yüz hatları Büyükbaba'yla akraba olduğunu gösteriyordu ama teni ondan daha koyuydu. Gözleri ve parlak yeşil bir eşarpla topuz yaptığı kıvırcık saçları ise onunkilerden daha açık renkti.

Omuzlarının duruşundan ve odaya girdiğinde çöken sessizlikten görmeye geldiğim kişinin o olduğunu anladım.

Ayağa kalktım. "Bayan Queter," diyerek reverans yaptım. Hiçbir şey söylemeden hareketsiz kaldı. "Beni öldürmemeye karar verdiğin için teşekkür ederim." Hem Büyükbaba hem de masadaki diğer kişiler hâlâ sessizdi. Acaba mutfağın dışındaki koridorlar kulak kabartanlarla mı dolu, yoksa herkes ben gidene kadar güvende olacakları bir yere mi saklandı diye düşündüm. "Oturur musun?" Cevap vermedi.

Büyükbaba, "Otur, Queter," dedi.

Queter, "Oturmam," dedi ve kollarını kavuşturarak bana dik dik baktı. "Seni öldürebilirdim, Radchaai. Muhtemelen bunu hak etmişsindir ama Raughd daha çok hak ediyordu."

Vazgeçtiğimi gösteren bir hareket yaparak geri oturdum. "Anladığım kadarıyla kız kardeşini tehdit etmiş, öyle mi?" Kuşkulu bir bakış bana hatamı fark ettirdi. "Erkek kardeşini. O iyi mi?"

Tek kaşını kaldırıp kafasını hafifçe yana eğdi. "Acizlerin kurtarıcısı." Sesi adeta zehir saçıyordu.

Büyükbaba, "Queter," diyerek uyardı.

Eldivenli ellerimden birini avucum yukarıya gelecek şekilde kaldırdım; bu birçok Radchaai'ın kaba bulacağı bir hareketti fakat Valskaayanlar arasında farklı bir anlamı vardı. *Bekle. Sakin ol.* "Önemli değil, Büyükbaba. Adil olan şeyi duyduğumda anlarım." Masada oturanlardan birinin inanmadığını gösteren bir ses çıkardığını duydum fakat hemen sustu. Diğer herkes bunu fark etmemiş gibi davrandı. "Vatandaş Raughd erkek kardeşine işkence etmekten hoşlanıyordu. Bazı konularda oldukça zekidir. Senin kardeşini korumak için yapacağın şeylerin boyutunun farkındaydı. Ayrıca senin teknik bazı becerilerinin olduğunun da farkındaydı. Eğer inşaat sahasından patlayıcı çalmayı başarır ve nasıl kullanılacağına dair talimatları sana verirse bu talimatlara uyabileceğini biliyordu. Tahminimce senin patlayıcıları geliştirecek yöntemler bulabileceğini fark etmedi. Metal parçalarını eklemek senin fikrindi, değil mi?" Elimde, Raughd'un genelde hiçbir şeyi enine boyuna düşünmediğini gösteren işaretler dışında bir kanıt yoktu. Queter'ın yüz ifadesi değişmedi. "Ve bu patlayıcıları benim yerime onun üzerinde kullanmayı tercih edebileceğini de fark etmedi."

Başı hâlâ yana eğik ve yüz ifadesi hâlâ alaycı bir şekilde, "Nasıl yaptığımı bilmek istemiyor musun?" dedi.

Gülümsedim. "Çok saygıdeğer Queter. Neredeyse hayatımın tamamında ben var olmasam evrenin çok daha güzel bir yer olacağını düşünen insanlarla beraberdim. Beni şaşır-

tabileceğini hiç zannetmiyorum. Yine de oldukça iyi bir işti ve eğer zamanlaman biraz hatalı olmasaydı başarılı olacaktın. Yeteneklerin burada harcanıyor."

"*Elbette* harcanıyor." Sesi, eğer böyle bir şey mümkünse, daha da sertleşmişti. "Burada bir tek *batıl inançlara sahip barbarlar* var." Son sözleri Radchaai dilindeydi.

"Böyle bir şeyi yapabilmek için sahip olman gereken bilgi kolayca ulaşılabilir değil," dedim. "Eğer bu bilgiye ulaşmaya çalışsaydın erişimin engellenirdi ve muhtemelen Gezegen Güvenliği'nin ilgisini çekerdin. Eğer okula gitseydin kutsal kitaptan bölümler okumak dışında bir şey yapmaz ve tarihe dair değiştirilmiş birkaç bilgi dışında fazla bir şey öğrenemezdin. Raughd bile muhtemelen patlayıcıların insanları öldürebileceğinden ötesini bilmiyordur. Detayları kendi başına çözdün." Belki de Raughd hamlesini yapmadan çok önceden beri bunun üzerinde kafa yoruyordu. "Çay yaprakları ayıklamak ve fabrikadaki makineleri tamir etmek! İnanılmaz derece sıkılmış olmalısın. Eğer yetenek sınavlarına girmiş olsaydın yetkililer seni yeteneklerine daha uygun, bela yaratmak için zamanın ve fırsatının olmayacağı bir göreve atarlardı." Queter'ın dudakları büzüldü ve sanki cevap vermek istermişçesine bir nefes aldı. "Ve," diyerek konuşmasını engelledim, "erkek kardeşini korumak için burada olamazdın." Bu tarz durumlardaki ironiyi gördüğümü belli eden bir hareket yaptım.

Queter hiç hareket etmeden, "Beni tutuklamak için mi buradasın?" diye sorarken yüz ifadesi bu soruyu açıkça sorma ihtiyacını yaratan gerginliği ele vermiyordu. Sesinde sadece hafif bir gerginlik vardı. Büyükbaba ve masadaki diğer kişiler nefes almaktan korkarcasına heykel gibi hareketsiz bir şekilde beklediler.

"Evet," diye cevapladım.

Queter kavuşturduğu kollarını açtı. Ellerini yumruk yaptı. "Ne kadar *medenisin*. Ne kadar *kibarsın*. Ne kadar *cesursun* ki buraya, kimsenin sana dokunmaya bile cesaret edemeyeceği bir yere tek başına geldin. Güç senin elindeyken öyle olmak ne kadar kolay."

"Haklısın," diyerek onayladım.

"Ee, gidelim o zaman!" Queter tekrar kollarını kavuşturdu; elleri hâlâ yumruk biçimindeydi.

Sakin bir şekilde, "Düşünüyordum ki," dedim. "Buraya yürüyerek geldim ve sanırım yağmur başladı. Tabii eğer günleri şaşırmadıysam." Cevap gelmedi; masanın etrafında oturan kişiler gergin sessizliklerini korudu ve Queter kararlı bir şekilde bana dik dik bakmaya devam etti. "Ve sana neler olduğunu sormak istiyorum. Böylece hak edenlerin bu yükü sırtlanmasını sağlayabilirim."

Queter sonunda sabrının sınırlarına gelmişti; "Öyle mi?" diye bağırdı. "Sen çok özelsin, değil mi? Ama evin çocuğundan hiçbir farkın yok." Yine Radchaai diline kaymıştı. "Hepiniz aynısınız! Her ne istiyorsanız silah zoruyla elde ediyorsunuz; öldürüyor, tecavüz ediyor, çalıyor ve buna *medeniyet getirmek* diyorsunuz. Ve sizin için medeniyet, bizim öldürülmekten, tecavüze uğramaktan ve her şeyimizin çalınmasından dolayı minnet duymamızdan başka ne ki? Adil olan şeyi duyduğunda anladığını söylüyorsun. Senin için adalet bize istediğin gibi davranmaktan ve kendimizi savunmamıza dahi izin vermeden hüküm giydirmekten başka ne anlama geliyor?"

"Tartışmayacağım," dedim. "Söylediklerinde haklısın."

Queter tereddütte düşerek gözlerini kırpıştırdı. Bunları dile getirmeme şaşırdığını tahmin ettim. "Ama *sen* yukarından müdahalenle bize adalet getireceksin, öyle mi? Bize kurtuluş sağlayacaksın? Buraya ayaklarına kapanıp sana övgüler yağ-

dırmamız için mi geldin? Bizi ne şekilde adlandırsan adlandır senin adaletini, senin sağlayacağın kurtuluşu biliyoruz."

"Sana adalet sağlayamam, Queter. Ama seni bizzat bölge hâkimine götürüp yaptıklarını neden yaptığını açıklamanı sağlayabilirim. Bu senin adına bir şey değiştirmez. Ama sen zaten Raughd Denche sana istediği şeyi söylediğinden beri farklı bir çıkış yolu olmadığının farkındaydın, senin için yoktu. Evin çocuğu kendi zekâsına o kadar güveniyor ki bunun ne anlama geleceğini dahi düşünmedi."

Queter küstah bir tavırla, "Bu ne işe yarayacak, Radchaai?" diye sordu. "Bizim yalancı ve hilekâr olduğumuzu bilmiyor musun? Uysal ve minnettar olmamız gerekirken kindar olduğumuzu? Bizim gibi batıl inançlı barbarların aklının sadece üçkâğıda çalıştığını? Elbette yalan söyleyeceğim. Belki senin benden söylememi istediğin yalanı bile söyleyebilirim, çünkü sen evin çocuğundan nefret ediyorsun. Ben de öyle. Ayaklanmalarda... evcil Samirend'ın sana ayaklanmaları anlattı, değil mi?" Onaylayan bir işaret yaptım. "Sana onun ve kuzenlerinin nasıl mertçe bizi eğitmeye çalıştığını mı anlattı, uğradığımız adaletsizliğin farkına varmamızı nasıl sağlayıp bizi bir araya gelerek bir şeyler yapmaya teşvik ettiklerini mi? Çünkü bunları *asla* tek başımıza yapamazdık."

"O," dedim, "bu olaydan sonra yeniden eğitimden geçtiği için bu konuda konuşamıyor. Vatandaş Foysf ise hikâyeyi benzer şekilde anlattı."

"Öyle mi?" dedi Queter, soru sormuyor cevap veriyordu. "Peki sana annemin bu ayaklanmalar sırasında öldürüldüğünü de söyledi mi? Tabii ki söylemedi; bize karşı ne kadar kibar olduğunu ve hoşgörülü davranıp askerleri getirerek hepimizi burada öldürtmediği söyledi sana."

Bu olaylar olduğunda Queter on yaşından büyük olamazdı. "Bölge hâkiminin seni dinleyeceğine söz veremem,"

dedim. "Sadece sana konuşma fırsatı sağlayabilirim."

Büyükbaba, "Peki ya, sonra?" diye sordu. "Sonra ne olacak, Asker? Çocukluğumdan beri affetmeyi ve unutmayı öğrendim ama bu tarz şeyleri unutmak kolay değil; ebeveynlerini, çocuklarını, torunlarını kaybetmeyi unutmak." Yüz ifadesi değişmemiş, hâlâ belirgin bir kararlılıktaydı fakat sesi son cümlede hafifçe titredi. "Ve bizler de sonuçta insanız. Bir yere kadar affedebiliyoruz."

"Bence," diye cevap verdim, "affetmek abartılıyor. Affetmenin doğru olduğu yer ve zamanlar var. Affettiğiniz şey size haddinizi bildirmek için kullanılmadığı sürece. Queter'ın yardımıyla Raughd'u buradan uzak tutabilirim, hem de kalıcı olarak. Daha fazlasını da yapmaya çalışırım."

Masadaki şu ana kadar sessiz kalan kişilerden biri, "Gerçekten mi?" diye sordu. "Hak ettiğimiz ücret? Bize bunu verebilir misin, Asker?"

Queter, "Herhangi bir ücret!" diye ekledi. "Borca girmeden elde edebileceğimiz düzgün yemek."

Başka biri, "Bir rahip," diye öneride bulundu. "Bir tane bizim için bir tane de yan arazideki İtaatsizler için."

Büyükbaba, "Onlara öğretmen deniyor," dedi. "Rahip değil. Bunu kaç kez daha söylemem gerek?" Ve İtaatsiz bir hakaretti. Fakat bunu dile getirmeye fırsat bulamadan Büyükbaba bana, "Bu gibi sözleri tutamazsın. Queter'ı sağlıklı ve güvende tutamazsın."

"Bu yüzden herhangi bir söz vermiyorum," dedim, "ve Queter bu işten korktuğumuz kadar kötü bir şekilde çıkmayabilir. Elimden geleni yapacağım ama bu yeterli olmayabilir."

Birkaç dakikalık sessizlikten sonra Büyükbaba, "Peki," dedi. "Peki öyleyse. Sanırım sana yemek vermemiz gerek, Radchaai."

"Zahmet olmayacaksa, Büyükbaba," dedim.

17

Queter ile birlikte gün doğumundan önce, hava hâlâ nem ve ıslak toprak kokusuyla yüklüyken Fosyf'in evine yürüdük. Queter sırtı dik ve kolları birbirlerine kavuşturulmuş şekilde uzun adımlarla sabırsızca yürüyor, sanki hedefe ulaşmaya çok hevesliymiş ama ben düşüncesiz bir şekilde onu yavaşlatıyormuşum gibi tekrar tekrar önüme geçip sonra ona yetişmem için duraklıyordu. Tarlalar, dağlar gölgeler içinde ve sessizdi. Queter konuşmak istemiyordu. Bir nefes alıp kimsenin anlamayacağına emin olduğum bir dilde şarkı söylemeye başladım.

Hatıralar bir olay ufkudur
Ona kapılan yok olur ama hep orada kalır

Bu, Tisarwat'ın Bolarının asker yemekhanesinde söyledikleri şarkıydı. *Ey, ağaç!* Bo Dokuz şu an istasyonda kendi kendine mırıldanmaktaydı.

Queter, "Bak, bu şarkı kaçmayı başardı işte," derken bir metre kadar önümdeydi ve bana bakmıyordu.

"Ve dahası da kaçacak," diye cevapladım.

Duraksadı ve ona yetişmemi bekledi. Yine de kafasını bana çevirmedi. "Elbette yalan söyledin,"dedi ve tekrar yürümeye başladı. "Benim bölge hâkimiyle konuşmama izin vermeyeceksin ve anlatıklarıma kimse inanmayacak. Ama askerleri eve getirmedin, bu da bir şeydir. Yine de hiç kimse

anlatacaklarıma inanmayacak. Veya Güvenlik'e gönderileceğim ya da öleceğim, ikisi de aynı şey ama erkek kardeşim burada kalacak. Raughd da." İsmi söyledikten sonra tükürdü. "Onu götürecek misin?"

"Kimi?" Sorusu beni şaşırtmıştı dolayısıyla tam olarak anlayamamıştım. "Erkek kardeşini mi?" Hâlâ Delsig dilinde konuşuyorduk.

"Evet!" Sabırsız ve hâlâ sinirliydi. "Erkek kardeşimi."

"Anlamıyorum." Gökyüzü soluklaşmış ve aydınlanmaya başlamıştı ama yürüdüğümüz yerler hâlâ gölgedeydi. "Bu olmasından korktuğun bir şey mi yoksa olmasını istediğin bir şey mi?" Cevap vermedi. "Ben bir askerim, Queter, askeri bir gemide yaşıyorum." Çocuklarla ilgilenebilecek zamanım ya da kaynağım yoktu, büyümüş sayılsalar dahi.

Queter bıkkın bıkkın inledi.. "Bir yerlerde bir dairen ve hizmetçilerin yok mu? *Uşakların* yok mu? Emrinde ihtiyaçlarını karşılayacak, sana çay yapacak, yakanı düzeltecek, yoluna çiçekler saçacak onlarca kişi yok mu? Eminim bir kişiye daha yer vardır."

"Erkek kardeşin bunu istiyor mu?" Bir süre cevap bekledikten sonra, "Büyükbaban ikinizi de kaybetmekten dolayı üzülmeyecek mi?"

Bunun üzerine bir anda durup bana döndü. "Bizim hakkımızda her şeyi bildiğini zannediyorsun ama *hiçbir şeyi* anlamıyorsun."

Ona anlamayan kişinin kendisi olduğunu söylemeyi düşündüm. Gezegendeki her dertli çocuktan benim sorumlu olmadığımı da. Bunların hiçbirinin benim suçum olmadığını da. Gergin gergin öylece durup kaşlarını çatarak cevap vermemi bekledi. "Erkek kardeşini suçluyor musun? Daha çok savaşmadığı için, seni bu duruma soktuğu için?"

"Ah!" diye bağırdı. "Elbette! Raughd Denche'nin buraya

gelmesinden medeni bir zat olan *sen,* sorumlu değilsin sanki. Evin çocuğunu ne olduğunu anlayacak, bize neler yaptığını fark edecek kadar iyi tanıyordun. Ama bir Radchaai ölümden dönene kadar senin için yeterince *ciddi* bir sorun teşkil etmiyordu. Ve sen gittikten, evin çocuğuyla ebeveyni *burada kaldıktan sonra* olacaklardan endişelenmene gerek yoktu."

"Buna ben sebep olmadım, Queter. Ve ne kadar istesem de karşıma çıkan her adaletsizliği çözemem."

"Evet, *elbette* çözemezsin." Hor gören tavrı yakıcıydı. "Sadece sana gerçekten rahatsızlık verenleri düzeltebilirsin." Döndü ve tekrar yürümeye başladı.

Eğer küfretme alışkanlığım olsaydı şu an ederdim. "Erkek kardeşin kaç yaşında?"

"On altı," dedi. Alaycı ses tonu geri dönmüştü. "Onu bu korkunç yerden kurtarıp *gerçek medeniyete* götürebilirsin."

"Queter, benim sadece bir gemim ve Athoek İstasyonu'nda geçici bir kamaram var. Askerlerim var ve bu askerler ihtiyaçlarımı karşılıyor, hatta bana çay yapıyorlar ama bana eşlik eden hizmetçilerim yok. Çiçekler konusundaki fikrini çok çekici bulsam da bu çok büyük sıkıntı yaratır. Kaldığım yerlerde erkek kardeşini barındırabileceğim bir alan yok. Ama ona ayrılmak isteyip istemediğini soracağım ve eğer istiyorsa onun için elimden geleni yapacağım."

"Yapmayacaksın." Konuşurken bana dönmeden yürümeye devam etti. "Ne yaparsan yap hiçbir şeyi değiştiremeyeceğini bilmenin nasıl bir şey olduğunu anlıyor musun, bunu hayal edebiliyor musun? Ne yaparsan yap sevdiklerini koruyamamanın ne demek olduğunu? Elinden gelen her şeyin tamamen değersiz olmasının ne demek olduğunu?" derken sesinden ağlamak üzere olduğu anlaşılıyordu.

Biliyordum. "Ama yine de yapıyorsun."

"Batıl inançları olan bir barbar olduğumdan." Şimdi ke-

sinlikle ağlıyordu. "Ne yaparsam yapayım hiçbir şey değişmeyecek. Ama senin bunu şahit olmanı sağlayacağım. Neye neden olduğunu görmeni sağlayacağım; böylece eğer bir daha adil ve münasip davrandığını iddia edersen kendine yalan söylemek zorunda kalacaksın."

"Çok saygıdeğer Queter," dedim, "ne kadar idealist de olsan, bu kadar genç bir yaşta insanların kendilerini kandırmalarının ne kadar kolay olduğunu anlayamazsın." Artık dağların dorukları aydınlanmıştı ve biz tepeyi aşmak üzereydik.

"Yine de yapacağım."

"Yapacaksın," diyerek onayladım ve yolun geri kalanını sessiz bir şekilde yürüdük.

Önce küçük eve uğradık. Queter çay ve yiyecek teklifimi reddederek kapının yanında kollarını kavuşturmuş bir halde dikildi. Ona, "Ana evdeki hiç kimse henüz uyanmamıştır," dedim. "Eğer izin verirsen üzerimi değiştirip bir iki şeyle ilgilenmek istiyorum, sonra eve gidip hâkimi bekleriz." Tek kaşını ve omzunu kaldırarak yaptığım şeylerin umurunda olmadığını ifade etti.

Atagaris'in Kudreti, Kaptan Hetnys'in oturma odasındaydı, masa tablasının üzerinde yüzükoyun yatıyordu hâlâ. Sırtı kalın siyah bir iyileştiriciyle kaplıydı. Yanına eğildim. Uyuyor olma ihtimaline karşı sessizce, "*Atagaris'in Kudreti*," dedim; ayrıca Kaptan Hetnys'i de rahatsız etmek istemiyordum.

"Donanma Komutanı," diye cevap verdi.

"Rahat mısın? Bir şeye ihtiyacın var mı?"

Cevap vermeden önce çok kısa bir tereddüt yaşadığını hissettim. "Ağrım yok, Donanma Komutanı ve Kalr Beş ile Kalr Sekiz çok yardımcı oldular." Bir duraksama daha. "Teşekkürler."

"Lütfen bir şeye ihtiyacın olursa ikisinden birine bildir.

Ben şimdi üzerimi değiştirip ana eve gideceğim. Yarından önce burada ayrılmak isteme olasılığımız çok yüksek. Sence seni hareket ettirebilir miyiz?"

"Sanırım, Donanma Komutanı." Yine aynı duraksama. "Donanma Komutanı. Efendim. Bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette, Gemi."

"Neden doktoru çağırdınız?"

Nedenini çok düşünmeden hareket etmiştim. O anda bana doğru gelen, yapılması gerektiğini düşündüğüm şeyi yapmıştım. "Çünkü kaptanından çok uzak olmak istemeyeceğini düşündüm. Ve bağıl harcamak için bir neden göremedim."

"Saygısızlık etmek istemem, komutanım ama geçitler açılana kadar bu sistemde sayılı miktarda belli bir amaca yönelik iyileştirici olacak. Ve benim depomda yedeklerim var."

Yedekler. Dondurulmuş olarak ölmeyi bekleyen insanlar. "Bu birimin atılmasına izin vermemi mi tercih ederdin?"

Üç saniyelik bir sessizlik oldu. Sonra, "Hayır, Donanma Komutanı. Etmezdim."

İç kapı açıldı ve yarı çıplak Kaptan Hetnys içeri girdi; yeni uyanmış gibi görünüyordu. "Donanma Komutanı," dedi. Hazırlıksız yakalanmış olduğunu tahmin ettim.

"*Atagaris'in Kudreti*'ni kontrole gelmiştim, Kaptan. Uyandırdıysam özür dilerim." Ayağa kalktım. "Üzerimi değiştirip bir şeyler yer yemez bölge hâkimiyle görüşmek üzere ana eve gideceğim."

Kaptan Hetnys, "Bunu yapan kişiyi buldunuz mu, komutanım?" diye sordu.

"Buldum." Daha fazla ayrıntı vermedim.

Ama o da detaylarını sormadı. "Ben de birkaç dakika içinde aşağıda olacağım, Donanma Komutanı, hoşgörürseniz."

"Elbette, Kaptan."

Aşağı indiğimde Queter hâlâ kapının yanında duruyordu. Sirix önünde bir fincan çay ve bir parça ekmekle masada oturuyordu. Beni gördüğünde, "Günaydın, Donanma Komutanı," dedi. "Sizinle eve gelmek istiyorum."

Queter homurdandı.

"Nasıl istersen, Vatandaş." Bir parça ekmek alıp kendime bir fincan çay koydum. "Sadece Kaptan Hetnys'in hazır olmasını bekliyoruz."

Kaptan Hetnys birkaç dakika sonra merdivenlerden indi. Sirix'e hiçbir şey söylemedi; Queter'a kısa bir bakış atıp kafasını çevirdi. Büfeye gidip kendisine çay koydu.

"Kalr Sekiz burada kalıp *Atagaris'in Kudreti*'yle ilgilenecek," dedim; sonra Queter'a dönüp Radchaai dilinde, "Bir şey istemediğine emin misin, Vatandaş?" diye ekledim.

"Çok teşekkürler, *Vatandaş*, almayayım." Queter'ın sesi sert ve alaycıydı.

"Nasıl istersen, Vatandaş," diye yanıtladım.

Kaptan Hetnys açıkça şaşkın bir ifadeyle bana baktı. "Komutanım," diye başladı.

"Kaptan," dedim her ne söylemeye niyetliyse durdurarak, "yiyecek misin, yoksa gidebilir miyiz?" Ekmeğimin son lokmasını ağzıma attım. Sirix kendininkini bitirmişti.

"İzin verirseniz çayımı yolda içerim, komutanım." İzin verdiğimi işaret ettim ve çayımın son yudumu alarak takip edilip edilmediğime bakmadan kapıdan çıktım.

Hizmetçi bizi yine bir gün önce oturduğumuz mavi ve altın rengi oturma odasına götürdü. Artık güneş neredeyse dağları aşmıştı ve pencerenin ardında görünen göl cıva rengindeydi. Kaptan Hetnys sandalyelerden birine kuruldu; Sirix dikkatlice ondan üç metre kadar uzakta olan bir tanesini seçti. Beş, kapının yanındaki her zamanki yerine geçti ve Queter küs-

tah bir şekilde odanın ortasında duruyordu. Telli çalgının durduğu yere gittim ve onu inceledim. Dört telli ve perdesizdi; ahşap gövdesi sedef kakmalıydı. Sesinin nasıl olduğunu merak ettim. Yayla mı çalınıyor, yoksa tellerine dokunmak ya da tellerini çekmek mi gerekiyor diye düşündüm.

Bölge hâkimi içeriye girdi. "Donanma Komutanı, dün gece geç saate kadar dönmediniz, sizi merak ettik ama askeriniz bize iyi olduğunuzun güvencesini verdi."

Reverans yaptım. "Günaydın, Hâkim. Sizi endişelendirdiğim için özür dilerim. Ama dönmeye hazır olduğumuzda yağmur başlamıştı, o yüzden geceyi orada geçirdik." Ben konuşurken Fosyf ve Raughd odaya girdi. Onlardan tarafa başımla selam vererek, "Günaydın, Vatandaşlar," dedim ve tekrar bölge hâkimine döndüm. "Hâkim, sizi Vatandaş Queter'la tanıştırmak istiyorum. Doğrudan sizinle konuşma şansı olacağına dair ona söz verdim. Söyleyeceklerini dinlemenizin oldukça önemli olduğunu düşünüyorum."

Raughd homurdandı. Gözlerini yuvarlayıp kafasını salladı.

Hâkim ona doğru bir bakış atarak, "Vatandaş Queter Radchaai dilini biliyor mu?"

Raughd'u o anlığına yok sayarak, "Evet," diye yanıtladım. Queter'a döndüm. "Vatandaş, işte bölge hâkimi, söz verdiğim gibi."

Bir anlığına Queter cevap vermeden sessiz ve dik bir şekilde odanın ortasında durdu. Sonra hâkime döndü. Reverans yapmadan, "Hâkim. Neler olduğunu anlatmak istiyorum," dedi. Oldukça yavaş ve dikkatlice konuşmuştu.

Hâkim, "Vatandaş," diye yanıtladı. Sanki küçük bir çocukla konuşurcasına kelimelerini doğru telaffuz etmeye özen gösteriyordu. "Donanma Komutanı benimle konuşmaya fırsatın olacağına söz vermiş ve işte, seni dinliyorum."

Queter kısa bir süre daha sessiz kaldı. Alaycı cevabını engellemeye çalıştığını tahmin ettim. Sonunda, "Hâkim," dedi. Aksanına rağmen herkesin onu anlayabileceğinden emin olmak için hâlâ dikkatlice ve tane tane konuşuyordu. "Belki bilirsiniz, çay yetiştiricileri ve onların çocukları bazen eğlenmek için tarla işçilerine zarar verirler."

Raughd, "Ah!" diye bağırdı; yüzünde tamamen alınmış bir ifade vardı. "Onlara hediyeler vermem ve eninde sonunda müşterilik teklif etmem umuduyla yaltaklık ve asılmak gibi ilgimi çekmeye yönelik hareketler olmaksızın tarla işçilerinden birine elli metre bile yaklaşamıyorum. Eğlenmek için tarla işçilerine zarar vermek, ha?"

"Vatandaş Raughd," dedim sesimi sakin ve soğuk tutarak, "Queter'a konuşma fırsatı tanınacağına dair söz verildi. Onun söyleyecekleri bitiğinde senin de söz hakkın olacak."

Raughd, "Bitene kadar burada durup bu saçmalığı mı dinlemem gerekiyor?" diye söylendi.

"Evet," diye cevapladım.

Raughd ona destek olması için ebeveynine baktı. Foysf, "Donanma Komutanı, Queter'a konuşabileceğine dair söz vermiş, Raughd. Eğer onun sözleri bittikten sonra söyleyecek bir şeyin olursa buna fırsat tanınacak." Sesi tekdüzeydi ve yüzünde her zaman takındığı ifade vardı fakat neler olacağından endişelendiğini hissettim. Kaptan Hetnys kafası karışmış gibi-görünüyordu; bir anlığına bir şey söyleyecek gibi oldu fakat onu izlediğimi fark etti. Sirix gözlerini uzaktaki bir noktaya dikmişti. Öfkeliydi. Onu suçlamıyordum.

Queter'a döndüm. "Devam et, Vatandaş." Raughd iğrendiğini ifade eden bir ses çıkararak kendisini en yakındaki sandalyeye attı. Ebeveyni ayakta kaldı. Sakindi.

Queter derin bir nefes aldı. "Çay yetiştiricileri ve onların çocukları bazen eğlenmek amacıyla tarla işçilerine zarar

veriyor," diye tekrarladı. Sesini kontrol etmek için ne kadar çaba sarf ettiğinin benden başka farkına varan olup olmadığını bilmiyordum. "*Elbette* her zaman yaltaklık eder ve biz de istiyormuş gibi davranırız." Raughd inanamadığını gösteren tiz bir ses çıkardı. Queter devam etti. "En azından çoğumuz. Bu evdeki herkes hayatımızı elinde... hayatımızı zindana çevirebilir." Bu evdeki herkesin tarla işçilerinin hayatını avucunun içinde tuttuğunu söyleyecekti; bu, Delsig dilinden Radchaai diline doğrudan çevrilmiş bir ifadeydi ve kulağa kaba geliyordu.

Bölge hâkimi inanmaz bir sesle, "Vatandaş Foysf'i ya da bu hane halkından herhangi birini size kötü davranmakla mı suçluyorsun, Vatandaş?" dedi.

Queter gözlerini kırptı. Bir nefes aldı. "Vatandaş Fosyf'in ya da bu hane halkından birinin beğenisi ya da beğenmeyişi arasındaki farkın anlamı; fazladan kredinin açılıp açılmaması, çocuklar için fazladan yemek verilip verilmemesi, fazladan çalışma olanağı sağlanıp sağlanmaması, tıbbi ekipmana ulaşabilmemiz ya da ulaşamamamız..."

Fosyf, sesi daha önce hiç duymadığım şekilde hafif tizleşerek, "Biliyorsun ki bir doktorumuz var," diye belirtti.

"Doktorunuzla tanıştım," dedim. "Ve onunla muhatap olmak istemeyen hiç kimseyi suçlayamam. Devam et, Vatandaş Queter."

Queter bir nefes daha aldıktan sonra devam etti. "Eğlencelerde hep güzel ve alçakgönüllü Radchaailar zengin ve güçlü kişiler tarafından göklere taşınıyor ama bu gerçekte oluyorsa bile hiç *bizim* başımıza gelmiyor. Ancak bebekler bunun olabileceğine inanabilir. Bunları, evin çocuğunun neden yaltaklıkla karşılandığını ve neden her isteğinin yerine getirildiğini anlayabilmeniz için anlatıyorum."

Yüzündeki ifadeden, bölge hâkiminin anlatılanlar ve

Raughd'un söyledikleri arasında bir fark olmadığını düşündüğünü anlayabiliyordum. Hafifçe kaşlarını çatarak bana baktı.

Hâkimin düşündüğüne emin olduğum şeyi dile getirmesine fırsat tanımadan, "Devam et, Queter," dedim. "Konuşma fırsatı bulacağına söz verdim."

Queter devam etti. "Geçtiğimiz yıllarda kardeşimin..." Tereddüt etti. Sonunda, "Bazı hareketleri yapmasını talep etmek Vatandaş Raughd'un hoşuna gitti," diyerek sözlerini tamamladı.

Raughd kahkaha attı. "Hiçbirini *talep* etmeme gerek yoktu."

"Dinlemedin mi, Vatandaş," dedim. "Vatandaş Queter az önce en ufak isteğin bile aslında bir talep olduğunu ve seni mutsuz etmenin tarla işleri için sorun yarattığından bahsetti."

Raughd sanki ben konuşmamışım gibi, "Ve yaptığım şey yanlış değildi ki," diye devam etti. "Oldukça ikiyüzlü bir insanmışsınız, Donanma Komutanı. Beni cinsel münasebetsizlikle suçluyorsunuz ama yas tutmanız gerekirken sizi eğlendirmesi için yanınızda evcil Samirend'ınızı getiriyorsunuz." Şimdi Raughd'un neden bana bu kadar açık bir şekilde ve aceleci bir tavırla yaklaştığını anlamıştım; Sirix'i yenmesi gerektiğini düşünmüştü.

Sirix şaşkınlıkla tiz bir kahkaha attı. "Gururumu okşuyorsunuz, Vatandaş Raughd. Donanma Komutanı'nın bana o gözle baktığını hiç zannetmiyorum."

"Senin de bana o gözle bakmadığından eminim," diyerek onayladım. Sirix haklı olduğumu gösteren bir hareket yaparken gerçekten eğleniyormuş gibi görünüyordu. "Konuya dönecek olursak, Vatandaş, dördüncü kez Vatandaş Queter'ın sözü kesildi. Kendine engel olamayacaksan o konuşurken odadan çıkmanı istemek zorunda kalacağım."

Ben sözlerimi bitirir bitirmez Raughd ayağa fırladı. "Bu ne cüret!" diye bağırdı. "Bizzat Tanrı'nın kuzeni olsan dahi umurumda değil; kendini bu sistemdeki herkesten üstün görüyor olabilirsin ama bu evde emir veremezsin!"

Oldukça sakin bir sesle, "Bu evin sakinlerinin en temel görgü kurallarından bihaber olduklarını düşünmemiştim," dedim. "Eğer burada bir vatandaşın sözü kesilmeden konuşması mümkün değilse Vatandaş Queter'ın hikâyesini hâkime başka yerde ve özel olarak anlatması da benim için sorun değil." Özel kelimesine hafif bir vurgu yapmıştım.

Foysf bu vurguyu fark etti. Bana baktı. "Otur ve sessiz ol, Raughd," dedi. Eminim neler döndüğünü tahmin edebilecek ya da en azından konunun ana hatlarını öngörebilecek kadar iyi tanıyordu çocuğunu.

Ebeveyninin sözlerini duyan Raughd kalakaldı. Nefes bile almıyor gibiydi. Kalr Beş ve Sekiz'in duyduğu, Foysf'in yeni bir vâris yetiştirmek için yeterince zamanı olduğuyla ilgili sözlerini hatırladım. Acaba Raughd bu tehdidi ne sıklıkla duyuyordu.

Bölge hâkimi hafifçe kaşlarını çatarak, "Bak, Raughd," dedi. Fosyf'in ses tonunun onu şaşırttığını tahmin ettim. "Üzülmeni anlayabiliyorum. Eğer dün biri beni öldürmeye çalışmış olsa ben de sakin kalmakta zorlanırdım. Ama Donanma Komutanı bu kişiye," –sessizce odanın ortasında duran Queter'a işaret etti– "bana bir şeyler anlatabileceğine dair söz vermekten ve bu sözünü tutmaya çalışmaktan daha başka hiçbir şey yapmadı." Queter'a döndü. "Adın Queter mıydı? Banyoevine patlayıcıları koyduğunu inkâr mı ediyorsun?"

Queter, "Hayır, inkâr etmiyorum," diye cevapladı. "Evin çocuğunu öldürmeye çalıştım. Ve başarısız olduğum için üzgünüm."

Şoka uğramanın getirdiği bir sessizlik oldu. Elbette her-

kes bunun farkındaydı fakat böyle açık bir şekilde duymak her şeyi değiştirdi. Sonra hâkim, "Bana söyleyeceğin herhangi bir şeyin bu konuyla ilgili kararımı etkileyebileceğini zannetmiyorum. Yine de benimle konuşmak istiyor musun?"

Queter, "Evet," demekle yetindi.

Bölge hâkim Raughd'a döndü. "Raughd odadan çıkmak istersen bunu anlarım. Ama eğer kalacaksan bu kişinin sözünü kesmemen gerekiyor."

Raughd dargın bir ses tonuyla, "Kalacağım," dedi.

Hâkim tekrar kaşlarını çattı. "Peki, öyleyse." Otoriter bir tavırla Queter'a döndü. "Anlat o zaman."

"Evin çocuğu," dedi Queter, "kardeşimi kullanıyor olmasından nefret ettiğimi biliyordu. Bana gelip Donanma Komutanı'nın ölmesini istediğini söyledi; Donanma Komutanı'nın her sabah kimse uyanmadan önce banyo yaptığını ve doğru zamanda banyoevinde patlayacak bir bombanın onu öldüreceğinden bahsetti." Raughd tekrar homurdandı; bir şeyler söylemek için bir nefes aldığında ebeveyniyle göz göze gelince bir şey söylemeden kollarını kavuşturdu ve dönüp bakışlarını oturduğu yerden üç buçuk metre ötedeki mavi yeşil, antika çay takımına dikti.

"Evin çocuğu," diye devam etti Queter, sesi titremiyordu, sadece birinin sözünü kesmesi ihtimaline karşı biraz yüksekti, "Ben nereden bulacağımı bilmiyorsam bana patlayıcıları verebileceğini söyledi. Eğer yapmayı reddedersem kendisinin yapacağını ve suçu kardeşime atacağını söyledi. Eğer yaparsam da kardeşime müşterilik teklif edeceğine ve benim suçlanmama izin vermeyeceğine dair söz verdi." Sonra hâlâ odanın geri kalanına sırtı dönük bir şekilde duran Raughd'a baktı. Sesinde açıkça belli olan bir aşağılamayla, "Evin çocuğu aptal olduğumu sanıyor," dedi. Tekrar hâkime döndü. "Birinin neden Donanma Komutanı'nı öldürmek is-

teyebileceğini anlasam da benim kendisiyle kişisel bir anlaşmazlığım yok. Ama evin çocuğuyla var. Her türlü benim Güvenlik'e gitmek zorunda kalacağımı ve kardeşimin acı çekeceğini biliyordum. Bunu göze almışken neden kardeşimi tehdit eden insandan kurtulmaya çalışmayacaktım ki?"

Üç saniyelik bir sessizlikten sonra hâkim, "Kendini çok düzgün ifade eden bir gençsin," dedi. "Ve epey zeki olduğun belli. Umarım bu konuda açığa çıkmayacak bir yalan söyleyemeyeceğinin de farkındasındır." İlaçlarla yapılan doğru bir sorgu kişinin en gizli düşüncelerini dahi ortaya çıkarabilirdi. Ama elbette yetkililer suçluluğunuzdan emin olurlarsa böyle bir sorgu yapmaya gerek duymazlardı. Ve eğer biri yanlış bir şeye gerçekten inanıyorsa sorgu ancak bunu ortaya çıkarabilirdi. Queter, "Evin çocuğunu sorgulayın, Hâkim," dedi, "anlattıklarımın doğru olduğunu göreceksiniz."

Hâkim, "Vatandaş Raughd'u öldürmeye çalıştığını itiraf ediyorsun," diye belirtti duygusuz bir sesle, "onunla, senin dile getirdiğin şekliyle, kişisel bir anlaşmazlığın olduğunu da. Bunları sadece onu elinden geldiğince rahatsız etmek adına uydurmadığına inanmam için hiçbir sebep yok."

"Gerekirse ben resmi bir suçlamada bulunabilirim, Hâkim," dedim. "Ama lütfen söyleyin, patlayıcıların kaynağı tespit edildi mi?"

"Güvenlik muhtemelen bir inşaat sahasından geldikleri konusunda hemfikir. Ama sahalardan hiçbiri kayıp patlayıcılara dair ihbarda bulunmadı."

"Belki de," diye önerdim, "sahaların amirleri bizzat depolarındaki patlayıcıları kontrol edip ellerindeki miktarın belgelerdekiyle aynı olduğuna emin olmalılar." Güvenlik'in özellikle evin çocuğunun arkadaşlarının çalıştığı ya da onun son zamanlarda ziyaret ettiği yerlere dikkat etmesi gerektiğini de eklemeyi düşündüm.

Hâkim tek kaşını kaldırdı. "Ben de bunu emrettim. Hatta bu sabah, sizinle görüşmek için aşağı inmeden hemen önce emrettim."

Anladığımı göstermek adına başımı eğdim. "Öyleyse, bir talebim daha var. Münasip olduğu üzere olayları sizin kontrolünüze bırakmadan önce son bir talep."

Hâkimin onayladığını işaret etmesi üzerine devam ettim. "Vatandaş Raughd'un kişisel görevlisine bir soru sormak istiyorum."

Gergin geçen birkaç dakikanın ardından Raughd'un kişisel görevlisi odaya geldi. Ona, "Vatandaş," dedim. "Kucağın iyiliklerle dolu ve dudaklarından tek bir yalan dökülmeyecek." Bu, o gün mutfakta gözetmenin Raughd'un kişisel görevlisinin ağzına ballı pasta parçaları koyarken söylediğini Sekiz aracılığıyla işittiğim sözlerin kabaca Radchaai diline çevrilmiş haliydi. "Vatandaş Raughd patlayıcıları nereden buldu?"

Görevli donakalmış şekilde bana baktı. Dehşete düştüğünü tahmin ettim. Hizmetçilere diğer hizmetçilerden başka kimse dikkat etmezdi; özellikle de bu evde. Upuzun bir sessizlikten sonra, "Çok affedersiniz, Donanma Komutanı," dedi. "Ne demek istediğinizi anlayamıyorum."

"Hadi, Vatandaş," dedim. "Vatandaş Raughd senden habersiz nefes dahi almıyor. Evet, bazen sen olmadan Altbahçe'ye gidiyor ya da seni bazı işleri halletmek için gönderip kendisi başka şeylerle ilgilenebiliyor ama her iyi kişisel görevli gibi sen de her daim onun ne yaptığı biliyorsun. Ve bu duvara *Çay değil, kan!* yazmak gibi o anda verilmiş bir karar değil." Herhangi biri üzerlerine boya olduğunu fark etmeden önce Raughd'un eldivenlerini temizlemeye çalışmıştı. "Bu farklı. Bu daha karmaşık, önceden planlanmış bir olay ve gereken her şeyi kendisi yapmak zorunda kalacaksa

kişisel görevlisi olmasının ne anlamı var. Ve tüm olanlar zaten ortaya çıktı. Vatandaş Queter hepsini hâkime anlattı."

Gözleri yaşlarla doldu. Dudakları titredi ve sonra kenarları aşağıya doğru kıvrıldı. "Ben iyi bir kişisel görevli değilim," dedi. Gözlerinden bir damla yaş süzülüp yanağından aşağı doğru aktı. Ben sessizlik içinde kendisiyle tartışmayı tamamlamasını beklerken ne söyleyeceğine karar vermeye çalışıyor da olabilirdi, söyleyip söylememek arasında kalmış da olabilirdi; bilemiyordum ama yüz ifadesinden kendisiyle çatıştığını anlayabiliyordum. Başka kimseden de ses çıkmıyordu. Sonunda, "Eğer iyi bir kişisel görevli olsaydım bunların hiçbiri olmazdı," dedi.

Raughd, "Her zaman dengesizdi," dedi. "Çocukluğumuzdan beri onu kollamaya çalıştım. Korumaya çalıştım."

Raughd'un görevlisine, "Bu senin suçun değil," dedim. Raughd'u ise duymazdan geldim. "Ama Queter'ın ne yaptığını biliyordun. Ya da en azından tahmin edebiliyordun." Muhtemelen Raughd'un varamadığı bariz sonuca o varmıştı; köşeye sıkışmış olan Queter ona söyleneni yapmayacaktı. "Bu yüzden dün Raughd seni çağırdığında banyoevine gitmedin." Böylece Raughd hizmetçisinin gelmesini beklemekten sıkılıp onu aramak için banyoevinden çıkmış, bu sayede patlamada ölmemişti. "Raughd patlayıcıları nereden buldu?"

"Beş yıl önce bir bahiste kazanmıştı. O günden beri odasındaki bir kutuda duruyordu."

"Ve teyit edebilmemiz için bize nerede, ne zaman ve nasıl kazandığını anlatabilirsin, değil mi?" diye sordum cevabını bilmeme rağmen.

"Evet."

Raughd, "Uyduruyor!" diye araya girdi. "Onun için yaptığım bunca şeyden sonra bana yaptığına bakın! Ve sen!" Bana döndü. "Breq Mianaai. Bu sisteme girdiğinden beri ailemin

peşindesin. Geçitlerden geçmenin ne kadar tehlikeli olduğuna dair saçma hikâyenin yalan olduğu besbelli. Suçlu olduğu bilinen birini bu eve getirdin." Bunu söylerken Sirix'e bakmamıştı. "Ve beni kendimi havaya uçurmaya çalışmakla mı suçluyorsun? Tüm bunları senin planlamış olduğunu öğrenmek inan beni hiç şaşırtmaz."

Hâlâ orada durmuş ağlamakta olan Raughd'un görevlisine, "Görüyor musun?" dedim. "Hiçbiri senin suçun değil."

Hâkim çatık kaşlarla Raughd'a, "Hizmetçinin hikâyesini teyit etmek oldukça kolay, Vatandaş," dedi. Foysf'in hitabın *Raughd*'dan daha resmi bir ifade olan *vatandaşa* döndüğünü fark ettiğini gözlemledim. "Ama bunu burada tartışmayalım. Bence bu iş çözülene kadar şehre gelip benimle kalmalısın." Raughd'un görevlisi ve Queter elbette böyle bir davet almamıştı. Sorgulanmaları tamamlanana ve uygun bir şekilde tekrar eğitilene kadar Güvenlik'teki hücrelerde kalacaklardı. Yine de bu davetin ne anlama geldiği açıktı.

Foysf de bunu anlamıştı. Şaşkınlığını gösteren bir hareket yaptı. "İşlerin buraya geleceğini fark etmem gerekirdi. Çok uzun zamandır hep Raughd'u korudum. Hep daha iyi olacağını umdum. Ama aklıma hiç..." Aklına hiç gelmeyen şeyi ifade etmekte güçlük yaşarmışçasına sustu. "Çayımı böyle şeyler yapan bir insanın, ellerine bırakacağımı düşünemiyorum."

Raughd bir saniye boyunca tamamen hareketsiz kaldı. Bir fısıltıdan çok az daha yüksek bir sesle, "Bunu yapamazsın," dedi. Sanki sesinin tamamını kullanmıyormuş gibiydi.

Fosyf mükemmel bir hayal kırıklığı ifadesi takınarak, "Başka ne çarem var ki?" diye sordu.

Raughd döndü. Üç büyük adımla çay takımının durduğu yere gitti. Kutuyu alıp iki eliyle kafasının üzerine kaldırdı ve yere attı. Camlar kırıldı; yerler mavi, yeşil ve altın rengi

cam kırıklarıyla kaplandı. Kapının yanında duran Kalr Beş sadece benim duyabileceğim bir ses çıkardı. Sonra sessizlik çöktü.

Sonra, hiç kimse kıpırdamadı ya da konuşmadı. Bir süre sonra çay takımının kırılma sesi üzerine gelen bir hizmetçi kapıda belirdi. Onu gören Fosyf, "Şu pisliği temizle," dedi. Sesi oldukça sakindi. "Ve takımı at."

Biraz şaşkınlıktan biraz da Beş'ten gelen bir diğer sesi bastırmak için, "Atacak mısın?" diye sordum.

Fosyf umursamadığını gösteren bir hareket yaptı. "Artık hiçbir değeri yok."

Tüm bunlar olurken Hâkim dik ve sessiz bir şekilde duran Queter'a döndü. "İstediğin bu muydu, Queter? Tüm bu acı, bir ailenin dağılması? Bu kararlığı ve çabayı neden işinde gösterip her şeyin hem ailen için hem de senin için daha iyi olmasına çalışmadığını anlayamıyorum. Bunun yerine bu... bu dargınlığı alıp büyütmeyi tercih ettin ve şimdi sonuç..." Hâkim durumu belirtmek için odayı işaret etti. "Bu."

Queter, oldukça sakin ve bilinçli bir şekilde bana döndü. "İnsanların kendilerini kandırmaları konusunda söylediklerinde haklıymışsın, Vatandaş." Sanki havadan sudan konuşurcasına duygusuz bir ifadesi vardı. Anlayacağımı bilmesine rağmen sözleri Delsig dilinde değil, Radchaai dilindeydi.

Sözlerinin hedefi ben değildim. Yine de cevapladım. "İşe yarasa da yaramasa da fırsatın olursa konuşacaktın."

Küçümseyici bir ifadeyle tek kaşını kaldırdı. "Evet," diye onayladı. "Konuşacaktım."

18

Foysf'in oturma odasını terk ettiğimizden beri Sirix gergin ve sessizdi; Athoek İstasyonu'na dönene kadar neredeyse tek kelime etmedi. Bu oldukça etkileyici bir süreydi, çünkü *Atagaris'in Kudreti*'nin sakatlığı yüzünden asansörden istasyona gidecek mekikte gerektiğinden daha fazla yer kaplayacaktık ve boş yeri olan bir mekik için tam bir gün beklememiz gerekmişti.

Sirix mekiğin istasyona yanaşmasına bir saat kalana kadar hiç konuşmadı. Kemerlerimiz bağlı bir şekilde oturuyorduk. Arkamızdaki Beş ve Sekiz dikkatlerini, yabancılar arasında olduğundan ve evini özlediğinden dolayı yol boyunca acınası halde olan, yerçekimsiz ortama alışık olmadığı için dengesini kaybetmiş ve midesi bulanıyor olsa da ilaç almayı reddeden, bir de üzerine gözyaşlarının gözlerine yapışmasına ya da yüzünü sildiğinde küçük sıvı küreler halinde havada asılı kalmasına üzülen Queter'ın kardeşine vermişlerdi. Sonunda uyuyakalmıştı.

Sirix verdiğimiz ilaçları almıştı, dolayısıyla fiziksel olarak daha rahattı fakat dağlardan ayrıldığımızdan beri onu huzursuz eden bir şey vardı. Ayrılmamızdan da önce vardı hatta, diye düşündüm. Raughd'u sevmediğini biliyordum, hatta tam tersi ona içerlemek için oldukça iyi sebepleri vardı fakat o gün orada olan insanlar arasında, ebeveyni onu öylesine kolay ve sakin bir biçimde evlatlıktan reddederken Raughd'un hissettiklerini en iyi anlayan kişinin de o oldu-

ğunu tahmin ediyordum. Ebeveyninin çok değer verdiği ve gurur duyduğu belli olan çay takımını paramparça etmeye yönelik içgüdüsünü anlayabiliyordu. Vatandaş Foysf ne çocuğu ne de çay takımı hakkındaki fikrini değiştirmişti. Kalr Beş kutuyu ve bugüne kadar, üç bin yıldan uzun süredir sapasağlam kalmayı başarmış çay fincanlarıyla matarʼanın kırık kalıntılarını çöpten çıkarmıştı.

Sirix, "Bu adalet miydi?" diye sordu. Sessizce ve benden başka kimse duyamayacak olsa da sanki bana söylememişçesine.

"Adalet nedir, Vatandaş?" diye soruyla cevap verdim. "Tüm bu olanlarda adalet nerede?" Sirix cevap vermedi; ya kızmıştı ya da verecek bir cevap bulamıyordu. İkisi de oldukça zor sorulardı. "Bundan çok basit bir şeymiş, sadece münasip davranışı sergilemekle ilgiliymiş gibi bahsediyoruz; sanki akşamüstü çayında son kalan pastayı kimin yiyeceğini sorgularmış gibi. Çok basit. Suçu suçluya yükle."

Birkaç dakikalık sessizlikten sonra Sirix, "Yoksa o kadar basit değil mi?" diye sordu. "Doğru ve yanlış hareketler var. Ama yine de eğer hâkim siz olsaydınız sanırım Vatandaş Queter'ı serbest bırakırdınız."

"Eğer ben hâkim olsaydım şu an olduğumdan çok daha farklı bir insan olurdum. Ama eminim sen de Vatandaş Queter'a Vatadaş Raughd'tan daha az acımıyorsundur."

Yavaş yavaş üç derin nefes aldıktan sonra, "Lütfen, Donanma Komutanı," dedi. Onu kızdırmıştım. "Lütfen beni salak yerine koymayın. Geceyi tarla işçilerinin evinde geçirdiniz. Belli ki Valskaayanları tanıyor ve Delsig dilini iyi biliyorsunuz. Yine de o eve gidip de ertesi gün Queter'la birlikte dönebilmeniz oldukça etkileyici. İtiraz olmadan, zorluk yaşamadan. Ve biz henüz evden ayrılmadan –*hâkim* evden ayrılmadan– tarla işçileri Fosyf'e taleplerinin bir listesini

gönderdiler. Tam da Foysf'in koşulsuz desteği için hâkime güvenemeyeceği anda."

Neden bahsettiğini anlamam biraz zaman aldı. "Bunu onlara benim yaptırdığımı mı düşünüyorsun?"

"On yılı aşkın süredir ayaklanmak için gerekli kaynakları sağlayamayan, cahil ve gayri medeni tarla işçilerinin bu ânı seçmesinin tesadüf olabileceğine inanmıyorum."

"Tam olarak tesadüf değil. Ve cahil olsalar da medeni olmadıklarını söyleyemezsin. Böyle bir şeyi tek başlarına planlayabilecek yeteneğe sahipler. Foysf'in durumunu herkes kadar iyi anlayabiliyorlar. Hatta belki herkesten iyi anlıyorlar."

"Yani Queter'ın kendi arzusu dahilinde sizinle gelmesi herhangi bir anlaşma karşılığında değil miydi? Sonunda hafif bir cezayla paçayı kurtarması karşılığında değil miydi? Ve bu süreçte Vatandaş Raughd'un hayatının altüst olması karşılığında."

"Queter'a hiç anlayış yok mu? Raughd kötü niyetli olduğu ve gururu kırıldığı için bu şekilde davrandı ve eğer başarılı olsaydı sadece beni yok etmiş olmayacaktı. Queter imkânsız bir durumla karşı karşıya kaldı. Her ne yaparsa yapsın sonucu kötü olacaktı."

Bir anlık sessizlik. Sonrasında, "Tek yapması gereken en başında hâkime gitmekti."

Sirix'in, neden Queter'ın bunu yapması gerektiğini ya da yapabileceğini düşündüğünü anlamam birkaç dakikamı aldı. Sonunda, "Ben doğrudan talep etmeseydim Vatandaş Queter bölge hâkiminin bir kilometre dahi yakınına gidemezdi farkındasın, değil mi? Ayrıca geçmişte Vatandaş Raughd yanlış davrandığında, bunun genelde ne şekilde sonuçlandığını hatırlamanı isterim."

Sirix, "Yine de münasip bir şekilde konuşsaydı onu din-

lerlerdi," diye yanıtladı. Queter'ın bölge hâkimden yardım beklememekte haklı olduğuna emindim. "Kendi kararını verdi ve bunun sonuçlarından kaçamaz. Hafif bir cezayla paçayı kurtarabileceğini hiç zannetmiyorum. Ama onu suçlayamam. Kardeşini korumak adına kendini kurban etmeye hazırdı." Sirix'in en azından bu davranışı onaylaması gerekiyordu. "Radch'ın Efendisi'nin her şeyin altında yatanı göreceğine, her hareketi ve onu yapan kişiyi doğru değerlendireceğine mi inanıyorsun? Adaletin gereğini tam olarak yerine getireceğine? Herhangi bir insanın ne eksik ne fazla, tam olarak hak ettiği şeyi bulmasının mümkün olduğuna mı inanıyorsun?"

Sirix gayet sakin görünerek, "Adalet budur, değil mi, Vatandaş?" dedi ama sesindeki hafif gerginlik, bana artık sinirlendiğini gösteriyordu. "Ne Raughd ne de Queter haklarında verilen karara itiraz etmek isterse şu an konaklarla iletişim kesik olduğundan bunu yapamaz. Siz Radch'ın Efendisi'ne buradaki en yakın kişisiniz ama hiç de tarafsız değilsiniz. Ayrıca bir yere gider gitmez oranın en zayıf kişilerini bulup hemen onlarla ittifak kurduğunuzu gözden kaçırmadım. Mianaai çocuklarından birinin herhangi bir yere gittiğinde hemen politik bağlar kurmaması elbette mümkün değil. Ama şimdi, Valskaayanları Foysf'in üzerine saldığınızı gördükten sonra acaba Ychanaları kimin üzerine salmaya niyetlisiniz diye düşünmeden edemiyorum."

"Ben Valskaayanları kimsenin üzerine salmadım. Sana garanti ederim ki tarla işçileri kendi planlarını yapma yetisine fazlasıyla sahip. Altbahçe konusuna gelince, sen orada yaşıyorsun. Oranın durumunu biliyorsun ve bu durumun çok daha önce düzeltilmesi gerektiğinin farkındasın."

"Hâkimle Valskaayanlar hakkında özel olarak konuşabilirdiniz?"

"Aslında konuştum."

Ben hiç konuşmamışım gibi Sirix, "Ve," diye devam etti, "Ychanalarını problemlerinin çoğu onların daha iyi vatandaşlar olmasıyla çözülebilir."

"Birinin su, hava ya da tıbbi yardım gibi ihtiyaçlarının karşılanması için o kişinin ne kadar iyi bir vatandaş olması gerekiyor?" diye sordum. "Ve komşuların onlar hakkında bu kadar kötü düşündüğünü biliyorlar mı?" Buna şüphem yoktu; Valskaayan tarla işçileri gibi onlar da biliyordu. Sirix yol boyunca başka bir şey söylemedi.

Teğmen Tisarwat bizi mekiğin yanaştığı iskelede karşıladı. Bizi gördüğüne memnundu ve içinde... bir şeye dair hoş bir umut vardı. Belki de aynı şey konusunda bir de endişe taşıyordu. Bir yolcu yanımızdan geçerken Beş ve Sekiz'in gözlerinden, doktorlar ve birimlerden birinin *Atagaris'in Kudreti* bağılıyla ilgilenmeye başladığını ve *Atagaris'in Kudreti*'nin başka bir biriminin de Kaptan Hetnys'in arkasındaki yerini alışını izledim. Teğmen Tisarwat reverans yaptı. "Hoşgeldiniz, komutanım."

"Teşekkürler, Teğmen." Kaptan Hetnys'e döndüm. "Kaptan, yarın sabah görüşürüz." Eğilerek onayladığında koridorun ilerisindeki, bizi Altbahçe'ye götürecek asansörü işaret ettim. Cinsel Organ Festivali biteli çok olmuştu; bu yüzden koridorlarda asılı parlak renkli penisler yoktu ve şeker kâğıtları çoktan geri dönüşüme gönderilmişti.

Ve –gerçi bunu Tisarwat'ın ve Bo Dokuz'un gözünden gördüğümden zaten biliyordum– Altbahçe'nin girişinde kırık bir masa yoktu. Açık bir bölüm kapısı, ayrıca kapının düzgün çalıştığını ve iki tarafında da eşit basınçta olduğunu oldukça münasip ve doğru bir şekilde gösteren bir işaret vardı. Kapının ardında yıpranmış fakat iyi aydınlatılmış

bir koridor uzanıyordu. *Kalr'ın Merhameti* bana Teğmen Tisarwat'tan yayılan gurur dalgasını gösterdi. Dört gözle bana bunları göstermeyi bekliyordu.

Altbahçe'nin koridorunda ilerlerken Tisarwat, "Bu kattaki Altbahçe'ye açılan bütün bölüm kapıları tamir edildi, komutanım," dedi. "İkinci kat kapılarında da ilerleme kaydedildi. Sırada üç ve dördüncü katlar var tabii." Altbahçe'nin küçük ve yıkık dökük meydanına geldik. Artık iyi bir şekilde aydınlatılmıştı, o yüzden çay dükkânının girişindeki fosforlu boya hâlâ orada olmasına rağmen zar zor görünüyordu; aynı şey yerdeki lekeler ve ayak izleri için de geçerliydi. Açık alanın ortasındaki bankın iki yanında saksı bitkileri duruyordu; ikisinin de birkaçı neredeyse bir metre uzunluğunda kalın ve bıçak gibi küme küme yaprakları vardı. Tisarwat onları gördüğümü fark etti fakat endişesi yüzüne yansımadı. Bitkiler, elbette, onun Basnaaid'le konuşması sonucunda buradaydı. Küçük alan iyice aydınlatıldıktan sonra daha da küçük görünmeye başlamıştı ve şimdi tanıdığım sakinlerin yanı sıra gri tutumlarının içindeki İstasyon Bakım da oradan geçtiğinden kalabalık artmıştı.

"Peki ya, tesisat?" diye sordum. Bitkilerden bahsetmemiştim.

"Katın bu bölümde artık su var." Tisarwat'ın bunu söylerken yaşadığı tatmin, Bahçıvan'la zaman geçirdiğini fark etmemden duyduğu endişeyi neredeyse bastırmıştı.

"Diğer bölümler üzerine hâlâ çalışıyoruz ve ikinci kattaki çalışmalar yeni başladı. Bazı yerler yavaş ilerliyor, komutanım ve maalesef dördüncü kat... bu konuda sıkıntı yaşıyor. Buranın sakinleri en çok insanın yaşadığı yerlerden başlamak yönünde karar verdiler."

"İyi yapmışlar, Teğmen." Yüzeydeyken gözümü Tisar-

wat, Bo Dokuz ve Kalr On aracılığıyla istasyonun üzerinde tuttuğumdan bunların çoğunu elbette biliyordum.

Tisarwat ve beni takip eden Sirix durdular ve arkasındaki Queter'ın artık sessiz olsa da hâlâ acınası durumda olan kardeşini yönlendiren Beş ve Sekiz'i de durmaya zorladılar. "Peki ya oradaki sakinler? Benim kamaram hâlâ duruyor mu, Teğmen?"

Tisarwat, geçen hafta oldukça sık kullandığını bildiğim, diplomatik bir ifadeyle gülümsedi. "Onarımlar başladığında Altbahçe'de yaşayan herkes resmi olarak kullandıkları kamaralara atandı. Odan hâlâ sana ait, Vatandaş ama artık daha iyi aydınlatıldı ve yakında daha iyi bir şekilde havalandırılacak." Bana döndü. "Sensörlerin takılmasıyla ilgili bazı... kaygılar vardı." Aslında İstasyon İdarecisi Celar'la, asansörler henüz onarılmadığı için buradaki küçük meydanda, Teğmen Tisarwat'ın sadece irade gücünü ve böyle bir yeteneği olduğunu düşünmeme rağmen beni bile şaşırtan derecedeki cazibesini kullanarak ayarladığı, oldukça tartışmalı bir toplantı yapılmıştı. İstasyon idarecisinin yanında sadece Tisarwat vardı; Güvenlik yoktu. "Sonuç olarak sensörlerin özellikle talep edilmediği sürece konutlara yerleştirilmemesine, sadece koridorlara yerleştirilmesine karar verildi."

Sirix hafif ve alaycı bir *hıh* sesi çıkardı. "Bazılarına sadece koridorlarda sensör olması dahi fazla gelecektir. Ama en iyisi ben evime dönüp ona neler yaptığınıza bakayım."

Tisarwat diplomatik tavrını koruyarak, "Bence yapılanlar hoşuna gidecek, Vatandaş," dedi. "Fakat herhangi bir sorunun ya da şikâyetin olursa lütfen bana ya da herhangi bir *Kalr'in Merhameti*'ne söylemekten çekinme." Sirix buna cevap vermedi sadece reverans yaptı ve uzaklaştı.

Sirix'i rahatsız eden şeyi tahmin ederek, "İnsanları doğru-

dan İstasyon İdarecisi'ne yönlendirebilirsin," dedim. Tekrar yürümeye başlayarak küçük kafilemizi de harekete geçirdim. Bir köşeyi döndüğümüzde binmemiz için hazır bir şekilde kapılarını açan asansörle karşılaştık. İstasyon bizi izliyordu.

Kalr'ın Merhameti'nde Seivarden çıplak bir şekilde banyoda duruyor ve onunla bir Amaat ilgileniyordu. "Yani, Donanma Komutanı sapasağlam döndü," dedi.

"Evet, Teğmenim." Amaat, Gemi adına konuşuyordu.

Athoek İstasyonu'nda, Altbahçe'de Tisarwat, Kalrlarım ve Queter'ın kardeşiyle beraber asansöre bindik. *Kalr'ın Merhameti* bana Teğmen Tisarwat'ın yüzeydeyken onun yaptıklarını izlemiş olma ihtimalimi önceden de yaptığı gibi bir kez daha değerlendirirken yaşadığı anlık kuşkuyu gösterdi. "Onları İstasyon İdarecisi'ne göndermem *gerektiğini* biliyorum, komutanım. Ama burada yaşayan insanların çoğu oraya gitmeyi istemiyor. Biz onlara yakınız. Ve hem bunu başlatan hem burada *yaşayanlar* biziz. Burada Yönetim'den başka kimse yok." Bir anlığına tereddüt yaşadı. "Buradaki herkes değişimden mutlu değil. Bazı kaçakçılıklar yapılıyor. Çalıntı eşya ya da yasaklanmış uyuşturucuların kaçakçılığı. Geçimini bu sayede kazananların hiçbiri İstasyon'un sadece koridorlarda da olsa onları izlemesinden memnun değil."

Tekrar Seivarden'ı düşündüm. Yeniden haşiş kullanmamak konusunda oldukça kararlıydı ve şu ana kadar bu kararına sadık kalmıştı. Ama kullandığı dönemlerde nerede olursa olsun haşiş bulmak konusunda etkileyici bir yeteneğe sahipti. İyi ki onu buraya getirmeyip *Kalr'ın Merhameti*'nin kumandasında bırakmıştım.

Hâlâ banyoda olan Seivarden kollarını kavuşturdu. Sonra tekrar açtı. Bu aylar öncesinden bildiğim bir hareketti. Ama onunla ilgilenmekte olan Amaat'ı şaşırttı; şaşkınlığını dışavuran tek şey gözlerini iki kez kırpmasıydı. Amaat'ın

gözlerinin önünde, *Çok endişelenmiştiniz*, sözcükleri belirdi. Gemi adına, "Çok endişelenmiştiniz," dedi.

Athoek İstasyonu'nda, Altbahçe'deki asansörde Tisarwat'ın başardığı şeyleri bana gösterirken yaşadığı gurur, şu ana kadar arka planda kalmış olan ama birdenbire yükselen tedirginlik ve kendinden nefret duygularının altında ezildi.

Ben herhangi bir şey söyleyemeden Gemi bana, "Görüyorum, Donanma Komutanı," dedi. "Genelde kontrol altında. Sanırım geri dönmeniz onu biraz gerdi. Yaptıklarını onaylamamanızdan endişeleniyor."

Kalr'ın Merhameti'nde Seivarden, Gemi'ye hemen cevap vermedi. Yaptığı kollarını kavuşturma hareketini fark etmişti ve bu hareketin şu anki ruh hali hakkında gösterdikleri onu utandırmıştı. Sonunda, "Elbette endişelendim," dedi. "Biri kaptanımı hava uçurmaya çalıştı." Amaat, kafasından aşağı su döktüğünde öksürerek ağzına ve burnuna kaçan suyu çıkarmaya çalıştı.

Altbahçe'deki asansörde Tisarwat bana, "Altbahçe'nin dışındakiler birkaç gündür konut atamaları hakkında şikâyet ediyor," dedi. Dış görünüşü sakindi; sesi duygularını çok az yansıtıyordu. "Bazıları Ychanaların bir anda, bunu hak etmemelerine rağmen bu kadar lüks ve geniş dairelere sahip olmasının haksızlık olduğunu söylüyor."

"Kimin neyi hak ettiğini bilmek," dedim duygusuz bir sesle, "ne de büyük bilgelik."

Yeni bir suçluluk dalgasına kapılan Tisarwat, "Evet, komutanım," diyerek onayladı. Bir şeyler daha söylemeyi düşündü fakat sonra vazgeçti.

Kalr'ın Merhameti'nde Gemi Amaat'ın ağzından Seivarden'a, "Bu konuyu açtığım için beni affedin," dedi. "Donanma Komutanının hayatının tehdit altında olmasına telaşlanmanızı anlıyorum. Bu beni de telaşlandırıyor. Ama siz bir

askersiniz, Teğmen. Donanma Komutanı da öyle. Bu görevin bazı riskleri var. Buna alışık olmanızı beklerdim. Donanma Komutanı'nın alışık olduğuna eminim."

Seivarden huzursuzlandı; banyoda çırılçıplak olması kendisini daha da korunmasız hissetmesine neden olmuştu. Gemi'nin bu sorusu karşısında da çırılçıplaktı. "Bir bahçede oturmuş çay içerken tehlike altında olmaması gerek, Gemi." Sonra sessiz bir şekilde, parmaklarını kıpırdatarak, *Senin de onu kaybetmek istemediğini biliyorum*, dedi. Bunu Amaat'ının duyacağı şekilde sesli söylemek istememişti.

Gemi, Amaat aracılığıyla, "Hiçbir yer tam olarak güvenli değil, Teğmenim," dedi ve sonra Seivarden'ın gözünün önünde, *Saygısızlık etmek istemem Teğmen ama Doktor'a danışsanız iyi olabilir*, sözcükleri belirdi.

Seivarden bir anlığına paniğe kapıldı. Seivarden'ın donakaldığını gören Amaat şaşırdı. Gözlerinin önünde Gemi'nin, *Her şey yolunda, Amaat. Sen devam et*, sözlerini gördü.

Seivarden gözlerini kapatıp derin ve sakinleştirici bir nefes aldı. Haşişle ilgili sorununu ne Gemi'ye ne de Doktor'a anlatmıştı. Bunun onun için artık bir sorun teşkil etmediğine inandığını biliyordum.

Gemi yüksek sesle konuştu; daha doğrusu söylemek istediği şeyleri Amaat'a gösterdi ve Amaat bunları dile getirdi. "Bir şey olması durumunda kumandayı alacak olmanız sizi korkutuyor olamaz. Bir zamanlar sizin kendi geminiz vardı." Seivarden cevap vermedi; Amaat'ı gerekli şeyleri yaparken hareketsizce ızgaranın üzerinde bekledi. Bu soru, cevabını Amaat'ın da duyabilmesi için bu şekilde sorulmuştu

"Hayır, Gemi, bu beni korkutmuyor." Seivarden'ın cevabı da özellikle Amaat'a yönelikti. Sessizce, *Yani, sana söyledi*, dedi.

Gemi Seivarden'ın gözlerinin önüne, *Söylemesine gerek*

yoktu, cevabını getirdi. *Biraz hayat deneyimine sahibim, Teğmen ve sizi oldukça ayrıntılı bir şekilde görebiliyorum.* Duyulacak şekilde, "Haklıydınız. Donanma Komutanı başına iş açtığı zaman bunlar normal şeyler olmuyor. Eminim artık buna alışmışsınızdır."

Seivarden, "Buna alışmak hiç de kolay değil," derken sesinin rahat ve eğlenir gibi çıkması için çok çaba sarf etti. Ama ne sessizce ne de yüksek sesle Doktor'la görüşeceğini söyledi.

Athoek İstasyonu'nda, Altbahçe'nin asansöründe Tisarwat'a, "Mümkün olduğunca çabuk bir şekilde Vali Giarod'la görüşmem gerekiyor. Valinin konutuna gidip onu akşam yemeğine davet etsem teklifimi kabul etmek için müsait olur mu?" dedim. Rütbem ve görünüşteki sosyal konumum katı münasebet kurallarını yumuşatabilir ve sistem valisine dahi ukala bir buyurganlıkla davranmamın hoşgörülmesini sağlayabilirdi fakat konuşmak istediğim konu biraz hassasiyet gerektiriyordu. Ve bu soruyu, görevi benim için buna benzer şeyleri halletmek olan Beş'e mesajla sorabilirdim ama şu an bile üç vatandaşın –biri Skaaiat Awer'ın kuzeniydi– oturma odamda çay içerek Tisarwat'ı beklediğini biliyordum. Ve bu tamamen sohbet amaçlı bir ziyaret değildi.

Teğmen Tisarwat gözlerini kırptı. Bir nefes aldı. "Öğreneyim, komutanım." Bir nefes daha alıp kaşlarının çatılmasını engelledi. "Yemek için eve davet etmekten mi bahsediyorsunuz, komutanım? Sistem valisine layık bir şeyimiz olduğuna emin değilim."

"Demek istediğin," dedim sakin bir ses tonuyla, "akşam yemeği için arkadaşlarına söz verdin ve seni yemek odamızdan kovmayacağımı umuyorsun." Tisarwat bakışlarını benden kaçırmak için yere çevirdi ama yüzüne ateş basarken duruşunu bozmadı. "Onları yemeğe dışarıya götür." Hayal

kırıklığı. Benimle aynı sebepten dolayı evde yemek yemek istiyordu; bu insanlarla özel bir şekilde konuşmak arzusundaydı. Ya da en azından mümkün olduğunca özel, sadece *Kalr'ın Merhameti* askerlerinin, Gemi'nin ve muhtemelen benim duyabileceğim bir şekilde. "Suçu benim üzerime atıp beni cani gibi gösterebilirsin. Sana katılacaklardır." Asansörün kapıları dördüncü katta açıldı; koridorun birkaç metresi iyi bir şekilde aydınlatılmıştı ama ilerisinde hâlâ duvara yaslanmış ışıklar vardı.

Burası geçici de olsa evimdi.

İlerleyen saatlerde, akşam yemeğinde, Vali Giarod, "İtiraf etmeliyim ki Donanma Komutanı," dedi, "genelde Ychana yemeklerinden hoşlanmam. Ya tatsız tuzsuz ya da ekşi ve kötü kokulu olurlar." Önündeki yemekten bir kaşık daha aldı; bu, 'ekşi ve kötü kokulu' eleştirisine neden olan mayalı sosla servis edilmiş balık ve mantardı. Ve Radchaai damak tadına uygun olması için özenle tatlandırılmıştı. "Ama bu çok güzel."

"Beğendiğinize sevindim. Birinci kattaki bir yerden aldırdım."

Vali Giarod kaşlarını çattı. "Mantarlar nereden?"

"Altbahçe'de bir yerde yetiştiriyorlar."

"Bunlardan Bahçıvanlara bahsetmeliyim."

Balık ve mantar lokmamı yutarak bir yudum çay içtim. "Belki de bu alanda uzmanlaşmış kişilerin bu uzmanlıklarından para kazanmaya devam etmesi daha doğru olur. Bahçıvanlar bunu üretmeye başlarlarsa sizce de o kişiler kayıp yaşamazlar mı? Ama onlardan valilik konağı için mantar alınmaya başlarsa ne kadar da mutlu olurlar."

Vali Giarod çatal bıçağını bırakıp arkasına yaslandı. "Yani Teğmen Tisarwat *sizin* talimatlarınızı uyguluyordu."

Bu cümle göründüğü kadar konu dışı değildi. Tisarwat geçen hafta boyunca bakım işçilerini Altbahçe'nin yemeklerini denemeye ikna etmeye çalışmıştı ve birinci kattaki yeni tesisat bu yemekleri hazırlayanların işini kolaylaştırmıştı. Vali Giarod gibi biri için bunun amacı oldukça açıktı. "Beni bu konu hakkında konuşmak için mi davet ettiniz?"

"Teğmen Tisarwat'ın davranışını ben emretmemiş olsam da onaylıyorum. Eminim siz de Altbahçe sakinlerini istasyonun geri kalanından ayrı tutmaya çalışmanın sonuçlarının onları diğer herkes gibi yaşamaya zorlamak kadar kötü olacağının farkındasınızdır." Bu dengeyi sağlamak... ilginç olacaktı. "Altbahçe'den değerli herhangi bir şeyin başkalarının kâr etmesi için alındığını görmek beni çok üzecektir. İzin verin de buradaki haneler kendilerinin ortaya çıkardıkları şeylerden kazanç sağlasınlar." Çayımdan bir yudum daha aldım. "Bence bunu hak ediyorlar." Vali Giarod bir nefes aldı; tahminimce *kendilerinin ortaya çıkardığı* şeyler konusunda itiraz etmeye hazırlanıyordu. "Ama sizi bu gece buraya davet etmemin sebebi buraya getirilen Valskaayanlar hakkında sorular sormak." Bu soruları daha önce de, yüzeydeyken de sorabilirdim ama yastayken işle ilgilenmem münasip olmazdı.

Vali Giarod gözlerini kırpıştırdı. Az önce eline aldığı çatal bıçağını tekrar bıraktı. "Buraya getirilen Valskaayanlar hakkında mı?" Şaşırdığı belliydi. "Valskaay'a yönelik bir ilginiz olduğunu biliyorum, bunu geldiğinizde dile getirmiştiniz. Ama..."

Bu, onu Athoek'daki asansörden gelen mekikten ineli bir saat dahi olmamışken hemen, acil ve özel bir akşam yemeğine davet etmemi açıklamıyordu. "Anladığım kadarıyla neredeyse tamamı çay tarlalarında çalışmaya gönderilmiş, doğru mu?"

"Bildiğim kadarıyla, evet."

"Hâlâ depoda olanlar var mı?"

"Kesinlikle."

Şimdi konunun nazik kısmına gelmiştik. "Bizzat kendi mürettebatımdan birinin onların bulunduğu tesisi denetlemesini istiyorum." Valinin şaşkın sessizliği karşısında, "Resmi kayıtlarla," diyerek devam ettim, "gerçekten orada bulunanların kıyaslanmasını istiyorum." Yemek bu yüzden burada olmak zorundaydı. Valinin konağında ya da her ne kadar moda –ve iddiaya göre gizli konuşmalara uygun– olsa da bir çay dükkânında olamazdı. "Geçmişte buraya gönderilen Samirendların kaçırılıp sistem dışındaki köle tüccarlarına satıldığı yönündeki söylentileri duydunuz mu?"

Vali Giarod iç çekti. "Bunlar sadece söylentiden ibaret, Donanma Komutanı. Samirendların çoğu iyi vatandaşlar oldular ama bazıları hâlâ çoktan unutulup gitmiş dargınlıkları bırakmıyor. Athoeklılar aidiyetle borçlanıyorlardı ve o dönemde sistem dışına köle ticareti vardı fakat bunlar biz geldiğimiz zaman sona erdi. Ve o zamandan beri böyle bir şeyin olabileceğine hiç ihtimal vermiyorum. Gelen herkesin ve her dondurma kabininin bir yer belirleyicisi var, hepsi numaralı ve kayıtlı; ayrıca depolama tesisine doğru erişimlere sahip olmayan kimse giremiyor. Sistemdeki her geminin de kendi yer belirleyicisi var, yani biri doğru erişimleri bulup yetkisi olmadığı halde bir şekilde dondurma kabinlerini alırsa tek yapmamız gereken orada olmaması gerekirken orada olan geminin hangisi olduğunu bulmak." Aslında vali sistemde onun göremediği yer belirleyicilerine sahip üç gemi olduğunu biliyordu. Bunlardan biri benimkiydi.

Vali devam etti. "Açıkçası neden böyle bir söylentiye kulak astığınızı anlayamıyorum."

"Tesisin yapay zekâsı yok mu?" diye sordum. Vali Giarod olmadığını işaret etti. Olduğunu öğrenmek beni şaşırtırdı. "Yani tesis temelde otomatik olarak çalışıyor. Bir dondurma kabini çıkarıldığında bu sisteme kaydediliyor."

"İşleyişe göz kulak olmak için orada görevlendirilmiş insanlar da var. Şu aralar oldukça sıkıcı bir iş."

"Bir ya da iki kişi," diye tahmin yürüttüm. "Ve sadece birkaç ay ya da bir yıl bu işi yapıyorlar; sonra yerlerine başkaları geliyor. Ayrıca kimse gelenleri almak için gelmediğinden sayım yapmak için hiçbir gerekçe yok. Hem zaten eğer çıkarma gemilerinin depoları gibi bir yerse içeri girip sayım yapmak mümkün değil. Dondurma kabinleri aralarından geçebileceğiniz sıralar halinde dizilmemiş dip dibe duruyorlar; sadece ihtiyaç halinde makineler onları çıkarabilir. Gidip fiziksel olarak sayım yapmak için yöntemler var fakat bunlar zahmetli ve kimse buna gerek duymuyor."

Vali Giarod sessiz bir şekilde dik dik bana bakıyordu; balığı unutulmuş, çayı soğumaktaydı. Sonunda, "Niye biri böyle bir şey yapsın ki?" diye sordu.

"Eğer köle ya da gövde parçaları alacak birileri varsa, para için derim. Ama yanılmıyorsam böyle birileri yok. Yine de bağılları olmayan onca askeri gemiyi ve olmasını dileyen onca kişiyi düşünmeden edemiyorum." Kaptan Hetnys de bu kişilerden biri olabilirdi. Ama bunu dile getirmedim.

Vali Giarod, "Sizin geminizin de bağılları yok," diye belirtti.

"Evet, yok," diyerek onayladım. "Bir geminin bağıllarının olmaması, onun artık bağıl yapmıyor oluşumuzla ilgili fikrini göstermez."

Vali Giarod gözlerini kırpıştırdı; şaşırmış ve kafası karışmış gibi görünüyordu. "Bir geminin ne düşündüğünün

önemi yok, değil mi? Gemiler emirleri uygularlar." Söylenecek çok şey olmasına rağmen bir şey söylememeyi tercih ettim. Vali iç çekti. "Her neyse, buraya da sıçrayabilecek bir iç savaşın içindeyken bunların ne önemi olduğunu düşünüyordum. Şimdi bağlantıyı görebiliyorum, Donanma Komutanı ama yine de sadece bir söylentinin peşinden gittiğinize inanıyorum. Ayrıca Valskaayanlarla ilgili böyle bir söylenti dahi duymadım; duyduklarım sadece Samirendlarla ilgili ben göreve gelmeden önce olanlardı."

"Bana erişimleri verin." Onları *Kalr'ın Merhameti*'ne gönderebilirdim. Seivarden'ın çıkarma gemilerinin depoları hakkında deneyimi vardı; ona istediğim şeyi söylediğimde ne yapılması gerektiğini bilirdi. Şu anda Kumanda'da nöbetteydi. Gemi'yle yaptığı konuşmadan beri huzursuzdu. Kollarını kavuşturmamak için kendisini zor tutuyordu. Yanındaki Amaat kendi kendine mırıldanıyordu. *Ebeveynim dedi ki her şey döner durur*. "Konuyla ben ilgileneceğim. Her şey olması gerektiği gibiyse bir kaybınız olmaz."

"Şey..." Bakışlarını tabağına indirdi; çatalını alıp bir parça balık almaya çalışırken durdu. Elini tekrar indirdi. Kaşlarını çattı. "Şey," dedi tekrar. "Raughd Denche konusunda haklı çıktınız, değil mi?"

Bu konuyu açıp açmayacağını merak ediyordum. Raughd'ın evlatlıktan reddedilmesinin bir gün içinde herkes tarafında duyulacağını tahmin ediyordum. Bu durumu yaratan olaylarla ilgili dedikodular da bir noktada istasyona ulaşırdı fakat hiç kimse özellikle de benim bulunduğum ortamlarda bu konuyu açıkça tartışmazdı. Vali Giarod ise burada resmi rapora erişimi olan tek kişiydi. "Haklı çıkmaktan dolayı memnun değilim," dedim.

"Evet." Vali Giarod tekrar çatalını bıraktı. İç çekti.

"Ayrıca," dedim başka bir şey söylemesine fırsat tanımadan, "gezegen vali yardımcısının, dağlardaki çay tarlalarında çalışan işçilerin çalışma ve yaşam koşullarına bakmasını talep etmenizi istiyorum. Özellikle maaşların adaletsiz bir şekilde belirlendiğinden şüpheleniyorum." Tarla işçilerinin isteklerini bölge hâkimden elde etmeleri son derece mümkündü. Fakat bunun olacağını varsayarak hareket etmeyecektim.

"Ne yapmaya çalışıyorsunuz, Donanma Komutanı?" Vali Giarod gerçekten şaşkına dönmüş gibi görünüyordu. "Buraya gelir gelmez hemen Altbahçe'ye gittiniz, yüzeye geçtiniz ve birdenbire Valskaaylarla ilgili problemler ortaya çıktı. Önceliğinizin bu sistemdeki vatandaşların güvenliği olduğunu sanıyordum."

"Vali," diye cevapladım. Oldukça sakin ve duygusuz bir ses tonu kullanıyordum. "Altbahçe'nin sakinleri ve çay toplayan Valskaayanlar da *vatandaş*. Altbahçe'de bulduklarım hoşuma gitmedi; aynı şekilde yüzeydeki dağlarda bulduklarım da."

"Ve eğer bir şey isterseniz," dedi vali sert bir sesle, "bunu dile getirirsiniz ve bunun gerçekleşmesini beklersiniz."

"Aynısı sizin için de geçerli," diye cevapladım. Ciddiydim. Hâlâ sakindim. "Sistem valisi olmaktan kaynaklanıyor, değil mi? Ve bulunduğunuz yer, önemli görmediğiniz şeyleri yok saymanıza izin veriyor. Ama bu –size göre önemli olan şeyler– nerede bulunduğunuza göre oldukça değişiyor."

"Bu oldukça sıradan bir durum, Donanma Komutanı. Ama bazı bakış açıları diğerleri kadar geniş değil."

"Peki, eğer siz hiç başka açılardan bakmadıysanız sizinkinin onlardan biri olmadığını nasıl anlayabilirsiniz?" Vali Giarod hemen cevap vermedi. "Sonuçta vatandaşların iyiliğinden bahsediyoruz."

İç çekti. "Fosyf benimle bağlantıya geçti. Biliyor musu-

nuz, tarla işçileri onu taleplerinin tamamı yerine getirilmezse işi bırakmakla tehdit ediyorlarmış?"

"Birkaç saat önce duydum."

"Ve böyle bir durumda bu kişileri bizi tehdit ettikleri için ödüllendirmiş olacağız. Bu yöntem bir kez isteklerini elde etmelerini sağladıktan sonra bunu tekrar tekrar denemeyecekler mi? Biz her şeyin huzurlu kalması için çalışıyoruz."

"*Bu kişiler* de vatandaş." Bağıllara özgü ölü ifadesizlik noktasına gelmeden elimden geldiğince sakin ve duygusuz bir sesle yanıt verdim. "Münasip bir şekilde davranırlarsa bir problem olmadığını düşünüyorsunuz. Yüksek sesle söylenmeye başladıklarında kendi münasebetsizliklerinin sorun yarattığı söylüyorsunuz. Ve aşırı davranışlara kalkıştıklarında bu davranışların ödüllendirilmemesi gerektiğini dile getiriyorsunuz. Seslerini size duyurmak için ne yapmaları gerekiyor?"

"Anlamıyorsunuz, Donanma Komutanı. Bu öyle..."

Kibarlığı bir kenara bırakarak sözünü kestim. "Öyle olduğunu düşünmek size ne kaybettirir?" Aslında çok şey kaybettirebilirdi. Her zaman o kadar da adil olmadığını kendisine itiraf etmenin bedeli çok ağır olabilirdi. "Sistemin dışında kalanlardan bağımsız olarak –bir daha asla Radch'ın Efendisi'nden haber alamasak dahi, Radchaai bölgesindeki tüm geçitler kapansa dahi– başka yerlerde ne olursa olsun işlerin buranın güvenliğini ve istikrarını koruyacak şekilde yürümesini sağlamalıyız. Bunu onlarca ve hatta yüzlerce vatandaşı silahlı askerlerle tehdit ederek yapamayız."

"Ya Valskaayanlar ayaklanmaya karar verirlerse? Ya da tanrı korusun, kapınızın hemen dışındaki Ychanalar?"

Açıkçası bazı zamanlarda Vali Giarod'dan ümidimi kesesim geliyordu. "Askerlere, vatandaşlara ateş etmelerini

emretmeyeceğim." Hatta tam tersine, açık bir şekilde ateş etmemelerini emredecektim. "İnsanlar nedensiz yere ayaklanma çıkarmazlar. Ve eğer şu an Ychanalara karşı dikkatli davranmak zorunda kalıyorsanız bunun sebebi geçmişte onlara karşı takındığınız tavır."

Tek kaşını kaldırarak hafif alaycı bir sesle, "Olaylara onların tarafından bakmalıyım, öyle mi?" diye sordu.

"Evet, öyle," diyerek onayladım. "Bunun dışındaki tek seçeneğiniz hepsini toplayıp ya yeniden eğitmek ya da idam etmek." İlki için İstasyon Güvenliği'nin elinde yeterli kaynak yoktu. İkincisine ise yardımcı olmayacağımı zaten söylemiştim.

Dehşet ve iğrenmeyle yüzünü buruşturdu."Benim nasıl biri olduğumu düşünüyorsunuz, Donanma Komutanı? Neden buradaki herhangi birinin böyle bir şeyi aklından dahi geçirebileceğini düşünüyorsunuz?"

"Göründüğümden yaşlıyım," diye cevapladım. "Birden fazla topraklara katma sürecinde bulundum. İnsanların bir ay ya da bir yıl önce asla yapmamaya yemin ettikleri şeyleri yaptıklarına şahit oldum." Teğmen Tisarwat konuklarıyla –Baş İstasyon Güvenliği'nin küçük yeğeni, Foysf'in değil ama onun çaylarını küçümseyerek 'tamamen makul' olarak tanımladığı çay üreticilerinden birinin genç kuzeni, Skaaiat Awer'ın kuzeni ve Vatandaş Piat'la– yemeğe oturmuştu. Tisarwat benim değiştirilemez sert tutumlarımdan ve hiçbir itirazı kabul etmeyişimden şikâyet etti. Elbette Basnaaid orada değildi. Bu sosyal grubun bir parçası olmamıştı ve ben Tisarwat'a ondan uzak durmasını emretmiştim.

Altbahçe'deki kamaramın yemek odasında karşımda oturan Vali Giarod konuştu. "Benim neden o insanlardan biri olacağımı düşündünüz, Donanma Komutanı?"

"Herkes o insanlardan biri olabilir, Vali," diye yanıtladım. "Bunu, sonrasında kendinizden nefret edeceğiniz bir şeyi yapmadan önce fark etmek en iyisidir." Herhangi biri –ya da onlarca kişi– size bunu öğretmek için ölmeden önce fark etmek en iyisiydi. Ama kişisel deneyimlerimden bildiğim üzere başka bir yoldan öğrenmek çok zordu.

19

Seivarden gelenlerin depolandığı tesis hakkında verdiğim talimatlarımı hemen anladı. Kamarasındaki yatağın kenarına oturmuş bir halde, sesi Altbahçe'de oturmakta olduğum yerde kulağıma gelecek şekilde, "Gerçekten birilerinin bedenleri çalmayı başardığını düşünüyor musunuz?" dedi. Duraksadı. "Neden biri böyle bir şey yapsın? Hem zaten nasıl yapmış olabilirler ki? Demek istediğim, topraklara katma sürecinde," –yarı reddeden yarı geçiştiren bir hareket yaptı– "her türlü şey olur. Öyle bir zamandan birilerinin bu bedenleri köle tüccarlarına sattığını söyleseniz şaşırmam."

Ama bir insan bir kez fişlenip, etiketlenip kayda geçtiğinde işler tamamen değişirdi. Topraklara katma süreçlerinde insanların –yani Radchaai olmayan insanların– başına neler geldiğini Seivarden gibi ben de biliyordum. Ben ayrıca hiçbir Radchaai askerinin gemisinin haberi olmadan nefes dahi alamayacağını bildiğimden, insanların satılmasının gittikçe azalarak yok olan bir durum olduğunu da biliyordum.

Elbette, geçtiğimiz yüzyıllarda Radch'ın Efendisi gemileri ziyaret ederek erişimleri değiştirmişti; ayrıca bu erişimleri başka türlü gemi ya da istasyonun yetkililere bildireceği şeyleri gizlice ve onların haberi olmadan yapabilmeleri için kendi taraftarlarına dağıttığını da tahmin ediyordum. Yanlış Anaander Mianaai'ın taraftarlarına. "Eğer bağıllara ihtiyacın varsa," dedim sessizce Vali Giarod gittikten sonra Athoek

İstasyonu'nda tek başıma oturduğum odada, "o bedenler yararlı olabilir."

Seivarden bir süre bunu düşünerek sessiz kaldı. Vardığı sonuçlardan hoşnut değildi. "Diğer tarafın burada bir şebekesi var. Bunu söylemeye çalışıyorsunuz."

"Biz diğer taraf değiliz," diye hatırlattım. "Ve elbette var. Zalim'in o tarafının temsilcilerinin burada etkin olması şaşırtıcı bir durum değil." Radch bölgesinde Anaander Mianaai'dan kaçmak mümkün değildi. "Ama yine de böyle bir şey beklemediğimi itiraf etmeliyim."

"Bunun için bedenden fazlasına da ihtiyaç var," diye belirtti. Sırtını duvara yasladı. Kollarını kavuşturdu. Tekrar açtı. "Kurulacak teçhizat da lazım." Sonra özür dilercesine, "Bunu zaten biliyorsunuz. Yine de," diye ekledi.

"Onu da biriktirmiş olabilirler. Ya da bir çıkarma gemisi kullanmayı düşünüyorlardır." Bir çıkarma gemisi gereken malzemelere sahipse belli bir süre içinde bunları üretebilirdi. Hâlâ bağılları olan bazı *Kudret* ve *Merhamet*lerde yedek olarak bulunabilirdi. Teoride bu teçhizatın bulunabileceği hiçbir yer yoktu. Artık kalmamıştı. Radch'ın Efendisi'nin Tisarwat'la ilgili yaşadığı sorunların bir kısmının kaynağı buydu; doğru ekipmanı kolayca bulamadığından kendininkilerde değişiklik yapması gerekmişti.

Seivarden alay ettiğini belirten bir ses çıkardı. Sonra, "Bu tarz bir şey yapabilecek çok insan yok," dedi.

"Yok," diyerek onayladım.

"Oranın anahtarlarını size verdiğine göre bunu yapan vali değildir. Gerçi düşününce başka bir şey de yapamazdı."

"Haklısın."

"Ve sen," dedi iç çekerek, "kimden şüphelendiğini bana söylemeyeceksin. Breq, günlerce uzakta olacağız. Tabii eğer geçit kullanmazsak."

"Nerede olduğunuzun bir önemi yok; bir sorun çıkarsa yardımıma koşmanız mümkün değil."

"Peki," diye cevapladı Seivarden. "Peki." Gergin ve mutsuzdu. "Muhtemelen birkaç ay her şey çok sıkıcı olacak. Hep öyle olur." İkimiz için de hep öyle olmuştu. Olayların hareketli geçtiği bir dönemin ardından hiçbir şeyin olmadığı aylar, hatta yıllar. "Ayrıca Athoek'a gelseler bile," –taraftarları muhtemelen içinde gemileri olan geçitleri yok eden ve Omaugh Konağı'ndaki muharebeyi kaybeden Anaander Mianaai'dan bahsediyordu– "hemen gelmezler. Burası akıllarına gelen ilk yer olmaz." Ayrıca sistemlerarası yolculuk haftalar ya da aylar sürebilirdi. Hatta yıllar bile. "Büyük ihtimalle uzun süre hiçbir şey olmayacak." Sonra bir anda aklına bir şey geldi. "Neden *Atagaris'in Kudreti*'nin göndermiyorsunuz? Olduğu yerde yapacak fazla bir işi yok." Hemen cevap vermedim ama cevaba gerek de yoktu. "Aatr'ın memeleri adına. Elbette. Bunu tahmin etmeliydim ama o kişinin..." –onu pek saygıdeğer bulmadığını gösteren bu kelime seçimi Seivarden'ın Kaptan Hetnys'e karşı duyduğu tiksintiyi yansıtıyordu– "böyle bir şeyin üstesinden gelebilecek kadar zeki olduğunu sanmıyorum." Tercüman Dlique'in ölümünden beri Seivarden, *Atagaris'in Kudreti* kaptanının hakkında iyi düşüncelere sahip değildi. "Ama şimdi düşündüm de *Atagaris'in Kudreti*'nin o erzak dolabını almak istemesi tuhaf değil mi? Belki de Hayalet Geçit'in diğer tarafına bakmamız gerekiyordur."

"Orada ne bulacağımız hakkında benim de bazı tahminlerim var," diye itiraf ettim. "Ama her şey sırayla. Ve benim için endişelenme. Kendi başımın çaresine bakabilirim."

Seivarden, "Emredersiniz, komutanım," diyerek onayladı.

Ertesi sabah kahvaltıda, Tisarwat ve ben günlük duamızı

ederken Queter'ın kardeşi bakışları aşağıda, sessizce ayakta bekledi. *Adaletin çiçeği barıştır.* Ölülerin adlarını anarken sessizliğini korudu. Tisarwat ve ben otururken ayakta durmaya devam etti.

Delsig dilinde ona, "Otur, çocuk," dedim.

"Emredersiniz, Radchaai." İtaatkâr bir şekilde oturdu. Bakışları hâlâ aşağıdaydı. Bu sabaha kadar Kalrlarımla yolculuk etmiş ve onlarla yemek yemişti.

Yanımda oturan Tisarwat ona meraklı bir bakış attı. Rahatlamıştı ya da en azından sakindi ve sanırım kafası bugün başarmak istediği işlerle doluydu. Yüzeye gittiğimden beri aldığı inisiyatifler hakkında –henüz– bir şey söylememiş olmam içini rahatlatmıştı. Beş, balık ve tarakmeyveden oluşan kahvaltımızı özlediği mavi ve eflatun rengi Yaprakişi takımda servis etmişti. Hâlâ takımların keyfini sürüyordu.

Ama aynı zamanda da endişeliydi; Tisarwat'ın devraldığı koridorun sonundaki daireleri dün gece öğrenmişti. Hareketlerini görebildiğim hiç kimse bu sabah oraya gitmemiş olsa da oradaki dökün tü sandalyelerde oturmuş Teğmen Tisarwat'la konuşmayı bekleyen en az yarım düzine Altbahçe sakini olduğundan oldukça emindim. Gün ilerledikçe bu sayı daha da artacaktı. Tamirlerle ve başlanmış inşaatlarla ilgili şikâyetler, bazı alanların programlanan zamandan daha erken ya da daha geç yapılmasına ilişkin talepler olacaktı.

Beş, çay –bunun Balık Çocuk olmadığını fark ettim– servis etti ve Tisarwat biraz kendisini zorlayarak da olsa kahvaltısına başladı. Queter'ın kardeşi kendisininkine dokunmamıştı; sadece kucağına bakıyordu. Acaba kendisini kötü mü hissediyor diye düşündüm ama eğer problem evini özlemiş olmasıysa duygularını dile getirmesini istemek durumu ağırlaştırabilirdi. Delsig dilinde konuşmaya devam ederek, "Eğer lapa yemeyi tercih edersen," dedim. "Beş sana

lapa getirebilir." Sonra aklıma başka bir şey geldi. "Kimse yemeklerin için ücret talep etmiyor, çocuk." Bu sözlerime hafifçe kafasını kaldırarak tepki verdi. "Bu servis edilen senin istihkakın. Eğer istersen daha yiyebilirsin, onun için de ücret alınmayacak." On altı yaşındaydı ve sürekli aç olduğu şüphe götürmez bir durumdu.

Kafasını çok az kaldırarak yukarı baktı. Balığının dörtte üçünü bitirmiş olan Tisarwat'a bir göz attı. Tereddüt ederek meyvesini yemeye başladı.

Bildiğinden emin olduğum Radchaai diline döndüm. "Sana uygun bir öğretmen bulmak birkaç gün alacak, Vatandaş. Bulana kadar zamanını istediğin gibi değerlendirebilirsin. Uyarı işaretlerini okuyabiliyor musun?" İstasyondaki hayat gezegendekinden çok çok farklıydı. "Bölüm kapılarındaki işaretleri okuyabiliyor musun?"

"Evet, Vatandaş." Aslında Radchaai dilini rahat bir şekilde okuyamıyordu ama uyarı işaretleri kasıtlı olarak parlak ve ayırt etmesi kolay bir şekilde yapılmıştı ve Beş ile Sekiz'in buraya yolculuğumuz sırasında o işaretleri açıkladıklarını biliyordum.

"Eğer uyarı işaretlerine çok dikkat edersen ve İstasyon, el telsizinden seninle konuştuğunda her zaman onu dinlersen istediğin yere gidebilirsin, Vatandaş. Yetenek sınavları hakkında düşündün mü?"

Ağzına az önce bir lokma balık atmıştı. O an telaşla donakaldı ve sonra konuşabilmek için lokmasını neredeyse çiğnemeden yuttu. Zayıf bir şekilde, "Emrinizdeyim, Vatandaş," dedi. Ya ağzından çıkan şeyden ötürü ya da az önce neredeyse bütün olarak yuttuğu balıktan dolayı irkilmişti.

"Sorduğum şey bu değildi," diye belirttim. "İstemediğin herhangi bir şeyi yapmanı talep etmeyeceğim. Eğer sınavlardan muaf tutulmayı talep edersen yine istihkak listesin-

de kalabilirsin ama kamusal ya da askeri mevkilerde görev alamazsın." Uran şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı; neredeyse bana bakmak üzere kafasını kaldıracaktı ki kendisini durdurdu.

"Evet bu yeni bir kanun, özellikle Valskaayanlar için yapıldı ama Valskaay dışında kullanan çok fazla kişi yok." Bu Valskaayan tarla işçilerinin hatırlayabileceği bir kanundu ama hiçbir şey değiştirmezdi. "Elbette, yine de Yönetim'in sana vereceği görevi kabul etmek zorundasın. Ama şu an onlardan görev talep etmek için acele etmene gerek yok."

Ve Uran'ın öğretmeniyle biraz zaman geçirmeden önce başvuruda bulunmaması daha iyiydi. Radchaai dilini konuştuğunda ben onu anlayabiliyordum fakat yüzeydeki gözetmenler Valskaayan tarla işçilerinin konuşması hiçbir şekilde anlaşılmıyormuş gibi davranıyorlardı. Muhtemelen bu aksanlarından ötürüydü; ben farklı aksanlara sahip insanlarla konuşmaya alışıktım ve ana dili Delsig olanların aksanları benim için çok tanıdıktı.

Teğmen Tisarwat, "Ama şu an bir görevin yok, öyle mi, Vatandaş?" diye sordu. Biraz fazla hevesliydi. "Çay yapabilir misin?"

Uran derin bir nefes aldı. Paniğini saklamaya çalıştığını tahmin ettim. "Vatandaş ne talep ederse yapmaktan memnuniyet duyarım."

Sert bir şekilde, "Teğmen," dedim. "Vatandaş Uran'dan hiçbir şey talep etmeyeceksin. Önümüzdeki birkaç günü ne isterse onu yaparak geçirmekte serbest."

Tisarwat, "Sadece komutanım, Vatandaş Uran bir Xhai değil. Ya da Ychana. Buranın sakinleri..." Bir anda istediği şeyi açıkça dile getirmemesi gerektiğini fark etti. "İstasyon Yönetimi'nden yanıma birkaç kişi göndermesini talep ettim ama Altbahçe'nin sakinleri benimle konuşurken daha ra-

hatlar, çünkü bizim burada bir geçmişimiz yok." Burada bir geçmişimiz *vardı* ve şüphesiz Altbahçe sakinlerinin hepsi bunun bilincindeydi. "Bu vatandaşın hoşuna gidebilir. Ve iyi bir deneyim olur." Ne için iyi bir deneyim olacağını belirtmedi.

"Vatandaş Uran," dedim. "Emniyet ve güvenlik adına söylenenler hariç Teğmen Tisarwat'ın senden talep ettiği hiçbir şeyi yapmak zorunda değilsin." Uran'ın bakışları hâlâ aşağıdaydı; artık kahvaltısından hiçbir artık kalmamış olan boş tabağına bakıyordu. Anlamlı bir şekilde Teğmen Tisarwat'a baktım. "Anlaşıldı mı, Teğmen?"

"Anlaşıldı, komutanım," diyerek onayladı. Sonra içten içe endişeli bir şekilde, "O zaman yanıma birkaç Bo daha alabilir miyim, Komutanım?" diye sordu.

"Bir hafta kadar sonra, Teğmen. Gemi'yi bir denetime gönderdim."

Tisarwat'ın zihninden geçenleri okuyamıyordum ama duygusal tepkilerinden –yaşadığı kısa şaşkınlığın ardından gelen umutsuzluk, yerini hemen bir anlık kesinliğe ondan sonra da gergin bir tereddütte bırakmıştı –yola çıkarak tahmin yürütebiliyordum; yine de Seivarden'dan Bolarını bir mekikle göndermesini isteyebileceğimi fark etmişti. Ama sonra eğer bunu yapmayı isteseydim kesinlikle teklif edeceğime karar vermişti. "Emredersiniz, komutanım." Üzgün ama bir taraftan da, belki de hâlâ kendi fikri olan ofisi ve Altbahçe sakinleriyle sürdürdüğü pazarlığı onaylamadığımı gösteren bir şey dile getirmediğim için, rahatlamış bir haldeydi.

Kibar bir tavırla, "Bunu sen istedin, Teğmen," dedim. "İstasyon Yönetimi'ni kızdırmamaya çalış." Kızdırma olasılığının çok yüksek olmadığını biliyordum. Artık Tisarwat ve Piat yakın arkadaşlardı ve sosyal çevrelerine İstasyon Yönetimi'nden elemanlarla birlikte İstasyon Güvenliği'nden kişiler, hatta Vali Giarod için çalışan insanlar da dahildi. Ti-

sarwat, yanına birilerinin atanmasını isterken şüphesiz bu kişileri talep etmişti ama hepsinin, onun belirttiği şekliyle, burada bir geçmişi vardı.

"Emredersiniz, Komutanım." Yüz ifadesi değişmedi –belli ki Bolarından bir şeyler öğrenmiş diye düşündüm– ve eflatun gözlerinde sözlerimden dolayı yaşadığı memnuniyet ve rahatlamanın sadece izlerini görebildim. Ama sonra bu duyguların gerisindeki her zamanki tedirginlik ve mutsuzluğu gördüm. Bunun sebebi hakkında ancak tahmin yürütebilirdim fakat bunun burada yanlış giden bir şeyden kaynaklı olmadığına emindim. Buraya, Athoek'a geldiğimiz yolculuktan kalmaydı; o zaman olanlarla alakalıydı. Tekrar Uran'a döndü. "Aslında çay yapman da gerekmiyor, Vatandaş. Çayı Bo Dokuz yapıyor ya da en azından sabahları su getiriyor. O durumda tek yapman gereken çayı servis etmek ve herkese iyi davranmak."

Onunla tanıştığım andan itibaren –sessizce acı çekmediği zamanlarda– rahatsız edici bir şey yapmamak için sessiz bir tedirginlik içinde olan Uran kafasını kaldırıp doğrudan Tisarwat'a baktı ve Radchaai dilini oldukça anlaşılır bir şekilde kullanarak, "Bu konuda iyi olacağımı zannetmiyorum," dedi.

Teğmen Tisarwat şaşkın şaşkın gözlerini kırpıştırdı. Bunu hiç beklemiyordu. Gülümsedim. "Ailenizdeki tek ateşli kişinin kardeşin olmadığını gördüğüme sevindim, Vatandaş Uran." Raughd'un içindeki ateşi söndürememiş olmasına da sevindiğimi dile getirmedim. "Dikkat et Teğmen. Tekrar yanarsan ben karışmam."

Tisarwat, "Emredersiniz, komutanım," diyerek cevap verdi. "İznimizle kalkabilir miyim?" Uran bakışlarını hızla aşağı, boş tabağına çevirdi.

"Elbette, Teğmen." Ben de kendi sandalyemi geri ittim.

"Benim de halletmem gereken işler var, Vatandaş." Uran kafasını kaldırıp bana çok kısa bir bakış attıktan sonra hemen geri indirdi. "Eğer hâlâ açsan Beş'e söyle de sana daha yemek getirsin. Uyarı işaretleri hakkında söylediklerimi unutma ve eğer daireden ayrılırsan el telsizini mutlaka yanına al."

Uran, "Emredersiniz, efendim," diye yanıtladı.

Kaptan Hetnys'i çağırması için birini yollamıştım. Teğmen Tisarwat'ın geçici ofisinin önünden yürürken içeri baktı. Tereddüt ederek kaşlarını çattı. Yürümeye devam ederek benim, gözlerinden Kaptan Hetnys'i izlediğim Tisarwat'ın ona reverans yapacağı mesafeye geldi. Tisarwat, Kaptan Hetnys'in kaşlarını çatık görmekten dolayı bir anlık kötü niyetli bir mutluluk yaşadı ama bu, yüzünden belli olmadı. Kaptan Hetnys'in dönüp Tisarwat'ın ofise girişini izlediğini tahmin ediyordum ama Tisarwat kafasını çevirip ona bakmadığından ben de bunu göremedim.

Sekiz, Kaptan Hetnys'i oturma odama kabul etti. Beklendiği gibi birer çay içtikten sonra –Beş, Kaptan Hetnys'in Yaprakişi takımı bildiğinden emin olduğu ve kendisine onlarla servis yapılmadığını fark etmesini istediği için çayı kırmızı camdan fincanlarda içmiştik–, "Atagaris'iniz ne durumda?" diye sordu.

Kaptan Hetnys bir anlığına donakaldı; şaşırdığını tahmin ettim. "Efendim?" diye sordu.

"Yaralanan bağıl." Burada sadece üç Atagaris vardı. *Atagaris'in Kudreti* Var bölüğünün istasyondan ayrılmasını emretmiştim.

Kaşlarını çattı. "İyileşiyor, komutanım." Hafif bir tereddüt yaşadı. "Hoşgörünüze sığınıyorum Donanma Komutanı." Gösterdiğimi işaret ettim. "Neden o bağılı tedavi ettirdiniz?"

Bu soruya vereceğim cevaplar şüphesiz Kaptan Hetnys

için anlaşılmaz olacaktı. "Tedavi ettirmemek bir kayıp oldurdu, Kaptan. Ve bu geminizi mutsuz ederdi." Kaşları hâlâ çatıktı. Haklıydım. Beni anlamamıştı. "Kaynaklarımızı en iyi şekilde kullanmaya çalışıyordum."

Kaptan Hetnys, "Ama geçitler, komutanım," diyerek itiraz etti. "Donanma Komutanı'na herhangi birinin geçitlerden gelebileceğini hatırlatmak isterim."

"Hayır, Kaptan," dedim, "geçitlerden hiç kimse gelmeyecek. Onları gözetim altında tutmak ve savunmak çok kolay." Ve ben bir şekilde onların altını üstüne getirecektim. Kaptan Hetnys bunu düşünmemiş miydi yoksa benim bunu düşünmeyeceğimi mi varsaymıştı; buna emin değildim. İki ihtimal de olasıydı. "Hayalet Geçit'ten kimsenin gelmeyeceği kesin."

Gözlerinin ve ağzının etrafındaki kaslar çok hafif bir şekilde kasıldı; bu, anlayamayacağım kadar kısa süreli bir ifadeydi.

Birilerinin gelebileceğini düşünüyordu. Diğer, boş olduğu iddia edilen sistemde herhangi biriyle karşılaşmadığını söylerken yalan söylemiş olduğuna giderek emin oluyordum. Bir zamanlar birilerinin orada bulunduğunu ya da bulunmuş olduğunu saklamaya çalışıyordu. Hatta belki hâlâ birilerinin orada olduğunu. Elbette eğer gelen Valskaayanları sattıysa tekrar eğitimden ya da daha kötüsünden kaçmak için bunu saklamak isteyecekti. Ama onları kime ve neden sattığı hâlâ yanıt bekleyen bir soruydu. Bu soruların doğru cevabı için ona güvenemezdim. Güvenmeyecektim. Gözüm onun ve gemisinin üzerinde olacaktı.

Kaptan Hetnys, "*Kalr'ın Merhameti*'ni göndermişsiniz, komutanım," dedi. Gemimin ayrılışı aşikârdı ama elbette ayrılma nedeni değildi.

"Kısa bir iş için." Bu işin ne olduğunu kesinlikle söyleme-

yecektim. En azından Kaptan Hetnys'e. "Birkaç güne dönecek. Amaat teğmeninizin yeteneklerine güveniyor musunuz?"

Kaptan Hetnys kaşlarını çattı. Kafası karışmıştı. "Evet, komutanım."

"İyi." O zaman acilen *Atagaris'in Kudreti*'ne dönmeyi talep edebilmesi için bir neden yoktu. Döndüğünde benim istediğimden çok daha güçlü bir konumda olacaktı ki bunu onun da fark edebileceğine emindim. Onun talep etmesini, gemisine dönmek için izin istemesini bekledim.

Kaptan Hetnys'i yakınımda tutmam gerektiğiyle ilgili hiç şüphem yoktu. Ve mümkünse gemisinden uzakta. Bir kaptanın gemisi için önemini biliyordum. Ve hiçbir bağıl duygusal durumu hakkında asla çok fazla bilgi vermese de yüzeydeyken Atagaris bağılını sırtına cam parçası saplanmış haldeyken görmüştüm. Gözleri yaşlarla doluydu. *Atagaris'in Kudreti* kaptanını kaybetmeyi istemiyordu.

Eskiden bir gemiydim. *Atagaris'in Kudreti*'ni kaptanından mahrum etmek istemiyordum. Ama bunu yapmam gerekirse yapacaktım. Eğer bu, bu sistemdeki insanları güvende tutmamı, sağlayacaksa yapacaktım.

Kahvaltıdan sonra Sekiz, Uran'ın istediği gibi etrafta dolanmasına izin vermeden önce onu giysi almak için alışverişe götürdü. Giysilerini İstasyon mağazasından alabilirdi; elbette her Radchaai'ın yemek, barınma ve giysi ihtiyaçları karşılanırdı. Ama Sekiz bunun gerçekleşmesine fırsat dahi tanımadı. Uran benim hanemde yaşıyordu ve buna uygun giyinmeliydi.

Elbette giysilerini bizzat ben de alabilirdim. Ama bir Radchaai için bu ya Uran'ı haneme kabul ettiğim ya da onun efendisi konumuna geldiğim anlamına gelirdi. Uran'ın ailesinden olduğundan da uzakta görünmek istediğini zannet-

miyordum, ayrıca müşteriliğin seksüel bir boyutu olmak zorunda olmasa da efendi ve müşteri arasında çok büyük eşitsizlik olduğu durumlarda öyle olduğu varsayılırdı. Bu, kimi için önemli olmayabilirdi. Uran için önemli olmadığını varsaymayacaktım. O yüzden bu tarz şeyleri edinebilmesi için ona harçlık bağladım. Bunun, ihtiyacı olan şeyleri doğrudan ona vermekten çok büyük farkı yoktu ama münasebet kuralları ayrıntılarda gizliydi.

Sekiz ve Uran'ın Amaat'ın tapınağının girişindeki kirli beyaz zeminin üzerinde, parlak renklerde boyanmış ama tozlu EskVar'ın hemen altında durduklarını gördüm; Sekiz, bağıl sakinliğini tam olarak koruyamadan Uran'a, Amaat ve Valskaayan tanrılarının aynı tanrı olduğunu, o yüzden içeri girip hediye sunmasında bir sakınca olmadığını anlatmaya çalışıyordu. Yeni giysileri içinde kısmen de olsa rahat görünen Uran ise inatla bunu reddediyordu. Ona vazgeçmesini söyleyen bir mesaj göndermek üzereyken Sekiz, Uran'ın omuzlarının üzerinden bakıp Kaptan Hetnys'in arkasında bir *Atagaris'in Kudreti* bağılıyla, Sirix Odela'yla ciddi bir şekilde konuşarak geçtiğini gördü.

Yüzeydeyken, Kaptan Hetnys hatırladığım kadarıyla bir kez bile Sirix'le konuşmamış, hatta onun varlığının farkında olduğunu gösterecek tek bir davranışta dahi bulunmamıştı. Bu durum Sekiz'i de şaşırttı.

Cümlesini yarıda kesse de kaşlarının çatılmasını engelledi ve bir anda utanmasına neden olan bir şey düşündü. Uran'a, "Çok affedersin, Vatandaş," dedi.

Yukarıdaki ofisinde birlikte otururken Vali Giarod, "... tandaşlar buna memnun olmayacak," diyordu ve dikkatimi başka şeylere verebilecek durumda değildim.

20

Ertesi gün Uran, Tisarwat'ın derme çatma ofisine gitti. Bunu ona söylendiği için yapmamıştı, zira Tisarwat bu konuyu tekrar açmamıştı. Uran sadece içeri girdi –önceki günde birkaç kez önünde durup içeriye bakmıştı– ve çay malzemelerini kendi beğenisine göre tekrar düzenledi. Onu gören Tisarwat hiçbir şey söylemedi.

Bu, üç gün boyunda devam etti. Uran'ın orada bulunmasının başarılı bir sonuç verdiğinin farkındaydım; Valskaayan ve yüzeyden olduğu için herhangi bir yerel tartışmanın tarafı olarak görülmüyordu ve onun asık suratlı ciddiyeti Altbahçe sakinlerine çekici gelmişti.

Bir ya da ikisi onun bu sessizliğini komşularıyla ya da İstasyon Yönetimi'yle yaşadıkları problemleri anlatmak için bir davet olarak görmüştü.

Üç gün boyunca ne Uran ne de Tisarwat bundan bahsetti. Tisarwat bunu bildiğimi ve onaylamayacağımı düşündüğü için endişeliydi ama ayrıca şu zamana kadarki başarısının bu küçük şeyi onaylamamı sağlayabileceğine dair umutluydu.

Üçüncü sessiz akşam yemeğinde, "Vatandaş Uran, derslerin ertesi gün başlayacak," dedim.

Uran, şaşırdığını düşünmeme neden olacak şekilde kafasını tabağından kaldırdı ve sonra tekrar indirdi. "Peki, efendim."

Tisarwat, "Komutanım," dedi. Tedirgindi ama bunu sak-

lamayı başarıyor, sakin ve ölçülü bir ses tonuyla konuşuyordu. "Hoşgörürseniz..."

Sözlerinin gereksiz olduğunu işaret ettim. "Evet, Teğmen, Vatandaş Uran bekleme odanda oldukça seviliyor. Eminim sana yardımcı olmaya devam edecektir fakat onun eğitimini aksatmaya hiç niyetim yok. Derslerini akşamüstüne denk gelecek şekilde ayarladım. Öncesinde ne yapmak isterse yapabilir. Vatandaş..." –şimdi Uran'a yönelik konuşmaya başlamıştım– "yaşadığımız yeri hesaba katarak sana Ychanaların konuştuğu Raswar dilini öğretecek birini buldum."

Tisarwat rahatlamış ve memnun bir şekilde, "Herhalükârda şiir öğrenmekten daha yararlı olacaktır," dedi.

Tek kaşımı kaldırdım. "Beni şaşırtıyorsun, Teğmen." Bu bir sebepten ötürü arka plandaki mutsuzluğunun artmasına neden oldu. "Söylesene Teğmen, İstasyon olanlar hakkında ne düşünüyor?"

"Sanırım," diye yanıtladı Tisarwat, "tamiratların yapılmasından memnun ama bildiğiniz gibi istasyonlar asla mutsuzluklarını doğrudan dile getirmezler." Girişte biri içeri girmeyi talep ediyordu. Kalr Sekiz kapıyı açmak için gitti.

Uran, "Herkesi her zaman görebilmek istiyor," dedi. Bu onun için oldukça cesur bir hareketti. "Bunun, birinin sizi gözetlemesiyle aynı şey olmayacağını söylüyor."

Sekiz kapıyı açıp Sirix Odela'nın geldiğini görürken, "İstasyonda yaşam gezegendekinden çok farklı," dedim. "İstasyonlar sakinlerinin hepsinin iyi olduğunu bilmek istiyor. Bilemezlerse kendilerini kötü hissediyorlar. İstasyonla sık sık konuşuyor musun, Vatandaş?" Konuşurken Sekiz'in onu Kaptan Hetnys'le konuşurken gördüğünden beri bir daha görmediğim Sirix'in burada ne aradığını düşünüyordum.

"Benimle konuşuyor, Rad... Donanma Komutanı. Ve benim için bazı şeyleri tercüme ediyor ya da uyarıları seslendiriyor."

"Bunu duyduğuma sevindim," dedim. "İstasyon'un arkadaşın olması iyidir."

Girişte Sirix böyle tuhaf bir saatte, hane halkı yemekteyken geldiği için Sekiz'den özür diledi. "Ama Bahçıvan Basnaaid, Donanma Komutanı'yla konuşmayı çok istiyor ve kendisinin şu an Bahçelerden çıkması mümkün değil."

Yemek odasında Tisarwat'ın benim sözlerime verdiği cevaba karşılık vermeden ayağa kalkarak girişe gittim. Sirix bana doğru dönerken, "Vatandaş Sirix," dedim. "Sana nasıl yardımcı olabilirim?"

Sirix başını tatlı sert bir şekilde eğerek beni selamlayıp, "Donanma Komutanı," dedi. Rahatsızdı. Üç gün önceki konuşmamız ve gelme sebebinin tuhaflığı hesaba katılırsa bu hiç de şaşırtıcı değildi. "Bahçıvan Basnaaid sizinle özel olduğunu anladığım bir mesele hakkında yüz yüze konuşmayı çok arzuluyor. Buraya kendisi gelecekti fakat belirttiğim gibi Bahçelerden ayrılamıyor."

"Vatandaş," diye cevapladım. "Hatırlayabileceğin gibi bahçıvanla son konuşmamızda kendisi oldukça anlaşılabilir bir şekilde beni bir daha görmek istemediğini söyledi. Eğer bu konuda fikrini değiştirdiyse elbette emrine amadeyim ama açıkçası bunun beni şaşırttığını belirtmeliyim. Uygun olacağı bir zamana kadar beklemesini engelleyecek derecede acil olan şeyin ne olabileceğini anlamakta da güçlük çekiyorum."

Sirix bir anlığına donakaldı; birdenbire başkasında öfke olarak yorumlayacağım bir gerginlik yaşadı. "Ona bunu dile getirdim, Donanma Komutanı. O ise sadece, *Şairin dediği*

gibi: Pişmanlığın ekşi ve soğuk dokunuşu balık turşusu gibidir, demekle yetindi."

Şair dokuz yıl dokuz aylık Basnaaid Elming'di. Teğmen Awn'un şiirlerini benimle paylaştığını biliyordu ve duygularıma bundan daha çok hitap edebilecek bir şey yapamazdı.

Ben cevap vermeyince Sirix belirsiz bir hareket yaptı. "Bu şiiri bileceğinizi söyledi."

"Biliyorum."

"Lütfen bana bunun çok sevilen bir klasik olmadığını söyleyin."

Sakin ve ciddi bir sesle, "Balık turşusu sevmez misin?" diye sordum. Rahatsız olmuş bir şekilde şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. "Bir klasik değil ama söylediğin gibi benim bildiğimden emin olduğu bir şiir. Kişisel anlamı olan bir eser."

Sirix alaycı bir şekilde, "Ben de öyle olmasını ummuştum," dedi. "Şimdi izninizle gideyim, Donanma Komutanı, benim için uzun bir gün oldu ve akşam yemeğime gecikiyorum." Reverans yaparak ayrıldı.

Arkamda hareketsiz ve meraklı bir şekilde duran Sekiz'le girişte dikildim. Yüksek sesle, "İstasyon," dedim. "Bahçelerde şu an neler oluyor?"

İstasyon'un cevabının çok az geciktiğini düşündüm. "Her şey yolunda, Donanma Komutanı. Her zamanki gibi."

Dokuz yıl dokuz aylık Basnaaid Elming hırslı bir şairdi; dil konusunda özel bir becerisi olmasa da bol miktarda melodram ve aşırı süslü duygular kullanırdı. Sirix'in alıntı yaptığı şiir, arkadaşı tarafından ihanete uğramanın uzun bir anlatımıydı. Ayrıca eksikti. Beyitin tamamı şöyleydi: *Pişmanlığın ekşi ve soğuk dokunuşu balık turşusu gibidir / sırtına inen. O iğrenç yalanlara nasıl inanır?*

Sirix, *Bu şiiri bileceğinizi söyledi*, demişti."Sirix evine mi gitti İstasyon? Yoksa Bahçelere mi döndü?"

"Vatandaş Sirix evine doğru yolda, Donanma Komutanı." Bu sefer tereddüt yaşamamıştı. Odama gidip İstasyon için görünmez olan, insan gözünden başka bir bir şeyin göremediği silahımı aldım. Silahı rahatça ulaşabileceğim şekilde ceketimin içine koydum. Girişten geçerken Sekiz'e, "Teğmen Tisarwat ve Vatandaş Uran'a yemeklerini bitirmelerini söyle," dedim.

Sekiz, "Emredersiniz, komutanım," derken şaşkındı ama endişelenmemişti. Bu iyiydi.

Belki de ben fazla tepki gösteriyordum. Belki de Basnaaid sadece benimle bir daha görüşmemek konusundaki kararını değiştirmişti. Belki de gölün altındaki desteklerle ilgili endişesi benim hakkımdaki kaygılarının önüne geçmişti. Ve kendi şiirini yanlış hatırlamış ya da sadece bir bölümünü hatırlamış, bunu sadece benim onun ölmüş kardeşiyle olan bağımı hatırlatmak –sanki buna ihtiyacım varmış gibi– adına kullanmak istemiş olabilirdi. Belki de gerçekten çoğu vatandaşın akşam yemeği yediği bu saatte benimle acilen konuşması gerekiyor ve işinden ayrılamıyordu. Beni İstasyon aracılığıyla çağırma kabalığını göstermek istemeyip Sirix'i göndermiş olabilirdi. Eminim o çağırdığında –o çağırırsa– geleceğimi biliyordu.

Eminim bunu Sirix de biliyordu. Ve Sirix Kaptan Hetnys'le konuşuyordu.

Kalrlarımı ve hatta Teğmen Tisarwat'ı yanımda götürme fikrini –kısaca– değerlendirdim. Yanılıyor olmaktan o kadar da endişelenmiyordum. Eğer yanılıyorsam onları Altbahçe'ye geri gönderip Bahçıvan Basnaaid'le onun arzuladığı şekilde konuşabilirdim. Ama ya yanılmıyorsam?

İstasyonda, Kaptan Hetnys'in yanında iki tane *Atagaris'in*

Kudreti bağılı vardı. Eğer emirlerime karşı gelmedilerse ikisi de silahsızdı. Ama karşı gelmiş olabilirlerdi. Ama yine de Kaptan Hetnys ve az sayıdaki *Atagaris'in Kudreti*'yle tek başıma başa çıkabileceğime emindim. Başka birini rahatsız etmeme gerek yoktu. Ama ya Kaptan Hetnys'ten fazlası karşıma çıkarsa? Ya Vali Giarod da beni kandırmaya çalışıyorduysa ya da İstasyon İdarecisi Celar; ya Bahçelerde beni İstasyon Güvenliği bekliyorsa? Onlarla tek başıma başa çıkamazdım. Ama onlarla Teğmen Tisarwat ve burada olan dört *Kalr'ın Merhameti* askerinin hepsinin yardımıyla da başa çıkamazdım. O yüzden onları hiç karıştırmamak en iyisiydi.

Kalr'ın Merhameti ise başka bir konuydu. Benim bir şey dememe gerek kalmadan Gemi, "Evet," dedi. "Teğmen Seivarden Kumanda'da ve mürettebat hareket için hazırlanıyor."

Kalr'ın Merhameti için yapabileceğim çok fazla şey yoktu; o yüzden önümdeki soruna odaklandım.

Bahçelere girmek için Athoek'a ilk geldiğimde kullandığım yolu kullanmak en kolayıydı. Nereden girdiğim bir fark yaratmayabilirdi; sonuçta bildiğim kadarıyla Bahçelerin sadece iki girişi ve bu ikisini izlemek için de iki bağılı vardı. Ama yine de biri beni bekliyor ve en kolay yoldan geleceğimi varsayıyorsa ve İstasyon en sevdiği karşı koyma örneğini sergileyerek farklı yoldan gittiğimden bahsetmemeye karar verirse diye uzun yolu seçtim.

Giriş, göle bakan kaya çıkıntısının oradandı. Sağımda şelale gürüldeyerek ve köpürerek kayaların üzerinden akıyordu. Solumdaki patika neredeyse iki metrelik kalın süs otlarının yanından suya doğru iniyordu. Onları aşmak için çok dikkatli olmam gerekiyordu.

Karşımda suya ve yer yer gölün içinden çıkan kayala-

rın üzerine düşmeyi önlemek için bel hizasında bir korkuluk vardı. Oyuklu kayanın bulunduğu küçük adada ise Kaptan Hetnys, kolunu sıkıca tuttuğu Basnaaid'in boynuna bir balığı ayıklamakta kullanılacak türden bir bıçak dayamış bir şekilde duruyordu. Bıçak yeterince küçük olsa da amacına hizmet edecek türdendi. Adada bir de *Atagaris'in Kudreti* bağıllarından biri vardı ve silahını çekmiş, zırhını açmış bir şekilde köprünün başında duruyordu. Sessizce, "Ah, İstasyon," dedim. İstasyon cevap vermedi. Beni neden uyarmadığını ya da yardım çağırmaya çalışmadığını kolayca anlayabiliyordum. Şüphesiz Basnaaid'in hayatını benimkinden daha çok önemsiyordu. İstasyondaki çoğu kişi için şu an akşam yemeği saati olduğundan başka birinin zarar görme riski yoktu. Muhtemelen İstasyon bir bahane uydurarak gelmeye çalışan insanları da geri göndermişti.

Çıkıntıdaki otlar kıpırdadı. Düşünmeden silahımı ceketimin içinden çıkardım ve zırhımı açtım. Silah sesini duydum ve bedenime gelen darbeyi hissettim; otların arasındaki her kimse tam da zırhımı açtığımda ilk kapanan yere nişan almıştı. İkinci kez ateş edilemeden zırhım tamamen açılmıştı.

Otların arasından gümüş zırhlı bir bağıl insanüstü bir hızla çıkıp boğuşmak için üzerime gelmeye başladı; şüphesiz zırhı açık olduğundan elimdeki silahı bir tehdit olarak görmüyordu. Yumruk yumruğa mücadelede eşit güce sahiptik fakat benim sırtım boşluktaydı ve onun ise ivme kazanma fırsatı vardı. Beni korkuluğun üzerinden aşağı iterken ateş ettim.

Radchaai zırhı temelde delinmezdi. *Atagaris'in Kudreti*'nin ateşlediği kurşunun enerjisinin çoğu ısı enerjisine dönüşerek atılmıştı. Ama elbette tamamı değil; yine de darbeyi hissetmiştim. O yüzden omzumu yedi buçuk metre yükseklikteki taş duvarın altında sudan çıkan bir kayaya vurduğumda

ilk darbe canımı o kadar da fazla yakmadı. Ama kayanın ucu dardı ve omzum kalırken bedenimin geri kalanı hareket etmeye devam etti. Omzum kesinlikle doğru olmayan, tuhaf ve acı verici bir şekilde büküldü ve kayarak suya düştüm. Şansıma su bir metreden biraz daha derindi ve adadan dört metre uzaktaydım.

Omzumun acısı nefesimi keserken belimin hizasındaki suyun içinde ayağa kalktım. Ben düşerken bir şey olmuştu; tam ne olduğunu *Kalr'ın Merhameti*'ne sorabilecek fırsatım yoktu ama görünen o ki Teğmen Tisarwat beni takip etmişti ve ben bunu fark edemeyecek kadar kendi düşüncelerime dalmıştım. Zırhı açık ve silahı çekilmiş bir şekilde kıyıda, köprünün sonunda duruyordu. *Atagaris'in Kudreti* ona döndü; onun da silahı çekilmişti. Gemi neden Tisarwat tarafından takip edildiğim konusunda beni uyarmamıştı?

Kaptan Hetnys bana döndü; şimdi o da gümüş zırhını açmıştı. Muhtemelen çıkıntıdaki bağılın yaralandığının, hatta öldüğünün farkındaydı ama silahım karşısında zırhının işe yaramayacağına dair hiçbir fikri olmadığına emindim. Belki de Presgerlerin silahı su geçirmez yapma zahmetine katlanmadıklarını düşünüyordu.

Kaptan Hetnys, "Ee, Donanma Komutanı," derken zırhı yüzünden sesi boğuk çıkıyordu, "sonuçta siz de insani duygulara sahipmişsiniz."

Teğmen Tisarwat, "Seni balık kafalı *sikik*," diye bağırdı, sesindeki sertlik zırhına rağmen net bir şekilde duyuyordu. "Eğer bu kadar kolay manipüle edilebilen bir göt olmasaydın sana asla bir gemi vermezlerdi."

"Şşş, Tisarwat," dedim. Eğer Teğmen Tisarwat buradaysa kesin Bo Dokuz da buradaydı. Eğer omzumun acısından düşünemez durumda olmasaydım tam olarak nerede olduğunu da bilebilirdim.

"Ama, komutanım! *Hiçbir sikimden* haberi yok..."

"Teğmen!" Tisarwat'ın bu şekilde düşünmesine gerek yoktu. Burada olmasına gerek yoktu. *Kalr'ın Merhameti* omzumun durumunu, çıkmış mı yoksa kırılmış mı olduğunu bana söylemiyordu. *Kalr'ın Merhameti* Tisarwat'ın neler hissettiğini ya da Bo Dokuz'un nerede olduğunu da bana söylemiyordu. Erişmeye çalıştım ama en son Kumanda'da gördüğüm, günler önce *Atagaris'in Kudreti* Amaat teğmenine, *eğer bir daha bu gemiyi tehdit edecek olursanız tehdidinizi gerçekleştirdiğinize emin olun* diyen Seivarden'ı bulamadım. *Atagaris'in Kudreti* ben taş duvardan düşerken hamlesini yapmış olmalıydı. En azından bu Gemi için tam olarak sürpriz olmayacaktı. Ama *Kudret*ler daha hızlıydı ve daha kuvvetli silahlara sahipti; eğer *Kalr'ın Merhameti* gittiyse Seivarden'ın uyarısını elimden geldiğince dikkate almalıydım.

Kaptan Hetnys adada bana dönük bir şekilde duruyor ve kocaman açılmış gözlerle dimdik duran Basnaaid'i tutmaya devam ediyordu."Kime sattın, Kaptan?" diye sordum. "Gelenleri kime sattın?" Kaptan Hetnys cevap vermedi. Basnaaid'i tehdit etmesi için ya aptal ya çaresiz olmalıydı ya da her ikisi de. "Bu düşüncesizce yapılmış aceleci hareketinin sebebi bu, değil mi?" Vali Giarod ağzından bir şey kaçırmış ya da doğrudan her şeyi Kaptan Hetnys'e anlatmıştı. Vali'ye kimden şüphelendiğimden bahsetmemiştim, yoksa belki daha dikkatli olabilirdi. "Tesiste bir suç ortağın vardı; *Atagaris'in Kudreti*'ni dondurma kabinleriyle doldurup onları Hayalet Geçit'ten geçirdin. Onları kime sattın?" Onları satmıştı. Karşılığında o Notai çay takımını almıştı. Ve Sirix, Kaptan Hetnys'in o çay takımını Foysf'e nasıl sattığının hikâyesini hiç duymamıştı. Bağlantıyı göremezdi. Ama Kaptan Hetnys benim göreceğimi fark etmişti. Benim zayıf yanımı öğrenmesi gerekiyordu ve hiç konuşmamış olsalar

da aynı evde geçirdikleri iki haftanın sonunda Sirix'e nasıl yaklaşması gerektiğini anlamıştı. Ya da belki de *Atagaris'in Kudreti* nasıl yaklaşması gerektiğini kaptanına söylemişti.

Kaptan Hetnys, "Ben ne yaptıysam sadakatimden yaptım," diye iddia etti. "Ki belli ki bu sende yok." Eğer omzum bu kadar acımasaydı ve eğer durum bu kadar ciddi olmasaydı gülerdim. Kaptan Hetnys habersiz bir şekilde devam etti. "Radch'ın *gerçek* Efendisi asla gemileri bağıllarından ayırmaz; asla Radch'ı koruyan donanmayı dağıtmaz."

"Radch'ın Efendisi," diye belirttim, "asla paradan *daha* ihtiyatlı olacağını düşünerek sana ödeme olarak o çay takımını vermek gibi bir salaklık yapmaz." Gölün ortasındaki daha derin olduğunu tahmin ettiğim yerden bir şırıltı ve kabarma sesi geldi. Bir anlığına biri göle bir şey attı ya da bir balık yüzeye çıktı diye düşündüm. İçimi paralarcasına ağrıyan omzumla silahımı Kaptan Hetnys'e doğrultulmuş bir biçimde suyun içinde dikilirken göz ucuyla tekrar aynı şeyin olduğunu gördüm; suyun yüzeyinde bir baloncuk süzülüyordu. Ne gördüğümü anlamam bir saniyeden de kısa sürdü.

Basnaaid'in yüzündeki dehşet ifadesinin artışına bakılırsa o da fark etmişti. Gölün altından gelen hava baloncuğunun aslında tek bir yerden gelebileceğini fark etmişti; Altbahçe'den. Ve eğer hava çıkıyorsa bu kesinlikle aşağıya suyun aktığı gösterirdi.

Oyun sona ermişti. Sadece Kaptan Hetnys henüz bunun farkına varamamıştı. İstasyon Basnaaid'in hayatını kurtarmak için sessiz kalabilir, hatta buradan Güvenlik'e çağrı yapılmasını engelleyebilirdi. Ama bunu Altbahçe'nin tamamı pahasına yapmazdı. Tek soru işareti, Basnaaid'in –ya da buradaki herhangi birinin– bundan sağ kurtulma şansının olup olmadığıydı.

Yüksek sesle, "İstasyon," dedim. "*Hemen* Altbahçe'yi tahliye et." En tehlikede olan yer şu âna kadar oradaki desteklerden sadece birkaçı tamir edildiği için birinci kattı. Ama tahliye emrini kaç vatandaşın duyacağını ve yaymaya çalışacağını düşünmeye vaktim yoktu. "Ayrıca hane halkıma Altbahçe'nin sular altında kalmak üzere olduğunu ve tahliye çalışmalarına yardım etmelerini söyle." Aslında *Kalr'ın Merhameti* bunu çoktan söylemiş olurdu fakat *Kalr'ın Merhameti* gitmişti. Ah, Kaptan Hetnys buna pişman olacaktı; *Atagaris'in Kudreti* de. Ama önce Basnaaid'i boynundaki bıçaktan kurtarmam gerekiyordu.

Kaptan Hetnys, "Neden bahsediyorsun?" diye sordu. "İstasyon, öyle bir şey yapma." Kaptan Hetnys, Basnaaid'i daha sıkı kavrayıp tehdidin boyutunu göstermek için hafifçe sarsarken Basnaaid korku dolu bir ses çıkardı.

Aptal Kaptan Hetnys. "Kaptan, İstasyon'dan *gerçekten* Basnaaid ve Altbahçe sakinleri arasında bir seçim yapmasını mı bekliyorsun? Bunun doğuracağı sonuçları göremiyor olman mümkün mü?" Tisarwat'ın *balık zekâlı* sözü doğruydu. "Dur tahmin edeyim; beni öldürecek, askerlerimi tutuklayacak, *Kalr'ın Merhameti*'ni yok edecek sonra da gidip valiye benim başından beri bir hain olduğumu iddia edecektin." Bir baloncuk daha oluştu; hemen ardından bir tane daha ve ikisi de bir öncekilerden büyüktü. Kaptan Hetnys henüz kaybettiğinin farkında olmayabilirdi ama farkına vardığında mümkün olan en çaresiz davranışı seçecekti. Bunu sonlandırmanın zamanı gelmişti. "Basnaaid," dedim. Dehşete düşmüş şekilde gözlerini ilerideki bir noktaya dikmişti. "Şairin dediği gibi: *Buz gibi. Kaya gibi.*" Bu benim buraya gelmemi sağlayan şiirden bir alıntıydı. Ben onun mesajını anlamıştım. Onun da benimkinin anlamasını ummaktan başka çarem yoktu. *Ne yaparsan yap sakın kımıldama.* Parmağım tetiğin üzerinde kasıldı.

Teğmen Tisarwat'a daha çok dikkat etmem gerekiyordu. Tisarwat, Kaptan Hetnys'i ve köprünün başındaki bağılı izliyordu. Yavaş ve dikkatli bir şekilde milim milim adaya yaklaştığını ne ben, ne Kaptan Hetnys, belli ki ne de *Atagaris'in Kudreti* fark etmiştik. Ve ben Basnaaid'le konuştuğumda silahımın Kaptan Hetnys'in zırhını deleceğini bildiğinden niyetimi açık bir şekilde anlamıştı. Aynı zamanda *Atagaris'in Kudreti*'nin Basnaaid için tehlike oluşturabileceğini de öngörmüştü. Ben tetiği çekmeden hemen önce Tisarwat zırhını kapattı ve bağırarak *Atagaris'in Kudreti* bağılının üzerine atladı.

Bo Dokuz'un kaya çıkıntısındaki korkulukların oraya diz çökmüş olduğu ortaya çıktı. Teğmeninin bu derece canına susamış bir şekilde hareket ettiğini görünce çığlık atarak silahını çekti fakat elinden bir şey gelmiyordu.

Kaptan Hetnys Bo Dokuz'un çığlığını duydu. Silahını çekmiş halde korkulukların yanında durduğu yere bakmak için kafasını kaldırdı. Ve sonra kaptan, tam ben silahımı ateşlerken geri çekilip eğildi.

Presger silahı elbette ki su geçirmezdi ve ben elbette hedefimi isabet ettirmek konusunda yetenekliydim. Ama kurşun Kaptan Hetnys'in ve Basnaaid'in üzerinden geçti. Gitmeye devam ederek uzay boşluğuyla aramızdaki duvara çarptı.

Bahçe'nin üzerindeki kubbe darbelere dayanıklı şekilde inşa edilmişti. Bo Dokuz ya da *Atagaris'in Kudreti* ateş etmiş olsaydı çizilmezdi dahi. Ama Presger silahının kurşunları evrendeki her şeyi 1,11 metre boyunca delebilirdi. Duvarın kalınlığı yarım metre dahi değildi.

Anında alarmlar duyuldu. Bahçelerin bütün girişleri sıkıca kapandı. Şimdi içerideki hava kubbedeki kurşun deliğinden çıkarken hepimiz burada kapana kısılmıştık. En azından bu kadar büyük bir alanın tamamen boşalması zaman

alacaktı ve artık Güvenlik'in dikkati üzerimizdeydi. Ama gölden akan su, –gövdesi delinen– Bahçeler ile Altbahçe arasında gerçek bir engel olmadığı anlamına geliyordu. Oradaki bölme kapıları da –en azından bir şekilde çalışanlar ki bunların tamamın hemen altımızdaki birinci kattaydı– kapanıp çıkmayı başaramamış sakinleri oraya hapsetmiş olabilirdi. Ve eğer gölün tabanı çökerse o sakinler orada boğulacaktı.

Bu, İstasyon'un problemiydi. Suyun içinde adaya doğru ilerledim. Bo Dokuz patikadan suya doğru koştu. *Atagaris'in Kudreti* Tisarwat'ı kolayca yere yapıştırmış, silahını Kaptan Hetnys'in elinden kurtulmayı başarıp köprüye doğru ilerlemeye çalışan Basnaaid'e doğrultmuştu. *O şeyi* bileğinden vurup silahını düşürmesini sağladım. Bunu üzerine *Atagaris'in Kudreti* kaptanı için tehlike arz ettiğimi fark etti.

Şüphesiz benim insan olduğumu ve dolayısıyla yaralı da olsa silahı kolayca benden alabileceğini düşünerek bir bağıl hızıyla üzerime geldi. Omzumu sarsacak şekilde üzerime çullandı. Gözlerim bir anlığına kararsa da silah bırakmadım.

Tam o anda İstasyon, yerçekimini tersine çevirerek suyun Altbahçe'ye gitmesi sorununu çözdü.

Aşağı ve yukarı kavramları ortadan kalktı. *Atagaris'in Kudreti* bana yapışarak silahı elimden almak için uğraşmaya devam etti. Bağılın darbesiyle yerden sıçrayıp döne döne şelaleye doğru gitmeye başladık. Artık şelaledeki su aşağı akmıyor, gölden çekilen su büyüyen çalkantılı bir kütle halinde kubbenin kayalık kıyısında birikiyordu.

Omzumun acısının ve silahı elimde tutma çabasının arka planında İstasyon'un kubbenin kendini tamir etme özelliğinin çalışmadığı ve bir ekip toplayarak deliği onarmaları için mekikle oraya göndermenin bir saat alacağıyla ilgili bir şeyler söylediğini duydum.

Bir saat çok uzun bir süreydi. O zamana kadar hepimiz

ya şelaleye çekilmeye devam eden ve gitgide büyüyen çalkantılı su kütlelerinden yerçekimi olmadan kaçamayacağımız için boğulmuş ya da kubbenin basıncı normale dönmeden çok önce oksijensizlikten ölmüş olurduk. Basnaaid'i kurtarmayı başaramamıştım. Kardeşine ihanet ederek ölmesine neden olmuştum ve şimdi buraya gelip çok yetersiz bir şekilde de olsa bu hatamı telafi etmeye çalışarak onun ölümüne neden oluyordum. Onu göremedim. Yaralı omzumun acısı, *Atagaris'in Kudreti* ve yaklaştığımız silah ve gümüş rengi parıltılara sahip su kütlesi dışında hiçbir şeyi fark etmiyordum.

Burada ölecektim. *Kalr'ın Merhameti*, Seivarden, Ekalu, Doktor ve mürettebatımın geri kalanı gitmişti. Buna emindim. Gemi asla kendi tercihiyle beni cevapsız bırakmazdı.

Tam bunu düşünürken kubbenin hemen dışında yıldızsız, hiçlikten bile daha siyah bir geçit açıldı; *Kalr'ın Merhameti* İstasyon'un iyi bir fikir olamayacak kadar yakınında belirdi ve kulaklarımda Seivarden'ın güvende olduğum zaman azarlanmaya hazır olduğunu söyleyen sesi yankılandı. Neşeli bir sesle, "*Atagaris'in Kudreti* de bir geçide girmiş gibi görünüyor," diye devam etti. "Umarım bizim az önce olduğumuz yerden çıkmaz. Oradan ayrılmadan önce mayın stokumuzun yarısını yanlışlıkla orada bıraktım."

Tahmin ettiğimden de fazla oksijensiz kaldığımdan ve halüsinasyon gördüğümden oldukça emindim; ta ki güvenli bir şekilde iplerden sarkan yarım düzine Amaat'ın *Ataragis'in Kudreti* bağılını yakalayıp ikimizi birden kubbede açtıkları delikten geçirip *Kalr'ın Merhameti* mekiklerinden birine taşıyana kadar.

Hepimiz hava kilidinin güvenli tarafına geldikten sonra Basnaaid'in yaralanmadığına ve kemerinin takıldığına emin

olup başına onunla ilgilenmesi için bir Amaat diktim. Tisarwat da ağır yaralı değildi ama gerginlik ve yerçekimsiz ortam yüzünden öğürüyordu; Bo Dokuz onun için bir torba tutuyor, teğmeninin kanayan burnunu ve kırık kaburgalarını onarmak için iyileştiricilerle hazır bekliyordu. Kaptan Hetnys ve *Atagaris'in Kudreti* bağılının güvenli bir şekilde bağlanmış olduğunu gördüm. Ancak bundan sonra Doktor'un ceketimi ve gömleğimi çıkarıp Seivarden'ın Amaatlarından birinin yardımıyla omzumdaki kemikleri yerine oturtarak bir iyileştiriciyle omzumu sabitlemesine izin verdim.

Acı geçene kadar dişlerimi ne kadar sıktığımı fark etmemiştim. Vücudumdaki tüm kasların ne kadar kasılmış olduğunu ve bunun bacağımı ne kadar ağrıttığını fark etmemiştim. *Kalr'ın Merhameti* bana doğrudan bir şey söylemedi ama buna zaten gerek yoktu; Altbahçe'nin tahliyesinin son aşamalarına yardımcı olan Kalrlarımın –belli ki buraya geliş yolculuğumuzda yerçekimsiz ortam konusunda deneyim kazanmış olan Uran da onlara yardım ediyordu–, Seivarden'ın Amaatlarıyla Seivarden'ın kendisinin görüntü ve duygularını gösterdi. Doktor'un dışarıdan belli olan aksiliğini ve endişesini de. Tisarwat'ın acısını, utancını ve kendinden nefretini de. Tek kolla kendimi Bo Dokuz'un yaralarına iyileştirici uyguladığı yere ittim. Durup konuşabilecek kadar kendime güvenmiyordum.

O yüzden ilerlemeye devam ettim ve Kaptan Hetyns'le gemisinin bağılının bağlı oldukları koltukların yanına gittim. Amaatlarımı izledim. İkisinin de gümüş zırhları açıktı. Teoride *Atagaris'in Kudreti* hâlâ İstasyon'un yakınında geçitten çıkıp bize saldırabilirdi. Aslında Seivarden'ın bıraktığı mayınlarla karşılaşmasa bile –ki bu mayınlar ona zarardan çok rahatsızlık verebilirlerdi– kaptanına saldırmadan bize saldırması mümkün değildi. "Zırhını kapat, Kaptan," dedim.

"Sen de Atagaris. Silahımın zırhını delebileceğini biliyorsun ve sen zırhını kapatmadan yaralarınla ilgilenemeyiz."

Atagaris'in Kudreti zırhını kapattı. Doktor elinde bir iyileştiriciyle yanımdan geçti; bağılın yaralı bileğini gördüğünde kaşları daha da çatıldı.

Kaptan Hetnys sadece, "Siktir git," dedi.

Presger silahı hâlâ elimdeydi. Kaptan Hetnys'in bacağı mekiğin gövdesine bir metreden daha uzaktı ve kurşun gövdeye isabet etse dahi onu onarabilirdik. Yakındaki bir koltuktan destek alarak onu dizinden vurdum. Kaptan çığlık attığında yanındaki Atagaris bağlarından kurtulmaya çalışsa da bunu başaramadı. Doktor iyileştiriciyi uyguladıktan ve havada uçuşan kan damlaları temizlendikten sonra, "Seni görevinden azat ediyorum, Kaptan Hetnys," dedim. "Bugün olanlardan sonra seni kafandan vurma hakkım dahi vardı. Bunu yapmayacağıma da söz vermiyorum. Sen ve tüm subayların tutuklanacaksınız."

"*Atagaris'in Kudreti,* gemideki tüm insanları hemen Athoek İstasyonu'na göndereceksin. Silahsız olarak. Sonra motorlarını kapatıp bir sonraki emre kadar tüm bağıllarını dondurma kabinlerine kaldıracaksın. Kapan Hetnys ve subaylarının tamamı Athoek İstasyonu'nda tutulacak. Eğer istasyonu, herhangi bir gemiyi ya da vatandaşı tehdit edersen subayların ölür."

Kaptan Hetnys, "Bunu yapamazsın..." diye başladı.

"Sessiz ol, Vatandaş," dedim. "Şu an *Atagaris'in Kudreti*'yle konuşuyorum." Kaptan Hetnys buna cevap vermedi. "Sen, *Atagaris'in Kudreti,* bana kaptanının Hayalet Geçit'in diğer tarafında kiminle iş yaptığını söyleyeceksin."

Atagaris'in Kudreti, "Söylemeyeceğim," diye cevapladı.

"O zaman Kaptan Hetnys'i öldürürüm." Hâlâ Kaptan Hetnys'in bacağına uyguladığı iyileştiriciyle ilgilenmekte

olan Doktor kafasın kaldırıp korkmuş gözlerle bana bir bakış attı ama bir şey söylemedi.

"Sen," dedi *Atagaris'in Kudreti*. Sesi bir bağılın ifadesizliğine sahipti fakat altındaki duyguyu tahmin edebiliyordum. "Keşke sana nasıl bir şey olduğunu gösterebilseydim. Keşke benim yerimde olmanın nasıl olduğunu anlayabilseydin. Ama asla anlayamayacaksın; işte bu yüzden aslında adalet diye bir şeyin olmadığını biliyorum."

Söyleyebileceğim birçok şey vardı. Verebileceğim birçok cevap. Ama bunlar yerine, "Kaptanın Hayalet Geçit'in diğer tarafında kiminle iş yaptı?" dedim.

Atagaris'in Kudreti duygusuz ve sakin bir sesle, "Kendisini tanıtmadı," diye cevapladı. "Ychana gibi görünüyordu ama hiçbir Ychana, Radchaai dilini öyle bir aksanla konuşmuyor. Konuşmasından Radch'ın içinden geldiğini tahmin ediyorum."

"Notai olabilir mi?" Kalıntıları Altbahçe'deki kutusunda duran çay takımı aklıma gelmişti. Ve o erzak dolabı.

"Belki. Kaptan Hetnys onun Radch'ın Efendisi için çalıştığını düşündü."

"Kaptanını yakınımda tutacağım, Gemi," dedim. "Eğer dediğimi yapmazsan ya da beni kandırabileceğini düşünürsen ölür. Bundan şüphen olmasın."

Atagaris'in Kudreti, "Nasıl olabilir ki?" diye cevaplarken öfkesi ifadesiz ses tonuna rağmen anlaşılıyordu.

Cevap vermedim. Sadece dönüp oradan uzaklaşarak Seivarden'ın Kaptan Hetnys için dondurma kabini getiren Amaatlarının önünden çekildim. Gözüme birkaç koltuk ötede oturan ve belki de *Atagaris'in Kudreti*'yle aramda geçen tüm konuşmayı duymuş olan Basnaaid çarptı. Kendimi onun hizasına getirirken, "Donanma Komutanı," dedi. "Bir şey söylemek istiyorum."

Bir tutacağı tutarak kendimi durdurdum. "Bahçıvan."

"Kardeşimin sizin gibi bir arkadaşı olmasına sevindim; keşke... onun başına her ne geldiyse o sırada orada bulunsaydınız, belki bir şeyleri değiştirebilirdiniz diye düşünüyorum ve o hâlâ hayatta olurdu."

Söyleyebileceği onca şey varken bunu söylemişti. Ben az önce sadece gemisinin onun hakkında hissettiklerini bildiğim onu için Kaptan Hetnys'i vurmakla tehdit etmişken şimdi bunu söylemişti. Teğmen Awn'un kardeşinin ağzından bunları duyabileceğim onca zaman varken. Sanki bütün bu olanlardan etkilenmemişçesine sessiz kalabileceğim o noktayı geçmiştim. "Vatandaş," dedim kendi sesimdeki ifadesizliği duyarak. "O sırada oradaydım ve kardeşine hiç yardımcı olamadım. Onu tanırken farklı bir isime sahip olduğumu söylemiştim ve bu isim *Toren'ın Adaleti*'ydi. Ben kardeşinin görev yaptığı gemiydim ve bizzat Anaander Mianaai'ın emriyle kardeşini kafasından vurdum. Sonrasında olanlar benim sonumu getirdi ve şimdi o gemiden geriye kalan tek şey benim. Ben insan değilim ve ilk tanıştığımızda bana gösterdiğin tepkide haklıydın." Basnaaid bunları dile getirmenin yaşattığı duygunun küçücük ifadelerini dahi göremesin diye yüzümü çevirdim.

Mekikteki herkes beni duymuştu. Basnaaid şaşkınlıktan dili tutulmuş gibiydi. Seivarden zaten bunu biliyordu; elbette Doktor da. Seivarden'ın Amaatlarının ne düşündüğünü bilmek istemiyordum. *Atagaris'in Kudreti*'nin bu konu hakkındaki fikrini duymak ya da görmek istemiyordum. Benim farkımda değilmiş gibi görünen tek kişiye döndüm; hem yaşamak hem ölmek konusundaki başarısızlığı dışında hiçbir şeye dikkat etmeyen Tisarwat'a.

Yanındaki koltuğa oturup kemerimi taktım. Bir anlığına Bahçelerdeyken ne kadar aptalca davrandığını ve bu

aptallığına rağmen kurtulabildiğimiz için hepimizin ne kadar şanslı olduğunu söylemeyi ciddi ciddi düşündüm. Ama bunları söylemek yerine sağlam elimle onun kemerini çözdüm –sol kolum omzumdaki iyileştirici yüzünden hareket edemiyordu– ve onu kendime çektim. Bana yapıştı ve yüzünü boynuma gömüp ağlamaya başladı.

Kolum sarsılan omuzlarının üzerinde tuhaf bir şekilde dururken, "Yok bir şey," dedim. "Yok bir şey. Geçecek."

Yüzünü boynumdan kaldırmadan hıçkırıklarının arasında, "Bunu nasıl söyleyebiliyorsunuz?" diye sordu. Bir damla gözyaşı kaçarak küçük ve titrek bir küre halinde süzülerek uzaklaştı. "Nasıl bir şey yok?" Ve sonra, "Kimse size bu kadar boş bir laf etmeye cesaret edemez."

Üç bin yaşından büyük. Son derece hızlı. Ve hâlâ sadece on yedisinde.

"Yanılıyorsun." Eğer bunu düşünseydi, eğer şu an mantıklı düşünebilecek bir durumda olsaydı böyle bir şeyi bana kimin söylediğini tahmin edebilirdi. Ama ettiyse dahi bunu dile getirmedi. "Başta çok zor," dedim, "seni ilk bağladıklarında. Ama geri kalan şeylerin yanında olduğunu ve bunun geçici olduğunu, her şeyin düzeleceğini biliyorsun. Ve düzeldiğinde bu mükemmel bir duygu. Birçok yere erişebiliyor, aynı anda bir sürü şey görebiliyorsun. Bu..." Bunun tarifi mümkün eğildi. Tisarwat bunu bizzat görmüştü; birkaç saatliğine ve endişeli ya da ilaçlar yüzünden bulanık bir şekilde de olsa görmüştü. "O, senin buna sahip olmana hiç izin vermedi. Senin buna sahip olmana izin vermek planlarına dahil değildi."

"Bunu bilmediğimi mi sanıyorsunuz?" Elbette biliyordu. Nasıl bilmezdi? "Benim hissettiğim şeyden nefret etti; elinden geldiğince çabuk beni ilaçlara boğdu. Umurunda bile değildi..." Kesilen hıçkırıkları tekrar güçlendi. Daha

fazla gözyaşı kaçarak süzüldü. Bo Dokuz onları bir mendille yakaladı ve sonra mendili katlayarak Tisarwat'ın yüzüyle benim boynumun arasına soktu; tüm bu süre boyunca yanımızda kalmış olsa da dakikalar önce yaptığım açıklama onu dehşete düşürmüştü ve Tisarwat'la yaptığım konuşma da bu dehşeti yok etmeye yardımcı olmamıştı. Seivarden'ın Amaatları hareketsiz bir şekilde duruyor ve şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırıyorlardı. Sözlerim evrenle ilgili algıladıkları her şeyi yerle bir etmişti ve söylediklerimi kendi anladıkları gerçeklikte nereye oturtacaklarını bilmiyorlardı. Seivarden onları, "Niye orada öylece duruyorsunuz?" diye azarlarken daha önce onlara karşı hiç takınmadığı kadar sert bir tavır takınmıştı ama bu tavır şu âna kadar onları durduran her neyse bunu yıkmış gibi görünüyordu. "İşe koyulun!" Ve anladıkları bir şey bulmanın getirdiği rahatlıkla işe koyuldular.

O sırada Tisarwat biraz sakinleşmişti. "Üzgünüm," dedim. "Bunu ikimiz için de geri getiremem. Ama her şey yoluna girecek. Bir şekilde girecek." Buna cevap vermedi; beş dakika sonra, yaşanan olayların, umutsuzluğunun ve üzüntüsünün yarattığı yorgunlukla uyuyakaldı.

21

Mekik, tamir ekibi geldiğinde kubbede açtığı delikten uzaklaşabildi. *Kalr'ın Merhameti*'ne dönmeyi emrettim. İstasyondaki doktorların benim ne olduğumu bilmelerine gerek yoktu; zaten gölün suyu zapt edilene kadar normale dönemeyecek olan yerçekiminin yarattığı ya da artırdığı problemlerle yeterince meşgullerdi. Ve doğruyu söylemek gerekirse kısa süreliğine de olsa *Kalr'ın Merhameti*'ne dönmekten mutluydum.

Doktor, bana kaşlarını çatabileceği ve ondan izin almadan kalkmamamı söyleyebileceği bir yerde olmamı istiyordu; ben de bu isteğini bir günlüğüne de olsa yerine getirmekten memnundum. Bu yüzden Seivarden raporunu ben Sıhhiye'deki yatağımdayken verdi. Elimde bir fincan çay vardı. Seivarden gülümseyerek, "Tıpkı eski zamanlar gibi," dedi. Ama gergindi. Artık her şey sakinleştikten sonra ona söyleyebileceklerimden endişeleniyordu.

"Öyle," diye onayladım ve çayımdan bir yudum aldım. Kesinlikle Balık Çocuk değildi. Bu iyiydi.

Ben başka bir şey söylemeyince Seivarden, "Bizim Tisarwat fena hırpalanmış," diye belirtti. Tisarwat yandaki bölmedeydi ve onunla teğmenini asla yalnız bırakmamak konusunda kesin bir emir almış olan Bo Dokuz ilgileniyordu. Kaburgaları hâlâ iyileşme sürecindeydi ve Doktor başka neye ihtiyacı olduğunu görene kadar Tisarwat'ın Sıhhiye'den ayrılmasına izin vermiyordu. "Zırhı olmadan

bir bağıla o şekilde saldırırken ne düşünüyordu?"

"*Atagaris'in Kudreti*'nin ateşini üzerine çekmeye çalışıyordu ki o Bahçıvan Basnaaid'i vuramadan benim onu vurma fırsatım olsun. Bağıl ona doğrudan ateş etmediği için çok şanslı." Tercüman Dlique'in ölümünden tahmin ettiğimden daha çok etkilenmiş olmalıydı. Ya da sadece resmi bir emir olmadan bir subayı öldürmeye çekiniyordu.

Seivarden, "Bahçıvan Basnaaid için, öyle mi?" diye sordu. Çok genç teğmenlerle deneyimi benimki kadar fazla olmayabilirdi ama yine de oldukça fazlaydı. "İlgisinin bir karşılığı var mı? Yoksa kendini tehlikeye atmasının ve gözyaşlarının sebebi karşılık bulamaması mıydı?" Tek kaşımı kaldırdım ve, "Şu âna kadar hiç, yıllardır kaç çömez teğmenin göğsünde ağladığını düşünmemiştim," diye devam etti.

Gemi olduğum zamanlarda Seivarden'ın gözyaşları hiçbir üniforma ceketimi ıslatmamıştı. "Kıskandın mı?"

"Sanırım evet," dedi. "Ben on yedi yaşındayken zayıflık göstermektense sağ kolumu kesmeyi yeğlerdim." Yirmi yedi yaşındayken de, otuz yedi yaşındayken de. "Şu an buna pişmanım."

"Bunlar geçmişte kaldı." Çayımı yudumladım. "*Atagaris'in Kudreti* Kaptan Hetnys'in gelenleri Hayalet Geçit'in diğer yanında birine sattığını itiraf etti." *Kalr'ın Merhameti*'ni ne görevle gönderdiğimi ağzından kaçıran Vali Giarod'du.

"Ama kime?" Seivarden kaşlarını çattı; kafası gerçek anlamda karışmıştı. "*Atagaris'in Kudreti*'nin dediğine göre Hetnys, Radch'ın Efendisi'yle alışverişte bulunduğunu düşünüyor. Ama eğer Hayalet Geçit'in diğer tarafında Radch'ın diğer Efendisi varsa neden herhangi bir şey yapmadı?"

"Çünkü Hayalet Geçit'in diğer tarafındaki Radch'ın Efendisi değil," dedim. "O çay takımı; sen görmedin ama en az üç bin yıllıktı. Notai olduğu çok belliydi. Ve biri sahibinin

adını oldukça dikkatli bir şekilde çıkarmıştı. O gelenler karşılığında Hetnys'e yapılan ödemeydi. Ve erzak dolabını hatırlıyorsundur; iddiaya göre sadece enkazdı ama *Atagaris'in Kudreti* onu gemiye almak konusunda ısrarcı davrandı."

"Üzerindeki gemi adı tamamen yanmıştı." Bağlantıyı görüyordu fakat tam olarak nasıl bağlı olduklarını hâlâ çözememişti. "Ama içinde bir şey yoktu; o dolabı *Atagaris'in Kudreti*'nde bulduk."

"*Atagaris'in Kudreti* onu aldığında boş değildi, güven bana." İçinde bir şeyin –ya da birinin– olduğuna emindim. "O dolap da en az üç bin yıllık. Geçidin diğer tarafında bir gemi olduğu açıkça ortada. Anaander Mianaai'dan bile yaşlı bir Notai gemisi."

Seivarden, "Ama Breq," diyerek itiraz etti, "o gemilerin hepsi yok edildi. Sadık olanlar dahi şu ana kadar hizmet dışı kalmıştır. Ayrıca o savaşların olduğu yerlerin yakınında bile değiliz."

"Hepsi yok edilmedi." Seivarden itiraz etmek için ağzını açtı fakat onu durduran bir hareket yaptım. "Bazıları kaçtı. Hatta, eğlence yapımcıları bu gerçekten, saatler süren çarpıcı maceralar çıkardı. Ama artık onlara bakacak kimse olmadığı için hepsinin öldüğü varsayılıyor. Ya biri Hayalet Sistem'e kaçtıysa? Ya bağıl stoklarını yenilemenin bir yolunu bulduysa? *Atagaris'in Kudreti*, Kaptan Hetnys'in iş yaptığı kişinin Ychana gibi göründüğünü ama yüksek statüde bir Radchaai gibi konuştuğunu söylemişti. Ve topraklara katma sürecinden önce Athoeklılar Ychanaları sistem dışındaki köle tüccarlarına satıyorlardı."

Seivarden, "Aatr'ın memeleri adına," diye küfretti. "Bir bağılla iş yapıyorlardı."

"Burada diğer Anaander'ın taraftarları var fakat Ime'de olanların onu daha dikkatli olmaya ittiğini tahmin ediyo-

rum. Belki de iletişim kurmuyor ve eskiden olduğu kadar karışmıyordur. Sonuçta yaptığı her şey ortaya çıkma riskini artırıyor. Belki de Hayalet Sistem'deki komşumuz bundan yararlandı. O yüzden Hetnys çaresiz kalana kadar herhangi bir şey yapmadı. Radch'ın Efendisi'nden emir bekliyordu."

"Ve onun Hayalet Geçit'in diğer tarafında olduğunu sanıyordu. Ama Breq, diğer Anaander'ın taraftarları bunu fark ettiklerinde ne yapacaklar?"

"Bunu öğrenmek için çok beklememize gerek olduğunu zannetmiyorum." Çayımdan bir yudum aldım. "Ve yanılıyor olabilirim."

Seivarden, "Hayır," dedi. "Yanıldığını sanmıyorum. Duruma uyuyor. Yani Hayalet Geçit'in diğer tarafında aklını kaçırmış bir savaş gemisi var..."

"Aklını kaçırmamış," diye düzelttim. "Senin için önemli olan her şeyi kaybettiğinde kaçıp saklanarak iyileşmeye çalışmak çok mantıklı bir hareket."

Utanmış bir halde, "Doğru," dedi. "Bunu birçok insandan daha iyi biliyorum, öyle söylememeliydim. Yani aklını kaçırmamış. Ama düşman. Hayalet Geçit'in diğer tarafında düşman bir savaş gemisi var, Radch'ın Efendisi'nin yarısı her an saldırabilir ve Presgerler gelip tercümanlarına ne yaptığımızı öğrenmeyi talep edebilir. Bu kadar mı, yoksa dahası da mı var?"

"Bu kadarı muhtemelen şimdilik yeter." Kahkaha attı. "Azarlanmaya hazır mısın, Teğmen?"

"Evet, komutanım." Reverans yaptı.

"Ben gemide değilken bu geminin kumandası sende. Eğer beni kurtarmayı başaramasaydın ve başına bir iş gelseydi kumanda Teğmen Ekalu'ya geçecekti. O iyi bir teğmen ve bir gün iyi bir kaptan olabilir ama deneyimli subay sensin ve bu yüzden hayatını riske atmamalıydın." Bu duy-

mayı beklediği şey değildi. Öfke ve kırgınlıktan dolayı yüzüne ateş bastı. Ama uzun süredir askerdi; bu yüzden itiraz etmedi. "Evet, komutanım."

"Bence Doktor'la uyuşturucu madde geçmişin hakkında konuşmalısın. Stres altındasın ve sandığın kadar mantıklı düşünemiyor olabilirsin."

Kollarındaki kaslar kasıldı; onları kavuşturma istediğini bastırmıştı. "Endişelenmiştim."

"Bir daha endişelenmeyeceğini mi düşünüyorsun?"

Şaşırmış bir şekilde gözlerini kırpıştırdı. Dudaklarının kenarı yukarı doğru seğirdi. "Senin hakkında mı? Hayır." Kısa bir kahkaha attıktan sonra pişmanlık ve utanç karışımı o eski duygu dalgasına kapıldı. "Geminin gördüğü her şeyi görüyor musun?"

"Bazen. Bazen ben Gemi'nin bana bir şeyler göstermesini istiyorum ya da o görmem gerektiğini düşündüğü bir şeyi bana gösteriyor. Bazıları kaptanken senin geminin de sana gösterdiği türden şeyler. Bazı veriler sana benim için olduğu kadar anlamlı gelmez."

"İçimden geçen her şeyi her zaman gördün." Hâlâ utanıyordu. "Beni Nilt'te bulduğunda dahi. Sanırım Bahçıvan Basnaaid'in buraya gelmekte olduğunu biliyorsundur, değil mi?"

Basnaaid kubbe tamir ekibinin aracına geçerek istasyona dönmek konusunda ısrar etmişti. Ben uyurken buraya getirilmeyi talep etti; bu onu şaşırtmış ve korkutmuş olsa da Seivarden buna razı geldi. "Biliyorum. Ben de uyanık olsaydım aynı şeyi yapardım." Bunu biliyordu yine de duymak hoşuna gitmişti. "Başka bir şey var mı?" Yoktu ya da en azından bahsetmek istediği başka bir şey yoktu o yüzden gitmesine izin verdim.

Seivarden gittikten otuz saniye sonra Tisarwat bölmeme

geldi. Oturmaya davet etmek adına ayaklarımı çektim. Yavaşça yerleşirken, "Teğmen," dedim. Karnı hâlâ çatlayan kaburgalarını ve diğer yaralarını düzelten iyileştiriciyle kaplıydı. "Nasılsın?"

"Daha iyiyim," dedi. "Sanırım Doktor bana ilaç verdi. Çünkü artık on dakikada bir beni bulduğunuzda hava kilidine atmış olmanızı dilemeyi bıraktım."

"Bu dilek yeni, sanırım?" Daha önce intihara meyilli olduğunu zannetmiyordum. Ama belki de yeteri kadar dikkat etmemiştim.

"Hayır, hep vardı. Sadece... sadece bu kadar gerçek değildi. Bu kadar yoğun değildi. Kaptan Hetnys'in yaptığını gördüğümde arttı; sizi ele geçirmek için Bahçıvan Basnaaid'i ölümle tehdit ettiğinde. Bunun benim suçum olduğunu biliyordum."

"*Senin* suçun mu?" Bunun Hetnys dışında herhangi birinin suçu olduğunu sanmıyordum. "Politik girişimlerinin onu telaşlandırmadığını söylemiyorum. Söz sahibi olmaya çalıştığın belliydi. Ama böyle olduğunu başından beri biliyordum ve eğer bunu onaylamasaydım seni durdururdum."

Rahatladı; ama çok az. Ruh hali sakin ve tutarlıydı. Doktor'un ona ilaç verdiği yönündeki tahmininde sonuna kadar haklıydı. "Sorun da burada. Açıkça konuşabilir miyim, komutanım?" İzin verdiğimi gösteren bir hareket yaptım. "Farkında mısınız komutanım, ikimiz de tam olarak onun istediği şeyi yapıyoruz?" *O* olarak bahsettiği kişi Anaander Mianaai'dan, Radch'ın Efendisi'nden başkası olamazdı. "Bizi buraya tam olarak yaptığımız şeyi yapmamız için gönderdi. Bu sizi rahatsız etmiyor mu, komutanım, istediğinizi bildiği bir şeyi aldı ve bunu *onun* istediği bir şeyi yapmanız için kullandı?"

"Bazen rahatsız ediyor," diye itiraf ettim. "Ama sonra

onun istediğinin benim için çok önemli olmadığını hatırlıyorum."

Tisarwat cevap veremeden Doktor kaşlarını çatarak içeriye girdi. "Sizi dinlenmeniz için burada tutuyorum, Donanma Komutanı, bitmeyen toplantılar yapmanız için değil."

"Ne toplantısı?" Masum bir yüz ifadesi takındım. "Hem teğmen hem de ben buradaki hastalarız ve gördüğünüz gibi ikimiz de dinleniyoruz."

Doktor *hıhladı*.

"Sabırsızlandığım için beni suçlayamazsınız," diye devam ettim. "İki hafta boyunca yüzeyde dinlendim. Geri kaldığım bir sürü mesele var."

Doktor, "Siz ona dinlenmek mi diyorsunuz?" diye sordu.

"Bomba patlayana kadarki kısmına, evet."

Tisarwat, "Doktor," dedi "Hayatım boyunca ilaç kullanmam mı gerekecek?"

Doktor, "Bilmiyorum," diye yanıtladı. Ciddiydi. Dürüsttü. "Umarım gerekmez ama buna söz veremem." Bana döndü. "Daha fazla ziyaretçi kabul etmenizi yasaklardım, Donanma Komutanı ama Bahçıvan Basnaaid geldiğinde bu yasağı deleceğinizi biliyorum."

"Basnaaid mi geliyor?" Zaten göğüs kafesini kaplayan iyileştirici yüzünden dik oturan Tisarwat daha da dikleşmiş gibi göründü. "Donanma Komutanı, onunla birlikte istasyona dönebilir miyim?"

Doktor, "Kesinlikle hayır," dedi.

"Dönmek istemeyebilirsin," dedim. "Bizden herhangi biriyle çok vakit geçirmek istemeyebilir. Sanırım mekikteyken beni dinlemiyordun; ona kardeşini benim öldürdüğümü söyledim."

"Aa." Duymamıştı. Kendi sefaletiyle meşguldü. Bu durum gayet anlaşılırdı.

Doktor, "Yatağa dönün, Teğmen," diye ısrar etti. Tisarwat bunu geciktirmem için bana baktı ama ben bir şey söylemeyince iç çekerek arkasında Doktor'la kendi bölmesine döndü.

Kafamı arkaya yaslayıp gözlerimi kapattım. Basnaaid'in yanaşmasına en az yirmi dakika vardı. *Atagaris'in Kudreti*'nin motorları kapalıydı. Subaylarının hepsi dondurma kabinindeydi. Neredeyse tüm bağılları da; sadece birkaç bağıl benim bir avuç Amaat'ımın gözetiminde kalan şeyleri kapatıyorlardı. *Atagaris'in Kudreti* mekikteki öfkeli sözlerinden sonra gerekli ve işlevsel olmayan hiçbir şey söylememişti. Olaylarla ilgili sorulara basit cevaplar vermişti. *Evet. Hayır.* Bunlar dışında tek kelime etmemişti.

Sıhhiye'de otururken, Kalr On İki odaya girip doğrudan yatağın yanına geldi. Çekiniyordu. Utancı giderek artıyordu. Doğrulup gözlerimi açtım.

On İki sessiz ve gergin bir şekilde, "Komutanım," dedi. Fısıldar gibiydi. "Ben Gemi." Omzuma kolunu koymak için uzandı.

"On İki benim bir bağıl olduğumu artık duymuşsundur." Şaşırdı. Korktu. Evet biliyordu fakat bunu duymayı beklemiyordu. Herhangi bir şey söylemesine fırsat tanımadan, "Lütfen beni bağıl olarak görmediğin için bunun önemli olmadığını söyleme," diye ekledim.

Gemi ve On İki birbirlerine danıştılar. Sonra On İki Gemi'nin teşvikiyle, "Hoşgörünüze sığınıyorum, komutanım," dedi. "Bunun tam olarak adil olduğunu düşünmüyorum. Biz bunu şu ana kadar bilmiyorduk, o yüzden sizi düşündüğümüzden farklı bir şekilde düşünmemiz çok zor." Haklı olduğu bir yan vardı. "Bu fikre alışmamız için yeterince zamanımız olmadı. Ama bu bazı şeyleri açıklıyor, komutanım."

Şüphesiz açıklıyordu. "Gemi'nin onun adına hareket etmenizden hoşlandığını biliyorum ve bağıl gibi davranmak kendinizi güvende ve görünmez hissetmenizi sağlıyor. Ama bir bağıl olmak oyun değil."

"Değil, komutanım, bunu anlayabiliyorum. Ama bahsettiğiniz gibi Gemi bundan hoşlanıyor. Ve Gemi bizi gözetiyor, komutanım. Gemi'yle beraber yapayalnızmışız gibi, bizim tarafımızda başka kimse yokmuş gibi geliyor." Kendinden emin değildi. Utanmıştı.

"Biliyorum," dedim. "Bu yüzden bunu durdurmaya çalışmadım." Bir nefes aldım. "Peki, şu an bu konuda kendini rahat hissediyor musun?"

On İki, "Evet, komutanım," dedi. Hâlâ utanıyordu. Ama içtendi.

Gözlerimi kapatıp kafamı omzuna yasladım ve iki kolunu da bana doladı. Aynı değildi; kendime sarılmak gibi değildi ama sadece On İki'nin üniforma ceketini yanağımda hissetmekle kalmıyor aynı zamanda kafamın omzundaki ağırlığını da hissedebiliyordum. Elimden geldiğince bu hisse ulaşmaya çalıştım; evet On İki utanıyordu ama aynı zamanda benim için endişeleniyordu. Diğer Kalrlar geminin içinde dolaşıyorlardı. Aynı değildi. Aynı olamazdı.

Bir süre ikimiz de sessiz kaldık, sonra On İki, Gemi adına, "Sanırım *Atagaris'in Kudreti*'ni kaptanına düşkün olmakla suçlayamam. Ama bir *Kudret*'in daha zevkli olmasını beklerdim."

*Kudret*ler oldukça ukalaydı; *Merhamet*lerden ve *Adalet*lerden çok daha iyi olduklarına eminlerdi. Ama bazı şeyler engellenmezdi. Yüksek sesle, "Gemi," dedim, "On İki'nin kolu rahatsız olmaya başladı. Ve benim Bahçıvan Basnaaid'i karşılamak için hazırlanmam lazım."

Ayrıldık; On İki geriye doğru bir adım attı ve ben elleri-

min tersiyle gözlerimi sildim. "Doktor." Doktor koridorun ilerisindeydi ama beni duyacağını biliyordum. "Bahçıvan Basnaaid'i bu şekilde karşılamayacağım. Kamarama dönüyorum." Yüzümü yıkamam, giyinmem ve kesinlikle reddedecek olsa da ikram edecek çay ile yemek olduğuna emin olmam gerekiyordu.

On İki, Gemi adına, "Sizden nefret ettiğini söylemek için bu kadar yolu gelmek zorunda mıydı?" diye sordu.

Hâlâ iyileştiriciyle kaplı olan omzum gömleğimin içine sığmazdı fakat dikkatli birkaç hareketle kolumu üniforma ceketimin içine sokabilirdim. On İki, Bahçıvan Basnaaid'le ceketle ya da ceketsiz gömleğim olmadan buluşma fikrimi kaldırmayacaktı ve vahşice gömleğin kolunu yırttı. "Açıkladığımda Beş anlayışla karşılayacaktır," dedi; gerçi içten içte öyle olmayacağından korkuyordu. Beş hâlâ Altbahçe'deydi ve yerçekimi geri geldiğinde kimsenin yaralanmaması için her şeyin sabitlenmesine yardımcı oluyordu.

Basnaaid geldiğinde giyinmiştim; bir uçurumdan düşmüş, neredeyse boğulmuş ve sonra oksijensiz kalmış birine göre yine iyi görünüyordum. Bir anlığına Teğmen Awn'un anı broşunu takıp takmamayı düşündüm, zira son gördüğünde bu Basnaaid'i kızdırmış gibiydi ama sonunda On İki onu ceketime, Tercüman Dlique'in gümüş ve opal broşunun yanına taktı. On İki biraz pasta bulmayı başarmıştı ve onları tarakmeyvelerin yanına, uzun masama dizdi; sonunda en iyi takımımı da çıkarmıştı; en son Omaugh Konağı'nda, Anaander Mianaai'la son buluşmamda gördüğüm beyaz, düz ve zarif çay takımı. İlk başta Beş'in bu takımı istemeye cesaret etmesine şaşırdım. Fakat tekrar düşününce bunun o kadar da şaşırtıcı olmadığına karar verdim.

Basnaaid girdiğinde reverans yaptım. O da bana reverans yaparak, "Donanma Komutanı," dedi. "Umarım size rahat-

sızlık vermiyorumdur. Sadece yüz yüze konuşmamız gerektiğini düşündüm."

"Hayır, hiç rahatsızlık vermiyorsunuz, Bahçıvan. Emrinizdeyim." Sağlam kolumla sandalyeyi işaret ettim. "Oturur musunuz?"

Oturduk. On İki bize çay servisi yapıp odanın köşesinde bir bağıl gibi hareketsizce bekledi. Basnaaid kibarca çayında bir yudum aldıktan sonra, "Kardeşime ne olduğunu bilmek istiyorum," dedi.

Ona anlattım. Teğmen Awn'un Anaander Mianaai'ın bölündüğünü ve Radch'ın Efendisi'nin bir tarafının ne yapmaya çalıştığını nasıl keşfettiğini. Anaander'ın emirlerine uymayı nasıl reddettiğini ve bunların sonucu olarak Radch'ın Efendisi'nin onun idamını emrettiğini. Ve benim bunu uyguladığımı. Ve sonrasında benim de hâlâ tam olarak anlayamadığım nedenlerden ötürü silahımı Radch'ın Efendisi'ne çevirdiğimi. Bunun sonucu olarak da onun beni yok ettiğini, kaçmayı başaran tek parçamın Esk Bir On Dokuz olduğunu.

Bitirdiğimde Basnaaid on saniye boyunca sessiz kaldı. Sonra, "Yani siz onun bölüğünün bir parçasıydınız? Esk Bir, öyle mi?" dedi.

"Esk Bir On Dokuz, evet."

"Hep ona ne kadar iyi baktığınızı anlatırdı."

"Biliyorum."

Küçük bir kahkaha attı. "Elbette biliyorsunuz. Tüm şiirlerimi de bu şekilde okudunuz. Ne kadar utandırıcı."

"Düşününce o kadar da kötü değildi." Teğmen Awn küçük kardeşi şiir yazan tek subayım değildi. "Teğmen Awn onlardan çok keyif alıyordu. Gerçekten. Mesajlarınızı almayı çok seviyordu."

Basit bir şekilde, "Buna sevindim," dedi.

"Bahçıvan, ben..." Ama konuşmaya devam edersem kendime hakim olamayacaktım. Dikkatimi dağıtmak için bir parça pasta ya da meyve yemek çok zordu. Bir yudum çay ise çok yetersizdi. Yalnızca bekledim; Basnaaid de sabırlı bir şekilde sessizce karşımda oturuyor ve bekliyordu. Tekrar konuşabilecek duruma geldiğimi düşündüğümde, "Gemiler subaylarını gözetir," dedim. "Bu elimizde değildir, böyle yaratılmışız. Ama bazı subaylarımıza diğerlerinde daha düşkünüzdür." Belki şimdi dile getirebilirdim. "Kardeşinizi çok seviyordum."

"Bunu duyduğum için de çok mutluyum," dedi. "Gerçekten. Ve yaptığınız teklifi niye yaptığınızı anlıyorum. Ama yine de kabul edemem." Onun Altbahçe'deki oturma odasında Tisarwat'la yaptığı konuşmayı hatırladım. Aslında duymamam gereken konuşmayı. "Bağışlanmayı satın alabileceğinizi sanmıyorum, böyle bir fiyata bile."

"İstediğim bağışlanma değil." Bunu bir şekilde bana verebilecek tek kişi ölmüştü.

Basnaaid bir anlığına bunu düşündü. Sonunda, "Bunu hayal dahi edemiyorum," dedi. "Onca zaman o kadar büyük bir şeyin parçası olup sonra birdenbire tek başınıza kalmak." Duraksadı ve sonra, "Radch'ın Efendisi'nin sizi Mianaailara almasıyla ilgili karışık duygulara sahipsinizdir."

"Duygularım hiç de karışık değil."

Kederli bir şekilde gülümsedi. Sonra sakin ve ciddi bir sesle, "Bana az önce söylediğinizle ilgili ne hissettiğimi bilmiyorum."

"Ne hissettiğinizi ya da neden o şekilde hissettiğinizi benimle paylaşmak zorunda değilsiniz. Ama teklifim hâlâ geçerli. Ne zaman fikrinizi değiştirirseniz geçerli olacak."

"Ya çocuğunuz olursa?"

Bir anlığına böyle bir şeyi düşünmüş olmasına inanmak-

ta güçlük çektim. "Beni bir çocukla düşünebiliyor musunuz, Vatandaş?"

Gülümsedi. "Haklı olduğunuz bir konu var. Ama her türlü insan ebeveyn oluyor."

Haklıydı. "Ve olmayan da her türlü insan var. Teklif her zaman geçerli. Ama fikrinizi değiştirmediğiniz sürece bir daha bundan bahsetmeyeceğim. Bahçelerde işler nasıl? Yerçekimini geri getirmeye hazırlar mı?"

"Neredeyse. İstasyon yerçekimini kapattığında gölde sudan fazlası vardı. Hepsini toplamaya çalışıyoruz. Gerçi sandığımız kadar çok balık kaybetmedik."

Parlak pulları mor, yeşil, turuncu ve mavi renklerdeki balıkları beslemek için köprüde koşan çocuklar aklıma geldi. "Bu çok iyi."

"Altbahçe'nin birinci katının çoğu zarar görmedi fakat destek katının, su tekrar doldurulmadan önce tamamen yenilenmesi gerekiyor. Oraya uzun zamandır su sızdığı ortaya çıktı; fakat sızan su çok az miktardaymış."

"Durun tahmin edeyim." Çay fincanımı aldım. "Mantarlar."

"Mantarlar!" Kahkaha attı. "Birilerinin Altbahçe'de mantar yetiştirdiğini öğrendiğim anda bunun ne anlama geldiğini tahmin etmeliydim. Evet, destek katına sürünerek girip orada mantar yetiştirmeye başlamışlar. Görünen o ki oraya inşa ettikleri yapılar ve orayı dolduran onca organik malzeme Altbahçe'yi su baskınından olması gerekenden daha uzun süre korumuş. Ama zararın çoğu da orada. Maalesef Altbahçe'deki mantar endüstrisi artık öldü."

"Umarım desteklerin tekrar inşasına izin verirler." Bunu İstasyon İdarecisi Celar ve Vali Giarod'a söylemem gerekiyordu. Ve Vali Giarod'a Altbahçe sakinlerinin uzmanlık

alanlarının ellerinden alınmaması gerektiğiyle ilgili sözlerimi de hatırlatmalıydım.

"Eğer bunu siz söylerseniz, Donanma Komutanı, kabul edeceklerdir."

"Umarım," dedim. "Sirix'e ne oldu?"

Basnaaid kaşlarını çattı. "Güvenlik'e. Ben... bilmiyorum. Sirix hep biraz... aksi olsa da onu seviyordum. Hâlâ bunu yapmış olduğuna..." Şaşkınlıktan sesi kesildi. "Bana bu olaydan önce sormuş olsaydınız asla ve asla yanlış bir şey yapmayacağını söylerdim. Böyle bir şey yapmayacağını. Bu doğru mu bilmiyorum ama gidip Güvenlik'e teslim olduğunu ve bölme kapıları kapandığında Güvenlik'in Bahçelere doğru yoldu olduğunu duydum."

Vali Giarod'a Sirix hakkında da bir şeyler söylemem gerekiyordu. "Sanırım onu oldukça hayal kırıklığına uğrattım." Öfkeden yola çıkarak hareket etmiş olamazdı. "Bunca zamandır adaleti bekledi ve belki de benim adaleti getirebileceğimi düşündü. Ama onun adalet anlayışı... benimkiyle aynı değil."

Basnaaid iç çekti. "Tisarwat nasıl?"

"İyi." İyi sayılırdı. "Bahçıvan, Tisarwat sizden çok hoşlanıyor."

Gülümsedi. "Biliyorum. Onun tatlı olduğunu düşünüyorum." Sonra kaşlarını çattı. "Aslında geçen gün Bahçelerde yaptıkları tatlı olmanın ötesindeydi."

"Öyleydi," diye onayladım. "Sanırım şu an kendisini biraz hassas hissediyor, bunu bu yüzden dile getirdim."

"Tisarwat, hassas mı?" Basnaaid kahkaha attı. "Ama sonuçta insanlar aslında aksini hissetseler de dışarıdan oldukça güçlü görünebilirler, değil mi? Örneğin siz, eminim öyle görünmeseniz de biraz uzanmaya ihtiyacınız vardır. Gitmem gerek."

"Lütfen akşam yemeğine kalın." Haklıydı uzanmam gerekiyordu ya da belki On İki'den bana yastık getirmesini istemeliydim. "Yolunuz çok uzun ve yerçekimli ortamda yemek yemek çok daha rahat. Benimle birlikte yemek zorunda değilsiniz ama Tisarwat'ın sizi gördüğüne mutlu olacağına eminim; ayrıca subaylarımın geri kalanı da sizinle tanışmaktan memnun olacaklardır. Yani resmi olarak." Hemen cevap vermedi. "*Siz* iyi misiniz? Siz de geri kalanımız kadar zor bir zaman geçirdiniz."

"Ben iyiyim." Sonra, "Tam olmasa da. Sanırım. Dürüst olmak gerekirse, Donanma Komutanı... güvenebileceğim her şey yok olmuş, hiçbiri aslında gerçek değilmiş de ben bu yeni anlamışım gibi hissediyorum ve şimdi, bilemiyorum. Demek istediğim, *güvende* olduğumu sanıyordum, herkesin *güvende* olduğunu. Ve yanılmışım."

"Bu hissi biliyorum," dedim. Yastıklar olmadan daha fazla dayanamayacaktım. Bacağım hiç nedensiz yere ağrımaya başlamıştı. "Eninde sonunda her şey tekrar anlam kazanmaya başlıyor."

"Sizinle ve Tisarwat'la akşam yemeği yemeyi isterim," dedi, sanki son söylediklerime cevap verirmişçesine. "Ve davet edeceğiniz diğer kişilerle."

"Çok sevindim." Ben herhangi bir emir vermeden On İki gidip duvarda dizili, alt tarafı dolap olan banklardan birini açtı. İçinden üç tane yastık çıkardı. "Söylesenize Bahçıvan, bir dizeyle Tanrı'nın neden bir ördeğe benzediğini açıklayabilir misiniz?"

Basnaaid şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Kahkaha attı. Konuyu bu şekilde birdenbire değiştirirken beklediğim tepki buydu. On İki sırtıma bir yastık koydu diğer ikisini de sol kolumu sabitlemek için dirseğimin altına sıkıştırdı. "Teşekkür ederim, On iki," dedim.

Basnaaid, "Bir zamanlar ördek olan bir Tanrı varmış," dedi. "Demiş ki, bu fazlasıyla tuhaf. İstediğimde uçarım, balık gibi yüzerim..." Kaşlarını çattı. "Daha fazla devam edemeyeceğim. Hem zaten bu doğru uyaklara ve vezinlere sahip olmayan komik bir şiir. Körelmişim."

"Benden daha fazlasını söylediniz." Bir anlığına gözlerimi kapattım. Tisarwat Sıhhiye'deki yatağında uzanıyordu; gözlerini kapatmış, Gemi'nin kulağında çaldığı müziği dinliyordu. Bo Dokuz yanında onu izliyordu. Etrepalar koridorları temizliyor ve Ekalu ile birlikte nöbet tutuyorlardı. Amaatlar dinleniyor, antrenman yapıyor ya da yıkanıyorlardı. Seivarden bir sebepten ötürü hüzünlü bir şekilde yatağında oturuyordu; belki de hâlâ geçmişte kaçırdığı fırsatlara üzülüyordu. Doktor, Gemi'ye onun tavsiyelerini dinlemediğim hakkında homurdanıyordu ama aslında öfkeli değildi. Beş istasyonda olduğundan Kalr Bir bana yemek hazırlıyordu ve yemek planları son anda değiştiği için Üç'e söyleniyordu, gerçi bu söylenme hızlıca ikisinin birlikte bu işin altından rahatça kalkacaklarına dair güvene dönüştü. Banyoda Amaatlardan biri şarkı söylemeye başladı. *Ebeveynim dedi ki her şey döner durur, gemi istasyonun çevresinde döner durur.*

Aynı değildi. İstediğim şey aslında bu değildi; sürekli ulaşmaya çalıştığımı bildiğim şey bu değildi. Ama yetmesi gerekiyordu.

TEŞEKKÜRLER

Birçok insanın değerli yardımları olmadan bu kitabı yazamazdım. Clarion West'teki öğretmenlerim ve sınıf arkadaşlarım, onlar olmadan başaramayacağım "esin, yardım ve arkadaşlık" kaynağı olmaya devam ediyorlar. Ayrıca, editörlerimin –Amerika'daki Will Hinton ve İngiltere'deki Jenni Hill– yardımlarıyla eserim daha bir güzel oldu.

Daha önce de söyledim; tekrar söylüyorum mükemmel menajerim Seth Fishman'e ne kadar teşekkür etsem az.

Ayrıca bana tavsiye ve bilgi veren, sorularıma sabırla cevap veren insanlara da teşekkür etmeliyim: S. Hutson Blount, Carolyn Ives Gilman, Sarah Goleman, Dr. Philip Edward Kaldon, Dr. Brin Schuler, Anna Schwind, Kurt Schwind, Mike Swirsky, ve Rachel Swirsky. Onların tavsiye ve bilgileri son derece doğru ve zekiceydi; herhangi bir hata varsa bana aittir.

Missouri Botanik Bahçesi'ne, St. Louis İlçe Kütüphanesi'ne, Webster Üniversitesi Kütüphanesi'ne ve St. Louis Bölgesi Kütüphaneciler Birliği'ne teşekkürler. Ayrıca Kütüphanelerarası Ödünç Alma'yı hayata geçiren insanlara. Gerçekten. Kütüphanelerarası Ödünç Alma muhteşem bir şey.

Son ama aynı derecede önemli olarak, kocam Dave ile çocuklarım Aidan ve Gawain'in sevgileri ve destekleri olmadan bu kitabı yazamazdım.

İMPARATORLUĞUN KUDRETİNDEN SAKININ

Bir zamanlar *Toren'ın Adaleti* binlerce bağılıyla galaksiye korku salan bir uzay gemisiydi. Şimdi ise *Kalr'ın Merhameti*'nin kumandanı olarak, Radch'ın Efendisi'nin emrinde.

"Her ne kadar imkânsız olsa da, bu kitap *Adalet*'ten çok daha iyi."
—**FELICIA DAY**, *The Guild* çizgi roman serisinin yazarı, oyuncu

"Leckie, Iain M. Banks ve CJ Cherryh'nin varisi olmaya aday."
—**ELIZABETH BEAR**, Hugo ve John W. Campbell ödüllü yazar

"Leckie, çok ödüllü ilk kitabı *Adalet*'in devam kitabıyla başarısının tek seferlik olmadığını kanıtlıyor."
—**KIRKUS**

"Bu devam kitabı, ilk kitapta tanıştığımız karakterler ile dünyayı derinleştiriyor ve hikâyeyi şaşırtıcı bir yöne taşıyor."
—**LIBRARY JOURNAL**

"Okurların merakla beklediği uzay operası."
—**NPR BOOKS**

Çeviren: Yaprak Onur
Kapak Görseli: John Harris

ithaki
www.ithaki.com.tr
facebook.com/ithakiyayin
twitter.com/ithakiyayinlari

28 TL

İnternet Satış:
www.ilknokta.com

9 786053 756033